ICEBERGFICTION

PREMIUL CRITICILOR LITERARI DIN NORVEGIA

ROY JACOBSEN

O minune de copil



ROY JACOBSEN

O MINUNE DE COPIL

Traducere din limba engleză Liliana Pelici prin Lingua Connexion

Titlul original: *Vidunderbarn,* 2009

Editura RAO, 2015

Versiune ebook: v1.0, noiembrie 2021

Prefață

Eroii mei sunt copiii. Copiii curajoși și luptători. Cei care au crescut în zona rezervată clasei muncitoare din afara Osloului la începutul anilor 1960 – o vreme a confuziei, agitației și a experimentului social nerafinat și mai degrabă dur. Înaintea petrolului. Înainte să aibă bani cineva. Când un stat democratic prosper nu era mai mult decât o idee vagă și disperată, foarte diferită de societatea proaspăt-îmbogățiților pe care a produs-o în doar câteva decenii. Aceasta a fost o schimbare atât de bruscă, de radicală și de nemaiauzită în istoria Norvegiei că tot ce a mai rămas după ea e o nostalgie ambiguă și poveștile reale cu un subiect etern: cum poate cineva să-și piardă inocența fără să-și piardă și sufletul. Acest roman e dedicat acelor copii care au reușit asta. Și celor care n-au reușit. Îi iubesc pe toți.

ROY JACOBSEN

Capitolul 1

Totul a început când eu și cu mama aveam de zugrăvit. Asta însemna că eu zugrăveam partea de jos a peretelui, pentru că eram cam mic de înălțime – era un chin în timp ce ea stătea pe un scaun de bucătărie și se concentra pe bucata de sub tavan. În ritmul acela ne-ar fi luat câteva luni să terminăm un perete. Dar, într-o seară, a venit doamna Syversen, s-a uitat la munca noastră cu brațele încrucișate peste bustul ei generos și a spus:

— Gerd, de ce nu încerci cu un tapet?

— Tapet?

— Da, vino cu mine!

Am urmat-o pe doamna Syversen, care stătea vizavi, pe același coridor cu noi: nu mai fusesem în apartamentul ei, chiar dacă locuiam vizavi unii de alții de câțiva ani și Anne-Berit locuia acolo, o fată de vârsta mea din clasa paralelă, la fel și cele două surori mai mici ale ei, gemenele în vârstă de șase ani al căror nume apărea frecvent în discuție atunci când mama avea ceva de împărțit cu mine.

— Uită-te la Reidun și la Mona, asta era placa pe care o auzeam la nesfârșit.

Sau o invoca pe Anne-Berit care, conform doamnei Syversen, considera statul în casă, unde îi erau patul și mâncarea, mai distractiv decât a fi afară, în stradă, unde viața însemna o mulțime imensă de clădiri, de blocuri și de case cu acoperișuri de țiglă printre blocuri având dedesubt câmpuri acoperite de iarbă cu trunchiuri de copaci, și bușteni și pâraie limpezi, cu tufișuri dese și cărări ascunse, unde puteai să aprinzi focuri din resturi căzute de pe acoperișuri și bulgări de gudron și bucăți de lemn și să construiești colibe cu două etaje, pentru care se duceau bătălii vestite, între cei măreți și cei invincibili, edificii care puteau fi rase de pe fața pământului dintr-o

clipă în alta și trebuiau reconstruite în ziua următoare, niciodată de cei care le-au dărâmat. Cei care construiesc și cei care distrug nu sunt niciodată aceiași. Spun asta pentru că eu eram un constructor, chiar dacă eram mic și plângeam mult când ne găseam castelele ruinate; se vorbea de represalii și de răzbunări sângeroase, dar vandalii n-aveau nimic de pierdut, poate doar buna lor dispoziție și rânjetele lor largi, deja se vedeau semnele unei divizări între cei care aveau ceva de pierdut și cei care n-au avut și nu vor avea vreodată niciun plan de-a câștiga măcar o boabă. Iar lumea aceasta nu avea nimic de oferit pentru Anne-Berit și pentru surorile ei, ele nici nu construiau, nici nu distrugeau, ele stăteau în jurul mesei din bucătărie și mâncau cât era ziua de lungă din câte puteam să văd eu, de data asta cu domnul Syversen prezidând din capul mesei într-un maiou din plasă și cu bretelele atârnându-i peste niște coapse impresionante ca un buldozer, care se umflau peste marginea scaunului fragil pe care stătea.

Pe pereții salonului din apartamentul familiei Syversen am văzut, pentru prima dată, tapetul cu motive florale mari, care, în decursul anilor șaizeci, va transforma casele clasei muncitoare norvegiene în mici jungle tropicale, cu rafturi subțiri pentru cărți făcute din tec și susținute de o armătură rafinată din alamă printre liane și un colțar cu dungi maro, bej și albe, luminat de becuri mici, aproape invizibile, montate sub rafturi ca niște stele strălucitoare. Puteam să văd privirea calmă și distantă a mamei mele, apoi un început de entuziasm de fată care putea dura de la trei la patru secunde, știam, înainte de a lăsa loc timidității ei naturale, care, la rândul ei, se termina cu expresia unei stări de spirit realiste: „Nu, *noi* nu ne putem permite așa ceva. *Noi* nu putem face asta”. Sau: „Asta nu e ceva bun pentru *noi*”. Și așa mai departe. Și auzeam de multe ori „asta nu e pentru *noi*”, pentru mama și pentru mine, pe vremea aceea, pentru

că pe atunci ea lucra doar cu jumătate de normă la magazinul de încălțăminte din cartierul Vaterland din Oslo ca să poată fi acasă și pregătită atunci când mă întorceam de la școală și, prin urmare, nu credea că avea mijloacele necesare pentru a-și trimite băiatul în vacanță, ceea ce spunea de fiecare dată când primăvara era pe sfârșite, de parcă eu într-adevăr aș fi vrut să fiu trimis undeva, eu voiam să stau acasă, cu mama, chiar și vara; mai erau mulți în cartier care stăteau acasă în timpul verii, chiar dacă era ceva obișnuit pentru oameni să pretindă că nu făceau asta sau măcar să spună că nu-și doreau să meargă în vacanță.

— Nu e cam costisitor? a întrebat ea, folosind un cuvânt pe care-l utilizează doar când suntem cu alții; între noi spunem „scump" și vorbim serios când spunem asta.

— Nu, deloc, a răspuns doamna Syversen, care avea obiceiul să citească revistele suedeze pentru femei – spre deosebire de mama, care le citea numai pe cele norvegiene –, și a scos un teanc de reviste suedeze de pe un raft din pădurea tropicală și le-a răsfoit și le-a deschis la un articol din Malmö, chemându-l pe domnul Syversen din bucătărie în timp ce făcea asta și cerându-i să-i arate lui Gerd bonurile.

L-am privit pe omul masiv, care a chicotit: „că bine zici", și care era amabilitatea întruchipată, cum a mers greoi spre bibliotecă și a deschis un sertar care de-abia era destul de mare pentru a încăpea în el o ilustrată, mirosul ciudat de bărbat harnic mi-a invadat nările și m-am gândit, cum făceam de fiecare dată când această uriașă ființă umană ajungea prea aproape de mine, pe scări sau în camera de zi, că poate să fiu fără tată nu era un lucru așa de rău, chiar dacă domnul Syversen era amabil și destul de inofensiv și întotdeauna avea o remarcă plăcută despre un subiect care nu mă interesa. Cu alte cuvinte, soția lui era cea care era responsabilă pentru cele trei

fete bine-crescute care încă mai stăteau în bucătărie și mestecau în tăcere în timp ce ne aruncau priviri pe furiș.

Remarcabil a fost că mama n-a fost în stare să ignore acele bonuri cu expresiile ei obișnuite; de fapt, tapetul într-adevăr nu era prea „costisitor" și nici măcar nu a fost cumpărat din Suedia, ci dintr-un magazin de bricolaj, Agada Manufaktur og Myklebust din centrul Årvoll, de lângă bancă, de unde ne cumpăram mâncarea, din nu știu ce motiv nu mergeam la Lien din Traverveien sau la Omar Hnasen de pe aleea Refstad și de unde, până anul trecut, mama a închiriat un congelator până când a devenit prea scump sau până când am descoperit că nu știam ce să facem cu el; până la urmă, aceștia erau anii Zidului Berlinului și ai președintelui Kennedy, dar cel mai mult cred că era epoca lui Iuri Gagarin, rusul care a uimit lumea întreagă întorcându-se viu de la o moarte sigură. Mai mult decât atât, era și vremea în care un Jaguar Mark II costa 49.300 de coroane norvegiene, o frântură de informație pe care o menționez aici nu doar ca pe o simplă curiozitate, dar și pentru că am văzut acest preț și această mașină la o expoziție auto de pe stadionul Bjerke Trotting și n-am mai putut s-o uit, poate și influențat de faptul că știam că am plătit la Cooperativa Locuințelor un avans de 3.200 de coroane și asta însemna că Jaguarul valora cât șaisprezece apartamente, un bloc întreg, cu alte cuvinte. Și orice sistem care echivalează o mașină cu locuințele a șaptezeci și șase de ființe umane vii și nevătămate, de toate vârstele, ca acelea care locuiau la nr. 3, ăsta e genul de cunoaștere care te lovește ca un tren de marfă când ești tânăr și n-o mai poți uita. Gândește-te la toate mirosurile, fiecare familie are mirosul ei propriu, diferit de al celorlalte și toate chipurile și vocile, corul disonant al cartierului, uită-te la corpurile lor, la hainele și la mișcările lor în timp ce stau acolo cu mânecile suflecate, mâncându-și cina, certându-se, râzând, plângând, tăcând sau mestecând de

treizeci și două de ori pe fiecare parte. Ce poate avea un Jaguar ca să se poată compara cu toate astea? Un revolver în torpedou? Cel puțin atât. M-am gândit mult la acea mașină, poate mult prea mult, era verde-închis.

— Dar să știi că mai e și prețul tapetului peste asta, a continuat doamna Syversen, de parcă i-ar fi trecut prin minte că prea era ușor totul.

— Nu, nu e, a întrerupt-o domnul Syversen.

Atunci am aflat că numele lui de botez era Frank.

— Frank, ce-ai spus? a zis doamna Syversen pe un ton ascuțit, luând bonurile de la el și supunându-le cercetării ei critice din spatele unei perechi de ochelari negri hexagonali care n-au fost ușor de găsit în mulțimea de figurine din porțelan albastru-deschis și de scrumiere ovale din cositor care erau pe toate rafturile, rafturi care, în opinia mea, trebuiau să fie pline de cărți.

Familia asta n-avea cărți? Dar Frank doar a ridicat din umeri, i-a zâmbit mamei, și-a pus o mână grea pe capul meu cu părul tuns foarte scurt și a spus:

— Ei bine, Finn, tu ești acum șeful acasă, nu-i așa?

O observație care presupun că a fost determinată de vopseaua verde de pe fața mea, de pe degete și din păr și trebuie să fi părut că făceam munca unui bărbat ca să ne menținem viețile pe linia de plutire.

— Da, e așa de bun... și în momentul acela vocea mamei s-a frânt, nu m-aș fi descurcat fără el.

Asta e o propoziție care-mi place, pentru că pe vremea aceea nu era nevoie de mult ca s-o dezechilibreze pe mama. Chiar dacă locuiam într-o casă din beton armat cu o mulțime de cuiburi de rândunici în pod și cu vecini care stăteau pe balcon și-și beau relaxați cafeaua sau stăteau ore în șir cu capul sub capota mașinii; eu puteam

să citesc și să scriu mai bine decât majoritatea copiilor, iar salariul ei venea la timp, la fiecare două săptămâni, ei bine, chiar dacă nimic nu se întâmpla aici, era ca și cum eram tot timpul înconjurați de pericole pe care am fost destul de norocoși să le evităm până acum, dar, ca s-o citez pe mama, „nu poți învăța nimic de la lucrurile care nu ți se întâmplă".

— Știi, nu mai sunt așa de puternică precum eram, murmură ea când una sau alta se întâmpla, apoi făcea aluzie – deși n-am întrebat niciodată și nu mi-a dat nicio explicație – la divorțul ei, care cred că a lovit-o ca o avalanșă și a fost doar primul dintr-o serie de incidente dintr-un fel de nenorocire continuă. Pentru că asta putea să fi fost vremea lui Iuri Gagarin, dar nu era în niciun caz vremea divorțurilor, era vremea căsniciei și, la doar un an după divorț, el a și murit, cum spune mama, ca urmare a unui accident de muncă. Tatăl meu a murit într-un accident de macara la Akers Mekaniske Verksted, o companie de construcții navale. Nu mi-l amintesc nici pe el, nici divorțul, nici accidentul, dar mama-și amintește pentru amândoi, chiar dacă nu poți afla detalii clare de la ea despre, de exemplu, cum arăta sau ce-i plăcea sau nu-i plăcea să facă în timpul liber, asta dacă avea parte de așa ceva, sau de unde venea sau despre ce vorbeau în anii fericiți pe care trebuie să-i fi petrecut împreună în timp ce mă așteptau pe mine; chiar și fotografiile le ține închise în dulap; pe scurt, asta e o perioadă pe care am lăsat-o în urma noastră.

După cele două dezastre a venit încă unul, de data asta legat de pensia de văduvă; vedeți, tatăl meu a reușit să se cunune din nou înainte să moară și să facă alt copil, o fată, al cărei nume nici măcar nu-l știam, așa că acum era altă văduvă, pe undeva, care primea banii pe care eu și cu mama ar fi trebuit să-i avem și să-i cheltuim pe pariuri sportive, taxiuri și permanente.

— Ei bine, nu mă-ntreba ce s-a-ntâmplat cu ele, spuse doamna Syversen, resemnată, fluturând facturile pentru tapet, dar nu și cele pentru adeziv.

Cu toate astea, mama a fost în stare să încheie întâlnirea cu vorbele ei simple:

— Hm, bine, o să vedem ce-o să facem în legătură cu asta. Apoi le-a dăruit fetelor un zâmbet de rămas-bun. Ele s-au holbat la noi cu gurile căscate și cu trei mustăcioare de lapte.

— Mulțumesc că ne-ai lăsat să aruncăm o privire. E foarte frumos!

Capitolul 2

A doua zi eram în centrul Årvoll, uitându-ne la tapet. Și asta era ceva senzațional, pentru că mama nu era numai copleșită de necazuri, dar își și lăsa timp ca să gândească bine lucrurile; de exemplu, vopseaua verde pe care tocmai ne aruncaserăm banii nu era un moft absurd, ci rezultatul calculelor laborioase care se făceau de la Crăciunul trecut, de când am fost invitați la cafea și prăjituri de un cuplu în vârstă de la parter, la care toți pereții erau zugrăviți într-o culoare diferită de cea a pereților noștri și am aflat că au făcut-o chiar ei, la modul băbesc, cu pensula.

Cu altă ocazie, mama a trecut să mă ia de la un prieten, din apartamentul lui Essi, în care tatăl a mutat ușa celui mai mic dormitor din camera de zi în hol pentru ca sora mai mare a lui Essi, care avea șaisprezece ani, să aibă propria ei intrare, din hol. Iar acum era ca și cum toate aceste observații – alături de faptul că magazinul în care eram reprezenta viitorul, ocaziile noi și inovațiile, da, se simțea puritatea și optimismul în vasele pictate și în hainele albastre ale vânzătorilor care puteau muta munții din loc – era ca și cum toate astea se contopiseră într-o concluzie importantă.

— Bine, a spus mama. Până la urmă, trebuie să ne luăm un chiriaș. Nu putem să evităm asta.

M-am uitat în sus la ea, surprins, de fapt mai discutaserăm despre asta înainte și ajunseserăm la un fel de acord, așa înțelesesem, că nu vom lua un chiriaș, indiferent cât de greu o vom duce pentru că asta însemna că va trebui să renunț la camera pe care o îndrăgeam foarte tare și să mă mut în cameră cu mama.

— Eu pot să dorm și în camera de zi, a spus ea înainte să încerc să deschid eu gura.

Prin urmare, în acea după-amiază nu numai că ne-am cumpărat tapet și adeziv, dar am și redactat un anunț pe care voiam să-l publicăm în *Arbeiderbladet,* intitulat CĂUTĂM CHIRIAȘ. Încă o dată l-am contactat pe omul mare cât un taur, pe Frank: putea Frank, care lucra pe noile șantiere din Groruddalen conducând un buldozer, să-și găsească timp în serile lucrătoare și să mute ușa de la dormitorul nostru mai mic pe hol ca să fim scutiți de deranjul pe care l-ar fi putut face chiriașul sau chiriașa la sosiri și la plecări, ca să nu mai vorbim de plimbatul unui străin prin proaspăt tapetata noastră cameră de zi?

Cu alte cuvinte, ne așteptau vremuri interesante.

S-a dovedit că, pe post de tâmplar, Frank nu era de lăudat. A făcut o gălăgie teribilă când ne-a scos ușa. Și nu numai atât, a lucrat purtând un maiou cu plasă, a gâfâit, a transpirat găleți întregi și, din prima seară, a început să-i spună mamei „dragă".

— Ce crezi, dragă, vrei să păstrezi cadrul ăsta sau îți fac unul nou?

— Depinde cât costă, i-a spus mama.

— N-o să te coste mult, dragă. Am cunoștințe.

Din fericire, mama n-a fost încurcată pentru că i se spunea „dragă" tot timpul. Și doamna Syversen a avut grijă să treacă pe la noi la intervale regulate ca să ne spună că avea niște mâncare gătită sau să ne informeze că mașina de gunoi va întârzia în ziua aceea. Trebuie să mărturisesc că și eu am stat cu ochii pe treabă, de vreme ce mama s-a rujat și și-a dat jos bigudiurile înaintea fiecărei veniri a vecinului, n-am prea avut timp să ies pe stradă. Din când în când, doamna Syversen o trimitea pe Anne-Berit, fiica ei cea mai mare, așa că stăteam și-l priveam pe solidul Frank cocoșându-se pe lângă ușile grele și bucățile de placaj. Părul negru îi acoperea umerii și spatele ca tufele de iarbă care supraviețuiau iernii și îi ieșea prin găurile maioului decolorat care semăna mai mult cu un năvod decât cu un

articol de îmbrăcăminte și, în mijlocul lucrului, mormăia: „ciocanul”, „cuiele”, „ruleta” într-un fel cicălitor, de parcă eram slugile lui, era distractiv. Dar, când ușa a ajuns în sfârșit la locul ei și celălalt cadru de ușă a fost acoperit, după aproximativ o săptămână, cu cadre noi și de toate, și chestiunea plății a fost adusă în discuție, Frank n-a vrut nimic.

— Ai înnebunit? i-a spus mama.

— E, dragă, dacă ai avea un whisky vechi la-ndemână, a spus el cu o voce domoală, de parcă acum împărtășeau o înțelegere secretă cu privire la terminarea trebii.

Mama s-a învârtit cu poșeta deschisă și cu două sau trei bancnote albastre de cinci coroane între unghiile ei proaspăt lăcuite, „mai am destule, Frank, trebuie doar să ceri” – dar n-a contat, Frank a fost și a rămas un domn și, în cele din urmă, a luat doar două pahare de curaçao.

— Unul pentru fiecare picior.

Apoi a plecat și el și puteam să începem să punem tapetul.

Totul a mers ca pe roate. Mama s-a urcat din nou pe scaunul din bucătărie și s-a ocupat de partea de sub tavan, iar eu eram jos pe podea. Peretele pe care l-am zugrăvit într-o săptămână a fost tapetat într-o seară. Apoi am petrecut două seri tapetând părțile mai dificile din jurul ușii balconului și al ferestrei mari din camera de zi și, în ultima seară, lucrând la peretele alăturat dormitorului meu, care urma să devină al chiriașului. Schimbarea era vizibilă, explozivă, bătătoare la ochi. N-am mers atât de departe încât să investim în modelul cu jungla, mama voia ceva mai discret, dar am rămas în același gen botanic, cu linii curbe și flori, ca tufișurile maronii și aurii de toamnă. Iar când doi oameni au venit chiar a doua zi să se uite la cameră, eram pregătiți.

Nu, nu eram.

Ceva nu era în ordine cu niciunul dintre cei doi posibili viitori chiriași. Apoi a venit al treilea, care a crezut că era ceva în neregulă cu camera. Amânările astea au fost o lovitură pentru încrederea mamei. Era chiria prea mare? Sau prea mică? Înainte de asta, a spus că s-ar putea să trebuiască să plecăm din Årvoll, să ne luăm ceva mai simplu în zona în care a locuit înainte, poate cu soțul ei, în Øvre Foss, unde oamenii încă se mulțumeau cu o cameră și o bucătărie. Dar, în cele din urmă, am primit o scrisoare, cu un scris de mână ascuțit, de la o anumită Ingrid Olaussen, care avea treizeci și cinci de ani și era necăsătorită, așa scria, și care voia să ne vadă apartamentul vineri și întreba dacă ne convenea asta.

— Desigur, a spus mama.

Apoi a făcut pasul drastic de a lipsi în ziua următoare, când m-am întors de la școală cu Anne-Berit și Essi.

Nu mi se mai întâmplase niciodată așa ceva.

O ușă încuiată. Care nu s-a deschis când am apăsat pe sonerie, din nou și din nou. Asta m-a zăpăcit total. Essi m-a luat acasă la el, unde mama lui, care era una dintre puținele mame pe care mă puteam baza, în afară de a mea, m-a alinat, spunându-mi că mama sigur era la cumpărături, că o să văd eu, că, între timp, puteam să-mi fac temele acolo, cu Essi, care avea nevoie de ajutor în lupta lui cu ortografia și nu era prea bun nici la aritmetică.

— Finn, tu ești foarte deștept, nu-i așa?

Da, într-adevăr mă descurcam foarte bine, era o parte din înțelegerea dintre mine și mama, echilibrul delicat într-o familie formată din doi membri. Mi s-a dat pâine feliată cu cârnați, pe care de obicei îi savuram, dar n-am putut să iau nicio îmbucătură; e ciudat că, dacă ai avut o mamă, atunci când dispare, nu e un eveniment fără importanță. Stăteam lângă Essi, la masa lui mare de scris, ținând în mână un creion, eram orfan și n-am scris nici măcar o

literă. Nu-i stătea în fire să facă așa ceva. A trecut mai mult de o oră. (De fapt, nu mai mult de patruzeci de minute.) Numai după ce au trecut aproape două ore am auzit un zăngănit afară pe drum, care s-a dovedit a fi de la țeava de eșapament a unui camion învechit încercând să se întoarcă la blocul nostru. Apoi am văzut-o pe mama sărind din cabina șoferului în rochia ei lungă și înflorată pe care o purta la magazinul de încălțăminte și fugind spre intrare. Pe ușile vișinii ale vehiculului scria „Storstein Møbiler & Inventar" cu litere ornamentale cu margini aurii. Un bărbat solid îmbrăcat cu o salopetă a lăsat în jos ușile, alt bărbat a sărit și, împreună, au dezvelit o canapea, o canapea extensibilă modernă cu dungi bej, galbene și maro pe care mama a cumpărat-o bazându-se pe o scrisoare neconvingătoare de la Ingrid Olaussen, și au scos-o din camion și au început s-o miște spre ușa din față.

Până atunci, eu deja îmi pusesem ghiozdanul în spate și fugeam cu viteză maximă până la parter, pe iarbă și iar sus pe scări, urmând greoaia piesă de mobilier pe care doi bărbați, cu înjurături și un strigăt de durere, au reușit s-o urce până la etajul al doilea și s-o treacă prin ușa care a fost încuiată o eternitate și parcă acum era deschisă pentru prima dată în viața mea.

Înăuntru, mama a stat locului cu o expresie încordată și disperată pe fața ei, care nu s-a apropiat de normalitate nici după ce m-a văzut, din cauza stării emoționale jalnice în care fără îndoială că eram și, imediat, a început să se scuze: „am stat așa de mult la magazin". Dar cuvintele ei mângâietoare nu aveau nicio putere și, când a semnat un formular și noua canapea stătea lângă peretele din camera de zi unde, până atunci, n-am avut nimic, dar unde arăta foarte bine, a trebuit să se așeze ea pentru o vreme. La fel am făcut și eu. Am stat lângă ea, i-am inspirat miresmele și i-am simțit brațele în jurul meu în timp ce am adormit aproape instantaneu: panseluțe, fixativ de

păr, piele de încălțăminte și apă de colonie 4711. Nu m-am trezit decât două ore mai târziu, sub o pătură, în timp ce mama pregătea cina în bucătărie, fredonând, cum o făcea întotdeauna.

Nu am avut o cină stabilită dinainte în seara aceea, ci carne de porc friptă și ouă, genul de cină care e mai bun decât orice altceva. Și la masă mi-a explicat că era ceva care se numea H.P. care, pe scurt, însemna că nu trebuia să economisești înainte de a cumpăra ceva, puteai s-o faci după aceea, ceea ce însemna că exista o șansă ca să nu mai trebuiască să așteptăm așa de mult până să ne cumpărăm și o bibliotecă, asta ca să nu mai vorbesc despre unul dintre acele televizoare care invadau apartamentele din jurul nostru, ca să nu mai trebuiască să fug până sus la Essi de fiecare dată când se difuza ceva ce nu trebuia ratat.

Astea erau într-adevăr planuri îndrăznețe. Dar ceva ce-am observat la ea în seara aceea m-a neliniștit, ceva părea să se fi prăbușit în ea și odată cu acel lucru dispăruseră calmul și pacea din mintea ei, iar eu – care tocmai trecusem prin propria mea experiență traumatizantă – n-am dormit la fel de bine în noaptea aceea cum reușeam de obicei.

A doua zi m-am întors din nou acasă direct de la școală, de data asta am găsit-o pe mama la locul ei, gata s-o primească pe Ingrid Olaussen și imediat am început să mă pregătesc, motivat de un număr de avertismente mustrătoare, de parcă urma să dăm un examen, nu prea erau necesare, se înțelege fără s-o mai spun, dacă era ceva ce am înțeles atunci era seriozitatea chestiunii.

— Ești bine? i-am zis.

— Ce vrei să spui cu asta? m-a întrebat ea, mergând să se uite în oglindă, întorcându-se și bombănind: Nu cumva ai pregătit tu vreo farsă?

Nici măcar nu știam despre ce vorbea. Și n-a trecut nicio clipă că a fost din nou ea însăși, aruncându-mi o privire înțelegătoare și spunându-mi că știa că nu era ușor pentru mine, dar că nu aveam de ales. Înțelegeam asta?

Înțelegeam.

Gândeam la fel.

Ingrid Olaussen a sosit cu jumătate de oră mai târziu și s-a dovedit a fi angajată la salonul de coafură din Lofthusveien, așa și arăta, ca o fată de douăzeci de ani, chiar dacă trebuie să fi fost de vârsta mamei. Avea părul roșcat-ruginiu, prins în sus, cu o pălărioară gri așezată pe creștet, împodobită cu un șirag de perle în formă de lăcrămioare negre, așa că arăta ca și cum părul ei ar fi plâns. Pe lângă asta, fuma țigarete cu filtru și nu numai scrisul ei era ascuțit, după ce a aruncat o privire prin cameră, a avut tupeul să spună:

— Ce-i drept, e modest. N-ar fi trebuit să specifici asta în anunț?

N-am înțeles ce-a vrut să spună, dar mama a făcut vreo trei sau patru fețe cunoscute înainte să-i spună că era ușor pentru cineva care habar n-avea cât costau anunțurile în ziare să spună așa ceva.

Confruntată cu o asemenea declarație, Ingrid Olaussen a tras prelung din țigară și s-a uitat în jur după o scrumieră. Dar nu i s-a oferit niciuna. Acum mama voia să anuleze toată treaba și a spus că, de fapt, ne-am răzgândit și aveam nevoie de cameră pentru noi.

— Îmi pare rău că ai venit aici după potcoave de cai morți.

Chiar a deschis ușa de la intrare pentru ea. Dar apoi, dintr-odată, Ingrid Olaussen a devenit foarte tristă. Capul ei atent coafat s-a lăsat pe piept, iar trupul ei lung a început să se legene cu stângăcie.

— Doamne ferește, nu te simți bine?

Mama a ținut-o de mâneca hainei și a condus-o până în camera de zi, a așezat-o pe noua canapea și a întrebat-o dacă voia un pahar cu

apă sau o ceașcă de cafea.

Apoi ceva și mai greu de înțeles s-a întâmplat. Ingrid Olaussen a vrut o ceașcă de cafea, da, a vrut, dar înainte ca mama să pună ibricul, a început să-și împletească degetele ei lungi și subțiri, de parcă ar fi încercat să lege două capete de frânghie și a vorbit sacadat și destul de repede despre slujba ei, despre clientele pretențioase, din câte am putut să înțeleg, care se țineau după ea cu tot felul de critici, ca să nu mai vorbim de patronul încrezut, a mai adus vorba și despre o chestiune care a făcut-o pe mama să-și schimbe total comportamentul și să mă gonească în dormitor înainte de-a avea parte de alte lămuriri.

Am auzit vorbe prin ușă, un murmur intens și ceva ce părea a fi un plânset.

Cu trecerea timpului, păreau să fie pe punctul de a ajunge la un acord, chiar s-a auzit și un râs isteric. Și, când în sfârșit mama a deschis ușa, am crezut că au devenit cele mai bune prietene. În schimb, am descoperit că Ingrid Olaussen a plecat, lăsând-o pe mama mai gânditoare ca niciodată atunci când a pregătit cina.

— N-o să locuiască aici? am întrebat eu.

— Nu, n-o să stea aici, îți promit asta, mi-a spus ea. N-are nici două ore[1] în portofel. Viața ei e dată peste cap. Și nici măcar nu se numește Ingrid Olaussen...

Am vrut să întreb de unde știa mama toate lucrurile astea. Am vrut să aflu cum o străină putea să-și deschidă inima de față cu ea în felul acela. Dar o neliniște ciudată m-a cuprins în decursul următoarei jumătăți de oră pe care am petrecut-o în dormitor, iar răspunsul la cele două întrebări trebuie să fi fost că mama deja o cunoștea sau că s-a regăsit în acea femeie. Nu voiam să mi se confirme niciunul dintre răspunsuri, am preferat să mă concentrez la mâncarea mea, dar am rămas cu o senzație foarte vie că mama avea

laturi pe care le înțelegeam prea puțin, nu doar absența ei neprevăzută din ziua precedentă, joi, pentru care, în cele din urmă, s-a găsit un motiv, o canapea, dar faptul că o străină putea să pătrundă în viața noastră familială, care până atunci fusese lipsită de evenimente și acum era reînnoită, să se prăbușească pe canapeaua noastră nouă, să se dezbrace de toate secretele și apoi să fie gonită; nu mă confruntam doar cu o ghicitoare imposibil de dezlegat, ci cu o ghicitoare al cărei răspuns poate n-aș fi vrut să-l găsesc *niciodată*.

Am stat privind-o pe furiș pe mama, care era nervoasă, care se temea de întuneric, dar care era, per total, stabilă și parcă nemuritoare, stânca mea de sprijin pe pământ și fortăreața mea în ceruri, acum cu o față necunoscută.

Capitolul 3

Proiectul găsirii unui chiriaș a fost amânat cu câteva săptămâni, de parcă mama s-ar fi temut că un nou mister întunecat îi va trece pragul ușii. Dar, cum am spus mai înainte, ne-am obligat printr-un contract să economisim după cumpărare, așa că n-am avut de ales decât să mai publicăm alt anunț în *Arbeiderbladet,* cu cinci ore cuvântul. Încă era supărăcioasă și distrată: nu-mi punea ce trebuia pe feliile de pâine, nu mă asculta când îi spuneam anumite lucruri și pierdea șirul când îmi citea seara.

— Oricum, acum poți să citești mai bine decât mine, mi-a spus ea, apărându-se atunci când eu am protestat.

Dar nu de asta am învățat să citesc, aveam un teanc de cărți și plănuiam să le citim pe toate, erau cărți pentru copii, Margit Söderholm, seriile Jalna, o enciclopedie numită *Heimskringla* și *Peter Simple* a căpitanului Marryat, precum și o singură carte lăsată de tatăl meu, o carte finlandeză intitulată *Soldatul necunoscut,* de Väinö Linna, pe care nu am citit-o încă și, conform mamei, nici nu plănuiam s-o citim, toate îngrămădite într-o cutie din dormitorul meu, așteptând biblioteca pe care am fi cumpărat-o în rate, dacă am fi reușit să ne găsim un amărât de chiriaș. Și, într-una din acele dați în care nu mă asculta, am înțeles că am devenit altcineva, că m-am transformat. Nu era o senzație clară și evidentă, dar era destul de sâcâitoare încât m-a făcut să întreb:

— Cu care dintre noi vorbești acum: cu mine sau cu cel de acolo?

Nu mi-a ieșit gluma prea bine.

— Ce vrei să spui? a răbufnit ea și mi-a ținut o predică despre cum eram cam greu de înțeles uneori, o predică pe care mi-o mai ținuse o dată sau de două ori înainte, poate avea legătură cu faptul

că eu eram băiat și ar fi fost mai ușor pentru mintea ei dac-ar fi avut o fată.

— Nu pricep despre ce vorbești, i-am spus eu, prost dispus, și am mers în camera mea ca să mă întind pe pat și să citesc în liniște o carte cu benzi desenate cu Jukan. Dar, cum se întâmpla de obicei când citeam ca să protestez, nu m-am putut concentra, am devenit tot mai furios stând acolo, cu hainele bune pe mine, întrebându-mă cât timp trebuia să aștepte un băiețel până când mama lui își venea în fire și îl asigura că nimic nu s-a schimbat, indiferent de faptul că Iuri Gagarin ne-a dus până-n ceruri. De obicei nu durează foarte mult, nu în casa asta cel puțin, dar atunci, destul de ciudat, am adormit în timp ce eram furios.

De-abia a doua zi dimineață am descoperit că ea trebuia să fi fost acolo, pentru că eram în pijama și sub plapumă. M-am ridicat din pat, m-am îmbrăcat și am mers în bucătărie. Am luat micul dejun ca de obicei și am râs de o minte de găină de la radio care folosea cuvinte ca „bariton" și „U Thant". Cu toate astea, era o distanță enervantă între noi, ceea ce însemna că nu ne puteam împăca, așa am simțit în timp ce am trântit ușa de la coridor, mi-am pus jacheta de piele întoarsă și ghiozdanul și am plecat târșâindu-mi picioarele spre școală cu Anne-Berit.

Așa că, poate până la urmă, chiar m-am schimbat?

Anne-Berit, orice-ar fi fost, nu se schimba. N-am mai cunoscut o persoană care să profite așa de mult de ocazia de a fi ea însăși: drăguță, sigură pe ea și fără imaginație; nu era nici urmă din părinții ei greoi în ea, nu venea niciodată cu idei despre lucrurile distractive pe care le puteam face și nu râdea niciodată până când nu era sigură că era ceva de râs, dar de obicei nu era. Totuși, în ziua aceea toate astea erau bune căci, dacă de obicei, eu eram cel care spunea ceva,

atunci niciunul dintre noi n-a spus nimic, încât tăcerea a devenit atât de apăsătoare că m-a întrebat:

— Ce s-a-ntâmplat cu tine?

Tot n-am avut multe de spus ca răspuns, așa că doar am continuat să mergem pe cărările bătătorite cenușii din Muselunden care, conform mamei și doamnei Syversen, erau mult mai sigure decât trotuarul de-a lungul Trondhjemsveienului, chiar dacă era pe panta ce ducea la drumul pe lângă care vagabonzii își făceau adăposturi în colibe dărăpănate, care în sălbăticia neagră și fără frunze a toamnei târzii erau foarte vizibile din toate părțile, semănând cu niște rămășițe însângerate după prăbușirea unui avion. Niște oameni înspăimântători locuiau acolo, îi numeam Galbenul, Roșul și Negrul, pentru că Galbenul suferea de o boală care-l îngălbenea, Roșul era tot timpul roșu la față, iar Negrul era la fel de oacheș ca un țigan, cum spunem noi. Trebuia doar să avem grijă să nu intrăm în colibele lor când ne chemau, pentru că, dacă intrai, te-ar fi azvârlit într-o râșniță și te-ar fi măcinat până ai fi ajuns un terci maroniu și ar fi făcut cuburi de supă din tine. Dar nimic din toate astea nu mai conta acum, nici măcar nu mai erau la vedere, așa că nu mi-au oferit niciun subiect de discuție și aveam chef să mă enervez pe cineva.

— Of, ești așa de plictisitoare, i-am spus lui Anne-Berit în timp ce intram în curtea școlii.

La care ea mi-a răspuns:

— Du-te naibii!

Nu era modul ei obișnuit de exprimare, deși nu era în dezacord cu temperamentul ei, așa că nu ne-am despărțit în termeni amiabili, ea a plecat pe drumul ei spre clasa de fete, iar eu spre clasa mixtă care a fost înființată ca să se afle dacă era posibil ca băieții și fetele să stea unii lângă alții și să învețe ceva în același timp.

Îmi plăcea să fiu într-o clasă mixtă, chiar dacă fetele cele mai drăguțe erau în cealaltă, bineînțeles, pentru că adesea se întâmplă să găsești mai multe defecte la oamenii pe care-i cunoști mai bine. Dar aici puteam să-mi bucur ochii cu părul negru și lucios al Tanjei, care încă era un pic misterioasă pentru mine pentru că niciodată nu spunea nimic și răspundea la întrebări cu o voce al cărei volum o dispera până și pe domnișoara Henriksen când încerca să-l dea mai tare. Dar se întorcea de fiecare dată când *eu* spuneam ceva și-mi oferea niște zâmbete timide care mă făceau să simt că nu trăiam pentru altceva; unii spuneau că era țigancă și locuia într-o rulotă de circ în afara grădinilor botanice din Tøyen, iar asta nu-mi ușura situația, dar ce putea fi mai seducător decât niște oameni care călătoreau în jurul lumii cu o chitară, furau lucruri și puneau în funcțiune caruselele?

Lucrurile au luat așa o turnură că am ajuns să ridic mâna în primul rând ca s-o fac pe Tanja să se întoarcă, o mișcare pe care am încercat-o și în ziua aceea, iar, pe lângă asta, mai voiam să scap și de toată bătaia de cap de atunci. Dar, în loc să ies în evidență cu vreo glumă bună, mi-am dat seama, prea târziu, că, pentru prima dată, nu mi-am făcut tema și am izbucnit într-un plâns teribil și de neînțeles. Odată ce am început, nu m-am mai putut controla. Am rămas aplecat deasupra băncii mele ca un idiot, cu ochii ieșindu-mi din cap, destul de ciudat, fără iluzii, chiar și atunci, că gestul acela nu mă va costa scump, iar asta nu-mi făcea situația mai ușoară.

— Doamne iartă-mă, Finn, ce s-a-ntâmplat?

— Nu știu! am urlat eu, ceea ce era adevărat și un răspuns de care, în treacăt fie zis, eram mai mult decât mulțumit, ce-ar fi fost dacă aș fi spus fără să judec: se întâmplă ceva cu mama!

Domnișoara Henriksen m-a dus pe coridor și m-a calmat destul încât să fiu în stare să înțeleg ce-mi spunea: urma să mă trimită acasă

cu o scrisoare ca să se asigure că totul era în ordine. Dar m-am împotrivit cu atâta vehemență – și încă un val de lacrimi – că încă o dată a trebuit să aștepte până când m-am liniștit. Stăteam rezemat de perete, holbându-mă la coridorul gol, care-mi evoca imaginea unui spital în care toți copiii râdeau fără să facă niciun zgomot și morților deja le crescuseră aripile, iar domnișoara Henriksen, cu care, în general, aveam o relație bună, mi-a spus dintr-odată:

— Ai *văzut* ceva?

Am tresărit.

— Ce să văd?

— Nu, nu, doar mă întrebam dacă ai... *văzut* ceva.

— Ce să văd? am strigat din nou în timp ce prăpastia de sub mine creștea, mama nu numai că a devenit distantă și diferită, dar poate și eu am știut asta și puteam s-o prevăd. N-am *văzut* nimic! am strigat eu.

— Liniștește-te, Finn, mi-a spus domnișoara Henriksen, nemaifiind așa de consolatoare, ci mai degrabă letargică și am stat acolo cu niște amintiri și niște cuvinte care mi-au revenit brusc în minte, eu și cu mama colecționam cuvinte și râdeam de ele, ne plăceau sau le consideram prostești și redundante, cuvinte care erau așa de reale că puteai să le atingi, cum ar fi „beton”, „eșapament”, „mătură de palmier”, „petrol”, „piele”, „piele de încălțăminte”... M-am pierdut într-o reverie imaginându-mă disperat să mă dau cu sania mea cea nouă, plângând și bătând-o la cap pe mama până când m-a luat de mână și m-a tras după ea de-a lungul pantei care cobora din Trondhjemsveien până în cartier; nu mai era niciun râu șerpuit de sticlă rece, ci doar o urmă maronie de noroi ca o sângerare nazală coagulată pe o față lovită.

— Acum înțelegi? mi-a strigat ea, făcându-mi urechile să țiuie. S-a dus iarna! Acum e primăvară!

— Ne-ntoarcem? m-a întrebat domnișoara Henriksen.

Mi-am ridicat privirea spre ea.

— Da, i-am spus, ridicându-mă-n picioare și încercând să dau impresia că în ultimele minute am reușit să ajungem la o înțelegere că nu s-a întâmplat nimic.

Dar, bineînțeles, vestea căderii mele nervoase a ajuns până-n curtea școlii și am înțeles motivul zâmbetului lui Anne-Berit în drumul nostru spre casă. Până atunci, Galbenul și Negrul s-au trezit – Roșul nu era la vedere – și stăteau în fața colibelor, bând din căni lucioase și chemându-ne, ca Negrul să ne arate „veverița" lui, ceea ce a făcut-o pe Anne-Berit să se strâmbe din cauza unui chicotit ciudat.

— Criminalilor! am strigat eu cât am putut de tare.

Negrul s-a ridicat în picioare, ne-a salutat ca un nazist și a strigat ceva ce n-am înțeles pentru că fugeam ca să ne salvăm viețile până la pensiunea pentru tineri și n-am respirat până n-am trecut de terenurile de tenis, unde am văzut că unii dintre prietenii mei erau ocupați cu strângerea lemnelor pentru un foc și am întrebat-o pe Anne-Berit dacă voia să ne alăturăm grupului.

Ea s-a oprit, m-a privit în ochi și, mai înainte de toate, mi-a spus că mamei ei nu-i plăcea ca hainele ei să miroasă a fum, mai ales de gudron și că deja aveam destul noroi pe galoși și a mai trăncănit și altceva, nu prea-i stătea în fire să fie așa de vorbăreață, așa că am crezut că a uitat complet de căderea mea nervoasă.

Dar mai târziu, în seara aceea, am auzit soneria de la ușă și doamna Syversen a venit și s-a implicat într-o discuție șoptită cu mama, care, imediat după aceea, a luat o postură în cadrul noii uși, cu mâinile încrucișate și m-a privit în ochi ca pe un străin în timp ce eu stăteam în pat încercând să citesc.

— Ce-ai făcut tu, mai exact, astăzi? mi-a spus ea așa de laconic că n-am putut s-o ignor. Dar nici nu puteam face mare lucru, așa că doar am stat acolo, uitându-mă ca prostul la Jukan până când situația a devenit tensionată ca un război în tranșee – *am* văzut ceva?

Dar nici măcar acum n-a făcut ce trebuia să facă o mamă ca să regăsească un fiu pierdut, în schimb și-a scuturat buclele într-un fel trist și a plecat în bucătărie. Dar a lăsat ușa deschisă, ușa de la camera chiriașului pe care a instalat-o Frank și ușa de la camera de zi, așa că o puteam auzi spălând vasele, ceea ce era treaba mea, o corvoadă de care rareori reușeam să scap, în timp ce ea le ștergea și le punea în ordine.

Am aruncat cartea cu benzi desenate cât colo, m-am ridicat din pat și am mers în bucătărie, am împins-o cu blândețe din fața chiuvetei, dar, în sfârșit, am reușit să nu mai stropesc și să nu mai învârt peria, rezultatul a fost că am ajuns să stăm acolo ca un cuplu de bătrâni căsătoriți care nu mai aveau nimic să-și spună unul altuia, spălând și ștergând pahare de lapte, farfurii și furculițe în cea mai lungă tăcere care s-a înregistrat vreodată în apartamentul nostru și care merita medalia olimpică de aur.

Cu toate astea, am simțit că am terminat cu plânsul, așa că m-am ținut tare până când am simțit că, n-o să vă vină să mă credeți, mă apuca râsul. În acel moment am trântit peria în apa murdară și am stropit-o pe mama pe toată fața. S-a lăsat pe spate și a urlat mânioasă, dar și-a revenit și a stat, cu o față sumbră și ciudată, cu o mână-n șold și alta peste ochi, înainte să se trântească pe cel mai apropiat scaun din bucătărie și să spună, cu un aer de nepăsare, în timp ce apa cu săpun îi curgea pe păr:

— Ai o soră.

— Ce?

— O soră vitregă.

Nu puteam spune multe după ce am auzit așa ceva. Bineînțeles că știam de sora asta, care era pe undeva prin lume și se bucura de pensia văduvei care ar fi trebuit să fie a noastră. Dar apoi am înțeles totul.

— Coafeza?

— Da.

Da, coafeza, Ingrid Olaussen, al cărei nume, apropo, nu era Ingrid Olaussen, era mama acelei fete pe nume Linda, care avea șase ani, și a văzut anunțul nostru din ziar pentru că am fost destul de proști încât să ne dăm numele și să nu folosim numărul căsuței poștale, dar cine naiba se gândește la asemenea lucruri?

— Numărul căsuței poștale?

Am aprofundat următoarea informație. Întâi, mama a trebuit să se usuce. A făcut-o în baie, într-un timp îndelungat și cu multă grijă, în timp ce eu am stat pe taburet, deși eram crescut prea mare pentru el, holbându-mă la peria de spălat vase pe care am folosit-o ca să tulbur apa murdară cu săpun care lăsa dâre lungi și groase în urma ei, până am amețit și ea s-a întors, fără machiajul care era așa de necesar la magazinul de încălțăminte, arătând ca la sfârșit de săptămână, când era mai atrăgătoare ca niciodată.

— Dar nu e-n stare să aibă grijă de ea, mi-a spus și apoi a tăcut.

Și a trebuit să stau din nou pe scăunel, gândindu-mă, necăjindu-mă și manevrând peria încoace și-ncolo, așteptând-o să continue, pentru că încă nu îndrăzneam s-o întreb și mi-a vorbit cu o voce așa de blândă, spunându-mi puțin câte puțin, așa cum dai un medicament unui copil mic, Ingrid Olaussen nu era doar o văduvă, era și o dependentă de droguri, apropo, a fost pentru prima dată când am auzit expresia asta, și era dependentă de morfină, o, da.

— Și îți spun toate astea pentru că știu că ești destul de mare ca să înțelegi, mi-a spus mama. Dacă-ți pui mintea la contribuție...

Dar:

— O să stea aici cu noi?!

În sfârșit, începeam să pricep.

— Ai știut asta tot timpul! am strigat eu într-un acces brusc de indignare. Am aranjat locul ăsta și ne-am făcut o intrare separată ca să stea ele aici!

— Nu, nu, m-a întrerupt ea, pentru prima dată într-un fel care-mi inspira puțină încredere și aveam mare nevoie de așa ceva. Ea nu poate să aibă grijă de fată. M-am interesat și... va fi trimisă la un orfelinat dacă noi nu o să...

— Deci ea *o* să stea aici?

Mama a rămas nemișcată, dar, cu toate astea, părea să dea din cap.

— Atunci, *nu* o să avem un chiriaș? am continuat eu disperat.

— Ba da, o să avem...

— O să avem o soră și un chiriaș?

— Hm.

— Dar nu coafeza?

— Finn, nu e nici măcar coafeză! Nu, ea trebuie să se interneze pentru un tratament, nu știu...

— Deci *ea* nu o să stea aici!

— Nu! Ți-am tot spus. Ascultă-mă și tu!

Zece minute mai târziu. Mama stătea pe noua canapea cu o cană de ceai Lipton, iar eu în fotoliu cu o sticlă de limonadă Solo, chiar dacă era mijlocul săptămânii. Ne înțelegeam mai bine decât cu zece minute în urmă. Eram pe aceeași lungime de undă. O nouă lungime de undă, pentru că eu încă mai eram o persoană schimbată, doar că eram un pic mai obișnuit cu schimbarea, totul se lega de noile confidențe ale mamei, pentru că și ea se schimbase, eram doi străini care vorbeau rezonabil despre cum să facă față prezenței altui străin,

o fată de șase ani pe nume Linda, fiica unui macaragiu care, din întâmplare, era și tatăl meu.

Știu că nu putea să fi fost o decizie ușor de luat, în trecut mama n-a fost plină de vorbe bune despre văduva aceea și despre fiica ei, dar acum, în mod clar, i s-a insuflat un simț de neclintit al dreptății, unii ar putea-o numi solidaritate, dar nu suntem pompoși de felul nostru, trăim de azi pe mâine și suntem misterioși. Iar în decursul acestor două săptămâni mama nu numai că a calculat costurile, acum îmi spune, dar a luat în considerare și ce-ar spune lumea dacă *nu* am primi fata la noi. Și cum ne-am simți. La fel cum s-ar simți și ea într-o casă de copii. Pe lângă asta, eu aș fi ajuns să apreciez asta mai târziu în viață, nu ar fi fost mai bine ca ea să fie văduva care a reușit să facă ce *trebuia* să fie făcut decât persoana care s-a dat bătută și a fugit de responsabilitate din cauza a ceva autoprovocat într-un mod atât de stupid ca o dependență de droguri?

Asta, trebuie să recunosc, i se părea mamei ca o victorie asupra femeii care a fugit cu macaragiul ei și care, poate, era cauza indirectă a căderii lui mortale, bărbatul a cărui amintire încă îi provoca mamei atâta durere că pozele cu el trebuiau să fie îngropate într-un sertar încuiat.

Apoi a trebuit să mă gândesc la întrebarea, care încă rămânea fără răspuns, referitoare la pensia văduvei.

— Nu, nu o să vedem niciun ban din ea, mi-a spus mama, evident pregătită, dar cu un tremur de emoție în vocea ei. Nu intenționam s-o adopt. Și...

Dar, de fapt, nu aici voiam să ajung. Voiam să știu dacă mama, prin această nouă acțiune riscantă, a văzut, în sfârșit, ocazia de a-și împlini dorința de a avea o fiică. Apoi m-am răzgândit și mi-am ținut gura închisă, probabil ca să nu distrug noul nostru echilibru. Am terminat de băut limonada Solo și am mers în camera mea ca să-mi

fac temele, lăsând ușa deschisă ca să ne auzim unul pe altul: mama-și făcea de lucru în camera de zi și în bucătărie, la radio erau sonatele serii și prognoza pentru transportul maritim, ceea ce însemna că se apropia ora de culcare. Puteam să-mi rod creionul și să mă uit la blocul unde locuia Essi, să mă holbez la lumina din fereastra lui, care era stinsă în momentul acela, la luminile din ferestrele tuturor prietenilor mei, Hansa, Roger, Greger și Vatten, cartierul care închidea un ochi după altul în timp ce eu stăteam lângă jucăriile Matchbox aliniate pe pervazul ferestrei și din nu știu ce motiv am început să aștept cu nerăbdare un eveniment care acum două săptămâni mi s-ar fi părut o catastrofă: acela de a avea o soră, o soră mai mică.

Capitolul 4

Dar, înainte de toate, trebuia să rezolvăm problema cu chiriașul, noua noastră sursă de venit. Iar asta n-a fost o chestiune ușoară. Am primit trei vizitatori în tot atâtea zile; mama a servit-o cu cafea și prăjituri pe o tânără care semăna leit cu Doris Day, dar care-și arăta cei doi dinți cariați dincolo de rujul roșu-sângeriu când uita de ei și zâmbea, iar în acel moment negocierile au ajuns la sfârșit.

Apoi am fost vizitați de un bărbat în vârstă care duhnea a alcool și a ceva necunoscut și înțepător, nu era în stare să dea explicații, așa că, deși ne-a fluturat prin față mai multe sute de coroane decât am văzut vreodată până atunci, și lui i-a fost arătat drumul spre ușă.

După aceea a mai venit încă un bărbat, cu pălărie și palton, un tip puțin distant, dar plăcut, mirosind a loțiune după bărbierit, din aceea pe care o folosea Frank duminica și despre care mi s-a spus – de către Anne-Berit – că se numea Aqua Velva și care putea fi băută în caz de urgență. Avea niște ochi limpezi, calmi și spălăciți care o priveau nu numai pe mama, ci și pe mine, cu o anumită curiozitate. Ne-a spus că a fost pe mare, s-a întors la țărm și acum lucra în profitabila industrie de construcții și avea nevoie de adăpost temporar până-și găsea propriul lui loc.

Niciunul dintre noi nu mai auzise de „adăposturi" și „un loc propriu". Dar acel bărbat avea ceva modern și liniștitor, de parcă ar fi avut o educație bună, așa mi-a mărturisit mama mai târziu. Dar, de fapt, părea perfect normal sau așa cum ne imaginam că trebuia să fie un chiriaș, bineînțeles, cu excepția faptului că purta pălărie și palton, ca o stea de cinema. Însă hotărâtoare a fost următoarea remarcă spusă în timp ce stătea în pragul noii uși, uitându-se la biroul meu cu toate cărțile mele de benzi desenate și mașini Matchbox și dând din cap:

— E confortabil.

— Da, e, nu-i așa că e...?

— Dar văd că nu aveți loc pentru televizor.

— O, tu ai televizor, nu-i așa? a spus mama de parcă ar fi fost normal să ai televizor când n-aveai nici unde stă. Atunci va trebui să-l punem în camera de zi, a spus ea cu o politețe cochetă, iar el i-a răspuns zâmbetului ei cu un simplu:

— Da, bineînțeles, oricum nu mă prea uit la el.

Într-un fel, asta a fost tot și s-a încheiat afacerea.

Numele lui era Kristian și s-a mutat în următoarea sâmbătă. Până atunci eu m-am mutat la mama, care, dintr-odată, nu-și mai găsea locul. După un pic de învârtit încolo și-ncoace și ea a ajuns într-un adăpost temporar, adică în dormitorul ei, stând unde a stat întotdeauna și, apropo, eram în toiul pregătirilor pentru primirea noului membru al familiei, Linda, în vârstă de șase ani.

— Trebuie să fie cam ciudat pentru tine, mi-a spus ea privindu-mă cu înțelegere.

Nu, nu credeam că era ceva ciudat, acum aveam vedere la blocurile de vizavi, aveam o mulțime de prieteni și acolo. Nu numai asta, dar eram norocoși că aveam un pat supraetajat pe care mama l-a cumpărat ieftin acum trei ani și l-a desfăcut în două. Partea de sus era în magazia din pod. Trebuia doar coborâtă și asamblată peste partea mea, o procedură simplă pentru care nici nu aveam nevoie de ajutorul lui Frank.

Dar mai era ceva care o îngrijora pe mama și anume televizorul, care a fost într-adevăr instalat în camera de zi, dar doar stătea acolo și n-a fost niciodată deschis, pentru că, după ce s-a mutat Kristian, nu prea l-am văzut o vreme, cu excepția pălăriei lui și a paltonului, care atârnau la locul lor cuvenit, pe hol, lângă cele două mantouri ale mamei și jacheta mea de piele întoarsă. N-a întrebat dacă avea acces

la bucătărie din camera lui, ceea ce, bineînțeles, nu avea, avea acces la toaletă și la baie, o baie pe săptămână. Așa că trebuie să fi mâncat în oraș sau își ținea niște provizii în camera lui, în privat, asta dacă a trecut vreodată pe-acolo, n-am auzit niciun sunet de la el. Într-o seară, mama s-a hotărât că până aici i-a fost, a mers pe hol și i-a bătut la ușă.

— Intră, am auzit.

A intrat. Iar acolo era Kristian stând tăcut ca un șoricel într-un fotoliu vișiniu și citind un ziar pe care nu l-am mai văzut niciodată.

— N-o să te uiți niciodată la televizorul ăla? l-a întrebat mama.

— Puteți să vă uitați voi. Pe mine mă doare-n fund de blestemăția aia.

Știam că genul acesta de limbaj o deranja pe mama. Și i-a spus că nu tolera așa ceva.

— Ai luat cina? a întrebat ea supărată.

— Eu nu mănânc după ora cinci, a spus Kristian pe același ton calm, cu nasul încă îngropat în ziar.

— Doar nu vorbești serios, i-a spus mama. Vino să mănânci ceva cu noi.

Apoi Kristian a făcut cam ce fac și eu când mama e în starea asta: s-a ridicat cu un zâmbet timid și i-a mulțumit.

— Dar, fii atentă, nu vreau ca asta să devină un obicei, a adăugat el în timp ce ieșeam din cameră.

— Nu-ți face griji, n-o să devină, a parat mama, ușurată că folosirea limbajului vulgar a fost, evident, o întâmplare singulară. Te rog, ia loc!

— Hai să trecem peste formalități, a spus Kristian, stând la capătul mesei unde nu mai stătuse nimeni până atunci. Nu sunt bune.

— O? a spus mama tăind pâinea integrală în felii mai subțiri decât de obicei.

— Nu, noi facem parte din clasa muncitoare.

Acesta era un argument. Dar eram de acord cu Kristian în privința asta. Limbajul pe care mama îl folosea de câte ori ne întâlneam cu lumea și care era atât de necesar în magazinul de încălțăminte, de fapt, nu se potrivea în niciun alt loc decât acolo.

— Și ce-o să se facă tinerelul ăsta? m-a întrebat pe mine.

— Scriitor, i-am spus pe nerăsuflate, la care mama a izbucnit în râs.

— Nici măcar nu știe ce e un scriitor.

— Păi, asta ar putea fi un avantaj, a spus Kristian.

— O? a spus mama din nou.

— Da, e o profesie solicitantă, a spus Kristian și aproape că părea să știe despre ce vorbea.

Eu și cu mama am schimbat niște priviri semnificative.

— Ai citit *Soldatul necunoscut*? l-am întrebat.

— Termină, mi-a spus mama.

— Bineînțeles, mi-a spus Kristian. E o carte fantastică. Dar bănuiesc că încă nu știi nimic despre ea, nu-i așa?

— Așa-i, nu știu, am recunoscut eu.

Dar atmosfera era acum așa de plăcută că mă puteam concentra la mâncare în timp ce mama zâmbea și-i spunea lui Kristian că n-ar trebui să fie surprins dacă va da de o fetiță pe-aici în curând pentru că ne așteptam la o mărire a familiei.

„Aoleu”, i-a spus Kristian, dar nu se vedea deloc că ar fi surprins. Și au chicotit într-un fel pe care nu o să mă deranjez să-l descriu aici, totuși, o să menționez că Kristian mânca în același fel în care stătea și mergea, calm și cu demnitate, așteptând între fiecare felie de pâine până când mama îl îndemna să mai ia una, „mai servește-te cu ceva”

etc. Nu putea înțelege ce fel de nebunie era să nu mănânci după ora cinci, în timp ce Kristian considera că, fără îndoială, erau mulți oameni în țara noastră care trebuiau să învețe, în curând, câte ceva despre ascetism.

— Pentru că nu sunt sigur că toate astea vor dura.

— Pot să te-ntreb ce vrei să spui cu asta? a spus mama cu o voce sarcastică.

După care el a arătat în glumă spre ea cu cuțitul și a zâmbit.

— Iar începi cu formalitățile.

Dar nu mai puteam să ascult așa ceva, oricum de multă vreme muream de curiozitate să pornesc televizorul. Ne-am petrecut ultimele două seri în camera de zi, mama cu tricotatul ei și cu cana de ceai, eu cu o revistă de benzi desenate, aruncând priviri neliniștite la colosul din lemn de tec care stătea acolo și se holba la noi cu ochiul lui orb și verzui. Viitorul era în cutia aia. Lumea. Mare și de neînțeles. Frumoasă și misterioasă. O explozie atomică mentală care se desfășura cu încetinitorul, doar că noi încă nu știam despre ea. Dar aveam o bănuială. Iar motivul pentru care îl țineam tot timpul închis era, din câte am înțeles de la mama, că ar putea crede chiriașul că făceam ceva ce nu aveam dreptul să facem dacă m-ar fi lăsat să apăs pe butonul gălbui-ivoriu de pornire. Sau ar putea auzi zgomotul din adăpostul lui temporar și ar fi fost încurajat să se extindă în zone mai mari decât avea dreptul prin contract, că ne-ar putea invada camera de zi și să simtă că era privilegiul lui, în fiecare noapte, erau multe aspecte ale problemei, dar nu m-am putut abține să nu strig:

— Vreau să-l pornesc!

Trebuia să stăm și să ne prefacem că toată chestia aia se cădea să fie doar păstrată în siguranță. Dar nu a mai fost nimic doar de păstrat în apartamentul nostru. Mama citea și ziarele ca să afle ce

programe se difuzau, era „Parada hiturilor” cu Erik Diesen, așa că puteam să auzim „Marinarul” sau valsul „Viața în pădurile finlandeze”, pe care altfel le puteai auzi numai la un program cu dedicații muzicale și ce ziceam de concursul de cultură generală „Dublu sau nimic” despre care Essi vorbea de parcă era a opta minune a lumii?

Dar acum, când m-am ridicat de la masă și am mers direct în camera de zi fără ezitări și am apăsat pe butonul de deasupra siglei Tanberg, nu s-a întâmplat nimic. Niciun sunet. Nicio lumină. Timp de treizeci de secunde. Apoi un viscol cu pocnituri mi-a apărut în față și am auzit vocea lui Kristian din bucătărie:

— Trebuie să ne facem un abonament. Și are nevoie de o antenă.

S-a ridicat în picioare, a mers în camera lui, a cotrobăit într-o cutie și a venit cu ceva ce numea el antenă de interior, semănând cu antenele galvanizate ale unui gândac monstruos, pe care a descris-o ca fiind un gunoi. Dar, după ce-a instalat-o, măcar am prins câțiva pești înotând în spatele a ceva curbat și a unor linii vălurite nu foarte diferite de tapetul familiei Syversen.

— Dar o să iau una bună, a spus Kristian, îndoind antenele și făcând valurile când mai mari, când mai mici.

Am stat acolo uitându-ne la peștii deformați, mama cocoțată pe canapea, cu genunchii apropiați ca la magazinul de pantofi și o postură aplecată și de expectativă, de parcă aștepta autobuzul; Kristian stătea în mijlocul camerei cu picioarele larg desfăcute, cu brațele încrucișate și cu privirea fixată pe ușa de la balcon unde putea fi instalată antena. Nu s-a așezat până când n-a fost îndemnat de mama și atunci la marginea scaunului, gânditor, cu coatele pe genunchi și cu bărbia pe încheieturi, având și el un aer neliniștit. Eu eram singura persoană care era prezentă în totalitate acolo. Dar în

timpul acelei seri s-au pus primele baze pentru ceea ce credeam atunci că era o prietenie.

Ca să vedeți, am descoperit că Kristian era ca mine, la fel, un fan al numerelor, duratele turelor, datele, numerele de înmatriculare ale mașinilor, odată ce-mi intrau în cap, acolo rămâneau. De exemplu, el știa că existau mai mult de 60.000 de televizoare în Norvegia, ceea ce însemna că era aproape unul la zece gospodării; în SUA aproape în fiecare casă era un televizor color. Folosea cuvinte ca „inteligent", „dezvoltare", „sporadic", concepte despre care eu și mama n-aveam nici cea mai vagă idee. După pești, ecranul a fost umplut de o mare față asiatică despre care, mai târziu, aveam să aflăm că aparținea unui bărbat cu ridicolul nume de U Thant, pe care l-am auzit la radio și am râs mult de el, dar Kristian știa că U Thant era considerat și inteligent, și vizionar sau, cel puțin, „așa se zice", a adăugat. Iar acest punct de vedere despre înzestrarea intelectuală a lui U Thant nu era numai părerea chiriașului, ci și opinia unei majorități, un adevăr transmis de declarații oarecum speculative, cum ar fi „se spune" și „conform relatărilor" – aproape fiecare propoziție pe care-o spunea Kristian avea un farmec subtil și irezistibil. Și, chiar dacă în următoarele minute folosea cuvinte ca „fund" (o dată), „defect", „calorifer" și, nu în ultimul rând, „absenteism", iarăși ne trecea prin minte gândul că era educat și puteam să-mi dau seama după fața mamei că asta o tulbura mai mult decât limbajul vulgar; adică oricine poate să înjure, din cauza asta s-a cam împuțit atmosfera când ușa de la fosta mea cameră a fost mutată. Așa că trebuie să fi fost combinația asta cea care a făcut-o să strâmbe din nas, că aceeași persoană putea să rostească vorbe ca „fund" și „sporadic", ca și cum acel om ar fi fost o corcitură, un om fără un oraș natal, pe care toată lumea îl cunoaște drept țigan, ceva ce la rându-i implică falsitate și

lipsă de încredere; oare adăposteam un cal troian în căminul nostru idilic?

Seara s-a sfârșit cu un comentariu scurt al mamei:

— Da, bine, cred că e vremea de culcare.

S-a ridicat în picioare și și-a tras în jos poala fustei. Apoi Kristian s-a ridicat repede și el de parcă ar fi fost prins în flagrant.

— Da, și mâine e o nouă zi. Noapte bună!

A mers în camera lui, dar a ieșit din nou și a zis: „Mulțumesc pentru cină, cred că am uitat să spun asta" și a pus o monedă înnegrită de cinci ore pe televizor, a spus că pot s-o iau, era o monedă de cinci ore din timpul războiului, mi-a spus că și el a colecționat monede cândva și credea că și eu făceam la fel.

Eu și cu mama am fost, în sfârșit, liberi să mergem la baie și să ne spălăm înainte de culcare, ceea ce-i lua mai mult timp de la sosirea chiriașului pentru că trebuia să aștepte până-n ultimul moment ca să-și șteargă machiajul pentru magazinul de încălțăminte, cu mine stând pe marginea căzii ținând o periuță de dinți într-o mână și moneda în cealaltă.

— La ce te gândești? a întrebat ea uitându-se la reflexia mea din oglindă.

— E bun, am spus referindu-mă la televizor, chiar dacă – cred că din cauza programelor – nu s-a ridicat la nivelul așteptărilor mele, dar asta era ceva ușor de îndreptat, măcar aveam ce povesti a doua zi la școală.

— Ciudat, a spus ea.

— Ce?

— Sper că n-am făcut nimic prostesc.

— Ce?

— N-ai văzut mâinile lui? Nu lucrează în construcții și nu va lucra acolo nici într-un milion de ani.

— Ce vrei să spui?

— Păi, ai văzut mâinile lui Frank... ăă... ale domnului Syversen.

N-aveam nici cea mai mică idee unde voia să ajungă, dar m-am uitat în jos la mâna mea stângă, cea cu moneda, nu era nimic neobișnuit acolo.

— Sper că nu e un snob, a spus mama.

Nu știam ce era un snob, dar n-am crezut că avea vreo legătură cu Kristian după ce mi-a explicat.

În următoarele zile am descoperit că noul chiriaș avea câteva obiecte pe care oricine le-ar fi dorit: o baionetă de pe vremea când era soldat, un microscop într-o cutie de lemn cu piese din aramă și un săculeț de piele care conținea douăzeci și opt de bile de oțel care au fost în rulmenții excavatoarelor galbene și puteau fi folosite pentru jocul cu bile sau doar ținute în mână – ce lucruri minunate de ținut în mână! În altă cutie de lemn avea un mic titirez de alamă cu un model spiralat pictat, de culoare verde și care te făcea să amețești când te uitai la el. Pe lângă astea, mai era un set de șah cu piese de oțel pe care pretindea că l-a făcut chiar el, la fel ca pe titirez; era sculer de meserie, așa mi-a spus. Însă nu i-a plăcut să fie sculer, din niște motive pe care mi le-a explicat, dar din care n-am înțeles niciun cuvânt. Așa că a plecat pe mare și i-a plăcut până când a naufragiat la vest de Irlanda. Apoi n-a mai vrut să navigheze pe mări și s-a întors la vechea lui profesie, care nu s-a schimbat deloc în decursul anilor așa că, în cele din urmă, s-a apucat de construcții.

Apoi n-am mai auzit de slujba asta a lui care, conform declarațiilor mamei, nu se potrivea cu starea mâinilor lui, până când, într-o seară, l-a întrebat direct după ce și-a plătit chiria – la timp – pentru prima lună.

— Fac muncă de sindicat în cea mai mare parte a timpului, a spus el cu o privire severă și a mers în camera lui, lăsându-ne pe mine și pe mama să ne uităm mirați unul la altul.

— Doamne, a spus mama.

Cu asta, un mister a făcut loc altuia. De ce nu putea Kristian să joace cu cărțile pe față, cum făceam noi, acum că locuia la noi și era amabil într-un fel care ne făcea să-l plăcem?

Venise rândul mamei să fie îngrijorată. Eu mă împăcasem de mult cu ideea că noul chiriaș, Kristian, a fost marinar și sculer, așa de mult încât și *asta* a devenit o problemă, așa de gravă că mama nu mă lăsa să merg în camera lui când voiam, și asta era cam în fiecare seară. Băteam la ușă, el îmi spunea „intră”, intram și mă holbam ca prostul la el până când își ridica privirea din ziar și făcea un semn din cap spre singurul scaun cu spătar din cameră, cel de lângă fotoliul pe care ședea el. Continua să citească încă un minut sau două în timp ce eu stăteam cu mâinile între genunchi, uitându-mă la cărțile lui, la săculețul cu bile de rulmenți care atârna într-un cârlig de pe perete și la tabla de șah, până când termina de citit și mă întreba dacă mi-am făcut temele.

— Da, îi spuneam.

— Eu nu mi-am făcut niciodată temele, mi-a spus el.

Asta n-avea nicio importanță pentru mine. Aveam mulți prieteni care nu-și făceau temele și asta le aducea numai probleme; pe lângă asta, cuvintele și numerele erau distractive, iar el trebuie să fi observat acest lucru la mine.

— Ești un băiat amuzant, mi-a spus el într-o seară.

— Și tu la fel, i-am spus eu. Putem să ne uităm la microscop?

— Hai, du-te și scoate-l.

Am scos microscopul, am aranjat oglinzile și lamele de sticlă și am studiat suprafața unei monede de o coroană; nu arăta prea bine, avea

zgârieturi peste tot, la fel de adânci ca prăpăstiile, toate lucrurile care nu se văd cu ochiul liber.

— Știi ce-i asta? a întrebat Kristian.

— Nu.

— E istoria monedei, uite aici, data, 1948, a trecut prin mii de mâini de atunci, a fost scuturată în pușculițe, în case de marcat, în buzunare și în automate, poate a căzut dintr-un taxi și a zornăit prin Storgata, apoi a fost călcată de un autobuz înainte ca o fetiță să o găsească în drumul ei spre școală în următoarea dimineață, s-o ducă acasă și s-o pună în pușculița ei. Toate astea sunt *urme,* istoria monedei. Băiete, tu știi ce-i istoria? E uzură și distrugere. De exemplu, uită-te aici, la fața mea, e plină de riduri, chiar dacă am doar treizeci și opt de ani, și uită-te la fața ta, netedă ca funduleţul unui bebeluș, așa că singura diferență dintre noi e uzura și distrugerea, o uzură de doar treizeci de ani, ca diferența dintre moneda de acolo și o coroană care a fost bătută ieri, ca asta. A scos o monedă nouă-nouță, cu un cal în locul în care înainte era o coroană și m-a lăsat s-o examinez la microscop. Într-adevăr, era la fel de netedă ca o mare pe care nu bat vânturile. Până când am schimbat lentilele și ne-am uitat mai îndeaproape, atunci am văzut că suprafața unei monede noi era mată, acoperită cu miliarde de particule minuscule pe care Kristian le numea așchii cristaline, pe care uzura și distrugerea trebuiau să le elimine. „Cu alte cuvinte, o monedă nu e cea mai strălucitoare, nu e la punctul culminant al existenței ei ca monedă atunci când iese din mașina de ștanțat, ci mai degrabă atunci când al treizeci și șaselea sau al patruzeci și treilea posesor al ei o scoate din buzunar și plătește pentru un cârnat cu tartă de cartofi și muștar la Åsbua în Bjerke, acela e apogeul istoriei unei monede, în timp ce alunecă din mâinile unui client înfometat și aterizează pe tejgheaua unui vânzător de cârnați bine hrănit. Din

acel moment, totul merge implacabil din rău în mai rău, chiar dacă durează o vreme”.

— Ai văzut monede care au fost utilizate prea mult?

— Nu.

— Du-te până-n camera de zi și ia enciclopedia mamei tale, volumul cu S pe cotor.

Am făcut ce mi-a spus și l-am căutat pe regele Sverre, chiar el un punct culminant al uzurii și distrugerii țării noastre, dar Sverre n-a fost doar un războinic și un rege care a întors țara cu susu-n jos, ci a bătut și monede ale căror imagini erau în enciclopedie. De pe ele de-abia puteai citi *Suerus Magnus Rex,* ceea ce era în latină; erau subțiri ca frunzele și foarte asemănătoare cu beteala sclipitoare că, dacă le-ai fi ținut la lumină, ai fi putut să vezi soarele prin ele. Dar, bineînțeles, aici vorbeam de nu mai puțin de opt sute de ani de uzură și distrugere, așa că asta era normal pentru monede, „ține minte”, mi-a precizat Kristian ca o concluzie.

M-am uitat la el mirat.

— Și, pornind de la asta, a spus el filosofând, când crezi că ajunge un om la punctul culminant al existenței lui?

M-am gândit.

— Poate la vârsta ta, mi-a spus el cu un zâmbet șmecheros.

În seara aceea, am luat enciclopedia cu mine când am mers la culcare și am citit tot articolul despre regele Sverre și, chiar dacă erau câteva cuvinte pe care nici Kristian nu le folosea, mi s-a părut că a avut dreptate.

Capitolul 5

Cu toate astea, mamei nu-i plăceau aceste vizite ale mele în camera lui Kristian. Mi-a spus că n-ar trebui să deranjez chiriașul și, mai mult, nu-i plăcea că stăteam înăuntru așa de mult timp după ce băteam la ușă și așteptam să-mi spună „intră" – uneori nu-mi spunea „intră" și-atunci nu intram. Cel mai rău lucru era că mă întorceam cu tot felul de informații: temperatura medie în arhipelagul Svalbard sau consumul de aquavit al norvegienilor, 3, 3 milioane de litri pe an, dar n-au reușit să toarne pe gât mai mult de o zecime din aceeași cantitate de vin roșu, astea nu erau genul de lucruri cu care trebuia să se umple capul unui copil mic.

— Dar eu nu sunt un copil mic.

Mai mult decât atât, puteam să-i spun că ceea ce am numit noi întotdeauna „cârnaț roșu" era de fapt cunoscut ca „salam" și că Einar Gerhardsen, primul-ministru, nu era de încredere chiar dacă l-am votat de fiecare dată. Așa că s-a terminat cu vizitele astea ale mele. Nu mi s-a permis nici să intru și să-i returnez microscopul pe care l-am împrumutat ca să studiez plasa din care erau făcuți ciorapii mamei. A făcut-o ea în locul meu. Dar, când a ieșit de la el, obrajii îi erau roșii și voia să știe dacă chiriașul își agăța tot timpul lenjeria de perdea ca să se usuce.

Nu știam. Dar mama și-a făcut curaj pentru o nouă incursiune și a intrat din nou ca să-i spună că nu voia ca lenjeria lui să atârne la fereastră ca s-o vadă tot cartierul.

— Bine, a spus Kristian, neimpresionat. Dar unde ar trebui s-o usuc? Sau s-o spăl?

Rezultatul a fost că el urma să aibă propriul coș pentru rufe murdare, ca să-l care până jos la spălătorie când era rândul ei să spele și să le arunce în cuvă, după care ea i le va agăța în uscătorie.

Am avut senzația că aranjamentul ăsta s-a făcut ca ea să nu trebuiască să-i atingă rufele murdare. Asta a înțeles și Kristian. Și nu prea ne-am mai întâlnit în următoarele săptămâni.

În toamna aceea, furnizorii au intrat în grevă, Omar Hansen a cam rămas fără marfă pe stoc și mamei îi luă o veșnicie ca să găsească toate lucrurile de care aveam nevoie în drumul ei de la magazinul de încălțăminte spre casă. Dar, într-o după-amiază, am găsit o cutie mare pe hol, cu margarină, pâine, cartofi, chiftelele de pește, un tub de caviar, paté de ficat, două sticle de Solo, trei batoane de ciocolată cu lapte Freia și, chiar la fund, două exemplare de cărți cu benzi desenate cu cowboy pentru mine.

— N-ar fi trebuit să faci asta, a spus mama.

— De ce nu? a răspuns Kristian care, la fel ca Frank, avea cunoștințe, în sindicat, așa spunea el, iar mama n-avea.

Din contră, chiar sindicatul ei a declanșat greva.

— Ai putea măcar să le ții în frigider pentru mine?

Era același aranjament ca și cu televizorul, la care eu și cu mama ne uitam în fiecare seară, legal, pentru că plătea taxa de abonament pe numele ei. Kristian intra tot mai mult în viețile noastre, indiferent ce făcea ea.

— Cât vrei pe astea? a îndrăznit ea să-l întrebe.

— Ce te-a apucat? a replicat Kristian supărat și a mers în camera lui, închizând ușa după el.

Iar cutia a rămas acolo timp de o oră sau două până când mamei i-a venit mintea la cap și a pus alimentele în frigider.

— Ceva nu-i tocmai bine în toată treaba asta, a spus ea, dar apoi a adăugat: în fine.

După care mi-a dat o sticlă de Solo. Încă o dată un Solo la mijlocul săptămânii.

După aceea ne-am servit și cu unul dintre batoanele de ciocolată și am deschis televizorul ca să ne uităm la „Parada hiturilor” și la un documentar lung despre un cal care transporta lăzi de bere de la o berărie până la toate magazinele din oraș. Numele lui era Bamse, era puternic și avea treizeci și doi de ani, ceea ce e o vârstă formidabilă pentru un cal. Ideea era că epoca lui Bamse s-a dus, nu numai pentru el, dar și pentru toată rasa lui melancolică, cedând locul transportului motorizat, asfaltului și, nu în ultimul rând, vitezei. Programul a devenit din ce în ce mai deprimant și tot mai jalnic cum stăteam acolo uitându-ne ca proștii, amândoi aveam lacrimi în ochi. Dar, din fericire, s-a terminat cu Bamse și cu bătrânul lui stăpân plimbându-se pe o pajiște la o fermă mare și ducându-și zilele la lumina soarelui, printre florile care se legănau în bătaia vântului și trilurile ciocârliei.

— Slavă Domnului! a spus mama, închizând televizorul grăbită.

Am rămas pe loc, clipind cu strălucirea orbitoare a televizorului în ochii noștri, până când mama a exclamat dintr-odată:

— O să i le scad din prețul chiriei!

Capitolul 6

Apoi a venit Linda. Cu autobuzul. Singură, singurică. Pentru că mama nu mai dorea s-o vadă pe mama fetei, asta a fost impresia mea.

Era o sâmbătă. Am ajuns la stația de autobuz de lângă spitalul Aker la timp și am așteptat autobuzul de Grorud, care trebuia să sosească la 1:26, eu am fost la școală și de-abia am ajuns acasă cu ghiozdanul, n-am spus nimănui despre această turnură a evenimentelor, despre Linda, pentru că nu mi-am găsit cuvintele. Dar, într-un mod indirect, am abordat subiectul cu un bun prieten, Roger, care avea doi frați mai mari, l-am întrebat cum era să aibă mai mulți frați, o problemă pe care nu prea era în stare s-o priceapă, până când a părut să înțeleagă unde voiam să ajung și mi-a zis cu un rânjet:

— Copil unic.

Vorbele astea au sunat ca un diagnostic, la fel ca șchiopătatul. De asemenea, am avut și câteva gânduri pe jumătate spuse pe marginea acestui subiect în timp ce asamblam noul pat – am și dormit în el o noapte – în special pe când mama stătea pierdută în gânduri în zilele care s-au scurs între decizia de a o lua pe Linda și ziua de astăzi, sau când a mers în pod și a coborât cu valiza noastră enormă acoperită cu etichete lipite pe care scria Lom și Dombås, care s-a dovedit a fi plină cu hainele ei din copilărie, cele pe care le-a purtat când a fost de vârsta Lindei, când avea șase ani și le-a verificat una câte una, ridicându-le, gândindu-se, murmurând și zicând: „Ei bine, eu niciodată, Doamne, ce-i asta, niciuna nu-i bună, poate doar asta?” O păpușă pe nume Amalie, care nu arăta prea bine, umplutura îi ieșea printr-o tăietură din stomac – pentru că frații ei i-au făcut o operație de apendicită, așa mi-a spus. Picioarele i se bălăbăneau și avea un

cap aproape desfăcut, lăsat în jos și cu niște mărgele mate în loc de ochi.

— Nu-i drăguță?

— Hm.

A pus-o pe Amalie în patul Lindei, unde a stat în ultima săptămână, până când a dispărut din nou, în dimineața asta.

— Unde-i Amalie? am întrebat când m-am trezit.

Dar mama nu mi-a răspuns.

— Vine astăzi, nu-i așa? Linda?

— Bineînțeles, a spus mama, de parcă ăsta era un motiv suficient pentru ca Amalie să se întoarcă în pod, ca să nu fie neînțelegeri între ea și Linda, cred că din cauza asta, ce știu eu?

Cearșafurile de pe pat au fost schimbate din nou, pentru a treia oară, și nu era nimic între ele, patul o aștepta.

Apoi, în sfârșit, a venit autobuzul. A și oprit. Dar nimeni n-a coborât. Din contră, au urcat câțiva pasageri, iar eu și cu mama am stat uitându-ne unul la altul. Frânele pneumatice au șuierat, iar ușile au zăngănit și s-au zgâlțâit, amenințând să se închidă. Mama a sărit în ultimul moment și a strigat „stop”, iar șoferul s-a ridicat de pe scaun, a venit și a luat-o de braț și, în același moment, a deschis complet ușa cu genunchiul lui.

— Aveți grijă, doamnă!

Mama i-a spus una-alta, oricum, autobuzul nu s-a mișcat în timp ce ea a dispărut înăuntrul lui, dincolo de geamurile murdare. A lipsit o veșnicie. Apoi s-au auzit niște țipete de înăuntru până când, în cele din urmă, ea a reapărut, roșie la față și agitată, trăgând după ea o fetiță într-o rochie strâmtă și ciorapi albi până la genunchi pe vremea rece de toamnă și care ținea în mână o valiză mică de culoare albastru-deschis.

— Mulțumesc, mulțumesc, a strigat mama la șofer, care i-a răspuns: „pentru puțin” și „plăcerea a fost de partea mea” și a mai făcut câteva comentarii care au înroșit fața mamei mai tare în timp ce stătea acolo îndreptându-și părul.

Eu m-am învârtit în cerc, holbându-mă la noua sosită, la Linda, care s-a dovedit a fi mică, grasă și liniștită cu ochii ei sfredelind asfaltul.

În cele din urmă autobuzul a plecat, iar mama a îngenuncheat în fața noului nostru membru al familiei și a încercat să stabilească un contact vizual, fără prea mult succes, din câte am putut să văd. Dar mama și-a pierdut complet controlul și a început să îmbrățișeze creatura stângace într-un fel care m-a îngrijorat profund.

Însă Linda n-a reacționat nici la asta, iar mama și-a uscat lacrimile și a spus, așa cum are tendința s-o facă atunci când e rușinată de ea însăși:

— Of, ce fac? Haide, hai să mergem la Omar Hansen și să cumpărăm niște ciocolată. Linda, ai vrea niște ciocolată?

Linda părea lipsită de darul vorbirii. Mirosea ciudat, părul ei era neîngrijit, împrăștiat în toate direcțiile, iar bretonul îi atârna pe față. Dar a luat-o de mână pe mama și i-a strâns două degete, albindu-i încheieturile. Apoi mama s-a pierdut din nou cu firea. Și n-am mai putut să privesc acea strânsoare despre care știam, instinctiv, că era o strânsoare pe viață și că va schimba majoritatea lucrurilor nu doar în existența Lindei, ci și într-a mea, era una din acele strânsori care-ți înconjoară inima și o țin ca într-o menghină până când mori și e tot acolo când zaci și putrezești în mormânt. I-am smuls valiza mică și albastră precum cerul care aproape că n-avea greutate și am legănat-o deasupra capului.

— Te-a întrebat dacă vrei ciocolată! am strigat eu. Ești surdă sau ce?

Linda a tresărit și mama s-a uitat la mine cu una dintre privirile ei criminale care sunt, de obicei, rezervate pentru adunări mai mari de oameni. Am înțeles aluzia și am rămas cu câțiva pași în urma lor în timp ce urcam pe deal, mama vorbea acum cu o voce fals-prietenească și mult prea subțire și spunea: „Linda, aici stăm noi”, și a arătat spre fumul din traficul din Trondhjemsveien.

— Acolo, la etajul doi. Apartamentul cu perdele verzi. E la nr. 3, al treilea bloc de jos, care a fost construit printre primele...

Și i-a mai spus multe alte prostii, dar Linda nu s-a învrednicit să-i răspundă la niciuna.

Dar, după ce ne-a luat ciocolată, lucrurile s-au mai îmbunătățit un pic pentru că Linda s-a îndopat cu ea și a și zâmbit, mai mult confuză decât fericită, și asta ne făcea să nu ne mai pară așa de rău pentru ea, da, chiar asta ne făcea, cred că mama s-a gândit că ea mânca ciocolata aia cu prea multă lăcomie, așa că avea un motiv să-i găsească un defect sau era ceva ce ne-am fi dorit să fie diferit la ea, ceea ce cred că era bine pentru noi, pentru că Linda n-a scos niciun cuvânt. Nu până am intrat pe ușă.

— Pat, a spus ea.

— Bine, a răspuns mama încurcată. Aici o să dormi.

La care Linda a slăbit strânsoarea de fier din jurul degetelor mamei mele, s-a urcat în pat, s-a întins și și-a închis ochii. Am urmărit împreună cu mama acel joc, uimirea noastră crescând cu fiecare minut, pentru că, de fapt, nu era un joc, Linda dormea buștean.

Mama i-a spus „nani, nani”, a învelit-o și s-a așezat pe marginea patului, mângâindu-i părul și obrajii. Puțin mai târziu a ieșit din cameră și s-a prăbușit pe scaunul din bucătărie de parcă tocmai s-ar fi întors de la război.

— Cred că-i epuizată, biata fată. Să vină să stea cu noi. Așa de singură...

Dar, până la urmă, n-am avut niciun pic de înțelegere nici pentru acest fel de a gândi, ce putea fi mai bine decât să i se permită să stea cu noi, într-un pat care a fost făcut de trei ori până atunci, chiar dacă nimeni n-a dormit în el până atunci? Am și spus asta, i-am arătat mamei că deja începeam să mă satur de noul membru al familiei.

Dar ea nu m-a ascultat, a deschis mica valiză albastră și a găsit o scrisoare, un fel de manual cu instrucțiuni, așa părea, care ne comunica, printr-un scris ascuțit, ce-i plăcea Lindei să facă – să se joace (!) și să mănânce: miere Sunda, cașcaval cu mirodenii, cartofi și supă, nu prea îndrăgea carnea, peștele și legumele. Dar ne mai informa și că ar trebui să fim „atenți să nu îndopăm copilul cu prea multă mâncare". Pe lângă astea, mai avea o problemă cu genunchiul stâng, trebuia să ia niște medicamente pentru asta, erau pastile în cutiuțe cu numele Lindei pe ele, pe care mama le-a găsit în valiză și le-a ținut la lumină ca să le vadă mai bine, două pastile în fiecare noapte sau trei. „Și să i le dai cu un pahar plin cu apă", ne instruia din scrisoare, „chiar înainte să meargă la culcare, ca să nu se trezească noaptea și să dea iama prin frigider".

Mama s-a pierdut iar cu firea.

— Doamne!

— Ce s-a-ntâmplat? am întrebat eu.

— E-așa de trist! a suspinat ea.

Iar n-am înțeles nimic, așa că doar m-am repetat:

— Ce *se* întâmplă cu tine?

— Și seamănă așa de mult cu el!

— Cu cine? am strigat eu, simțind cum începeam să-mi pierd cumpătul, nu atât de mult din cauza a ceea ce spunea, ci mai mult din cauza felului în care arăta.

Bineînțeles că se referea la macaragiu, tatăl meu și al Lindei, cauza nenorocită a urletelor astea, bărbatul care, înainte de a avea o căzătură mortală, a reușit să ne facă atâtea necazuri că nu mai știam de noi. Și, de parcă asta nu era destul, Kristian a venit acasă chiar în clipa aceea, a auzit ceva și a vrut să știe ce naiba se întâmpla.

— Nu are nicio legătură cu tine! i-a strigat mama, pierzându-și total controlul și nefăcând nicio încercare de a-și ascunde fața înlăcrimată. Pleacă! M-auzi! Și să nu-ți mai arăți fața pe-aici!

Kristian a fost destul de deștept încât să înțeleagă că era o urgență și s-a retras netulburat. Eu nu am fost așa de deștept.

— Dar *eu* cu cine semăn? am strigat. N-ai spus niciodată că *eu* semăn cu cineva!

— Ce te-a apucat?

Eram altcineva și, înainte să-mi dau seama ce făceam, am prins-o de mână și mi-am înfipt dinții în cele două degete pe care Linda credea că i se cuveneau și le-am mușcat cât de tare am putut, ca să aibă un motiv serios pentru care să țipe. M-a pălmuit bine și tare, ceea ce nu mai făcuse până atunci și am stat uitându-ne încruntați unul la altul, amândoi mai schimbați. Chiar am simțit un zâmbet aspru apărându-mi pe chipul crud și un fior îngrozitor.

Apoi am vomitat pe podeaua dintre noi și am mers în hol fără să scot vreo vorbă, m-am îmbrăcat cu hainele de ieșit afară și am coborât în stradă ca să mă alătur celorlalți, celor care nu aveau un cămin, așa se părea, oricum, nu prea dădeau pe-acasă, băieții mari, ratații, Raymond Wackarnagel, Ove Jon și alții... în seara aceea am spart geamurile de la intrările de la nr. 2, 4, 6, 7 și 11 și gemulețul de la depozitul Lien, unde era stocat sago[2] și tutun pentru rulat. Niciodată n-au mai fost sparte atâtea ferestre într-o singură noapte de sâmbătă în cartierul Tonsen. Și poate că eu eram singura persoană

care știa de ce sau care măcar avea un motiv, o creatură ciudată și proastă care dormea în noul nostru pat supraetajat; cred că toți ceilalți o făceau că așa era obiceiul lor sau că așa le era firea, dar eu nu eram așa.

După aceea a urmat un mare tărăboi cu o investigație care îi implica pe paznicul depozitului și pe președintele cooperativei care deținea blocul nostru. Bineînțeles că aflarea vinovatului nu a fost grea, erau suspecții obișnuiți, Ove Jon, Raymond Wackarnagel etc., misterul eram eu, persoana care nu mai făcuse nimic rău, care eram cunoscut ca băiatul mamei și nu doar pentru că n-aveam tată, ci pentru că eram un tânăr echilibrat, un băiat fericit, cu picioarele pe pământ și mintea iute, cum mi-a scris domnișoara Henriksen pe testele de caligrafie, puteam să scriu și să fac adunări, nu mi-era frică de nimic, nici măcar de Raymond Wackarnagel, spălam vasele aproape în fiecare seară, eram mic de statură, dar nu făceam pipi pe mine și eram mai mult decât bucuros să zugrăvesc un perete întreg de sufragerie cu o pensulă dacă mi se cerea. Am nimerit doar într-un anturaj prost? Sau și în mine era un demon imprevizibil care zăcea adormit?

Asta i-a dat lui Kristian șansa să reintre în scenă.

— Aiurea, i-a spus el lui Jørgensen, președintele cooperativei care deținea blocul nostru, proțăpit la noi în hol, o prezență impozantă și autoritară care-i spunea mamei cum să se poarte cu ștrengarul. Nu e nimic în neregulă cu băiatul ăsta.

— De unde știi *tu*? a venit replica obraznică a mamei, care cu ocazia asta a considerat că era mai convenabil să se ploconească în fața lui Jørgensen, mama putea să joace un rol slugarnic dacă era nevoie, venea din trecutul ei, a fost cea mai mică dintre cei patru copii din Torshov, a avut un tată despre care se zicea că bea mult și o

mamă care, după ce el a murit, s-a așezat într-un fotoliu și a început să bea și ea.

— Oricine poate să vadă asta, nu-i așa? a spus Kristian cu vocea lui de șef învingător. Oricine e în toate mințile.

Ca să nu iasă un scandal, și-a pus o mână pe capul meu și a zâmbit, numai Dumnezeu știe de ce, apoi a mers în camera lui, fredonând.

Mama a stat cu brațele încrucișate, frecându-și agitată bandajul în care și-a înfășurat cele două degete rănite, degetele Lindei, acum mai puțin încrezătoare în alianța păcătoasă pe care a făcut-o cu Jørgensen, un bărbat care hotăra când se goleau caloriferele și când trebuiau adunate săniile ca să se depoziteze pe timpul verii în adăpostul antiaerian.

— Of, bine, cred că n-ar trebui să facem mare caz din asta, a îndrăznit ea să spună, ferindu-și privirea.

Și atât mi-a trebuit ca să încep să plâng din nou și să spun fără să gândesc înainte că o să plătesc pentru fereastra de la numărul 11 din economiile mele, pentru că doar pe aceea am spart-o *eu.*

Mama s-a uitat impresionată la mine, iar Jørgensen a înțeles că negocierile au ajuns la sfârșit, dar, cu toate astea, a rămas pe poziții, parcă pentru a demonstra că el, și nu mama, hotăra când trebuia el să plece, cu atât mai puțin decidea când ar trebui să fie socotită încheiată toată pricina; când a terminat cu asta, a plecat.

După aceea, mama a fost liberă să înceapă un discurs lung despre cum trebuia să mă feresc de bandele de pe stradă și ce-a fost în capul meu și așa mai departe. Dar toate astea erau lucruri obișnuite, nu ca bomba care a căzut peste noi în ziua în care a venit Linda, sâmbăta trecută.

Acum stătea la masa din bucătărie, așteptând.

Cina.

Conform instrucțiilor din valiza albastră, deja stabiliserăm regula ca mama să ungă feliile de pâine cu unt pe tocător, apoi să le pună pe două farfurii și să le așeze în fața noastră lângă paharele cu lapte. Un număr egal de felii pe fiecare farfurie, două și jumătate, cu ce voiam pe ele, în timp ce mama mânca doar una cu sirop, ceea ce-i amintea de propria copilărie sau poate de ceea ce nu i-a ajuns niciodată, pentru că vremurile erau sărace atunci, cum spuneau oamenii. Stătea lângă tocătorul pentru pâine, făcându-și de lucru cu ceva dintr-un dulap sau din chiuvetă și având, ocazional, remarci amuzante. Dar nu mai erau pâine și unt pentru Linda, oricât de mult timp ar fi stat acolo să se holbeze mută la mama, ceea ce, în împrejurări obișnuite, ar fi înmuiat cele mai dure suflete, ar fi reușit, chiar dacă nu mai mânca așa de lacom ca în prima zi și apoi a înțeles că nu trebuia să se repeadă la mâncarea de pe masă, cum ar fi la mierea Sunda.

Știam că, deși aveam poftă de încă o felie de pâine în acea seară și că niciodată până atunci nu fusese vreo problemă dacă mâneam două sau șase felii, nu aș fi spus nimic, iar mama a dat din cap către mine în semn de confirmare, de vreme ce eram așa de uniți în sarcina de a ne conforma instrucțiilor din scrisoare. Linda putea să vadă cum stătea treaba.

— Citește, a spus ea.

Și am citit. Dar, mai întâi, masa a fost golită și s-au spălat vasele, dacă se poate spune așa, pentru că Lindei îi era destul de greu să stea pe scăunel – pe care a trebuit să i-l cedez – și s-a împroșcat cu apa plină de săpun, în timp ce eu eram mai conștiincios ca oricând și am observat că nu mai mirosea ciudat, nu mai mirosea a nimic, la fel ca mine. Părul ei era pieptănat, mai scurt și i s-a dat o agrafă de culoare albastru-deschis ca să nu-i mai ajungă bretonul în ochii mari și să nu se mai ascundă după el. Mama a întrebat-o dacă știa niște cântece. În

cele din urmă, după multă mârâială și bolboroseală, Linda ne-a îndrugat titlul unui cântec de care habar nu aveam, dar mama a zâmbit și a fredonat melodia, știa câteva versuri din acel cântec necunoscut, în timp ce ștergea vasele și ne făcea loc, iar Linda a zâmbit cu timiditate spre apa de spălat și s-a îmbujorat, ceea ce am considerat a fi un semn bun, pentru că adevărul era că nu prea zâmbise de când ajunsese la noi.

Chiar și cititul s-a schimbat un pic, acum trebuia să citim din nou *Gemenii Bobbsey,* de care eram sătul până peste cap, o gașcă de copii care aveau Dumnezeu știe câți părinți, unchi și mătuși, și *Mette-Marit la școala de balet,* pe care mama o citise când era copil și încercase să mi-o vâre și mie pe gât, n-o suportam pe Mette-Marit. Oricum, Linda nu voia să citească prea mult, voia doar să asculte povestea din prima pagină și din jumătate din a doua pagină de mai multe ori, de parcă pierdea firul poveștii imediat ce acțiunea se dezvolta sau poate avea o preferință specială pentru repetiții.

Dar statul sub tavan avea farmecul lui, cu brațele încrucișate sub cap, știind că trebuia să-mi țin gura când era vorba de nevoile mele, știind că acest lucru era apreciat, iar mama se asigura că așa era, cu o nouă privire adăugată repertoriului ei; noi doi am devenit, cum am spus, o echipă cu sarcina de a avea grijă de o persoană pe care n-am înțeles-o încă și nici nu aveam să reușim asta decât trei luni mai târziu.

Capitolul 7

Cum am menționat mai devreme, mama provenea dintr-o familie destul de numeroasă, cu trei frați mai mari și o mamă care a încărunțit și s-a retras pe un balansoar. Acum își petrecea toate zilele răsfățându-se cu jocuri care necesitau răbdare și cu nenumărate pahare de vin sherry, dar întotdeauna se bucura când mă vedea și mă întreba cum mai era pe la școală. Era important să mă descurc la școală. Dar niciodată nu-mi asculta răspunsurile.

— Alege o carte, îmi spunea ea.

Ridicam o carte și dacă era un șapte de treflă însemna că urma să am o viață prosperă, iar valetul de caro însemna mai mult sau mai puțin același lucru. Dar de obicei nu stăteam mult, în afară de Ajunul Crăciunului, la parterul unei locuințe vechi pentru clasa muncitoare din Torshov, unde avea doar o bucătărie și o cameră, iar în acea cameră, care din nu știu ce motiv nu se numea cameră de zi, ci salon, era o sobă cilindrică de culoare neagră care funcționa cu lemne și era tot timpul atât de încinsă că trebuia să stea după o apărătoare de foc, și ea aproape la fel de încinsă.

Când am ajuns la ea în Ajunul Crăciunului a trebuit să-l însoțesc pe unchiul Oskar în pivniță ca să tăiem lemnele, ceea ce era un stadiu intermediar plăcut între plimbarea prin ger din Årvoll și mirosul de coaste de porc al Ajunului de Crăciun care se simțea în salon, unde acum era un molid care se ofilea lângă soba înroșită și încinsă. Bunica încă mai folosea lumânări adevărate care trebuiau mereu înlocuite întrucât ceara curgea pe crengile uscate ale molidului ca mucii.

Unchiul Oskar era mult mai în vârstă decât ceilalți și a fost marinar comerciant în timpul războiului; nu avea copii sau soție și era șomer, își omora timpul cu dulgheria, dar chiar și-așa „făcea

față”, cum spunea mama. Întotdeauna sosea devreme în Ajunul Crăciunului, punea coastele în cuptor și tăia vreascuri în pivnița pentru lemne timp de ore întregi ca s-o ajute pe bunica să aibă cu ce arde cocsul iarna. Când am ajuns, mi-a arătat cum să tai și să stivuiesc lemnele, mi-a zâmbit, a fost bine dispus și amabil, dar n-a vorbit prea mult. Și chiar dacă așteptam cu nerăbdare cadourile, ora petrecută acolo jos cu unchiul Oskar a fost, fără nicio îndoială, cea mai bună parte a serii, dar celorlalți, din nu știu ce motiv, le plăcea să se ia de el, mai ales când stăteau în jurul mesei, spunându-i că s-a cam cocoșat de când nu l-au mai văzut ultima dată sau că a încărunțit sau că încă n-a câștigat la pronosport.

Până și mama li s-a alăturat și nu mi-a plăcut asta, chiar dacă era mai reținută decât unchiul Bjarne pentru că era un inginer înfiorător de serios la o fabrică de hârtie din afara orașului și, de aceea, arareori îl întâlneam, cu excepția acestei singure zi din an.

Cel mai tânăr dintre frați, unchiul Tor era chelner la Hesteskoen sau la Renna sau la Grefsensetra sau la… se tot schimbau localurile. Era vesel și plin de viață și a dansat cu mama după ce au fost împărțite cadourile și au apărut băuturile pe masă. A dansat și cu soția țâfnoasă a unchiului, mătușa Marit, care s-a mai relaxat de-a lungul serii, așa de mult că aproape că a luat-o razna spre sfârșit, spre deosebire de soțul ei, Bjarne, care primea întotdeauna cărți de Crăciun și care, imediat ce-și spunea părerea despre unchiul Oskar, adora să se așeze și să citească pe banca din bucătărie unde se părea că își petrecuse și mare parte din copilărie, cărți pe care reușea să le termine înainte de sfârșitul serii și de vremea de a-și aduna turma de copii și soția instabilă și de a-și găsi drumul spre taxiurile din Sandakerveien. Copiii la care mă refer erau cele trei verișoare ale mele, toate ale lui Bjarne și Marit, care vorbeau în dialect și tot timpul se verificau dacă nu cumva și-au pătat rochițele cu grăsime

de porc. Cea mai mare, care se numea tot Marit, era cu doi ani mai în vârstă decât mine și era destul de interesantă; îi plăcea să mă prostească cu trucuri magice.

— Finn, uită-te la mine, mi-a spus ea și a făcut ceva cu degetele, ceva ce trebuia să fie magic și apoi, dintr-odată, în mâna care a fost goală până acum o fracțiune de secundă, ținea o inimioară de Crăciun.

Dar a fost ușor să mă prind de trucul ăsta.

— E în cealaltă mână.

— Uită-te acum, a îndrăznit ea.

— Acum e-n spatele tău.

Însă asta nu i-a șters zâmbetul de pe față; doar și-a întins o mână, încet, de parcă ar fi vrut să scoată în mod magic o monedă din urechea mea, dar, în loc să facă asta, m-a ciupit de obraz, umplându-mi ochii de lacrimi și făcându-mă să urlu de durere.

— Vezi, mi-a spus ea, întorcându-se triumfătoare spre ceilalți.

— Ha, ha, iar l-ai păcălit pe Finn, iar a mușcat momeala.

Era expresia unchiului Bjarne, am recunoscut-o. Îi plăceau vorbele astea: *se bagă ca musca-n lapte, aceeași Mărie cu altă pălărie* (pentru mama), ca să nu mai spun de *cioc, cioc, e cineva acasă?* – pe care o folosea când vorbea cu unchiul Oskar – expresii, rime și fraze pe care eu și mama le consideram jenante. Ea nu-l plăcea pe unchiul Bjarne, nici pe soția lui, nici cârdul lor de copii: am și prins-o murmurând cuvinte ca „prost”, „cap sec” sau mai rele, atunci când credea că n-o asculta nimeni.

Dar era ceva cu unchiul Oskar, părea să nu audă glumele răutăcioase făcute la adresa lui. Zâmbea cu bună dispoziție indiferent ce auzea și mânca încet și pe săturate după lungul timp petrecut tăind lemne în pivniță. Avea și haine de lucru, pe care le

agăța în baia micuță înainte de a-și pune costumul albastru pentru masă.

Mama-și strângea tot timpul buzele și era supărăcioasă când eram acolo, nu mergea niciodată la toaletă, pentru că era foarte întunecată și înghesuită, și avea nevoie de o zi sau două ca să-și revină, tot mormăia „bine că s-a terminat" și că „am făcut-o și pe-asta" în timp ce mergeam cu greu spre casă prin ger, noaptea târziu, ca anul trecut, de exemplu, fiecare dintre noi purtând un rucsac plin de cadouri, pe lângă centrul de zi Ragna Ringal, de-a lungul străzii Ring și prin Muselunden, drumul meu spre școală, pe lângă colibele prost făcute – aparținând oamenilor pe care-i numeam Galbenul, Roșul și Negrul – acoperite cu zăpadă scânteietoare, toate arătând precum grajdul lui Iosif și al Mariei cu linia de stele galbene încețoșate și tăcute din Trondhjemsveien pe fundal. Doar că idila era întreruptă de sunetele animalelor de pradă, dacă nu cumva erau doar niște sforăituri, mama tremura, grăbea pasul, murmură „bieții oameni" și spunea:

— Noi ne descurcăm bine, chiar ne descurcăm. Amintește-ți mereu asta, Finn!

Deși era ușurată că scăpase de Ajunul Crăciunului din casa ei părintească.

În anul în care am avut-o pe Linda, le-a cerut scuze, le-a spus că nu se simțea în stare, n-am idee ce a scris pe felicitările de Crăciun pe care le-a trimis familiei. Oricum, urma să fim doar noi trei. Și a fost una dintre cele mai frumoase sărbători de Crăciun din câte-mi amintesc, chiar dacă a avut un început prost. Am fost la centrul Årvoll și am cumpărat un pom de Crăciun pe care l-am tras până acasă cu sania lui Essi, iar la jumătatea drumului prin Traverveien am descoperit că Linda nu știa ce erau cadourile.

— Ce sunt cadourile? a întrebat ea încetișor, după ce eu și mama am vorbit pe niște tonuri entuziasmate despre listele de Crăciun, ce am putea primi, așteptările noastre mari până la cer, ușurarea mamei din acel an pentru că nu mai trebuia să se gândească la ce s-o fi gândit în legătură cu familia ei din Torshov și la Kristian, care nu numai că și-a plătit chiria pentru luna decembrie la termen, dar i-a dat și un avans pentru ianuarie, ca să aibă cu ce să se joace de Crăciun, așa a spus el.

Încet, încet, semnificația întrebării Lindei a devenit clară pentru mama, pentru mine deloc, chiar dacă ar fi trebuit să înțeleg după paloarea feței ei, a mamei, așa că am putut să spun doar atât:

— Nu știi ce sunt cadourile? Ești proastă sau ce?

Apoi am auzit ceva ce nu mai auzisem niciodată:

— Finn, taci din gură acum sau te omor!

— A spus *daruri!* am strigat eu. Ea înțelege ce sunt *darurile!* Nu-i așa, Linda, tu înțelegi ce sunt *darurile,* nu-i așa?

Ne-am holbat la biata Linda, așteptând. Dar nu se vedea nicio licărire de înțelegere. Speriată de toată agitația, a ținut din nou cele două degete ale mamei într-o strânsoare de fier, sfredelind cu ochii adâncimile eternității și a vrut să se întoarcă acasă.

Restul zilei a fost ocupat de monologurile lungi și consolatoare ale mamei. Despre cum erau multe feluri de a sărbători Crăciunul, Linda nu trebuia să-și chinuie mintea, unii oameni își ofereau cadouri unii altora, alții nu, diversitatea lumii nu avea limite și am putut să vedem că Linda aștepta cu nerăbdare cadourile pe care *ea* urma să le primească în curând atunci când a înțeles în sfârșit despre ce era vorba.

Nici inimioarele de Crăciun pe care trebuia să le croșeteze n-au ieșit prea bine, dar i-am arătat cum să taie un cofraj de carton pentru

ouă, să lipească două jumătăți una de alta și să le coloreze cu acuarele, așa cum am învățat la școală în ultima zi a trimestrului și le-am legat cu ață ca să poată fi atârnate în pomul de Crăciun.

În timp ce eram ocupați făcând asta, mama s-a uitat la mine cu una dintre privirile ei noi, care însemna că voia să aibă o discuție între patru ochi cu mine, iar Linda a fost lăsată în bucătărie complet absorbită de activitățile ei cu cofrajul de ouă.

În camera de zi, mama s-a aplecat spre urechea mea și m-a întrebat dacă ar trebui să-i trimitem o felicitare de Crăciun mamei Lindei, de vreme ce am primit una de la ea, cu un scris foarte ascuțit și, întrebarea numărul doi, dacă ar trebui să i-o arătăm Lindei, pentru că nu transmitea nimic drăguț sau personal, doar „Crăciun fericit!" și „La mulți ani!", scris de tipar, și ea oricum nu putea să citească, pe lângă asta nici n-a pomenit de mama ei, nici măcar când a întrebat-o mama, și din acel motiv încerca să se abțină și să n-o mai facă.

N-a trebuit să mă gândesc de două ori, am răspuns „nu" imediat la ambele întrebări. În afară de asta, era 22 decembrie și, din câte știam eu, poșta era cam înceată prin zona noastră. Am aflat asta când ne-am publicat anunțul în ziar.

La început mama s-a uitat la mine cu mirare, apoi cu reproș, apoi, fără niciun avertisment, s-a schimbat și a început să-mi arate o nouă căldură. Chiar mi-a oferit și o îmbrățișare și am fost trimis în bucătărie, unde Linda se concentra la al treilea ornament de carton, care era negru cu linii curgătoare galbene.

— Trebuie să aștepți până se usucă înainte să pictezi peste, i-am spus. Uite!

I-am arătat în timp ce ea privea. A imitat ce trebuia să facă. Dar acum că se pornise, nimic nu mai putea s-o oprească, a încercat mama un pic mai târziu, seara, nu mai aveam loc decât pentru patru,

maximum cinci ornamente în pom, până la urmă aveam de gând să punem o grămadă de alte lucruri drăguțe în el, ornamente cumpărate din magazin, beteală, becuri, inimioare, steguleţe şi nişte păsărele care se prindeau cu clame. Am avut senzaţia că va fi un proces identic cu cel al citirii, că orice se făcea trebuia să fie repetat *la infinit,* era îngrijorător. Cred că şi mama era îngrijorată, pentru că, din senin, a spus că ar trebui să ieşim pe balcon şi să ne uităm la pomul de Crăciun care, bineînţeles, nu trebuia să fie mutat în camera de zi până în ziua următoare, pentru că asta era tradiţia în casa noastră, a spus ea cu vocea ei de basm stând în pragul uşii balconului rece pe data de 22 şi admirând noul pom de Crăciun înainte de a intra în cameră, în timp ce zăpada cădea de pe balconul familiei Arnebråtens de deasupra noastră, o scenă care-mi amintea de Walt Disney.

Bineînţeles, ăsta era un truc ca să-i distragă atenţia Lindei. Am înţeles ideea şi am rămas în urmă în bucătărie ca să fac ordine în toată mizeria noastră, aşa doar cele opt ornamente făcute de Linda au ajuns să stea aliniate lângă perete. Trebuia să recunosc că acela negru cu liniile curgătoare galbene era, de fapt, cel mai reuşit. Când s-au întors şi mama a spus tremurând că era timpul să ne bucurăm de o cană de ciocolată caldă, Linda n-a avut nicio problemă în a-şi concentra atenţia asupra cinei, care astăzi includea o felie de pâine în plus, acoperită, în cazul ei, cu caşcaval cu mirodenii.

Am împodobit bradul pe 23, mama pe un scăunel, eu pe altul, iar Linda pe podea, cu ornamentele ei formând un fel de poală în jurul crengilor, ca nişte planete dintr-un sistem solar dezordonat şi tremurător, ea nu mai făcuse niciodată aşa ceva înainte, aşa că a fost încă o noapte minunată, pe care micul comentariu răutăcios venit din partea mea putea s-o transforme într-o catastrofă, dar mama era

foarte bine dispusă acum că era plecat Kristian cu familia lui și aveam toată locuința la dispoziția noastră.

În dimineața zilei de 24, m-am plimbat pe stradă cu Linda timp de câteva ore. Pentru prima dată. Ca frate și soră. Și asta a decurs destul de bine, chiar dacă am fost nervos și Anne-Berit, cea căreia îi plăcea să stea acasă, a comentat că Linda nu se dădea cu sania așa cum trebuia, întotdeauna încerca să vină pe sania mea. O lăsam, bineînțeles, dar asta însemna că-mi strica stilul și cred că păream mai neîndemânatic decât de obicei. Nu răspundea atunci când ceilalți copii vorbeau cu ea.

— Cum te cheamă?

— O cheamă Linda.

— Ești în vizită?

— Nu, locuiește aici.

— Unde, acasă la tine?

— Da.

— Ești sora lui Finn?

Niciunul dintre noi n-a răspuns la acea întrebare.

— Mama spune că ești sora lui Finn.

— La fel și mama mea.

— Finn, e adevărat?

Tăcere.

— Hei, Finn nu vrea să răspundă. Finn, e sora ta? Haide, spune odată!

— Unde naiba *a fost* până acum?

Un băiat, zis Freddy 2, i-a spus în față:

— Nu poți să vorbești sau ce?

— Nu, a șoptit Linda și toată gașca a râs, Freddy 2 mai tare decât toți, a primit numele ăsta pentru că erau nu mai puțin de trei Freddy pe strada noastră, dintre care doar Freddy 1 avea personalitate.

— Ești surdă? a întrebat Freddy 2.

— Da, a spus Linda.

Au râs și mai tare la asta. Dar era un răspuns bun, ceea ce însemna că nu se vor mai pune întrebări, deocamdată. Ne-am mai dat cu sania, spre bucuria crescândă a Lindei, pentru că am rămas pe panta cea mai scurtă din fața casei. Când ajungeam jos, îmi strângea mănușa cam cu același fel de strânsoare pe care o folosea pentru mama. Urcam cu greu până sus și ne dădeam iar în jos cu sania.

Dar apoi un deștept a întrebat:

— Hei, tu... cum te cheamă?

— O cheamă Linda, ți-am spus deja!

— Nu poate să vorbească sau ce?

— Linda, spune și tu ceva!

— Linda, vrei caramele?

— …

Când, după câteva ore, înghețați bocnă, cu dureri și cu bulgări de zăpadă lipiți de puloverele, șosetele, fularele și căciulile noastre de lână, ne-am întors înăuntru, mama a trebuit să ne taie șireturile ca să ne descalțe de ghete și ne-a îmbrățișat pe amândoi, era frumos și a spus că Linda trebuia să facă baie, era rece ca gheața, biata fată, și-i plăcea să facă baie, nu-i așa?

— Da.

Când, în sfârșit, stătea în cada de baie și-și învârtea noua rățușcă, un cadou dinainte de Crăciun, au fost destul de multe, mai ales haine, iar mama a pus și a luat, a pus din nou și iar a luat masa și a schimbat fața de masă până s-o aleagă pe cea albă și mi-a spus:

— Se pare că v-ați distrat pe pârtie.

— Să știi că da.

— Am văzut că v-ați jucat și cu alți copii.

— Hm.

— Cred că v-ați simțit bine, nu-i așa...?

— …

Și pentru că adulții nu pot să priceapă cât de idioți sunt copiii, și asta a ajuns la culmea amețitoare a unei conversații în stilul lui Freddy 2, asta până când am plecat de lângă ea și am îngenuncheat în fața televizorului și am apăsat butonul de pornire, știind că era vremea pentru desenele cu greierașul Jiminy. Nu mă cufundasem în ele decât de câteva minute, când am auzit soneria de la ușă.

— Finn, poți să te duci să vezi cine e? Cred că-i cineva de la parter.

Dar era cineva de deasupra noastră.

Era unchiul Tor, care nu ne vizita de obicei, chiar dacă lucra prin apropiere, la Hesteskoen, de exemplu, pe care puteam să-l vedem de la geamul din bucătărie, dar astăzi avea un comision, cum îi zicea, stând acolo în costumul de chelner cu un zâmbet de alcoolic și cu pletele lui blonde și ondulate unse cu Brylcreem.

— Ei bine, Finn, de-abia aștepți Crăciunul, nu-i așa?

— Da, bineînțeles... hm, e astăzi, nu-i așa?

— Da, așa e.

— O, tu ești, chiar tu, a spus mama din spatele meu, jucându-se cu un cercel, dar nu fără o privire critică pentru că trebuie să fi observat – la fel ca mine – că oaspetele stătea acolo fără să țină nici măcar un cadou în mâinile goale, era unchiul Tor, care putea să-mi dea o pereche de schiuri scumpe la un Crăciun și nici măcar un cârnat în următorul pentru că era falit, ceea ce și recunoscuse ușor cu șarmul lui de perlă albă. Unchiul Tor era, conform spuselor mamei, singurul membru al familiei care nu avea să se maturizeze niciodată, oricât de mult ar fi îmbătrânit, și cam avea dreptate, a rămas tot la vârsta mea de când îl cunosc. Trecuse să ne ia, mașina ne aștepta în stradă.

— Mașina?

— Da, un taxi.

Mama a fugit până la fereastra din balcon.

— Ți-ai pierdut mințile? E un taxi jos care ne așteaptă cu aparatul pornit?

— Da, nu sunteți gata? a spus Tor cu nevinovăție, privind tapetul, canapeaua și pomul de Crăciun cu o admirație evidentă, și poate în special televizorul, pe care mama l-a închis și apoi s-a așezat în fața ecranului cu mâinile în șolduri și cu o privire dură.

— E ceva ce ai pus la cale cu Bjarne?

Apoi lucrurile s-au desfășurat ca de obicei. Unchiul Tor s-a trântit pe canapea, oftând și frământând dunga pantalonilor lui din terilenă și agitându-și mâna de parcă încerca să-și scuture ceasul ca să coboare tot mai jos pe braț.

— Da, a recunoscut el, uitându-se la ceas.

— Am mai trecut prin asta, a spus mama pe un ton mustrător.

— Da, a spus unchiul Tor din nou, uitându-se la mine, dându-și seama că trebuia să zâmbească, zâmbind, apoi redevenind serios și continuând să stea de parcă doar prezența lui era un argument în sine.

Mama n-a spus nimic, dar am văzut pe fața ei că nu numai că deținea controlul situației, dar se și bucura de ea. A mers în camera ei și și-a adus poșeta.

— N-ai cu ce să plătești taxiul, nu-i așa?

— Ăă... nu, a spus unchiul Tor, holbându-se din nou la tapet.

— Ține de-aici! Salută-i pe ceilalți și distrează-te!

Tor s-a ridicat în picioare.

— OK, surioară. Ai câștigat, ca întotdeauna.

I-a arătat semnul cu degetul mare în sus, a înșfăcat bancnota și s-a îndreptat spre hol. Dar apoi și-a amintit ceva.

— Ăă... pot să schimb două vorbe și cu fata, dacă tot sunt aici?

— Face baie, i-a spus mama scurt și tăios, iar unchiul Tor s-a uitat în jos la costumația lui formală, jenat.

— Da, păi, cred c-ar fi trebuit să-i aduc un cadou.

— Da, ar fi trebuit.

Apoi au urmat câteva clipe jenante, până când unchiul Tor ne-a arătat unul dintre dansurile lui de petrecere, o târșâire a picioarelor pe linoleum în trei pași, cu bărbia în piept și boxând cu umbra mea:

— Ai grijă să nu ți-o iei, băiete, ai grijă să nu ți-o iei...

După care a deschis ușa, a spus „ei, bine" și „Crăciun fericit!" și a luat-o în jos pe scări.

— Pramatie, a spus mama, apoi a mers în bucătărie, s-a întors și a spus de parcă ar fi dat ordine unei trupe de soldați de elită:

— Haide, Finn, îmbracă-te acum, anul ăsta o să fiți mai bine îmbrăcați ca oricând, și tu, și Linda.

Am scos-o pe Linda din apa din baie, care se cam răcise între timp, atât de mult încât copila tremura și-i clănțăneau dinții. Dar a râs când mama a gâdilat-o prin prosop, chicotind drăguț și aproape imposibil de auzit cum mai făcuse doar o dată. Și într-adevăr chiar arătam mai bine îmbrăcați ca înainte și mai rigizi. Asta nu era o problemă pentru Linda, care era în mare parte sedentară. Dar eu nu puteam sta nemișcat în timp ce mâneam, chiar și în acea zi în bucătărie, fără coaste anul acela, aveam friptură de picioare de porc cu multă supă.

A trebuit să citesc numele de pe cadouri pentru că eram cel mai bun din familie la citit. Și e ciudat cum capeți o perspectivă reală asupra vieții stând așa, cu un guler rigid sufocându-te, lângă un pom de Crăciun scânteietor, citind numele de pe cadouri și încercând să-mi dau seama pe cine puteam să mă bazez în lumea asta și pe cine nu. Bunica, de exemplu, n-a primit un punctaj prea mare anul ăsta: eu și Linda am primit fiecare câte un set de cărți de joc, iar mama n-a

primit nimic. Unchiul Bjarne și mătușa Marit ne-au dat cadouri drăguțe, ca de obicei, dar niciunul nu i-a dat ceva mamei, în timp ce anul trecut măcar a primit un ornament greu care era mai scump decât orice și-ar fi permis ea.

Numai de la unchiul Oskar am primit toți ce ne-am dorit, Linda un puzzle pe care nu l-a putut rezolva, eu o lupă, iar mama un aragaz de voiaj Primus. Dar a pufnit când l-a văzut, chiar dacă a spus că voia unul la fel după ce ăla vechi își dăduse duhul toamna trecută la un picnic.

Și Kristian a cumpărat cadouri pentru toți. Mamei i-a luat niște bijuterii, care au amuțit-o, au iritat-o și au făcut-o să se ocupe cu orice altceva în afară de ce făceam noi. Linda a primit o pereche de patine olandeze, iar eu am primit două cărți, numărul optsprezece din seria „Cei cinci faimoși” și ediția din 1961 a *Hvem Hva Hvor,* un almanah în care era introdus un semn de carte și o propoziție despre creșterea rapidă a vizionării televizorului era subliniată: „Din experiența noastră am observat că prichindeii înzestrați preferă mai degrabă să citească reviste și cărți decât să-și petreacă orele libere în fața ecranului, în timp ce există o tendință în creștere pentru copiii mai puțin înzestrați să-și petreacă timpul privind la televizor.

— Ce vrea să spună cu asta? a întrebat mama smulgându-mi cartea din mâini și citind cu atenție și cu fruntea încruntată înainte să mi-o înapoieze și să-și dedice atenția ciudatei bijuterii pe care, după ce mi-am mijit ochii privind prin lupa dăruită de unchiul Oskar, am putut să văd că era scris 585 carate pe ea; avea forma unui iepure care-și ținea lăbuțele în fața ochilor.

S-a dovedit că Linda a primit cele mai multe cadouri, inclusiv de la mine. Dar asta nu conta, pentru că multe dintre ele erau haine care trebuiau să fie probate, date jos, apoi probate din nou, în timp ce mâncam marțipan și prăjituri și am tot râs până când ea a adormit în

pat printre patine și toate hainele ei și eram pe punctul de a adormi și eu după un mai mult de trei pagini din cartea plictisitoare a lui Kristian, chiar dacă măcar avea o poză cu Iuri Gagarin, când, îmi pare rău că trebuie să spun asta, mama a intrat în camera mea cu lacrimi în ochi, șoptind ceva despre cât de frumos a fost doar între noi, nu-i așa?

N-aveam niciun răspuns pentru asta; de fapt, niciodată n-am fost așa de mulți ca atunci.

Dar, ca de multe ori până atunci, când voia să-mi spună ceva confidențial, alte lucruri veneau înainte, care n-aveau nicio legătură cu subiectul principal, de data asta era vorba despre ce ar fi vorbit familia despre ea în timpul serii, ceea ce era alt lucru pe care nu puteam să-l înțeleg.

Adevărata problemă n-a ieșit la suprafață decât mai târziu, după Crăciun. Acum eram trei, nu-i așa, mi-a explicat. Dar Linda trebuia să meargă la școală în curând și să renunțe la slujba de la magazinul de încălțăminte era exclus, mai probabil era să lucreze cu normă întreagă. Apoi grădinița din spatele bisericii ne-a respins cererea, ar fi putut avea un loc liber în primăvară, dar ce naiba ne-am fi făcut până atunci?

Dar nici măcar întrebarea asta nu-mi era adresată mie; mama deja găsise o soluție.

— Cum arăt? m-a întrebat ea, era 28 decembrie, trecut de trei după-amiaza.

S-a machiat și și-a pus rochia pentru magazinul de încălțăminte, și-a aranjat cel mai elegant mantou pe umeri, mi-a cerut să am grijă de Linda, apoi a mers din bloc în bloc, începând cu nr. 1, a apăsat pe toate soneriile, a spus „Crăciun fericit!” și a întrebat dacă era cineva acasă care putea să aibă grijă de o fetiță timp de cinci sau șase ore pe zi până la primăvară. N-a ajuns mai departe de nr. 7, unde a găsit

persoana potrivită, o fată de douăzeci de ani pe nume Eva Marlene, pe care de atunci am numit-o, simplu, Marlene, și care lucra pe post de chelneriță seara, la Kontraskjæret, și dormea în fiecare dimineață în apartamentul părinților. Iar Marlene părea drăguță, chiar dacă Linda a fugit și s-a ascuns din clipa în care ea și-a arătat fața pe la noi.

— Linda, vino s-o saluți pe Eva Marlene. O să aibă grijă de tine când o să fiu eu la lucru.

Asta n-a prea avut efect și nu pot spune c-o învinuiesc, după felul în care a fost aruncată de la o femeie la alta, de-abia se obișnuise cu mama nr. 2 înainte să-i fie prezentată și mama nr. 3. Dar Marlene, care la prima vedere putea să pară cam zăpăcită și foarte tânără, judecând după toate aparențele, s-a dovedit a fi puternică și cu picioarele pe pământ, o realistă care, destul de ciudat, era angajată în același domeniu frivol ca și unchiul Tor, în industria basmelor, cum o numea mama, unde visurile și nebunia erau cele două fețe ale monedei.

— Oh, o să se obișnuiască cu mine, a spus Marlene uitându-se în direcția plăpumii sub care se ascundea Linda, apoi a privit în jur ca să-și facă o impresie despre cum ar fi fost să-și petreacă timpul la noi. Am trei frați mai mici și surori și sunt obișnuită cu țâncii.

— Nu cred c-o să ne putem baza pe ea prea mult timp, a spus mama amuzată, când Marlene a plecat acasă după ce a dat pe gât trei cești de cafea, referindu-se și la tinerețea, și la firea ei plăcută. Sper c-o să supraviețuiască până-n martie... Ei bine, dac-o să fim foarte, foarte norocoși, poate...

Apoi a continuat. Cum că norocul e urmat întotdeauna de ghinion etc. etc.

Și așa s-a sfârșit anul Zidului Berlinului, al televizorului și, mai presus de toate, al lui Iuri Gagarin, anul care a început așa de

asemănător cu alți ani, dar din cauza a ceva atât de banal ca o combinație de febră a decorațiunilor și sărăcie, mama s-a transformat dintr-o văduvă divorțată într-o gazdă și o mamă singură pentru doi copii, iar eu, dintr-un copil unic, am devenit unul dintre frați într-un pat supraetajat, ca să nu mai spun ce trebuie să fi însemnat asta pentru Linda. Chiar dacă încă nu prea eram conștienți de asta. Ca să fiu sincer, în mare, nu prea înțelegeam multe din câte se întâmplau în jurul nostru; cum are mama obiceiul să spună, „cu mila Domnului, viața vine la noi în bucățele”.

Capitolul 8

Anul Nou a început cu zăpadă. Troiene și troiene. Pe balcoane, pe acoperișuri, pe câmp, pe străzi, cu pârtii de schi, derdelușuri pentru sănii și copii agățându-se de barele de protecție în timp ce mașinile se învârteau prin Traverveien și nu ajungeau mai departe de magazinul Lien înainte de a trebui să-și caute loc de refugiu în Eikelundveien. Iar liniștea ireală ce se poate așterne peste o suburbie care a fost construită pentru opusul acestei stări, pentru gălăgie și agitație, această liniște care se pogoară în timp ce troienele de zăpadă cresc și mașinile din Trondhjemsveien dispar din vedere și unde numai vârfurile autobuzelor galbene de Schøyen se mai văd peste movilele albe, tavane de autobuz care alunecă precum niște covoare zburătoare mute deasupra întinderilor Saharei; acesta era satul venind la oraș, pădurile și spațiile întinse, cineva ar putea spune chiar și marea, care se suprapuneau pe experimentul urban.

Nu se punea problema să ne limităm la pârtia pentru sănii de lângă bloc, trebuia să trecem strada și să explorăm Haganul, un deal mare, acoperit cu stejari străvechi, pomi fructiferi, tufe de agrișe și o casă albă cu o singură fereastră luminată. Bătrâna căreia-i ziceam Ruby stătea acolo și ea era o parte din eternitate, ca zăpada și caii, și dacă urcai pe furiș până acolo târziu în noapte, ai fi putut auzi un zgomot cosmic ieșind din casa întunecoasă care putea împietri pe toți cei care locuiau în cartier.

Iar eu trebuia să merg mai departe pe câmp, departe de bloc și de pârtia scurtă și, poate, mai ales de Linda, care a reușit s-o dreseze pe Anne-Berit, animalul de casă, care în primele săptămâni din ianuarie a fost afară pe stradă mai mult decât în tot anul precedent și și-a luat sarcina de a o ține sub aripa ei protectoare pe Linda, o profesoară exigentă și grijulie, asta era Anne-Berit.

— Nu, nu, nu, Linda, nu așa! Uită-te la mine!

Linda a făcut câteva încercări curajoase de a-i urma ordinele, care au fost întâmpinate cu o scuturare a capului și cu râsete, dar și cu fărâme de înțelegere, până la urmă, nu era mai mult decât o păpușică, ușor de zăpăcit, care, pe lângă asta, nu plângea fără motiv, era animăluțul perfect pentru cineva ca Anne-Berit, care era sătulă de surorile ei mai mici și a dus-o pe Linda la terenurile de tenis, care au fost udate cu apă și acum erau folosite ca patinoare, unde Linda a învățat să se târască pe jambierele de piele ale cizmelor ei sau să stea pe troiene mâncându-și zăpada de pe mănuși, când forma publicul pentru piruetele lui Anne-Berit pe gheața albăstruie și lăptoasă în timp ce cânta versiunea suedeză a cântecului Anitei Lindblom „Poți să-l ai" – toată lumea cânta „Poți să-l ai" în iarna aceea, era la radio și la televizor, l-am auzit și în autobuz și pe pistă, dar cel mai mult o auzeam pe Marlene, care nu putea să decojească nici măcar un cartof fără să fredoneze „Poți să-l ai".

Și am putut s-o șterg.

Sus pe Hagan, cu băieții cei mari.

N-am făcut niciodată furori ca mare sportiv, dar pot fi destul de curajos și o persoană ca mine care nu renunță, orice i-ar apărea în cale, poate câștiga ușor doza necesară de respect și de batjocură; mai ales dacă, peste toate astea, poate ignora huiduielile care-i sunt adresate.

Există și ratați care încearcă să-și ia revanșa într-un fel care le aduce mai multe necazuri, tot mai grele, până când situația le scapă de sub control. Am avut un prieten care era așa, Freddy 1, era mare, greoi și furios, nu era grozav la școală și nu era grozav nici pe stradă; nu era nici bun de gură și din nu știu ce motiv întotdeauna purta haine care nu i se potriveau. Astea l-au făcut să iasă în evidență, i-au dat o personalitate, punându-l înaintea lui Freddy 2 și a lui Freddy 3,

care doar se pierdeau în mulțime, da, chiar faptul că era mare și puternic, dar încet, o combinație catastrofală dintre mult prea mult și mult prea puțin în aceeași persoană, astea i-au acordat statutul de nr. 1.

Când gașca a obosit de urcat pe Hagan, coborât cu schiurile și urcat din nou și, în loc de asta, a început să-l enerveze pe Freddy din cauza schiurilor lui, a căciulii sau din cauza posturii, el a răspuns cu înjurături grosolane și cu bulgări de zăpadă care nu-și nimereau niciodată ținta. Când bulgării s-au întors, Freddy 1 și-a scos schiurile și le-a învârtit prin jurul lui spre amuzamentul crescând al gloatei, pentru că n-a lovit pe nimeni, doar s-a rotit, a scuipat, a țipat și s-a apărat cu tâmpitele lui schiuri Bonna până când a căzut râgâind. Apoi s-au oprit strigătele. Freddy 1 era la pământ, uraaa! Gașca s-a apropiat să vadă dacă era mort. Dar Freddy 1 nu era mort. Doar aștepta acel moment, momentul lui de glorie.

— Ești mort, numărul 1?

Cu ultimele lui puteri, a prins cizma unuia dintre băieții mai mici, l-a trântit pe bietul drăcușor, s-a aruncat peste el și l-a pocnit în față cu mănușile lui înghețate până când a început să curgă sânge din nasul victimei și până când unul dintre băieții mai mari l-a tras de fular și i-a oferit ocazia de a face o alegere dificilă între a renunța sau a fi strangulat. De obicei alegea ultima variantă. Freddy 1 nu mai era în lumea asta. Ci într-a lui. În tărâmul furiei, al mucilor și al lacrimilor. Nimic nu-l dobora pe Freddy 1, îndura pedeapsa și nu învăța niciodată, asta era viața dură din Traverveien, pentru care ar fi trebuit să se ridice statui de fier.

Era una dintre acele seri vesele, în care, în timp ce coboram de pe Hagan și fugeam cu vântul și zăpada biciuindu-mi toate simțurile, numai ca să aterizez în gură cu o bocănitură, chiar la granița dintre

Hagan și cartier, am fost observat de Kristian. Chiriașul nostru stătea acolo cu pălăria și paltonul lui și era martor la căderea mea, a ieșit din cartier ca să vadă ce puneau la cale tinerii în întunericul serii.

Mai târziu, în acea seară, subiectul talentului meu la schiat, care era departe de perfecțiune, a fost adus în discuție la masa din bucătărie și întrebarea a fost dacă voiam să merg cu el într-o excursie la țară în următoarea duminică, să luăm trenul spre Movatn și să schiem până acasă, via Lillomarka, pe lângă restaurante legendare ca Sinober, Sørskauen și Lilloseter, cum era obiceiul copiilor care aveau un tată.

Am șovăit, printre altele și pentru că am fost mirat de tonul încurajator cu care mama a întâmpinat invitația. Când Kristian s-a întors după vacanța de Crăciun, ea l-a înfruntat și l-a întrebat ce însemna bijuteria pe care i-o dăruise de Crăciun, un atac de care el a încercat să se apere cu aproximativ aceeași expresie ca atunci când ne-a oferit o cutie cu provizii în timpul grevei și cu aceeași lipsă de eficiență. Așadar de ce apăruse acum această atitudine pozitivă a ei față de bărbatul care voia să preia în mod greșit îndatoririle unui tată?

— Dar Linda? am întrebat eu.

— Ea e prea mică.

— E *foarte* departe?

— Nu, deloc.

Am ajuns să spun „da". Am spus „da" mult prea des în copilăria mea, de-abia mai târziu am început să spun „nu", nu că asta m-ar fi ajutat mult. Și din nu știu ce motiv a trebuit să plecăm la crăpatul zorilor. La șapte și jumătate. Pe schiuri. Kristian arăta ca un extraterestru ciudat într-un hanorac alb și niște pantaloni scurți bizari și demodați și-i clănțăneau dinții la începutul zilei geroase. În Lofthusveien era și pietriș, și gheață. Și, chiar dacă am coborât în

pantă pe tot drumul, eram deja mort de oboseală când am ajuns la gara din Grefsen, la opt fără cinci minute. Trenul era plin și liniștit, o masă de oameni adormiți de toate vârstele, numai bărbați, de parcă ar fi fost duși cu forța la o ceremonie națională, ca un fel de armată în drum spre front. Și a trebuit să stau în picioare, așa că n-am avut nicio șansă să-mi revin. Apoi am plecat imediat prin gerul mușcător, erau trasee bune și gheața era frumoasă și dreaptă pe lacul Movann. Dar după aceea a început coșmarul, ascensiunea.

— Pe de altă parte, când o să fim în vârf o să fie simplu, ca și cum am naviga, a spus Kristian gâfâind mai slăbit ca niciodată.

Ideea e că n-am mai ajuns în vârf. Era ca și cum am fi încercat să mergem pe Lună. Eram doar o umbră tremurătoare a propriei persoane când, într-un târziu, ne-am abătut în curtea Sineberului, primul restaurant, o priveliște minunată în peisajul de iarnă limpede precum cristalul. Dar, din nu știu ce motiv, n-am mers acolo. Nu-mi venea să cred ce-mi auzeau urechile. Ne continuam drumul. Până la Sørskauen. Am ajuns și acolo, cu chiu, cu vai, dar până atunci eram așa de distrus că mi-a fost greu să înghit grogul de coacăze negre și vafele cu care mi-a făcut cinste Kristian, am adormit cu mâncarea-n gură și, când m-a zgâlțâit să mă trezesc, l-am întrebat dacă am putea rămâne acolo peste noapte.

— Ha, ha, a zis el, întorcându-se spre ospătăriță. Băiatul întreabă dacă putem rămâne peste noapte.

— Hm, ar fi bine, a spus femeia.

Am avut ghinionul să dau de unul dintre amicii mei, Roger, care era un schior excelent. Dar, întâmplător, era cu frații lui mai mari, așa că eram aproape la fel de îmbujorați stând acolo, muți de oboseală, unul lângă altul pe banca de lemn lucioasă și învechită, în camera neventilată care puțea a haine ude, oameni transpirați, rucsacuri, scoarță, fructe de pădure, molid și toate mirosurile

norvegiene de aer liber pe care le-am asociat întotdeauna cu o combinație de sărăcie și tați. Așa cum i-a fost norocul, Roger a fost scos de acolo înaintea mea.

Dar după ce ne-am umplut burțile cu toate vafele și băuturile, n-am mai putut sta unde eram, oricât de mult l-am implorat încercând să mă fac auzit într-un șuvoi continuu de hoarde zgomotoase care se năpusteau pe ușă cu vocile lor puternice, cu cizme de schi cusute frumos, cu aburi, sudoare, gheață, zăpadă și cu vagi nori groși ca de furtună de la aerul respirat pe care l-au înghițit ca niște rechini lacomi kilometru după kilometru prin realitatea asta înghețată, numai ca să elibereze toată murdăria aici, în coliba asta primitivă care era mult prea înghesuită, ca o oală sub presiune. Marea fiară a iernii norvegiene. Ursul care nu doarme niciodată, ci zgârie, sfâșie și face un tărăboi infernal singur sau cu alții doar ca să nu moară înghețat, astea erau toate lucrurile pe care le-am pierdut pentru că nu aveam un tată.

Pe scurt, nu aveam ce face decât să pornesc și să lupt, cu hotărâre, să mai urc o bucată de drum, bine. Dar problema nu era ancorarea sau alunecarea, era starea mea fizică. Eram așa de înțepenit și de înghețat după coacerea nemiloasă lângă soba cu lemne că am vomitat vafele și grogul de coacăze negre până la Lilloseter. Kristian a trebuit să lase la o parte mila și să mă ia tare ca să mă țină în picioare kilometru după kilometru. Dar, până am ajuns la Lilloseter, ultima oprire din *via dolorosa* noastră socialist-democratică, mi-a devenit evident că nu vom sta mult nici acolo, dar mi-am recăpătat total căldura corpului și am sărit peste masă.

Pe lângă asta, Kristian a căzut de câteva ori pe pantele spre lacul Breisjøen. Am căzut și eu, dar căderea lui în nas a fost o chestiune mai serioasă, ne-a făcut să pierdem mai mult timp, s-ar putea spune că avea legătură cu vârsta și cu filosofia. Kristian nu era genul de om

care să cadă, era mai degrabă genul care putea hotărî când să se trântească pe jos, însă aici forțele naturii l-au biruit. Dar, când într-un târziu, am stat tremurând sprijinindu-ne-n bețele de schi, în vârful Årvollånsenului privind în jos spre clubul de tir și spre Østreheim, măcar rânjetul lui a dispărut. Și nu doar atât. Avea o expresie nouă-nouță pe fața lui modernă. Cred că trebuie să fi fost amărăciune, chiar dacă a reușit să zâmbească forțat și mi-a spus că voia să-mi vorbească despre ceva, credeam că pe mama ar fi deranjat-o dacă ar fi adus oaspeți în camera lui?

Era o întrebare neobișnuită pentru mine și numai după niște mârâituri și bolboroseli mi-am dat seama că era vorba de o doamnă. Oare credeam că i se va permite să stea câteva zile?

Am răspuns că mă-ndoiam de asta.

— Așa m-am gândit și eu, a spus el, concentrându-și privirea spre valea în care era Osloul.

— Oare ce vrea ea? a murmurat el.

Un fiu nu poate răspunde la o asemenea întrebare, nici nu eram sigur că se referea la mama, dar apoi a spus:

— Și ce-i cu fata aia, e... retardată?

Am fost convins că auzeam bătăi de tobă și am văzut curcubeie înconjurându-mi câmpul vizual. Am respirat adânc, mi-am strâns mai tare bețele de schi și am pornit, reușind să rămân în picioare pe tot drumul pe lângă clubul de tir și în jos, spre Østreheimsveien, dar, bineînțeles, m-a ajuns din urmă din nou și s-a izbit de mine așa de tare c-am zburat în zăpadă.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Finn, tu nu înțelegi nimic!

Chiriașul s-a transformat într-un monstru. N-am putut face altceva decât să închid ochii și să fiu tare.

— Deja v-ați întors, a spus mama în timp ce, în sfârșit, intram poticnindu-ne în apartamentul nostru.

Dar n-aveam multe de spus despre excursia noastră de schi, eram înfierbântat, necomunicativ și la capătul puterilor, am avut nevoie de ajutor cu cizmele și am șters-o în camera mea într-un fel de încercare imposibil de exprimat, aproape fizică, de a nu spune nimic. Poate chiar încercam să mă conving că n-am auzit acel cuvânt îngrozitor. Dar Linda era în patul de jos, stând pe burtă, desenând un cal, o creatură pe care numai eu și mama puteam s-o recunoaștem, și dacă nu poți nici măcar să desenezi un cal în viața asta, ești pierdut, te vei scufunda cu o piatră de moară legată la gât, iar acel cal era indescifrabil și repetat foaie după foaie în blocul de desen pe care i-l dăruisem de Crăciun, pentru că adora caii, dar ai ei arătau ca furnicile, ca elefanții și Dumnezeu mai știe cum. Mi-a zâmbit și mi-a spus:

— Frig?

Și am țipat:

— Nu poți să desenezi și tu cum trebuie!

Dar, înainte ca buza ei de jos să tremure a plâns, a apărut mama, strigând: „Finn, ce naiba te-a apucat?” Și îngrozitorul cuvânt n-a fost uitat.

— El a zis că e retardată! am strigat eu și, în acel moment, am văzut un Kristian descumpănit după fața palidă ca moartea a mamei mele.

— Ce? a spus ea cu o voce care de-abia se auzea.

Apoi s-a lăsat tăcerea.

— Băiatul aiurează, a strigat Kristian, schiorul și idiotul cu fața roșie. Nu-l asculta!

Dar mama avea puterea asta de a bloca tot ce era în jurul ei. Și, de vreme ce Linda era singura persoană normală dintre noi, doar a

întors pagina și a continuat să deseneze cu cariocile, în timp ce Kristian și cu mine stăteam atenți, ascultând cu teamă și tremurând la cuvintele mamei spuse cu blândețe.

— *Ce* ai zis că e?

Kristian și-a ridicat brațele la mare înălțime, apoi le-a lăsat să cadă și a încercat să facă o figură ca unchiul Tor, o negociere șoptită, cred că din delicatețe față de Linda:

— Dar trebuie să vezi că fetița are nevoie de ajutor. Nu poate să vorbească, nu-i așa?

— *Ce* ai zis că e?

Până aici i-a fost. Kristian și-a acoperit fruntea cu o mână și a făcut ceva ce eu n-aș fi fost în stare să fac, și-a cerut scuze și părea sincer.

— Îmi pare rău. Am făcut ceva impardonabil. Dar... nu, n-am nicio scuză, știu.

S-a răsucit pe călcâie ca un vinovat ce era cu fiecare celulă a corpului și s-a dus în camera lui, în timp ce mama a rămas stând ca un arc din oțel, mută și ciudată, până când am luat-o de mână, am scuturat-o și am tras de ea.

— Impardonabil? am auzit de la distanță.

Nu știam ce însemna. Dar apoi ea s-a întors.

— Bărbatul ăsta nu mai are ce căuta aici!

Am dat din cap cu entuziasm.

— Și Finn, ascultă ce-ți spun, Linda poate să deseneze ce fel de cai vrea!

— Da, bine, dar...

— Dar ce?

— Va trebui s-o învăț... ceva.

Dar acum și mama era la capătul puterilor. S-a trântit pe pat lângă Linda, și-a pus mâinile-n poală și a dat din cap încet, murmurând „hm, hm”, înainte să se uite din nou la mine, de parcă m-ar fi văzut

pentru prima dată în starea în care eram, cu obrajii îmbujorați și un corp complet stors de energie.

— Cum a fost la schi? m-a întrebat ea.

— Mi-e foame, i-am spus.

— Întinde-te puțin, mi-a spus ea. Și o să mă ocup de cină.

M-am întins. Dar nu puțin. Nu m-am mai trezit până a doua zi, în zori.

Capitolul 9

Tremuram de frig și aveam niște probleme grave cu respirația, aveam și dureri insuportabile în piept. Resturile rămase din mâini și din picioare păreau învelite în plumb. Nu puteam să mă ridic și a trebuit să strig, mai degrabă am șoptit, până când mama s-a trezit în întunericul dimineții timpurii.

— Mi-e frig!

— Ai plapuma, a mormăit ea amețită.

— Nu... nu pot să mă ridic.

— De ce vrei să te ridici? Nu e...?

— Trebuie să fac pipi.

— Atunci du-te.

— *Nu pot.* Ți-am spus.

Mama a venit lângă mine.

— Ce vrei să spui? Ridică-te acum!

— Nu mai funcționează, i-am spus, arătând spre locul în care credeam că era inima.

„Ce mai urmează", s-a întrebat mama în timp ce m-am ferit urlând din toți rărunchii în clipa în care a pus mâna pe mine, vedeți, noi nu suntem niciodată bolnavi în familia noastră; boala e privită cu un scepticism maxim, e un obicei pe care mama l-a adus din casa ei, în care fiecare membru „cădea la pat" din când în când, de fapt chiar unchiul Bjarne avea tendința de a lăsa totul baltă în momente neașteptate și să facă o „cură", obicei despre care unchiul Oskar ne-a povestit într-o scrisoare, veste care a făcut-o pe mama să pufnească, dar care n-a fost niciodată discutată la adunările familiale de Crăciun. Ar fi fost destul de firesc să întrebăm: „Ei bine, Bjarne, cum îți mai merge cura?"

Niciun cuvânt.

Mama m-a privit cu severitate.

— Băiete, nu-i inima ta de vină, sunt plămânii.

După ce a bombănit „chiriaș afurisit", „la naiba cu excursiile de schi prin țară" și a repetat că omul ăla nu mai avea ce să caute la noi, mi-a dat un termometru pe care, la început, a trebuit să-l pun la subraț, apoi în gură. Arăta doar 37 de grade, dar eu tot aveam dureri.

— Nu pot să respir, i-am zis.

Mama mi-a spus să aștept cât timp se îmbrăca, trecea strada spre cabina telefonică de lângă Omar Hansen și suna doctorul. Înainte să ajungă, am fost mutat în patul de jos al Lindei, în timp ce Linda stătea pe burtă pe patul mamei privindu-mă cum eram consultat.

Numele doctorului era Løge, aceasta m-a făcut să mă ridic, oricât de mult mă durea și m-a lovit cu încheietura și cu vârfurile reci și aspre ale degetelor lui pe osul pieptului și pe spate, m-a ascultat cu stetoscopul și s-a uitat la mine de sub sprâncenele lui albe, înainte de a-și lua stetoscopul de pe mine și de a se uita întrebător la mama.

— Se pare că și-a fisurat două sau trei coaste. A căzut?

— Coaste?

— Da, sau sunt rupte. Asta putem vedea doar la o radiografie.

— Finn, ai căzut ieri?

„Da, bineînțeles că am căzut, am căzut tot timpul".

— Dar nu m-am rănit.

— Doar nu vrei să-mi spui că ți-ai rupt două coaste schiind la țară!

Doctorul Løge s-a uitat la mine cu un interes reînnoit, trebuie să fi avut aproximativ cincizeci și cinci de ani, purta ochelari cu lentile bifocale și se uita la mine peste partea de sus a ramei.

— A fost o excursie lungă, nu-i așa? m-a întrebat el zâmbind.

— Da, destul de lungă.

— E cel mai tâmpit lucru pe care l-am auzit vreodată, a insistat mama. Te-a lovit?

— Cine?

— Kristian, desigur. Haide, scuipă tot!

— Nuuu...

— Despre ce vorbiți? ne-a întrerupt doctorul Løge.

— Nimic, a spus mama, încrucișându-și strâns brațele și mușcându-și buzele, înainte ca privirea ei să se oprească asupra Lindei, după care și-a sprijinit fața cu o mână, de parcă ar fi îndurat mai mult decât putea duce și am înțeles că se întâmpla din nou ceva de neînțeles, ceva insuportabil, am început să sper că va claca și vom scăpa odată și pentru totdeauna din situația asta, dar ea doar a stat acolo, și doctorul Løge a stat și a tot stat cu sprâncenele lui stufoase și privirea clar mirată de după ochelarii lui aproape opaci care-i măreau porii din piele făcându-i să arate ca niște cratere adânci când, cu un ultim efort de voință, mama a spus: Ei bine, eu trebuie să plec. Trebuie să...

— Dar băiatul trebuie să facă o radiografie.

— Marlene o să se ocupe de asta, a spus mama fără nicio urmă de sentiment. Eu trebuie să merg la serviciu. Linda, scoală-te și îmbracă-te. Finn, ți-e foame?

— Nu m-ar deranja o felie de pâine cu brânză de capră...

Doctorul Løge s-a uitat de la unul la altul și a simțit că era mai mult o audiență decât o vizită medicală și că timpul lui la noi expirase.

— Cât vă datorez pentru... vizită? l-a întrebat mama.

El și-a vârât stetoscopul în geantă, și-a luat haina și a stat cu ea în poală, privind-o pe Linda cum se juca cu Amalie în pat, în timp ce mama s-a dus până în bucătărie. A zâmbit, a mângâiat-o pe Linda pe obraz și a întrebat-o cum se numea, întrebare la care ea n-a dat

niciun răspuns, doar i-a întins-o pe Amalie, care acum avea rana de la operație cusută, piciorul care se bălăngănea reatașat și fața echipată cu ochi noi din nasturi strălucitori.

Mi s-au dat o felie de pâine și un pahar cu lapte în timp ce am auzit soneria și apoi a intrat Marlene, cu obrajii roșii ca merele și un strat de zăpadă sclipitoare pe părul ei dat cu fixativ pe care nu-l ascundea niciodată sub căciulă. Marlene a devenit confidenta mamei într-un timp foarte scurt și acum era informată pe scurt și în șoaptă despre situație, așa credeam, am auzit încă o exclamație neașteptată pe hol, ca un pocnet în surdină, așa suna, și un „nu mai pot!" de la mama, „așa că dacă nu te deranjează?"

Nu la mult timp după aceea a chemat doctorul, care încă nu își pusese haina pe el.

— Nu mi-ați răspuns la întrebare, domnule doctor.

— Nu vă faceți griji în legătură cu asta, a spus el cu calm, ridicându-se și scoțând un stilou și un carnețel cu pagini albe și foi indigo care au fluturat în timp ce-a ieșit din dormitor ca niște frunze uscate, „parc-ar fi toamnă, deși e iarnă", m-am gândit eu, mestecând, dar n-am putut înghiți deloc mâncarea, și am știut că nu mă voi descurca nici cu laptele, eu care adoram laptele. În timp ce ușa de la intrare s-a închis cu zgomot în urma mamei și am văzut că deșteptătorul de lângă noptiera ei deja arăta ora zece, am știut că Marlene trebuia să fi întârziat în ziua aceea sau că mama a dormit prea mult și că o să mi se facă rău.

Dar Marlene a intrat în dormitor și a fost blândă, încă învăluită de frigul iernii, a stat pe marginea patului meu și m-a întrebat cum mă simțeam, m-a mângâiat pe păr, a glumit, a luat o înghițitură din pâinea mea și mi-a spus ce știam deja, că trebuia să mergem, să facem radiografia, o plimbare prin oraș, asta ar fi fost frumos, nu-i așa, și cu Linda?

Da, ar fi fost.

M-am ridicat. Ne-a îmbrăcat pe amândoi și am coborât într-o perioadă a zilei în care cartierul arăta ca un cearșaf acoperind un spital enorm, în care toți copiii zăceau fără viață și râdeau cu gurile deschise și mute. Mergeam greu și de-abia respiram, eram amețit, mi-era greață și tremuram din cauza frigului pe care cred că l-am adus cu mine din pădure.

Dar Marlene m-a ajutat și mi s-a oferit un loc în autobuz ca unei persoane în vârstă, ea s-a asigurat de asta, chiar dacă statul jos mă durea mai tare decât statul în picioare, și a fost un drum lung, o călătorie pe care, de fapt, am mai făcut-o de multe ori, când mergeam s-o vizitez pe mama la magazinul de încălțăminte, dar care era foarte diferită acum și am trecut printr-o zonă pe care n-o mai văzusem până atunci. Cu toate astea, am coborât la cunoscuta Gasserk, care era o prezență monstruoasă cu intestinele lungi și negre pe afară, și care vuia, ardea, șuiera și era ca un război mondial.

Peste drum era secția de Primiri Urgențe.

M-am concentrat cât de bine am putut și m-am uitat la Marlene, care nu-și cobora privirea în fața nimănui, ea, care a fost la liceu, era hotărâtă și vorbea clar, mi-a spus numele și pe cel al doctorului Løge și: „da, mulțumesc, vom aștepta”, „vă rog să vă așezați acolo”. Apoi a ieșit și s-a așezat la coadă în fața micului chioșc, ne-a făcut cu mâna prin fereastră și ne-a cumpărat două acadele, una verde și una portocalie, pe care eu și Linda le-am supt pe rând pentru că amândurora ne plăcea mai mult cea portocalie, ne-am cronometrat unul pe altul folosindu-ne de ceasul de mână masiv și de aur al lui Marlene, despre care ea spunea că era doar o vechitură de prost gust, ha, ha.

— Dar mi l-a oferit un prinț!

A adus și o carte cu ea, din care i-a citit în șoaptă Lindei, de câte ori Linda o oprea în mijlocul povestirii, ea repeta pasajul iar și iar. Și puteam să simt că nu-mi mai încordam mușchii așa de mult și am izbutit să mă las pe spate și să-mi întind picioarele. Dar am tresărit când cineva m-a strigat pe nume și m-am strâmbat când am fost ajutat să mă ridic și condus într-o cameră albă și liniștită ca să fiu așezat pe un scaun mare, metalic și greu, apoi întins pe o bancă și am stat într-un fel de dulap alb cu galben, în timp ce mi-am ținut respirația și i-am dat drumul, înconjurat doar de oameni zâmbitori care, după aceea, m-au înfășurat cu mâinile lor aspre și brutale într-un bandaj mare și alb care m-a ținut drept și m-a împiedicat să respir mai adânc decât trebuia și după aceea am fost scos din nou afară, țeapăn ca un băț și am fost îmbrățișat de Marlene, care s-a angajat în altă discuție directă cu recepționera, aplecându-se spre noi, făcând fețe secretoase și răutăcioase, de parcă ar fi reușit să prostească pe cineva și a șoptit, în timp ce ne scotea afară în frigul iernii că acum vom lua un afurisit de taxi, pe care *ea* l-a chemat pentru noi!

Un taxi ne-a dus acasă.

Eu și Linda am stat pe bancheta din spate. Marlene și șoferul au stat în față, fumând țigări cu filtru și vorbind de parcă s-ar fi cunoscut de o viață, în felul în care Marlene vorbea cu toată lumea și toată lumea vorbea cu ea. Marlene s-a născut ca să dreagă toate capriciile și ciudățeniile vieții cu vorbele ei, frumusețea ei și zâmbetul buzelor ei roșii. I-a spus șoferului să ne ducă până în fața intrării, „pentru că, vezi, băiatul nu se simte bine”. Și a stârnit o adevărată agitație pentru că, așa cum s-a-ntâmplat, școala se terminase și Volga neagră în care mergeam era aproape cât o ambulanță. Anne-Berit a întrebat-o pe Linda ce se întâmpla, dar n-am auzit dacă a primit vreun răspuns. Am făcut doar fețe, fețe și am fost foarte înțepenit, în timp ce Marlene a scris ceva pe un bilețel și

și-a luat rămas-bun de la șofer înainte să ne îndreptăm spre mulțimea de copii, spre ușă și apoi sus pe scări.

Mama deja era venită de la lucru și într-o stare diferită de cea în care fusese la plecare, blândă și plină de energie, cu mâncarea pe masă, chiftele și varză călită și voia să știe exact ce-am făcut în timpul zilei și, mai mult decât orice, cum mă simțeam.

Ei bine, nu așa de rău, am mâncat mai bine ca niciodată. Dar apoi a trebuit să mă întind pe pat din nou, de data asta în patul Lindei, în cel de jos.

— Linda poate să doarmă o vreme cu mine, a spus mama, ciupind-o de obraz.

Linda se urcase o dată în patul meu și fusese un tărăboi infernal provocat de teama de înălțime, așa a crezut mama.

Am rămas acolo o săptămână întreagă.

Poate am exagerat un pic, șapte zile pentru câteva coaste, dar am citit tot timpul, cărți și reviste de benzi desenate, și Linda m-a distrat stând nemișcată în patul mamei și uitându-se la mine, în caz că aveam nevoie de ceva, de exemplu, volumul patru al enciclopediei sau un pahar cu apă și cu pudră de băutură acidulată, iar eu o plăteam cu bucățele de hârtie cu numere pe ele, le spuneam bancnote, pe care ea le strângea într-o cutiuță de pantofi și am obligat-o să le adune, să-și țină o foaie de bilanț, inutil, dar măcar voia să le țină în teancuri aranjate după mărime.

Am avut și niște vizitatori, întâi Anne-Berit, care a fost dezamăgită când a aflat că bandajul meu nu era din ghips. Apoi Freddy 1, care a fost trimis de mama lui cu două batoane de ciocolată Fox și s-a învârtit pe lângă paturi, neliniștit, neștiind unde să se așeze până când i-am făcut loc la mine în pat. Am mâncat

ciocolată și ne-am jucat „Șerpi și scări”, „Ludo” și un joc de cărți numit „Porcul”. În timp ce Linda s-a uitat la noi.

— Ea nu joacă? a întrebat Freddy 1.

— Nu.

— De ce nu?

— Nu-i plac jocurile.

— Nu-i *plac?* a întrebat Freddy 1 cu un rânjet intrigat și i-a aruncat o privire printre bretonul lui lung; Freddy 1 a avut întotdeauna părul mai lung decât toți băieții, mai puțin când se tundea, atunci avea părul mai scurt decât toți și întotdeauna arăta de parcă s-ar fi aranjat cu o grenadă de mână.

— Nu știi să joci „Porcul”?

Linda nu i-a răspuns. Făcea grămezi de bani.

— Pot să te învăț, a spus Freddy 1.

— Nu, am spus eu cu voce tare și el a părut supărat. Bine, poți să-ncerci.

Freddy 1 i-a explicat, dar Linda s-a uitat în altă parte.

— Vezi dacă poți să le prinzi, a sugerat el. Uite-așa!

Și a început să arunce cărțile de joc prin cameră. Lindei i s-a părut amuzant, chiar a râs, iar râsul ei a sunat ca o dorință devenită realitate, nu știu dacă a ei sau a mea.

Dar Freddy 1 n-a vrut să-și dea jos haina din nu știu ce motiv și când, în sfârșit, a plecat, cred că din cauză că începea să fiarbă, mama a spus:

— Care-i problema lui?

— Ce vrei să spui?

— E de două ori mai mare decât tine.

Sâmbătă după-amiază am auzit gălăgie în camera de zi și, când am mers să cercetez, i-am găsit pe Kristian și pe mama implicați într-

o discuție aprinsă care s-a întrerupt imediat ce m-au văzut.

— Finn, eu doar voiam să-ți dau asta, mi-a spus Kristian cu blândețe, ridicând setul lui de șah. Ca un cadou de rămas-bun.

— Nu e treaba ta să-i dai nimic, l-a repezit mama.

M-am retras grăbit, deși mi-ar fi plăcut foarte mult setul acela de șah. Dar, când mă pregăteam să plec la școală, luni dimineața, am văzut că pălăria lui și haina încă atârnau în hol și după-amiaza am întrebat-o pe mama cum se putea una ca asta, dar tot ce am primit în loc de răspuns au fost niște mormăieli cum că îi dăduse chiriașului o perioadă de grație până când își găsea altceva.

Mi-ar fi plăcut să pun mai multe întrebări sau măcar să spun „ce?”. Dar lucrurile nu mai erau așa de simple cum fuseseră. Era trecut de zece, încă-mi amintesc într-un mod vag și cețos dimineața în care m-am trezit cu trei coaste rupte și mama s-a dus la serviciu chiar dacă trebuia să termine la unu în acea zi. Poate că n-a fost așa de ciudat sau poate că exact așa a fost. Mai mult decât atât, era acasă când ne-am întors noi de la urgențe și asta poate n-a fost așa de ciudat, oricum, nu merita să pun întrebări și să cercetez mai în profunzime, așa stăteau lucrurile, distanța dintre noi crescuse odată cu venirea Lindei, chiar dacă am crezut că am reușit să facem un pod între noi, în loc de asta, distanța a crescut tot mai mult.

Am stat pe-afară mult în săptămânile care-au urmat, mă întorceam acasă de la școală, îmi aruncam ghiozdanul în hol și ieșeam din nou afară, chiar mă prefăceam că nu auzeam când mă striga Marlene, voiam să îmbuc ceva? Astea nu sunt genul de lucruri pe care alegi să le faci. Astea sunt decizii care se iau singure și-ți poți permite să te lași ghidat de ele pentru că se întâmplă ceva nou – cum ar fi venirea primăverii; pentru Linda însemna o coardă de sărit și paradisul, ea nu mai văzuse niciodată așa ceva și a trebuit să învețe totul de la zero. Dar tot era mai înceată decât un începător obișnuit și

n-au trecut multe săptămâni până când interesul meu față de bietul copilaș a scăzut. Și a trebuit să-mi abat privirea de la ea. De fapt, n-a trebuit, aveam un fel de post de observare pe Hagan care-mi oferea o vedere continuă a cartierului și de-acolo puteam s-o văd pe Linda stând pe trepte, singură, în fața intrării. Apoi am avut un post de observare pe panta ce dădea spre Trondhjemsveien și de acolo o puteam vedea, singură, și chiar dacă n-o arătam și mă lăsam copleșit de mișcările bruște ca niște valuri care se petrec într-un grup divers de copii și îi poartă spre noi aventuri, o vedeam tot timpul și asta mă enerva pentru că mi se părea că stătea exact acolo unde stătea cu singurul scop de a mă face să mă uit la ea. Am mers jos și am întrebat-o:

— De ce stai aici?

Ea n-a înțeles întrebarea, a zâmbit, a fost fericită să mă vadă, s-a ridicat și nici măcar nu m-a luat de mână, ci doar a stat acolo târșâindu-și picioarele, așteptând ca *eu* s-o iau de mână și să ne apucăm de ceva distractiv, ceea ce făceam adesea când nimeni nu se uita la noi.

— Nu sta așa, îi spuneam.

— ?

— Cu capul în jos, vreau să spun. Stai drept!

I-am arătat cum și ea a stat drept, am dat din cap, dar nu eram complet mulțumit pentru că era ceva din mine care îmi spunea că motivul pentru care stătea acolo singură nu era doar faptul că toți ceilalți erau niște idioți, ci pentru că era ceva cu ea, dar nu înțelegeam ce.

Am luat-o cu mine la un joc de aruncare de monede, am împins-o prin mulțimea de spectatori cu o mână invizibilă sau i-am arătat un joc cu aruncarea cuțitelor, care necesita și el o mulțime de spectatori sau putea să facă baraje din noroiul de pe stradă, ceea ce îi implica

doar pe participanți. Dar se pare că nimic din toate astea nu a fost pe gustul Lindei, chiar dacă ei îi era dragă repetiția.

A mai avut și șansa de a fi martoră la una dintre căderile nervoase ale lui Freddy 1, de data asta din cauza noii lui biciclete, care nu era de fapt nouă, ci veche, neagră și cumpărată de tatăl lui de la vânzătorul de vechituri Adolf Jahr din Storo pentru cinci coroane și era la fel de folositoare ca un picior de lemn. Interpretarea lui atât de dramatică a făcut-o pe Linda să mă ia de mână și să încerce să mă scoată de-acolo, aproape că a trebuit să mă smulg din mâna ei ca să mă eliberez, întrebându-mă cum reușeau alții, cum scăpau de rudele mai mici și lipicioase. Dar nu vedeam nicio soluție, talentul acela era invizibil, nici măcar nu vedeam pe cineva agățându-se de altcineva, de parcă toți, mici și mari, știau cum să se poarte cu rudele și cu prietenii. Și mama?

La cină mi-a spus:

— Ei, cum a fost astăzi?

— Grozav, a spus Linda zâmbind, apoi mama n-a întrebat-o cu cine s-a jucat sau ce joc a jucat, în schimb, a părut ușurată că nu s-a întâmplat nimic rău.

Marlene a început s-o trimită pe Linda la cumpărături, până la Lien, ceea ce de obicei era treaba mea, ca să avem cartofi și pâine atunci când mama se întorcea de la lucru. Dar scurta ei călătorie îmi trecea prin fața ochilor. De pe Hagan o vedeam pe Linda intrând în magazin, nu ieșea decât după multă vreme și atunci era cu mâna goală, așa că trebuia să cobor și s-o întreb ce s-a-ntâmplat, numai ca să-mi fie vârât sub nas biletul scris de mâna lui Marlene. O luam pe Linda și ne întorceam în magazin și îi explicam că nu trebuia să se ascundă după rafturi, ci să stea fix în fața tejghelei și că nu trebuia să se clintească din loc nici cu câțiva centimetri, nici pentru femei, nici

pentru copii, până când o vedea doamna Lien, apoi trebuia să-i dea biletul, repede, uite-așa.

După două zile, iar a venit cu mâna goală.

— Ce s-a-ntâmplat de data asta? am întrebat-o nervos și pe nerăsuflate după ce a trebuit să întrerup iar ce făceam.

Încă o dată mi-a arătat lista lui Marlene și mi-am dat seama că trebuia să fie o problemă cu descifrarea scrisului lui Marlene, voia una sau două pâini?

— Trebuie să *vorbești,* i-am spus. Hai cu mine.

Ne-am întors, mi-am arătat talentul în fața Lindei și m-am trezit strigând, dar prea târziu:

— *O pâine! Integrală!*

— Doamne, Finn, a spus doamna Lien, dându-și ochii peste cap.

Am roșit în mulțime, am luat pâinea și am tras-o pe Linda până afară după mine.

— Acum cară asta și du-te acasă... *singură,* i-am spus eu cu asprime, încă roșu la față până la rădăcina părului.

Dar ea n-a vrut, a stat pe loc îmbrățișând pâinea de parcă s-ar fi temut că o să evadeze.

— Hai să mergem acum! O să te păzesc până treci de nr. 8.

După multă învârteală încoace și-ncolo, a pornit, aproape mergând cu spatele, în jos pe Traverveien, dar nu a luat-o după colț, nu, s-a oprit chiar la hotarul dintre lumea ei și a mea, apoi a stat degeaba și s-a uitat după mine, până când n-am mai putut face altceva decât să merg iar după ea și să o însoțesc până acasă, unde i-am spus lui Marlene, care asculta radioul, fredona și cânta în timp ce căuta perechile dintr-un ocean de șosetuțe aproape toate identice:

— De ce naiba nu poți să scrii și tu mai bine!

— Despre ce vorbești?

— Asta!

I-am arătat biletul și i-am explicat, dar Marlene nu era genul de om care să se lase încurcat de niște mâzgălituri vechi, nici măcar dacă erau ale ei.

— De ce nu-i ceri doamnei Lien să-nvețe să citească? a spus ea. Deșteptule!

Mi-am închis ochii și am vizualizat un câmp pustiu cu un pomișor cu mere. Apoi i-am deschis și i-am spus Lindei, care încă strângea pâinea integrală de acum aproape plată:

— Mâine o să-ți iau biletul și va trebui să *spui* ce vrei, ai înțeles?!

Mai mult decât atât, aceea a fost primăvara în care Ruby, bătrâna cu un singur ochi, a dispărut din casa de pe Hagan și ultima lumină s-a stins la fereastra ei. Așa că noi, copiii, am putut dărâma ce-a mai rămas din gard, ne-am putut cățăra în copaci, arde grămezi de lemne și am lansat atacul final distructiv asupra casei, spărgând ferestrele, dărâmând ușile, năvălind înăuntru și furând toate lucrurile care nu erau acolo deoarece casa era goală ca cerul și a fost făcută una cu pământul de două buldozere într-o singură oră.

O nouă grădiniță urma să fie construită acolo, un centru comercial cu un coafor, un supermarket Irma, un centru foto, o pescărie și magazine de încălțăminte, pentru că orașul satelit devora totul, chiar și ce era înăuntru, în mijlocul lui. Blocuri de locuințe s-au ridicat în josul cartierului, mașini, copii, străzi și zgomote au apărut brusc, ne îndreptam într-o singură direcție, spre iad, conform spuselor chiriașului nostru, Kristian care, după cum am aflat, până la urmă, nu se mai muta, era mulțumit să-și schimbe paltonul de iarnă cu o haină de primăvară și să meargă pe noua scurtătură, ceea ce făcea de aproape șase luni, oare adăpostul lui temporar devenea permanent?

Și încă ceva: era nouă sau unsprezece în ziua în care mama n-a fost în stare să mă ducă la urgență?

Ultima piesă de mobilier scoasă din casa bătrânei Ruby a fost un vechi și venerabil pian. Înăuntrul lui era o comoară ascunsă. Sunetul. Am auzit acest sunet timp de mulți ani când ne-am furișat prin întunericul toamnei și printre stejarii falnici cu torțele noastre, am încercuit singurul ochi care strălucea și am fost opriți în drumul nostru – de sunet. Nimeni n-avea un pian în Traverveien. Dar era unul acolo, în casa bătrânească aflată la doi pași de noi. Acum era cărat de patru bărbați puternici în salopete albe, toți de aceeași vârstă, aceeași înălțime, aceeași culoare de păr și același fel de ochelari cu rame negre și toți cu bărbi scurte și cărunte, ceea ce nu numai că-i făcea să arate ca niște soldați din aceeași armată, ci și ca niște cvadrupleți din aceeași familie – cărau acea minune lucioasă și neagră într-un dans perfect, sincronizându-se-n tăcere în timp ce noi stăteam privindu-i din pozițiile noastre nefiresc de statice și pentru prima dată am știut ce am auzit noi în toți acești ani, noi cei treizeci, patruzeci, cincizeci, șaizeci de copii... de toate vârstele. Până la urmă erau 183 de copii din suburbie care au auzit muzica în toți acești ani și n-au știut de unde venea până când n-a amuțit. Acum stăteam acolo, aducând un ultim omagiu unui sicriu care era dus la cimitir.

— N-ați fost chiar *așa* de mulți acolo, nu-i așa? a spus mama.

— Ba da, am fost, i-am spus. I-am numărat și-mi amintesc.

— Finn, nu mă mai lua cu din astea, te rog.

— Atunci întreab-o pe Linda.

— Nu, am spus! *Nu!*

Și-a acoperit ochii cu o mână, ceea ce a făcut și în dimineața în care m-am trezit cu trei coaste rupte și, în sfârșit, mi-am dat seama că pe mine nu mă mai suporta, nu mai suporta să asculte ce-aveam de spus, pe mine nu mă mai suporta, nu greutățile, nu o moarte bruscă, nu o dragoste pierdută, nu un chiriaș sâcâitor, nu o Linda care era învăluită în eternitatea ei tăcută. Nu, eram *eu.* Și am înțeles asta în

seara în care i-am vorbit despre cei 183 de copii care au stat fără să vrea la coadă luându-și un trist rămas-bun de la un pian, n-a fost în stare să mă asculte, pentru că asta nu era un semn al copilăriei, ci al începutului decadenței.

— Ei bine, a fost un pian mare sau o pianină? m-a întrebat ea supărată.

— Nu contează, am spus eu și am plecat.

Capitolul 10

Apoi am primit o scrisoare. Cu o adresă barată și numele nostru scris cu litere ascuțite și cu creionul. Era de la clinica din Sagene unde obișnuiam să merg și eu la control înainte să intre în scenă asistenta școlii. Acum era rândul Lindei. Iar mama a avut ideea strălucită de a mă lua și pe mine, pentru un control la coaste, cum spunea în glumă; n-a reușit niciodată să înțeleagă rana asta a mea, nu-ți poți rupe trei coaste schiind la țară, nu-i așa? Pe lângă asta, cunoștea personalul de la Sagene și avea încredere în el mai mult decât în doctorul Løge, pe care l-a chemat doar pentru că avea cabinetul în apropiere.

Acum venise realmente ora adevărului. A început când sora Amundsen a declarat că Linda părea cumva neîndemânatică, distantă, bleagă...

— Bleagă? a spus mama cu o nouă expresie facială.

Doamna Amundsen a dat din cap gânditoare.

— Dar ce e cu problema asta a ei de la genunchi? a întrebat mama.

— La genunchi? a spus doamna Amundsen; era solidă, bătrână și îmbrăcată în alb ca doamna Lund de la cantina școlii, a adus patru copii pe lume, a trecut prin două războaie mondiale și a văzut multe lucruri. Dar nu putea să vadă niciun semn de boală la genunchiul Lindei, cum a fost menționat în scrisoarea din valiza albastră.

— Dar, să știți, ia medicamente pentru asta, a insistat mama.

— Medicamente?

Pentru o clipă, mama n-a știut dacă să dea din cap în semn de „da” sau de „nu” și, până la urmă, n-a făcut niciuna, nici alta.

Doamna Amundsen s-a aplecat peste Linda, care era așezată pe o hârtie lungă și mototolită întinsă peste ceva ce părea a fi o masă de

operație, apoi i-a scos pantofii, i-a tras în jos ciorapii și i-a atins genunchiul stâng cu mâinile ei mari.

— Te doare când fac asta?

Linda a dat din cap, temătoare.

— Dar acum?

Iar a dat din cap. Doamna Amundsen a apucat-o de subsuori, a ridicat-o, a pus-o jos și i-a cerut să meargă spre peretele unde era atârnat panoul de control oftalmologie, să se învârtească, să se întoarcă și apoi să meargă spre ușa capitonată și să se întoarcă din nou. A întrebat-o cum o chema, dar Linda nu i-a răspuns până când privirea ei întrebătoare n-a recepționat un semn aprobator al capului mamei.

— Linda, da, e un nume drăguț. Câți ani ai?

Din nou, Linda a avut nevoie de un semn din cap de la mama.

— Șase.

— Deci o să-ncepi școala la toamnă?

Linda a dat din cap.

— Deja știe literele, am spus eu.

— Știi? Foarte bine, e o fată deșteaptă!

— G, a spus Linda.

Doamna Amundsen a dat din cap în semn de apreciere, s-a sprijinit cu spatele de masă și și-a întors privirea către mama.

— Și cum se numește medicamentul pe care i-l dați?

Mama i-a spus.

— Doarme bine? a întrebat doamna Amundsen.

Mama a dat din cap în semn că da.

— Mult? a întrebat doamna Amundsen.

Iar mama a trebuit să dea din nou din cap și să murmure pe nerăsuflate:

— Da, chiar așa face.

Doamna Amundsen ne-a arătat un zâmbet serios, ne-a spus să așteptăm acolo și a ieșit, în timp ce mama a început să ridice ciorapii Lindei și s-o încalțe.

— Pot s-o fac și singură, a spus Linda în timp ce i se făcea o fundă cu șireturile.

— Da, știu, iubita mea, dar acum o s-o fac eu.

Mama a tras de șireturi ca să aibă lungimi egale, ca panglicile unui cadou de Crăciun. Apoi s-a trezit brusc că-i oferea o îmbrățișare Lindei, acolo unde stătea, pe hârtia mototolită, o îmbrățișare din aceea care trece peste Oceanul Atlantic și am știut atunci că misterul care învăluia cele trei coaste rupte ale mele nu va fi dezlegat.

M-am urcat pe cântar și am mutat greutățile încoace și-ncolo, apoi m-am așezat sub unghiul de fier de pe perete ca să-mi măsor înălțimea, mama nu m-a oprit, doar stătea cu nasul îngropat în părul Lindei, oferindu-i îmbrățișare după îmbrățișare, de parcă cineva ar fi avut de gând să fugă cu ea, așa că am mers mai departe și am deschis un dulap alb, asemănător cu un seif, sprijinit pe niște picioare lungi și subțiri și m-am uitat la toate sticluțele aliniate pe rafturile de sticlă ca niște butoiașe pitice, am luat una dintre ele, am scuturat-o și am început să-i deșurubez dopul până când a intervenit mama, dar numai cu o lovitură ușoară cu mâna, un gest obosit și resemnat.

Apoi am înșurubat capacul la loc, am închis ușa dulapului, am luat indicatorul care era atârnat lângă fereastră, am împins-o cu blândețe pe mama la o parte și am arătat spre literele de pe panoul pentru chiori, una după alta în josul piramidei și am făcut-o pe Linda să le numească, am continuat să facem asta până când s-a întors doamna Amundsen, de data asta cu un tânăr pe care nu îl mai văzusem până atunci, dar care părea prietenos, a dat mâna cu toți trei și i-a cerut Lindei să meargă pe podea de la un capăt la altul și

înapoi, așa cum a făcut și doamna Amundsen, după aceea a condus-o pe mama în alt cabinet.

— Copiii pot aștepta aici, a spus el uitându-se peste umăr în timp ce plecau.

Am așteptat.

Doamna Amundsen ne-a dat o revistă veche de benzi desenate cu rățoiul Donald pe care am citit-o cu voce tare. După aceea ne-a dus în sala de așteptare, pentru că trebuiau să vină și alți oameni. Apoi s-a întors după noi și ne-a spus că ne putem așeza pe o canapea mică din piele neagră, care, în realitate, era doar un fotoliu foarte mare, în timp ce ea stătea la biroul ei verificând dosarele medicale din acea zi, pentru că se făcea foarte târziu.

Mama a fost doar pe jumătate cu noi, cum s-ar spune, atunci când s-a întors. Îi mai rămăsese puțin machiaj, era roșie în jurul ochilor, și o strângea pe Linda, după ce a semnat trei formulare cu o peniță care era ascuțită ca un ac, la fel de ferm cum a strâns-o Linda în ziua în care a coborât din autobuz.

Nimic nu s-a spus până când n-am ieșit afară, pe trotuar, ascultând vuietul traficului la ora de vârf și ne-am dat seama câtă liniște și dezolare era în instituția plină de naftalină.

— Bine, și-a spus mama sieși, cu forță. Bine!

S-a uitat în sus și-n jos de-a lungul drumului aglomerat, de parcă voia să plănuiască o rută, în timp ce Linda și cu mine o priveam încordați. Oare ce se întâmpla?

Bine, apoi am mers la un măcelar pe care-l cunoștea mama ca să cumpărăm niște carne de porc și cărnuri feliate, pe urmă la o brutărie pe care o știa din copilărie, am înțeles după felul în care vorbea, mult prea tare și familiar cu doamna din spatele tejghelei, care ne-a dat la fiecare câte o prăjitură. După aceea am luat troleibuzul și l-am schimbat cu autobuzul de Tonsenhagen în piața

Carl Berners, unde am avut timp să cumpărăm două pungi cu alune de la automatul de lângă fabrica Progress. Când, în sfârșit, am ajuns acasă, am mâncat carne de porc și supă, pentru că, în familia noastră, mâncarea era modul în care ne rezolvam crizele sau semnalam că pericolele au trecut.

Dar, de data asta, evenimentele au venit în ordinea inversă.

Aceea a fost seara în care n-a mai fost niciun medicament pentru Linda, toate au fost aruncate în toaletă, două sticluțe pline, în timp ce rețetele au fost puse sub cheie în dulapul cu pozele macaragiului și mama și cu viața ei fericită de femeie măritată. Ca dovadă, mi-a spus ea, după ce Linda a adormit. Mi-a mai spus și că ne vor aștepta zile grele. În plus:

— Finn, nimic nu e mai rău ca prostia. Și mama ta a fost proastă. Proastă, surdă și oarbă. Și știi ce-i face pe oameni proști?

— Ăă... nu.

— Teama. De aceea nu trebuie să-ți fie frică niciodată, băiatul meu. Și trebuie să mergi la școală cât de mult poți. Poți să-mi promiți asta?

Da, da, n-am avut de gând niciodată să fac altceva și nici nu o vedeam pe mama ca pe o mimoză, chiar dacă se temea de întuneric și nu s-a simțit niciodată în largul ei nici înainte de apariția Lindei în viețile noastre, în ciuda faptului că ne descurcam bine. Și-acum ce urma să se întâmple?

— Nu știu, a spus mama. Va trebui să luăm lucrurile așa cum vin.

Asta am făcut și totul a început la miezul nopții, când Linda a stat lângă patul meu, vrând să ne jucăm. Apoi a vrut să meargă la toaletă, după aceea a vrut ceva de mâncare. Dar nu putea să stea locului, în schimb, fugea până în camera de zi să ia ceva, numai ca să uite ce căuta, spunea „ups” și se întorcea în bucătărie, unde i se întâmpla altceva, fugea înapoi și făcea debandadă prin puținul

spațiu care era disponibil într-un apartament cu trei camere minus una, cea pentru chiriaș. Apoi a început să tremure și s-a împiedicat de un scaun, după aceea a aruncat un pahar și a început să dea din mâini și din picioare. Mama a ținut-o strâns, blocând-o într-o strânsoare ca de menghină, punând-o pe pat și ținând-o în loc în timp ce eu am fugit până în camera de zi și m-am așezat pe podea, în spatele televizorului, cu mâinile pe urechi, neștiind dacă eram mort sau viu, cu acele țipete și furnicăturile pe piele, cu mirosul de bachelită și ulei de tec iritându-mi nările și am citit simbolurile chinezești care trebuiau să facă electricitatea să funcționeze, dar care nu puteau acoperi gălăgia, până când enorma fereastră de la camera de zi s-a făcut cenușie și s-a umplut de lumină, ca o hârtie albă de desen și am auzit-o pe mama strigând că ar fi bine să mă duc la școală.

Ceea ce am și făcut, fără micul dejun.

Dar în acea zi aveam numai patru ore și, când m-am întors, nimic nu se schimbase, mama era în pat cu Linda, care se agita și se zvârcolea, iar fața ei era palidă și albăstruie. Tot apartamentul mirosea a vomă, a Linda, care nu plângea niciodată, dar care nu mai era ea însăși atunci, ca un ferăstrău circular tăind o stâncă. Dar știam că Marlene a trecut pe la noi, pentru că aveam mâncare pe masă și, când mâncam și încă nu știam dacă o să trăiesc sau o să mă prefac în scrum, mama mi-a strigat de după ușa pe care nu puteam să-mi fac curaj s-o deschid – din teama de a vedea ceva ce nu aș mai fi putut uita – că puteam să mă uit la televizor și să dorm în camera de zi.

Dar nici noaptea aceea nu avea să fie mai liniștită.

La șase în dimineața următoare, a venit Kristian întrebând ce naiba se întâmpla și s-a trezit alungat înapoi în camera lui.

— Și să rămâi acolo! a strigat mama, care, evident, avea puterea unui cal și o căra pe Linda prin apartament și o alina cu niște vorbe

ciudate pe care nu le mai auzisem niciodată, incantații care nu aveau niciun efect și, de aceea, trebuiau să fie repetate *la infinit.*

Dar apoi, în sfârșit, a adormit și mama m-a trimis la școală, de data asta cu prânzul împachetat, cu o îmbrățișare dată fără atenție și cu observații ca să nu spun nimic, nici măcar lui Essi, mi-a spus să fiu puternic, de parcă lucrurile îngrozitoare care se întâmplau înăuntrul Lindei erau doar jumătate din ce ne-ar fi asaltat dacă cineva din afară ar fi prins de veste.

Când plecam, a venit și Marlene, care nu era proastă și n-a fost niciodată așa, și și-a petrecut toată ziua cu mama, care din nou nu s-a dus la lucru.

În seara aceea, Linda a dormit mai bine de două ore înainte ca tărăboiul să înceapă din nou, chiar când mă pregăteam de culcare. Dar, până atunci, mama reușise să doarmă puțin. Și iar am stat în camera de zi cu vată de bumbac în urechi și cu o senzație de furnicătură în tot corpul în timp ce bătălia se dezlănțuia în dormitor. Nu m-am trezit până când Marlene s-a așezat în fotoliul de lângă canapea, întrebându-mă cum mă simțeam.

— Ce mai faci, Finn?

— E zece, i-am spus, tresărind și ridicându-mă pentru că am crezut că se întâmpla ceva.

Dar nu era cazul. Eram ud din cauza salivei și a sudorii. Totul era calm, liniștit și luminos. În centrul podelei stătea doctorul cu care vorbisem la controlul din Sagene, în haina lui, fără pălărie, și i-a spus niște cuvinte de reproș, dar prietenoase, mamei, care se machiase și arăta gata de lucru. Nimeni nu se aștepta ca ea să facă totul singură, așa i-a spus, orice ar fi însemnat asta. Iar ea i-a răspuns:

— Copilul ăsta nu merge la niciun orfelinat!

— Nu, înțeleg asta, dar...

— Ea nu o să plece niciodată din casa asta. Niciodată!

Doctorul a spus „nu” din nou și și-a atârnat haina lângă a lui Kristian, de parcă și el ar fi locuit acolo și a luat-o pe mama de mână cu grijă, a dus-o în bucătărie și a început să-i examineze brațele și mâinile, care aveau niște semne roșii-albăstrui în formă de semilună și pe care le-am crezut a fi urme de mușcături.

Linda stătea și ea la masa din bucătărie, luându-și micul dejun și bând ciocolată caldă, lovind cu o linguriță de ceai crusta de cacao, și a zâmbit timid în timp ce m-am strecurat și eu înăuntru. Mama a izbucnit într-un râs care mi-a amintit de moarte și am simțit mâna lui Marlene pe capul meu, îndreptându-mă spre masă și mi s-a părut că eram împins în fața unei farfurii cu patru felii de pâine, feliile tipice ale lui Marlene, unse cu unt și tăiate pe melodia „Poți să-l ai”, am înșfăcat una și am luat, prudent, o înghițitură din ea.

— Linda a fost bolnavă, mi-a spus Linda.

— Și eu am fost bolnav, i-am spus și am tremurat și am mestecat în timp ce vizitatorul de lângă mine s-a oprit din ce făcea și toate privirile s-au îndreptat spre mine.

Mama a trebuit să se ridice și să meargă la baie ca să se spele pe față și să se machieze pentru a doua oară, apoi a ieșit din nou, clipind la doctor și la lumină și a întrebat dacă era pregătită să meargă la muncă „arătând în halul ăsta?”

— Mă-ntrebați *pe mine*? a zâmbit el.

— Pe cine altcineva ar trebui să întreb? a spus ea.

— Da, bine, dacă trebuie neapărat. O să vă conduc până acolo.

— N-o să meargă la lucru, a hotărât Marlene, iar mama s-a prăbușit, întorcându-se pe jumătate, dar, când a făcut asta, a făcut și o mișcare prostească din cap în direcția mea, crezând că eu n-o să observ, iar doctorul a părut să mă observe printre ceilalți și s-a aplecat peste masă, peste farfuria și mâncarea mea și a întrebat, cu

gura lui mare, dacă mi-am făcut temele ieri, și mi le-am făcut, „bine”, a spus el, apoi a vrut să știe câți copii erau în clasa mea...

— Clasă mixtă? Ah, înțeleg. Sunt fete frumoase acolo?

— Tanja, a spus Linda și doctorul a zâmbit în timp ce eu încercam să-mi amintesc dacă îmi făcusem într-adevăr temele cu o zi înainte.

Le făcusem, da, le făcusem, mi-am amintit versurile imnului și fragmentul pe care trebuia să-l repovestim din cartea de citire, despre Halvor, care se întorcea și era foarte supărat; îl știam pe de rost, ceea ce nu era scopul exercițiului, pentru că trebuia să ne folosim imaginația și să-l rescriem cu cuvintele noastre. Am făcut asta, oricum, așa că nu mi-am pierdut vremea și le-am spus despre ce s-a întâmplat în Heia cu acel cal bolnav care n-a mai putut să se ridice după o căzătură în pădure și cum veterinarul a crezut că avea nevoie de apă, apoi mârțoaga s-a înviorat. Și, destul de ciudat, în sfârșit, toată lumea mă urmărea, râdea și părea foarte interesată, chiar și mama, a trebuit doar să termin povestea, să-mi beau laptele, să mă ridic de la masă și să merg la școală. Dar se făcea ora unsprezece.

— Finn, azi poți să stai acasă.

— Mai povestește-mi, a zis Linda.

Capitolul 11

Era liniște, cald, vară și vremea vacanței pe străzile din Årvoll și credeam că trebuia s-o învăț pe Linda să se cațăre în copaci. Nu-i mai era frică de înălțimi, slăbise și se înălțase, nu voiam să exagerez, e ușor de exagerat atunci când se observă un progres; în casa noastră luam lucrurile pas cu pas, ne pregăteam pentru ce era mai rău și săream în sus de bucurie dacă lucrurile mergeau destul de bine, de exemplu, ca într-o seară întreagă cu Linda în fața televizorului fără să mai aibă recidive, cum numea mama ultimele urme din vechea ei viață.

Dar ea a devenit mai puternică. Atunci când ne antrenam pe bara de uscat rufe din fața blocului, nu numai că putea să stea atârnată cu brațele timp de opt secunde, dar putea să se și balanseze de-a lungul barelor, prinzându-se o dată, de două, de trei sau chiar de patru ori înainte să-mi cadă în brațe. Linda avea încredere în mine, o prindeam de fiecare dată, îmi plăcea că exista cineva care avea încredere în mine.

— Mă gâdili, îmi spunea.

Când stăteam pe banca metalică și o ajutam să se urce pe cadru, putea să stea călare deasupra spațiului dintre barele rezervate pentru blocul 1 și blocul 2 și să rămână agățată de barele pentru haine cu destulă putere ca să atârne timp de patru până la cinci minute. Toate zilele erau ale noastre. Și ale lui Freddy 1. Nici Freddy 1 nu plecase în vacanță, era mare, greu și nu era un bun cățărător. Dar putea să se balanseze pe toată lungimea barei, făcând-o să se clatine și să se legene ca pânzele unei corăbii în timpul furtunii. Iar în timp ce Linda atârna peste spațiul liber dintre bare, el stătea pe spate pe dalele de beton, cu brațele încrucișate sub cap și îi spunea să sară pe burta lui. Ea nu îndrăznea.

— Haide, spunea Freddy 1. N-o să doară!

Linda se gândea, iar eu bănuiam că Freddy 1 stătea în locul acela ca să poată vedea pe sub rochia ei cu flori galbene. I-am sugerat să stea pe burtă, să alunece de pe bară și să-și dea drumul când nu mai putea să se țină. A făcut cum i-am spus și, după o cădere ciudată de la un metru și jumătate, a aterizat cu sandalele bine înfipte în stomacul lui Freddy, care a tușit și s-a înroșit la față chiar când mama a ieșit din adăpostul antiaerian, purtând ochelari de soare și cărând un șezlong și două reviste pentru femei.

— Ce faceți, măi copii?! Pe bune, Finn!

Freddy 1 a fost gata să mă apere, am văzut asta pe fața lui, dar n-a scos niciun sunet. Mama a venit spre noi fugind, l-a ajutat să se ridice și să se așeze pe banca metalică unde se pun coșurile cu rufe, uitându-se speriată în jur să vadă dacă nu cumva mama lui Freddy 1 stătea cu ochii pe noi de la fereastra ei sau de pe balcon. Dar mama lui Freddy 1 nu stătea cu ochii pe nimeni, dormea, tatăl lui era pe șantier, iar surorile lui mai mari, într-o tabără de vară. Freddy 1 n-a vrut să meargă în tabără, n-a vrut deloc, voia să rămână acasă, pe străzi, într-o perioadă în care niciunul dintre cei care-l chinuiau nu era acolo, o perioadă în care cei care-l chinuiau erau în iad, pentru că asta considera Freddy 1 că era vacanța petrecută departe de casă.

Am ascultat avertismentele mamei și am ajutat-o să asambleze șezlongul. Ne-a luat ceva timp. Apoi ne-am învârtit prin jur cu o minge și am stat pe iarbă arătându-ne plictiseala până când mama s-a săturat de noi și ne-a întrebat dacă nu aveam nimic mai bun de făcut.

Am traversat Traverveienul și ne-am urcat pe Hagan, unde ea nu ne mai putea vedea și unde unul dintre stejari avea crengi la care putea ajunge și cineva de înălțimea Lindei, unde chiar și Freddy 1 putea să se cațăre până la baza a doua, cum îi ziceam, în vârful

trunchiului, unde crengile mari se răspândeau și formau un fel de platformă, o podea din stejar solid cu loc pentru patru, cinci sau chiar șase copii și de pe care Freddy 1 a făcut o dată pipi în capul lui Freddy 2, care n-a fost în stare niciodată să se cațăre mai sus de prima bază.

Puteam să vedem aburul strălucitor de căldură de deasupra centrului orașului, noile blocuri Disen, Trondhjemsveienul și cartierul nostru de acolo cu străzile goale și cu câmpurile care erau în plin proces de cosire și de transformare în peluze care trebuiau întreținute de îngrijitori și de Direcția Parcurilor și Grădinilor Municipiului Oslo, ceea ce era o contradicție, un cartier fără oameni, o carcasă goală după ce toți s-au întors de unde au venit, ca să-și învețe copiii să usuce fânul, să pescuiască, să vâslească și să se cațăre în copaci – Essi, care a fost dus cu mașina prin munți până la Romsdalen, Vatten, care era în Solør, iar Roger, în nordul Norvegiei, ca să nu mai spun de toți cei care erau în tabăra de vară de pe insula Hudøy și n-aveau nimic de făcut decât să tânjească după casele lor din Hagan, după noi și după priveliștea amețitoare a lumii de care ne bucuram stând acolo, felul în care arăta fără toți cei care aparțineau acelui loc; vara era o perioadă ciudată, un mister, la fel ca iarna.

Dar nu avea să fie o vară obișnuită.

În primul rând, Linda era acolo și asta a oprit punerea în practică a majorității ideilor lui Freddy 1, care, în mare, constau din furtul unui lucru de care nu aveam nevoie, dintr-o pivniță sau dintr-o cămară, dintr-un pod, un kilogram de făină, cremă de ghete, mazăre, pe care măcar o puteam folosi ca gloanțe pentru pistoalele de jucărie sau poate, cele mai bune dintre toate, sticlele goale de la stadionul Trotting pentru care puteam primi bani și cu care ne puteam

cumpăra înghețată. Nu puteam s-o iau pe Linda la niciuna dintre aceste activități.

În al doilea rând, Kristian stătea la masa din bucătărie când ne-am întors în după-amiaza aceea, purta niște pantaloni scurți kaki, care erau mult prea mari pentru el și o cămașă kaki și mai mare, care-l făcea să arate ca doctorul Livingstone din *Illustrete Klassikere.* Avea o surpriză pregătită pentru noi, aveam să aflăm, voiam să-i împrumutăm cortul și să mergem în vacanță?

— Spui doar așa, a zis mama în timp ce ne foiam pe scaune și ne întrebam cu ce ocazie ne-am adunat toți, pentru că pe Kristian nu îl mai văzusem de când se îmbolnăvise Linda și asta fusese cu două luni în urmă.

Nu, într-adevăr Kristian avea un cort-casă, cum îi spunea, pe o insulă din fiordul din Oslo numit Håøya și era acolo toată vara, îi plăcea să meargă cu barca la sfârșit de săptămână, așa spunea el.

— Cort-casă?

— Da, un cort pentru șase persoane. Cu apărătoare de soare.

Am vrut să întreb ce făcea un chiriaș neînsurat cu un cort de șase persoane, dar mi-a dat răspunsul fără să i-l cer.

— Păi, nu e nimic special. A fost ieftin... e un pic deteriorat din cauza focului.

Mama a început să râdă.

— De-abia poți să vezi urmele, a protestat Kristian.

Dar chiar faptul că acel cort nu părea să valoreze mult l-a făcut aproape accesibil, într-adevăr l-a făcut să pară ca o ispită irezistibilă.

— Nu o să fii și tu acolo?

— Nu, nu e folosit, asta vă tot spun. E încuiat cu un lacăt. Uitați cheia!

A cotrobăit prin jur și a scos o cheiță care părea să se potrivească unei cutiuțe pentru bijuterii, a ridicat-o ca s-o admire toată lumea și a

pus-o pe masă între farfuriile noastre. Și nu era deteriorată de foc, era așa de strălucitoare și de luminoasă că tot ce trebuia să facem era să pornim la drum.

— Atunci vine și Freddy 1! am strigat eu.

— Oprește-te acum, Finn. Nu mergem la niciun cort pe nicio insulă...

— De ce nu? a spus Kristian. Poți să stai afară și să te bronzezi la fel de bine ca aici.

— Termină acum!

— Ai ceva bronz. Îți stă bine.

— Termină, am spus.

— Și copiii au nevoie de aer proaspăt...

— Cort, a spus Linda, luând cheia cu mâinile nesigure și holbându-se la ea înainte de a o scăpa în paharul ei cu lapte.

— Linda!

— Freddy 1 n-a fost niciodată undeva în vacanță! am strigat eu. *E mare păcat!*

— Dar de ce-i zici așa... Freddy 1?

— Pentru că ăsta e numele lui!

— Linda, dă-mi cheia!

Linda și-a băgat mâna-n lapte, a pescuit cheia și i-a dat-o mamei, care a șters-o odată cu mâna Lindei cu o cârpă pentru vase, dând din cap. Dar apoi s-a oprit și a cercetat cheia la fel cum a cercetat și iepurașul de aur pe care îl primise de Crăciun și pe care am observat că începuse să-l poarte la magazinul de încălțăminte.

— Și sacii de dormit? a întrebat ea zăpăcită.

Kristian se gândise și la asta. Nu era niciun lucru la care Kristian să nu se fi gândit, chiar și la o găleată verde pliabilă din pânză pe care o puteam folosi ca să transportăm apa de la cișmea și s-o agățăm de un pin de lângă cort, o găleată cu un robinet în partea de

jos care putea fi închis și deschis și, dacă o agățam destul de sus, puteam să stăm sub ea și să facem duș, ceea ce ar fi fost foarte plăcut dacă soarele ar fi încălzit apa înainte.

Dar mama deja se gândea că totul părea prea bine plănuit, de parcă încerca să ne intre pe sub piele, ca și cu televizorul, mâncarea, iepurașul de aur și jocul de șah, pe care, apropo, între timp mi s-a permis să-l „împrumut" și care în acel moment era plasat pe biroul meu.

— Freddy 1 vine cu noi! am repetat eu fără să mă pot controla. Nu merg fără Freddy 1.

— *Iar* începi! a tresărit Kristian, arătând de parcă avea de gând să dea cu pumnul în masă.

— Ce-nseamnă asta? a spus mama, luându-mi partea imediat.

— Of, ce echipaj, a spus Kristian, ridicându-se-n picioare în îmbrăcămintea lui kaki prea mare pentru el și mergând spre ușă.

— Supărat, a spus Linda în timp ce el a trântit ușa.

Mama s-a așezat, noi nu ne-am mișcat, uitându-ne unii la alții pe deasupra mesei și acolo era cheia strălucitoare și felia de pâine pe jumătate mâncată a lui Kristian, parcă vorbindu-ne într-un fel care ne îndemna să ne uităm unii la alții cu mai multă seriozitate și pe mama să-și dea la o parte câteva șuvițe rebele de pe față și să ofteze:

— Ce ne-a apucat? *Tot ce vrea e să ne împrumute un cort ars!*

Nu mai auzisem niciodată ceva mai amuzant, ne-am prăbușit toți pe masă, murind de râs, neputând să ne oprim, dar noi nici nu aveam alte planuri, iar ăsta a fost probabil singurul lucru care ne-a readus cu picioarele pe pământ. Mama s-a ridicat și a deschis ușa de la camera chiriașului și a strigat.

— Vino să-ți termini mâncarea și nu sta acolo bosumflat!

Acum lucrurile începeau să prindă contur. Kristian s-a întors cu un zâmbet pe jumătate nervos pe fața lui de nefamilist, dar și-a

reluat locul într-un mod diplomatic și a continuat cu gesturile necesare pentru a-și termina masa, în timp ce mama i-a turnat niște cafea și i-a spus că, bineînțeles, apreciam oferta lui, doar că a fost așa de neașteptată, cum ar fi fost de joi încolo, pentru o săptămână, ce credea despre asta?

— Bine, bine, nicio problemă.

Dar ar fi greșit să spun că am terminat de spus ce-aveam de spus.

— Vine și Freddy 1! am repetat eu, în timp ce mama părea dusă cu pluta împinsă de vântul nepăsării.

— Bine, dar atunci mergi cu mine chiar acum ca să-l întrebăm!

S-a încălțat cu sandalele într-o clipită, iar eu eram desculț oricum, era vară, am coborât scările și am mers pe peluză într-un ritm care a scăzut treptat pe măsură ce mama s-a gândit mai bine și mi-a pus niște întrebări de cercetare despre mama lui Freddy 1, pe care o văzuse destul de des, dar cu care nu schimbase niciodată nici măcar o vorbă, deși circulau niște zvonuri...

Mama m-a purtat până la etajul al treilea, unde m-am grăbit să apăs pe sonerie. Dar nu ne-a deschis nimeni. Am auzit destule strigăte dinăuntru, cred că era o gâlceavă între Freddy 1 și mama lui în legătură cu cine trebuia să deschidă ușa, o bătălie pe care mama părea că a pierdut-o.

A venit la ușă, a fost calmă, plăcută și s-a uitat cu sprâncenele ridicate când la unul, când la altul, în timp ce-i explicam misiunea noastră și ne-a răspuns că ar fi bine, ar fi drăguț și:

— Bineînțeles că Freddy ar trebui să meargă undeva în vacanță. N-a fost niciunde în toată viața lui.

Dar Freddy 1 tot nu și-a făcut apariția. Și m-am gândit că era un pic cam ciudat, pentru că era înăuntru, ascultându-ne ca să afle cine eram și despre ce vorbeam. I-am strigat că joi o să vină cu noi în vacanță.

— M-ai auzit?!

Dar Freddy 1 mi-a răspuns cu un „nu".

— *Ce*-a fost asta! a strigat mama lui, întorcându-se în direcția lui, tot fără să se miște din loc nici măcar un milimetru, păzea ușa, nici măcar eu, singurul prieten al lui Freddy 1, n-am putut să-i trec pragul.

— Nu, a spus el din nou.

Am văzut-o pe mama dându-și ochii peste cap în timp ce mama lui Freddy 1 a făcut o grimasă caracteristică mamelor disperate, adusă la nivel de perfecțiune în cartierul nostru, și-a ridicat umerii ei rotunzi și a spus ceva ce însemna că nu se putea înțelege nimeni cu băiatul ei.

Dar eu n-am putut să cedez și am strigat din nou că mergem cu barca, și o să fim pe o insulă uriașă, și-o să înotăm și-o să stăm într-un cort.

Freddy 1 era de neclintit.

— Nu! a venit răspunsul lui, la fel de hotărât ca mai devreme.

Și atunci, mama s-a săturat. A mormăit un „la revedere" nervos mamei lui Freddy 1, m-a apucat de mânecile cămășii și m-a tras în jos pe scări și înainte, pe iarba goală care încă mă gâdila, plăcută și încălzită de soare sub picioarele mele goale, acum chiar își ieșise din fire.

— Numai prostii ai în cap, Finn!

De parcă i-aș fi înșelat încrederea în cel mai urât mod.

— Acum se bate singur! am strigat eu. Hai să ne întoarcem!

— Ți-ai pierdut mințile?!

— Îl cunosc. O să se bată singur!

— Îți dau eu bătaie! mi-a șuierat mama-n față, s-a răsucit pur și simplu pe călcâie și a plecat.

A fost o lovitură grea pentru planurile mele.

Am fugit după ea, dar n-am spus nimic pentru tot restul serii, n-am pomenit de Freddy 1 nici măcar o dată, nici măcar când ne-am apucat de făcut bagajele. Era un lucru bun că Linda tocmai primise un nou ghiozdan pentru când începea școala; mama s-a dus în pod și a scos un rucsac vechi, care trebuie să fi trecut prin câteva războaie mondiale, a spus „Doamne-ajută", și-a vârât nasul în el, l-a ridicat și s-a uitat prin el cu un dezgust de femeie, apoi s-a dus înapoi în pod și s-a întors cu valiza pe care scria Dombås pe eticheta cu adresa.

— Nu poți să mergi la camping cu o valiză, a spus Kristian, care își petrecea seara în fața televizorului, s-a ridicat și a mers în camera lui de unde s-a întors cu o bucată de pânză colorată care s-a dovedit a fi un sac de voiaj, cu sfori, inele de alamă și bretele pentru umeri ca să poată fi cărat în spate. Asta iau eu.

— O, da, a spus mama, uitându-se cu neîncredere la sacul fără formă.

Kristian a scos o hartă a insulei ca să ne arate unde era cortul lui și a încercuit o cișmea, un magazin, două plaje și o zonă de petrecere – ne mâncau tălpile din cauza dorinței de a pleca. Fiecare dintre noi strălucea ca soarele. Și când a însemnat cu o cruce un chei secret unde puteai să stai pe burtă și să pescuiești crabi mi s-a făcut pielea de găină și mi s-a ridicat părul de-a lungul spinării ca o blană zbârlită. Singura problemă era Freddy 1. Iar când am stat la fereastră, înainte de culcare, ca să văd dacă și el stătea la fereastra lui, plin de regrete, nu se vedea niciunde, băiatul care trăia pe acel pervaz ca să stea de veghe, ca să coboare ceva, ca să dea drumul la baloane cu apă sau, pur și simplu, ca să stea acolo holbându-se. Dar, până atunci, am reușit să concep un plan. Nu era unul prea bun, dar chiar și planurile bune au tendința de a da chix.

Capitolul 12

Marți dimineață am pornit la crăpatul zorilor, la lumina soarelui, trăgând după noi sacul de voiaj al lui Kristian până la stația de autobuz și în autobuz, unde șoferul a glumit că va trebui să cumpărăm un bilet și pentru el și am coborât în piața Wessels și l-am cărat cu greu prin port, unde ne aștepta barca. Dar nu era acolo. Ajunseserăm cu trei ore mai devreme, pentru că orarul lui Kristian era de anul trecut.

Dar erau așa de multe de văzut acolo: bărci cu vele, feriboturi, iahturi și o mulțime de oameni care cumpărau pește și creveți de la o flotă de bărci de pescuit care se legănau pe apa murdară de canalizare și trenuri întregi care-și croiau regulat calea prin mulțime cu mult zgomot, șuierat, fluierat, steaguri verzi și oameni în uniforme care stăteau agățați în afară, fluturându-și pălăriile și strigând către cei neatenți că ar fi bine să se dea la o parte din calea lor, că vine trenul, pentru numele lui Dumnezeu.

După ce ne-am pus sacul de voiaj cu grijă pe un chei, arăta ca o canapea mai mică, mama ne-a spus că avea un mic comision de făcut și, pentru numele lui Dumnezeu, să stau cu ochii pe Linda cât timp era ea plecată, să am grijă să nu cadă peste margine.

— *Ține-o!*

— Da, da, da.

Dar nici n-am început să ne certăm în legătură cu cât de strâns ar trebui s-o țin, că mama s-a și întors.

— Uite ce-am găsit, ne-a zis ea radiind de bucurie.

Era Marlene cu atâta machiaj pe ea că, la început, n-am recunoscut-o și un bărbat pe care nu îl mai văzusem până atunci, dar care s-a prezentat zâmbind cu numele de Jan, iubitul lui Marlene. Amândoi purtau uniforme de culoare roșu-închis ca vânzătorii de

dulciuri de la cinematograful Ringen. Erau în drum spre locul de muncă, încolo, a arătat Jan în direcția fortăreței Akershus. Marlene a prins-o pe Linda de subraț, a ridicat-o, a îmbrățișat-o și i-a spus „ce mare te-ai făcut, fetița mea”, chiar dacă de-abia putea să fi crescut cu un milimetru în cele două săptămâni care trecuseră de când o văzuserăm ultima dată.

— Și Finn la fel, a spus ea, ca să echilibreze lucrurile.

Când au auzit că barca noastră nu va pleca decât peste două ore, ne-au invitat la restaurantul Friluften pentru o ceașcă de cafea, nu erau mulți clienți așa de devreme în timpul zilei și poate mai luam și altceva, cine știe, a spus Jan făcându-mi cu ochiul ștrengărește, aruncându-și pe spate sacul nostru de voiaj și cărându-l așa cum era evident făcut să fie cărat, arăta grozav și i-am urmat de-a lungul pieței Primăriei și pe lângă calea ferată până la restaurant, unde ne-am așezat la ce Jan numea „masa primarului” – primarul stătea adesea acolo, bând bere, fumând și ținând ședințe importante – eram pe partea exterioară, așa că vedeam tot portul.

Mama a comandat cafea și o prăjitură cu migdale, în timp ce eu și cu Linda am mâncat înghețată cât pentru tot cartierul din pahare conice cu picioare așa de înalte că Linda a trebuit să și-l sprijine pe al ei în poală.

Apoi am rămas singuri în timp ce mama a plecat să facă un comision. Jan a venit și a întrebat dacă domnul și domnișoara ar mai dori ceva, a fluierat și s-a înclinat în stânga, în dreapta și în mijloc într-un fel care l-a făcut să semene tulburător de mult cu unchiul Tor.

Dar totul era foarte diferit față de ultima dată când fusesem la un restaurant, din câte-mi amintesc, undeva în mijlocul pădurii, într-o zi geroasă de ianuarie; aici fețe de masă albe cu modele mari acopereau toate mesele, pescăruși cu capetele negre zburau peste noi în cârduri

zgomotoase, clopotele Primăriei băteau, trenul huruia în timp ce trecea mai jos de noi, bărcile veneau și plecau, portul vibra plin de viață, iar macaralele se mișcau și se legănau pe cheiuri până departe la Akers Mekaniske Verksted unde lucrase odată tatăl nostru și unde și murise.

Singurele lucruri pe care nu le-am auzit au fost sirenele pentru ceață, ceea ce mi-ar fi plăcut, și i le-am descris Lindei. Dar ce rost ar fi avut sirenele pentru ceață pe o vreme senină? Deja eram foarte departe de casă, dar nu ne era frică, nu ne era foame și nu eram nici măcar plictisiți.

Dar iar am observat ceva ce te poate face să-ți petreci câteva zile sau chiar săptămâni încercând să înțelegi, asemenea ceasului ale cărui limbi arată în direcția greșită: mama s-a întors și stătea la intrare vorbind cu Marlene, care încerca să țină în echilibru o tavă argintie cu degetele ridicate și drepte, dorind foarte tare să ducă două halbe de bere la una dintre mese, mama și Marlene discutau despre una-alta, agitate și emoționate, dar și îngrijorate, mama, care ne-a văzut stând unde ne-a lăsat, minunat de obosiți după atâta înghețată, ne-a făcut cu mâna și ne-a spus ceva cu buzele ei roșii, dar n-am putut s-o auzim din cauza zumzetului discuțiilor din jur, după aceea și-a deschis geanta pe care o ținea în mână și a ridicat un costumaș de baie pentru Linda, mi-am dat seama. Marlene s-a întors spre noi, ne-a zâmbit în lumina soarelui și ne-a făcut cu mâna, apoi i-a zis câteva cuvinte de despărțire mamei, a plutit ca o lebădă roșie printre mesele albe și a pus întâi tava, apoi halbele, între doi bărbați îmbrăcați la costum din spate, a zâmbit și a scos un carnețel din buzunarul șorțului, a râs la ceva ce i-a spus unul dintre bărbați, a scris ceva, a mai spus ceva, apoi a primit banii pe care i-a numărat cu mâna stângă, înainte de a face o reverență și a răspunde unei alte

glume întorcându-se cu spatele cu o mișcare rapidă și minunată – a fost ca un dans pe trandafiri, o liturghie, dar ce-am văzut atunci?

Mama a venit și i-a arătat Lindei costumul de baie, care era albastru-închis și avea un nufăr mare și galben în față și i-a spus că ar trebui să și-l vâre în ghiozdan pentru că trebuia să plecăm atunci. Jan a pus o tavă cu două sandviciuri cu creveți la masa alăturată, s-a grăbit și ne-a ridicat sacul de voiaj, și l-a pus în spate și l-a cărat așa cum trebuia să fie cărat afară din restaurant, jos pe scări, peste liniile de cale ferată și spre barcă, da, a urcat chiar și la bord cu noi și s-a asigurat că am primit un loc chiar în spate, la pupă, la postul de observare, așa cum îi spunea el, pentru că nu coamele dealurilor din jurul fiordului trebuiau să fie văzute când părăseai splendida capitală a Norvegiei, ci orașul care se retrăgea în zare.

— Ne mai vedem, i-a spus, făcându-i cu ochiul, mamei, care arăta ca un înger adormit în timp ce se făcea comodă pe scaunul uzat din piele și se apleca peste balustradă, ridicându-și fața spre soare și poate închizându-și ochii din spatele ochelarilor negri.

Orașul a dispărut într-un abur auriu, cu Primăria și macaralele de la Akers Mekaniske Verksted ca un ultim salut de rămas-bun, în timp ce eu am simțit că se întâmpla ceva în mine, în măruntaiele mele. Și în gura mea. S-a umplut cu lichid. Trebuie să fi fost înghețata uriașă care făcea cale-ntoarsă. Apoi a ieșit, nu peste balustradă, pentru că habar n-aveam ce se-ntâmpla, ci peste tot pe punte, un potop amazonian alb între pantofii de sport, sandalele, sacii de dormit, undițele și pasagerii care au sărit strigând tot felul de lucruri. Eu am rămas jos, în genunchi, într-un fel de postură de rugăciune, uimit de substanța plină de cocoloașe brânzoase care a încăput în mine, de bucățile de fructe galbene și roșii atât de întregi și de neatinse că arătau de parcă puteau fi refolosite. Mama m-a ajutat să mă ridic în picioare, mi-a spus „sărăcuțul meu, dragul meu”

și alte lucruri jenante și a încercat să mă șteargă cu hârtie igienică, în timp ce un bărbat bine făcut, îmbrăcat într-o jachetă neagră de cârmaci și cu niște saboți clămpănitori din lemn și-a croit cale dând din coate prin mulțime, cu un rânjet larg și un furtun târât după el, și a început să spele puntea, după ce, mai întâi, a strigat ca să-l audă toată lumea:

— Bun, deci și azi avem unul cu rău de mare, nu-i așa, pe o mare calmă ca oglinda.

Incredibila amețeală nu m-a lăsat până când n-am ajuns la țărm după mai bine de o oră și am putut să mă întind pe spate, jos pe debarcader și cu fața la cer, cu ochii închiși, și am zăcut până când totul s-a calmat în mine și în jurul meu.

Eram pe insula Håøya.

Un paradis verde în mijlocul fiordului. Cu cărări strâmte pentru mers pe jos, nu multe case, trei plaje și o pășune dreaptă care se întindea până într-o pădure plină de cântece de păsări, stânci, pante, desișuri, tufișuri, insecte și râpe adânci, acela era regatul dragonului, doar că încă nu știam dacă era bun sau rău.

Părea că o ordine proprie domnea acolo, manifestată în special de o persoană care a venit să vorbească cu noi imediat ce am ajuns la debarcader, fără îndoială pentru că am fost singurii pasageri care au avut nevoie de odihnă după sosire, în timp ce toți ceilalți au început un fel de cursă spre centrul insulei, toți întrecându-se pentru cele mai bune locuri de campare, cum aveam să aflăm în curând.

Avea vârsta și talia unui bunic pe care cred că toată lumea și l-ar fi dorit la un moment dat, puțin cam scund și îmbrăcat în ce părea a fi un costum croit la comandă pentru acea insulă și acea persoană, pantaloni scurți cam prea lungi, ei bine, un fel de hibrid între chiloți de baie și uniformă, care îi dădeau înfățișarea unei persoane căreia îi

plăcea să stea în aer liber sau a unui polițist, plus o șapcă de comandant de vas cu o ancoră albă de plastic, trasă bine peste o coamă căruntă, o barbă la fel de căruntă și niște ochi mici și luminoși care erau vii și prietenoși, dar și evazivi, mai ales când dădeau de mama, care acum purta bikini și își pusese ochelarii de soare pe păr, transformându-i într-o diademă cu diamante negre.

După ce i-a oferit, șovăitoare, câteva detalii și i-a spus că ne-am uitat harta, el a oftat și a mormăit:

— A, da, Kristian, acel Kristian.

Iar fața lui bronzată a arătat o gamă largă de expresii. Ne-am cam descurajat, dar, din fericire, el a văzut asta și ne-a informat cu o voce joasă că nu puteai să vii și să te aștepți să ai un cort ridicat aici pentru totdeauna, existau zile de mutat, ca oamenii să nu prindă rădăcini și să stea în același loc săptămâni la rând. Prin asta voia să spună că nu puteai să stai în aceeași poziție mai mult de două nopți. După aceea trebuia să ridici picioarele cortului și să te muți altundeva. Mai mult, nu aveai voie să consumi alcool și mai era ceva ce n-am înțeles despre mâncare și despre un magazin.

— Puteți să-mi spuneți Hans, a murmurat ca o încheiere conciliantă după toate regulile cărora nu le-am înțeles nici formularea, nici scopul.

— De ce? am întrebat eu și mi-am simțit piciorul lovit de mama, care a continuat să se holbeze la micul comandant de vas cu ochi rugători, noi nu eram genul de oameni care să stea degeaba fără să fim conștienți când depindeam de alții.

— Ei bine, ăă, ăsta e numele meu, a spus el, deconcertat și și-a mutat privirea de la sutienul mamei, în jos, spre Linda, părea să fi hotărât, pur și simplu, că nu era treaba ei ce se întâmpla.

Mama:

— Deci nu e niciun cort aici?

— Ei bine, este, da, este, a spus Hans cu înțelepciunea lui enigmatică, moment în care Linda s-a trezit, s-a uitat la el cu o expresie serioasă și i-a vorbit tărăgănat:

— Am mâncat înghețată.

— Ăă... chiar așa? Ei bine, cred că trebuie să fi fost foarte bună.

Tăcere. Linda:

— Suntem în vacanță.

— Da, sigur. Hm...

Atât i-a trebuit. Hans ne-a luat sacul de voiaj și ne-a spus „veniți cu mine", l-a cărat așa cum trebuia să fie cărat, ne-a condus de-a lungul câmpului unde masele de oameni aflați în vacanță erau în mișcare, ridicându-și corturile, apoi a cotit pe o cărare strâmtă și ne-a ghidat prin desișurile de aluni, apoi pe o pantă printre niște stânci până când un mic luminiș plat și ierbos a apărut pe terenul mai mult deluros, o oază la înălțime, cu o vedere la mare și la câteva insule, dacă nu cumva era continentul, după care s-a oprit și a ascultat, parcă după cort, numai ca să-l descopere, cum s-ar zice, cortul nostru de șase persoane; căci acolo era, lângă pădure, în colțul nordic al paradisului. Era albastru ca marea, cerul și ca ziua, avea și o mare apărătoare de soare, care era portocalie, două jumătăți, o casă întreagă.

Mama a întrebat dacă acela era cortul nostru, iar Hans a spus că da, acela era cortul lui Kristian. Apoi a urmat o vagă, asta ca să folosesc un termen blând, explicație – cred – despre ce îi permitea lui Kristian să-și țină cortul așezat acolo, un aranjament permanent, așa cum era, contrar tuturor regulamentelor, plus o rugăminte ca, dacă cineva dădea de noi și ne întreabă când ne mutăm, să-i spunem că nu știam că trebuie să ne mutăm, să ne strângem cortul și să-l ridicăm acolo, cu șase sau opt metri mai aproape de pădure, dar în unghi, ca să fim siguri că nu va mai fi loc pentru alt cort. Dacă totuși

nimeni nu ne întreba nimic, ceea ce era mai probabil pentru că locul acela era secret, atunci nu trebuia să demontăm cortul deloc, o declarație care ne-a lăsat cu o senzație oarecum neliniștitoare care ne era deja prea cunoscută, senzația că trebuia să trăim ascunși și în condițiile stabilite de alții.

Mama i-a spus „mulțumesc", „foarte drăguț din partea dumneavoastră" și „eu nu m-aș fi gândit niciodată la asta".

— Și n-are nicio urmă de arsură, nu-i așa?

— Nu, cred că e doar pe un stâlp și un pic acolo în spate, a spus Hans făcând un semn cu capul spre o pată maronie pe care altfel n-am fi observat-o niciodată.

Dar acum aveam cheia, așa că am descuiat micul lacăt și am intrat în cort, unde temperatura era de 219 °C și era o duhoare insuportabilă care s-a dovedit a veni de la o pereche de pantofi de sport pe care Hans i-a scos cu un băț și i-a azvârlit în jos pe pantă. Dar cortul se putea deschide în față, la fel și pânza din spate, așa că o briză blândă și salvatoare de vară a putut străbate sera înfierbântată.

Înăuntru erau saci de dormit, saltele gonflabile, un scaun rabatabil, patru scaune de camping hodorogite, o masă la fel de hodorogită și binecunoscuta tolbă de pânză pe care trebuia s-o folosim ca să ne-aducem apă și s-o agățăm acolo, într-un copac.

— Și puteți să faceți focul aici, a spus Hans, arătând spre un cerc de pietre înconjurat de alt cerc făcut din butuci pe care se putea sta.

— Ura! am strigat eu.

— O, nu, a spus mama.

— Și eu vreau să facem focul, a spus Linda.

În timpul acesta Hans zâmbea de parcă era deja un membru asociat al familiei sau a înțeles cumva că eram niște oameni pe care-i putea impresiona ușor, trei novici care trebuiau inițiați mă bucuriile campingului.

— O să găsești lemn uscat în pădure, mi-a spus și mi-a cerut să iau tolba de pânză, mi-a arătat drumul spre cea mai apropiată cișmea cu apă potabilă și cum să agăț tolba în copac.

Apoi a spus ceva despre mâncarea misterioasă, că era un singur magazin acolo și, aparent, se deschidea pentru doar câteva ore în anumite zile, nu prea era clar care ore, așa că ar fi fost mai înțelept să ne aprovizionăm cu mâncare de la o bărcuță ce venea din când în când din Drøbak, și aceea la intervale neregulate, sau să mergem acolo la cumpărături, care probabil era cea mai ușoară soluție, „da, cred că asta e", a încheiat el cu o concluzie.

Așa că, pe scurt, ideea părea să fie că oamenii n-ar fi trebuit să ia nimic de-acolo ca și cum li s-ar fi cuvenit și că n-ar fi trebuit să se simtă atât de confortabil încât să rămână prea mult timp acolo.

— Da, bine, așa e pe-aici, a spus Hans cu un zâmbet mulțumit.

Dar mama începuse deja să hoinărească prin jur în loc să se apuce de despachetat, ceea ce am înțeles că era un semn că nu ne mai puteam baza pe bunăvoința lui Hans fără să ajungem să-i datorăm enorm, la fel ca și lui Kristian. El a simțit asta.

— Bine. Anunțați-mă dacă aveți nevoie de ceva. Eu o să fiu în Vika.

Mama i-a mulțumit din nou, i-a strâns mâna și Hans a plecat.

Am rămas singuri într-un paradis pentru care n-am mișcat nici măcar un deget ca să-l merităm, dar ar fi o greșeală să spun că nu știam să-l apreciem. Eram cu toții în extaz, mai ales eu, ca de obicei. Dar, fără îndoială, o mare greutate a fost luată de pe umerii mamei în ultima oră, călătoria nesfârșită, cu autobuzul și cu barca, iar Linda deja adormise de trei ori, în trei saci de dormit diferiți și s-a trezit din nou înainte ca aragazul de voiaj să fie aprins și carnea de porc și cârnații să fie aruncați în tigaie. Verilor li se dau adesea un nume sau

altul și, la început, vara aceea s-a numit „vara în care Linda a învățat să înoate”.

Capitolul 13

Bineînțeles că nu a fost o chestiune simplă s-o învăț pe Linda să înoate. Vedeți – după ce nu și-a mai luat medicamentele, nu numai că a început să doarmă și să mănânce mai puțin, dar a avut și tendința de a face totul cum voia ea. Mama a discutat despre subiectul acesta cu mine în câteva ocazii.

— Nu ți se pare că Linda a fost cam încăpățânată în ultimul timp?

Mai ales în urmă cu aproape o lună a fost o mare zarvă când nu ne-am pus de acord cu practicile zânei Măseluță; am aflat că prețul molarilor și al dinților din față a crescut de pe vremea mea și am îndrăznit să comentez numai ca să fiu pus la punct în mod brutal de mama. Dar Linda a insistat să-mi dea monedele pe care le-a găsit în paharul ei de dimineață, ceea ce a făcut ca prețul să se prăbușească brusc la minimul din toate timpurile, ceva ce Linda n-a putut accepta și așa mai departe, am vorbit despre dinții aceia săptămâni întregi.

Acum, Linda era o mare iubitoare a apei și și-a pus costumul de baie cu vechea mea curea de înot înainte de micul dejun și a fost în larg toată ziua până când a fost trasă la țărm cu forța. Dar nu făcea ce-i spuneam, să stea în apa mai puțin adâncă, ci mergea atât de departe că ajungea cu picioarele-n sus, legănându-se-n sus și-n jos pe apă ca un flotor de pescuit, cu buzele ei strânse, dând din picioare în apă sau ce făcea, ceea ce însemna că mama și cu mine trebuia să mergem cu barca și să vâslim prin jurul ei ca să fim ca niște geamanduri și să încercăm s-o îndreptăm în direcția cea bună, cu alte cuvinte, spre țărm, în timp ce strigam – fără niciun efect – că ar trebui să-și miște mâinile. Ea le folosea doar ca să se țină de curea și pentru nimic altceva, ceea ce era inutil, pentru că mama a legat-o atât de strâns că i-a lăsat semne asemănătoare cu modelul de pe tabla de șah peste tot pe partea de sus a corpului.

Era un vechi model de curea de înot, cred că era căptușită cu blană de ren, care absorbea apa și, încet dar sigur, se transforma dintr-un dispozitiv de plutire într-o greutate de plumb și, la intervale regulate, trebuia să dăm cu ea de o stâncă sau s-o lovim cu un băț ca să se scurgă o parte din apă și, de asemenea, o agățam adesea la soare. Cu toate astea, nu se usca niciodată complet, era udă toată vara, și rece, făcând-o pe Linda să tremure de fiecare dată când și-o punea, prin urmare a preferat s-o țină pe ea tot timpul, dar mama nu i-a permis asta.

— O să te-mbolnăvești, asta o să pățești.

Mai mult, era arsă rău de soare, pe umeri și pe față, părțile pe care și le ținea deasupra apei, și trebuia să fie acoperită cu Nivea și forțată să poarte o bluză albă chiar și când înota. În același timp, mama a făcut din nou ceva ce a regretat tot timpul după aceea, dar tot nu s-a putut abține să n-o facă, a întrebat ce-a făcut Linda în verile anterioare, întrebări care au fost un motiv suficient pentru ca Linda să se ridice și să plece, indiferent ce făceam, de parcă ar fi fost chemată de o putere mai mare, așa că mama și cu mine sau amândoi trebuia să fugim după ea, să mergem pe lângă ea și să-i spunem orice ne trecea prin cap, până când se oprea și se uita la noi cu o expresie care ne transmitea că a auzit ceva ce-i plăcea și, în acel moment, uita orice ar fi trezit în ea întrebările noastre necugetate.

Linda avea un fel de a ne fixa cu privirea care mă făcea să mă întreb ce se întâmpla cu adevărat în mintea ei. De fapt, privitul la Linda semăna cu apropierea ochilor tot mai aproape de lentilele microscopului lui Kristian cu speranța de a zări ceva cunoscut sau măcar inteligibil.

Din fericire, vara aceea se poate numi și „vara petrecută cu Boris”, pe care l-am cunoscut a doua zi, la plajă. Era de vârsta mea, talia

mea, avea un moț la fel ca al meu, provenea dintr-un cartier foarte asemănător cu al nostru și adora revistele de benzi desenate, cărțile, monedele, copacii, rulmenții cu bile, cuvintele și spațiul cosmic, nu avea nici tată, da, eram aproape identici.

Dar avea un „unchi" care stătea acolo cu mama lui, niște frați mai mari și niște „veri", așa că Boris era cel ciudat, de aceea unchiul lui ne-a prezentat unul altuia.

— Hei, tu, nu poți să te joci cu el aici? am auzit din spatele meu și din senin în timp ce eram în patru labe săpând în nisip după ceva ce putea fi găsit doar în ceruri.

Și-acolo stătea un bărbat solid și chel, într-un slip de baie negru ce părea să nu conțină nimic sub o burtă goală și maronie ca nuca și cu o țigară atârnându-i într-un colț al gurii. Lângă el stătea Boris, mic, musculos și bronzat, de parcă ar fi locuit acolo toată viața lui, purtând un slip de baie supradimensionat, iar ochii lui îmi sfredeleau groapa visurilor, care se umplea încet cu apă neagră. Nu cred că i-am dat vreun răspuns. „Unchiul" a înțeles ideea și a spus:

— Știi cum să prinzi crabi?

— Ăă... am îngăimat eu.

— Boris o să-ți arate. Nu-i așa, Boris?

După asta ne-a întors spatele și a mers clătinându-se în șlapii lui de plajă care-i tot plesneau picioarele și păreau să se lipească de tălpile lui mari în timp ce scutura scrum în apă și-și îndrepta privirea spre un punct roz de undeva din eternitatea cerului senin.

Boris nu s-a mișcat și s-a uitat în jur, cred că și eu am făcut la fel, până când s-a uitat practic drept la mine, mi-a spus „vino" și a început să meargă pe nisip și să se îndrepte spre o stâncă mare din apă.

Am mers temător după el, la doi sau trei metri în urma lui, simțind ochii mamei fixându-mă din spate, până la stâncă, nu mai

fusesem acolo și am stat cu lipitorile care se frecau de picioarele mele; l-am admirat pe Boris, care a mers drept printr-o grămadă mare de alge fără să sufere din cauza niciunui efect neplăcut și s-a aplecat spre mare până când apa i-a acoperit rădăcinile părului, apoi a scos o grămadă de midii pe care mi le-a aruncat la picioare.

— Cum o să le deschidem? am întrebat eu, prefăcându-mă că știam despre ce vorbeam.

— O să le spargem, a spus Boris. Cu asta.

Avea propria piatră pentru treaba asta și sub piatră se aflau o sfoară și o pungă de plastic. Sfoara lui Boris și punga de plastic a lui Boris.

— Carnea moale se lipește de una dintre scoici, a spus el. După asta vin crabii.

Pescuiam crabi. Ne aplecam cu soarele bătându-ne în spate, aruncam o midie în apă și scoteam un crab roșu-verzui, apoi îl puneam în punga de plastic pe care o umpleam cu apă de mare. Boris mi-a arătat cum să prind crabii și să-i ridic, nu prea repede, nici prea încet, trebuia să fiu răbdător și, poate mai mult ca orice, mi-a arătat că nu trebuia să mă tem de nimic, nici măcar de crabi, dacă știam ce făceam, tot timpul mama stătea cu ochii pe mine, mama care stătea pe plajă, pe șezlongul lui Kristian și se certa cu Linda pentru că nu știau dacă a trecut un sfert de oră între ultima ei partidă de înot și următoarea, care, de dragul păcii din familie, ar fi trebuit să fi început cu douăzeci de minute în urmă.

— Știi să înoți? m-a întrebat Boris.

— Da, i-am spus.

— Haide, mi-a spus el din nou și a mers prin apă, apoi s-a aruncat în valuri, iar eu l-am urmat imediat.

Prin golf, spre promontoriul de pe partea cealaltă, o întindere de apă pe care n-aș fi îndrăznit s-o străbat singur. Și nici mama. Ea

stătea lângă șezlong cu o mână făcută streașină la ochi, un monument închinat tuturor mamelor care au stat la fel pe toate plajele și în toate verile de-a lungul istoriei privindu-i pe cei pe care-i iubeau mai presus de orice dispărând din vedere – eu înotam și înotam, o distanță nemăsurată în metri sau în fericire. Lângă Boris. Noul meu prieten care, puteam să constat atunci, cu și mai mare plăcere, că nu înota mai bine decât mine, eram cam la fel, ne mișcam frumos unul lângă altul și cred că eram doar două capete care deveneau tot mai mici, ca niște boabe de mazăre, apoi ca niște vârfuri de ace, până când dispăream din vedere în orizontul morții și al eternității.

După ce am traversat golful, am ieșit, ne-am cățărat și am stat pe o stâncă netedă din altă țară și ne-am uitat înapoi, la sculptura tuturor mamelor care încă stătea acolo, așa de mică, transmițându-ne căldura, avertismentele, viziunile îngrozitoare și toate lucrurile pe care o mamă ar trebui să le transmită prin spațiu. Am simțit cum mi se întindea un zâmbet pe față, m-am ridicat, i-am făcut cu mâna și am apus:

— Uită-te acum!

— La ce? a întrebat Boris.

— Nu-mi face cu mâna, i-am spus.

— Și? a spus Boris.

— E supărată, i-am spus eu, așezându-mă.

Boris s-a gândit și s-a uitat la mine cu un nou zâmbet pentru că s-a simțit la fel ca mine când am trecut de ecuator, adică ceva se întâmplase, sper că nu exagerez, ceva ce va dura și după ce noi nu vom mai fi. Dar noi voiam să exagerăm în acea zi, în acea vară, am exagerat mai mult ca niciodată. Așa că atunci când Boris mi-a spus „vino” pentru a treia oară, ce altceva mai puteam să fac decât să-l urmez, ascuns de privirile tuturor în tufiș, în lumea lui Boris, în

sălbăticia imensă a copacilor noduroși și a tufișurilor, o priveliște fierbinte și adormită plină de râpe și de cântecele păsărilor care-mi loveau urechile, de soare și umbră, căldură și răcoare, de-a lungul unei cărări pe care o cunoștea doar Boris, până când am cunoscut-o și eu la fel de bine, pentru că acesta era într-adevăr tărâmul dragonului și al bufniței mari, cu o pudră fină albă ca talcul lipindu-se de picioarele noastre ude, făcându-le să arate ca oasele, o pudră care se găsea numai pe cărarea aceea care ducea sus pe o ieșitură din munte unde totul a devenit brusc mai strălucitor și alt golf s-a dezvăluit la cincizeci de metri sub noi, cu un singur cort portocaliu.

Boris a spus că ar trebui să ne întindem și să ne târâm până la marginea stâncii. Jos am zărit o persoană pe o saltea gonflabilă de lângă cort, o femeie care stătea întinsă și făcea plajă topless, cu niște sâni bronzați enormi și, mi-am dat seama mai târziu, nu purta nici chiloți.

— E aici în fiecare zi, mi-a șoptit Boris.

M-am holbat. Nu se mai vedea nimeni. Doar acea creatură copleșitoare zăcând acolo nemișcată ca un cadavru sau dormind adânc, arătând diferit de orice văzusem până atunci și atingându-mi corzi sensibile pe care nici măcar nu bănuiam că le am.

— Frații mei îi zic G.S.E., gata să explodeze, a spus Boris.

— E bătrână, am realizat eu.

— Da, are cel puțin cincizeci de ani, a zis Boris ca un cunoscător. Dar nu poți să vezi prea bine de aici. Mergem mai aproape?

— Nuuu...

Am stat pe burtă studiind-o pe G.S.E. Era imposibil să ne luăm ochii de la ea. Nu conta că era bătrână, pe ducă sau moartă și împietrită, ea devenea tot mai bronzată și mai atrăgătoare cu cât ne holbam mai mult la ea, o balenă eșuată în lumina electrizantă a soarelui.

— Frații mei zic că știe când ne uităm la ea, mi-a spus Boris.

— Ce?

— Da, și îi place.

— Cum?

— Așteaptă până se duce să înoate, apoi o să vezi.

Am stat așteptând ca G.S.E. să înoate. Nu s-a grăbit. Nu că asta ar fi contat mult. Dar, în cele din urmă, s-a trezit, și-a luat ceasul de mână de lângă saltea și s-a uitat la el, apoi și-a dat jos câteva particule invizibile de praf de pe burtă, s-a ridicat și era și mai mare, s-a uitat în jur, și-a dat jos ceva de pe umeri și de pe coapse, cred că polen sau insecte, după care, în sfârșit, s-a ridicat în picioare și a stat cu mâinile-n șolduri ca un gând leneș care-ți vine-n minte prea târziu și și-a plimbat privirea apatică și care nu aștepta nimic prin jurul peisajului fierbinte al verii.

Apoi a făcut primul pas spre mare, mergând nesigură peste scoici, lipitori și pietre ascuțite, cu brațele întinse ca niște aripi stabilizatoare și cu spatele la noi, până la cea mai îndepărtată stâncă, unde s-a oprit din nou, s-a aplecat să încerce apa și acum o vedeam dintr-o parte.

— Se uită peste tot, mi-a șoptit Boris cu o voce foarte joasă. Numai aici nu.

— Ce?

— Uită-te la ea – nu se uită niciodată în direcția *asta!*

Tot nu înțelegeam. Iar acum Boris începea să devină nerăbdător, a spus că venea acolo în fiecare vară și nu numai el și frații lui știau de ea.

— Uite!

Am aruncat o privire-n jur și am observat că locul pe care stăteam era turtit, ca sub un cort.

— Și adulții vin aici, a zis Boris pe un ton serios. Bărbații.

— Cine?

— Păi... administratorul.

— Hans?!

— Hm. Dar nu cred că unchiul meu știe despre asta.

— De ce nu?

— Nu știu...

Am avut impresia că Boris a regretat enorm că a adus vorba de „unchiul” lui.

Dar chiar atunci G.S.E. s-a lăsat înghițită de valuri și asta ne-a mai deschis ochii o dată, pentru că eram ca niște observatori de balene cocoțați într-un cuib de cioară, puteam să o vedem în mare *printr-o* lupă imensă și verde care o făcea strălucitoare și ascuțită ca o pasăre cu aripile-ntinse, înotând într-un ritm fără vlagă, geologic, lovitură după lovitură, pe piept. Și, într-adevăr, când s-a întors pe spate fără să scoată niciun sunet și ne-a fixat cu privirea, în acel moment, am fost cuprins de senzația cunoscută că ori *ea* era oarbă, ori *noi* eram invizibili. O catedrală de cauciuc cu două cupole plutea mai jos în fața noastră. Tot cu privirea oarbă îndreptată spre noi. Și ceva ți se întâmplă atunci când cineva te observă – te vezi din afară, îți vezi ciudățenia individuală care îți aparține numai ție și există numai în tine și pe care, cu toate astea, n-ai cunoscut-o, așa că niciodată nu ești tu cel descoperit, ci altcineva, o imitație, un criminal, până când trebuie să recunoști că ai avut asta în tine tot timpul, doar că n-ai știut, până când a fost prea târziu și ai devenit deja altcineva.

— Trebuie să mergem să dăm drumul crabilor, mi-a șoptit Boris pe nerăsuflate și s-a târât în liniște înapoi spre peticul de iarbă netedă. Întotdeauna dau drumul crabilor.

Capitolul 14

Dar vara aceea poate fi numită și vara cu Freddy 1, chiar dacă nimic nu a mers conform planului, situație pentru care credeam că eram pregătit. În următoarele două zile după ce mi-a arătat-o pe G.S.E., Boris a venit la cortul nostru și ne-a făcut inventarul, dând din cap cu admirație, apoi a mers la mama și s-a prezentat de parcă ar fi fost un bărbat de douăzeci și opt de ani:

— Eu sunt Boris, a spus el privind-o în ochi.

Mama, dată pe spate, i-a zâmbit amețită și am hotărât că trebuia să încerc și eu figura aia o dată, ca să obțin același efect.

Mama și-a petrecut ultimele două zile mustrându-mă – pentru că am trecut ecuatorul – și alinând-o pe Linda, care a descoperit că a înotat în apă sărată și voia să meargă acasă. Pe lângă asta, am mai fost certat și pentru că n-am înțeles noile ei semnale; chestia era că Hans mai trecea pe la noi, prin tabără și pe plajă, cu vreo nouă regulă sau vreun sfat de aur și nu se grăbea, iar mama considera că era datoria mea să stau pe lângă ea chiar dacă nu simțea nevoia să-mi explice de ce, era datoria mea să înțeleg.

— Vezi?

— Ăă... hm, da...

— Atunci de ce m-ai lăsat?

Acum se uita în jos la Boris de parcă el ar fi fost genul de fiu pe care și-ar fi dorit să-l aibă.

— Mi s-a spus să vă zic că magazinul se va deschide peste jumătate de oră, a spus Boris, și că puteți să cumpărați cârnați afumați, pâine și ceva să puneți peste, nu știu cum se numește, cârnați de ficat, cel puțin asta a fost data trecută.

— Da? a spus mama, instantaneu din nou în alertă. Cine ți-a spus?

— Nimeni. M-am informat singur.

A stat privindu-l impresionată, apoi s-a întors spre mine cu o expresie oarecum diferită.

— În cazul ăsta, Finn, cred că tu ar trebui să te ocupi de asta, mi-a spus, scoțându-și geanta și dându-mi o monedă lucioasă de zece. Du-te și vezi ce găsești. Dar fără înghețată!

— Nu au înghețată.

— Chiar așa?

— Da, nu prea au multe și nu știu dacă au voie și copiii să facă cumpărături de-acolo.

— Deci spui c-ar trebui să merg și eu cu voi?

— Da, probabil că așa e mai bine.

Mama a scos-o pe Linda din cort, unde se baricadase, așteptând ca vacanța și apa sărată să treacă și am coborât în șir indian pe calea șerpuită și îngustă spre locul taberei, mama profitând de ocazie ca să-l întrebe pe Boris cum de știa unde stăteam. Nu i-a răspuns, dar a reacționat într-un fel care ne arăta că nu erau prea multe lucruri pe insula aceea despre care Boris să nu fie informat.

Când am ajuns la debarcader, ne-am așezat pe jos și ne-am legănat picioarele în apă în timp ce mama a mers la misteriosul magazin, care de fapt nu era altceva decât o casă cenușie situată pe panta unde drumul pentru căruțe se intersecta cu micuța cărare ce ducea spre debarcader. Am aruncat pietricele în mare, iar Linda s-a plâns din nou de sarea din apă.

— Da, și e un lucru bun, a spus Boris relaxat.

Ea i-a aruncat o privire întrebătoare.

— Da, plutești mai bine așa, i-a spus el, studiind-o.

Gura Lindei părea să spună „ce?”

— Da, nu te poți îneca în apă sărată, i-a explicat el.

Linda și-a mutat privirea de la Boris la mine. Am dat din cap. Iar Boris a stat privind-o atent, de parcă ar fi fost pe punctul de a face o

descoperire, cu o expresie pe care o văzusem pe diferite fețe în ultimele șase luni și care nu îmi plăcuse niciodată, acesta era un obstacol peste care trebuia să trecem.

— Nu știi să înoți? a întrebat el.

— Bineînțeles că știu, a răspuns ea.

— Atunci care-i problema?

— Ce?

— Ei bine, nu trebuie s-o bei, nu-i așa?

Linda s-a uitat din nou la mine cu urma aceea invizibilă de zâmbet care ar fi putut face și betonul să plutească în aer.

— Știe să înoate sau nu știe? a întrebat Boris ca să clarifice definitiv chestiunea.

Am dat din cap și Linda a spus:

— Hm.

— Bine, a spus Boris cu indiferență și a aruncat cu niște pietre în apă, chiorându-se la mare și la debarcader, scărpinându-și nasul și o julitură de mult vindecată fără niciun motiv și am știut sigur că am trecut peste obstacol și că și el se întreba ce ar fi trebuit să facem în continuare, la fel cum fac și eu când ajung la punctul de răscruce dintre a mă distra așa de mult că simt că explodez și a începe să mă plictisesc.

Apoi s-a întors mama, șocată până-n adâncul sufletului, puteam să văd asta după mersul ei agitat, cu o plasă gri pe care încerca, fără prea mult succes, s-o ascundă sub o bluză pe care o cumpărase de la locul taberei, pe care, apropo, am poreclit-o Margareta, după o vacă dintr-o poveste, asta a fost ideea Lindei.

— Ce loc, a spus ea, așezându-se pe jos.

— Da, de fapt nu au voie să vândă nimic aici, a spus Boris.

— Și-apoi trebuie să ascundem mâncarea. Foarte bine, ce să mai zic! a spus mama, deschizând plasa care conținea două kilograme de

cârnați afumați, o legătură de morcovi, două pâini și jumătate de kilogram de margarină care deja se înmuiase sub lumina soarelui.

De vreme ce și eu și Linda adoram carnea afumată, și-a lăsat la o parte toate principiile și ne-a dat câte un cârnat la fiecare, după ce, mai întâi, a îndepărtat pielița unuia cu unghiile ei lungi.

— Dar tu, Boris, ai luat deja micul dejun?

— Ăă, nu, a spus Boris. Unchiul meu nu ia micul dejun.

— Doamne ferește! Vrei și tu unul?

A luat și Boris un cârnat și l-a mâncat cu tot cu pieliță, la fel ca mine, bucurându-se de sunetul pieliței crocante crăpându-se între dinții din față și de momentul când gura se umple cu gustul rece și afumat care e și aspru, și fin și care bate de departe chiar și friptura de porc. Mama a mâncat și ea unul, curățat de pieliță, la fel ca al Lindei. Când am terminat, ne-am mai luat fiecare câte unul. Și am râs cu poftă de asta, de noi stând acolo, fără să dăm doi bani pe parlament și pe guvern și mâncând câți cârnați ilegali pofteam.

Apoi ne-am lăsat pe spate, sprijinindu-ne în coate și ne-am legănat picioarele, mirosul algelor, al pădurii, al polenului și al cremei Nivea ne-a gâdilat nările, insectele au bâzâit în surdină și n-am spus nimic, ceea ce era ceva foarte neobișnuit pentru noi, de obicei trăncăneam nonstop, m-a mirat tăcerea aceea, apoi mama a murmurat cu ochii închiși că am fi putut sta acolo o veșnicie și am zâmbit, dar barca avea să ajungă în curând acolo, a continuat ea, pentru că era sâmbătă.

— Sâmbătă? m-am trezit eu.

— Da, a spus ea cu un oftat ciudat pe care l-am înțeles ca fiind o schimbare de ritm, iar ea și-a ridicat un genunchi și s-a aplecat să ne împărtășească un secret, chiar și lui Boris, holbându-se în jos, la unghiile ei, în timp ce lăsa mici urme în lemnul moale și cenușiu, litere care spuneau o poveste. Trebuie să vă spun ceva.

Pe scurt, ce trebuia să ne spună era că Marlene și cu Jan trebuiau să vină cu barca aceea, „vă mai amintiți de Jan, nu-i așa, de marțea trecută”?

Am dat din cap.

Mama ar fi plecat cu aceeași barcă spre oraș și ar fi stat acolo câteva zile, ca să se ocupe de câteva comisioane, care e termenul nostru standard pentru treburi care sunt ori plictisitoare, ori secrete, ori rușinoase, ori necesare ori toate astea la un loc. Dar, când Linda a căscat gura, iar mama a înghiontit-o ca să i-o închidă și a strigat: „ți-ar plăcea să stai cu Marlene, nu-i așa?”, am știut nu numai ce se va întâmpla, ci și că totul fusese bine plănuit, că era continuarea unei povești care începuse pe debarcaderul din fața Primăriei sau la restaurant sau chiar mai devreme, bineînțeles că mama concepuse un plan cu singura persoană în mâinile căreia ne putea încredința, Marlene.

Mi-am mai dat seama și că fără Boris, fără insulă și toate lucrurile care s-au întâmplat în ultimul timp, pe care de-abia le înțelegeam, dar care căpătau însemnătate pentru mine, aș fi început să plâng.

Dar atunci, nici n-am întrebat ce comisioane trebuia să facă, nici n-am făcut vreo obiecție, iar ea mi-a cercetat curioasă fața. Dar eu doar mă holbam spre nord, peste chei, unde sigur se vedea bărcuța ca o bomboană plutitoare în alb-negru apărând la momentul potrivit și în locul potrivit, ca într-un film în care totul apare la țanc și tot ce trebuie să faci e să deschizi gura și să primești. Puteam auzi și sunetul motorului, fiarele, pistoanele și bubuiturile, ecoul înăbușit de coama dealului și de pădurea din spatele nostru care se contopea cu valurile mării, cu insectele și tăcerea care domnea, în sfârșit, și în familia noastră, o familie care, din fericire, cu ocazia asta, a fost lărgită cu un membru, Boris.

El s-a ridicat în picioare și a fugit desculț pe debarcader și, ca un expert, a prins frânghia de acostare pe care i-a aruncat-o barcagiul. Iar Hans, care și-a făcut și el apariția, a dat din cap în semn de consimțământ spre Boris, se înțelegeau fără vorbe, Boris știa lucrurile astea ca-n palmă, după aceea l-a ajutat pe Hans cu pasarela șubredă și a ieșit în evidență ca un portar aproape gol, arătând șuvoiului de vizitatori noi și îmbrăcați de vară drumul spre paradis, atât novicilor, cât și veteranilor, puteam să-i recunoaștem după stilul lor, primii, într-o stare de confuzie, asemănătoare cu a noastră când am ajuns acolo cu doar patru zile în urmă, și ceilalți, care erau cunoscători și luptau pentru teritoriu, mergând cu viteză maximă spre splendorile insulei.

Jan s-a dovedit a fi unul dintre veterani. A sosit pe țărm cu mai multe bagaje decât un emigrant american și a schimbat câteva politețuri demodate cu Hans înainte să vină la noi, cu Marlene, care purta ceva mai puțin machiaj în acea zi și care a ridicat-o pe Linda, a îmbrățișat-o și și-a amintit de mine chiar în timp ce Boris își repeta piesa de rezistență a dimineții și-i spunea „eu sunt Boris", și am înțeles atunci că, până la urmă, nu era un număr așa de strălucit.

Am rămas un pic în urmă, ca să fiu sincer, în timp ce mama a mers până la cort ca să-și ia geanta. Am admirat coșul de alimente uriaș pe care l-a adus Hans, la fel și cutia de plastic de culoare crem al cărei scop aparent era să ne țină mâncarea la rece; avea gheață carbonică în ea, pe care Jan o luase de la o companie producătoare de înghețată, așa ne-a spus, și ne-a arătat un cub de gheață cu fum ieșind din el, pretinzând că va rezista multe zile până se va topi, dacă rămânea în cutie, „fii atent", dar până atunci va primi un pachet nou trimis cu barca, pentru că avea relații la Diplom-Is.

— Asta e, de fapt, o cutie originală de gheață, a spus el cu un aer de proprietar, punându-și o mână mică și bronzată pe capacul

ondulat.

Da, într-adevăr. Și a trebuit transportată la cort în căruță, pe care am împrumutat-o de la Hans, care a început să se adreseze mamei cu termeni respectuoși și care i-a spus, în timp ce trecea pe lângă el: „sper să ne revedem, doamnă Jakobsen". Dar mama era mai preocupată s-o îmbrățișeze pe Linda de rămas-bun și așa mai departe. Pe lângă asta, eu stăteam acolo de parcă aș fi avut de gând să provoc o furtună. Iar ea putea vedea asta.

— Finn, știi că te iubesc, mi-a spus ea. Indiferent dacă mă îmbrățișezi sau nu.

Cred că asta trebuia să fie un fel de ramură de măslin oferită cuiva care a început să se gândească serios la ce se cuvenea să facă și la ce nu, dar, în loc de asta, a vorbit cu o voce jenant de subțire pe debarcader și pe puntea aglomerată a navei că n-a mai fost nicio îmbrățișare, nimic. Așa că mi-a repetat cât de mult mă iubea, în caz că vreun prostănac surd n-a înțeles-o de prima dată, a urcat la bord și ne-a făcut cu mâna de lângă pupă, în rochia ei înflorată, care ar fi trebuit să-mi dea de bănuit în acea dimineață; pe insulă purta costum de baie tip bikini, o rochie era îmbrăcămintea de oraș, o uniformă, care trebuia purtată în magazinul de pantofi și pe străzile din asfalt și cu care s-a îmbrăcat numai când eu și Linda nu eram cu ea, în timp ce barca a plecat cu zgomot din nou spre nord.

Acum eu stăteam și mă holbam după cineva care dispărea la orizont. Bineînțeles că aș fi putut să sar și să înot după ea, la naiba, aș fi ajuns din urmă blestemata aia de barcă, m-am gândit, am luat în considerare ideea, dar am respins-o și i-am urmat pe ceilalți la Daisy și, chiar când lacrimile erau gata să-mi curgă pe moaca mea de prost, am simțit că, până la urmă, nu aveau de gând să iasă. Lacrimile au rămas înăuntrul meu. Nu era așa de rău. Sau doar atât de rău era. Toate astea erau ceva nou pentru mine, au venit în etape sau ca

alunecările de teren în ultimele șase luni, parcă pentru a mă face să înțeleg că distanța dintre mine și mama creștea și tot creștea, de parcă era ghidată de o mână invizibilă, care lucra din greu la crearea unei despărțiri finale.

Apoi lacrimile au curs. Dar plânsul nu folosește la nimic; nimeni nu știa asta mai bine decât mine, bineînțeles că Marlene cea mereu atentă s-a întors, s-a aplecat și mi-a spus:

— Gata, gata, totul o să fie bine.

A fost cel mai rău lucru pe care-l putea spune, cu cel mai nepotrivit ton posibil:

— Ce-o să fie bine? am țipat eu. *Ce-o să fie bine?*

Eram ca o victimă dintr-o telenovelă de proastă calitate, uitându-mă cu lacrimi în ochi la fața de vară a lui Marlene cea calmă și înțeleaptă și cred că am văzut semnele mult prea clare ale faptului că ea se întreba cât de mult știam, sau cât de puțin sau cât de mult puteam să îndur, apoi a hotărât care era cel mai bun mod de a acționa, încă măcinată de îndoieli, am înțeles mai târziu, s-a îndreptat și a spus cu duritate:

— Finn, adună-te acum. Mama ta are nevoie de câteva zile doar pentru ea. Și era și timpul pentru așa ceva. Haide!

A făcut trei pași de-a lungul cărării, prin tufișurile foșnitoare de aluni, s-a întors, mi-a întins mâna și mi-a repetat într-un fel care nu lăsa loc de dezaprobări sau de discuții că ar trebui să vin și să-i arăt locul taberei, fără atâta zarvă.

Da, dacă există cineva pe care te poți baza în lumea asta, acea persoană e Marlene. Marlene e o stâncă, așa cum era mama, nu un porumbel nestatornic în furtună al cărui calm se poate spulbera în orice zi a săptămânii, Marlene era la fel de tare ca pământul pe care călcam, non-stop. Nu m-a dezamăgit niciodată, era stabilă și nu știa ce înseamnă frica, era genul de mamă pe care ar fi trebuit să-l avem.

Vedeți cum s-a descurcat cu Boris, de exemplu. El era deja la locul nostru de campare, lăudându-se lui Jan cu toate cunoștințele lui locale, dar Marlene a știut cum să-i facă față.

— Boris, fugi de-aici și joacă-te cu altcineva, a spus ea cu același zâmbet incontrolabil. Trebuie să am o mică discuție cu Finn. Am o scrisoare pentru tine, a strigat ea către mine.

Da, și Boris s-a făcut nevăzut fără niciun tam-tam și am fost liber să le arăt cum funcționa aragazul de voiaj Primus, cel pe care ni-l dăruise unchiul Oskar de Crăciun, „apasă aici, deschide valva, alcoolul metilic, aprinde-l și așa mai departe, ai spus ceva de o scrisoare?"

Am uitat de el, de planul meu. Scrisoarea era de la Freddy 1, prima scrisoare pe care am primit-o în viața mea, dacă o excludeam pe cea care a însoțit-o pe Linda, dar cred că aia îi era adresată mamei, oricum, și chiar dacă biletul de la Freddy 1 nu putea fi clasificat chiar ca o scrisoare normală, cu plic, timbre, adresă și toate cele, era măcar o foaie de hârtie împăturită cu o margine zdrențăroasă unde era spirala și două rânduri de litere mari, destul de elegante, scrise cu albastru-închis: „NU MERG ÎN VACANȚĂ. O SĂ AM GRIJĂ DE RULMENȚII CU BILE".

Așa că Marlene știa de planul meu, care, practic, însemna că era sarcina lui Kristian să-l cheme pe Freddy 1 și să-i dea punguța de piele în schimbul acordului lui de a prinde barca, de a veni și de a dormi în cort cu mine în locul în care eram singur în timp ce mama și Linda ocupau partea principală din cort.

Dacă Marlene și-a imaginat că refuzul lui Freddy 1 îmi va lua gândul de la plecarea mamei, a cam avut dreptate. Cu toate astea, am înțeles și altceva, am înțeles că nici Kristian, nici Marlene n-au făcut eforturi prea mari ca să-l convingă pe Freddy 1, din contră, au

acceptat refuzul lui ca pe o încheiere rezonabilă a chestiunii, după consultarea cu mama, probabil, ceea ce trebuia să însemne că secretul nostru fusese dezvăluit de Kristian, acesta era genul de persoană care era Freddy 1, îi inspira pe oameni să-l dea la o parte și asta mă înfuria. În același timp, știam că nu mi-aș fi dat seama de acel joc dacă aș fi primit scrisoarea cu o zi înainte, când totul era normal, „e ceva ciudat cu ochii lui", îmi spusese mama odată, cu o tresărire inconfundabilă.

Uram chestia asta.

Așa că m-am hotărât să păstrez distanța față de Marlene și de Jan. Dar atunci el a apărut, într-un pulover cu mâneci scurte și cu dungi albe și albastre, arătându-ne cum gheața carbonică era așa de rece că putea să ne provoace arsuri, „uitați-vă", a aruncat o bucată într-o găleată cu apă și nu s-a topit, ci a făcut apa să fiarbă pentru că se întâlneau două lucruri opuse, un mister de care era imposibil să nu fiu fascinat. Am fugit să-l aduc pe Boris, care nu știa nici el de gheața carbonică și am făcut experimente cu ea până când Marlene ne-a spus că dacă nu ne opream atunci era foarte probabil să bem lapte cald pentru tot restul săptămânii.

Mai târziu, când eu și cu Boris am plecat de la Daisy, am început să-i povestesc imediat despre Freddy 1, pentru că nu puteam să-l abandonez pe Freddy 1 la fel cum m-a abandonat mama pe mine, și am vorbit despre ce-i plăcea și ce nu-i plăcea, ce putea să facă și ce nu putea, am lăsat cuvintele să iasă unul după altul și am continuat și atunci când am ajuns la plajă ca să înotăm și să prindem crabi, stând pe stânca goală și holbându-mă la cer am vorbit despre Freddy 1 pentru că erau foarte puțini oameni pe pământul ăsta care puteau să se pună cu Freddy 1.

Și Boris avea un Freddy 1, vorbea despre el în timp ce lovea mingea de fotbal sau stătea urmărind-o pe G.S.E. și, mai ales, când

făcea lucruri periculoase, de exemplu, odată când coboram de pe stânca de deasupra doamnei G.S.E. și am dat de Hans, administratorul, care se vedea pe cărare și ne arunca priviri ucigătoare, atunci și acolo am descoperit că Boris n-a arătat nici cel mai mic semn de frică, i-a răspuns la privire cu sânge rece, până când mi-am dat seama că nu noi fuseserăm prinși în flagrant, ci Hans, un adult, care în opinia oricui e mai vinovat decât un copil.

Da, nu numai noi treceam prin experiența aceea, mai erau și prietenii pe care nu-i puteam dezamăgi. Ca atunci când am înotat prin golf ca să stăm pe o stâncă mare și să le evităm pe Linda și pe Marlene care, zi de zi, stăteau pe locul pe care mama îl colonizase, Linda putea să înoate ca un submarin acum, fără cureaua de înot, în apa mai puțin adâncă, ieșind la suprafață doar ca să respire și asta nu se întâmpla des, apoi stătea râzând cu ochii închiși și cu vârful limbii lingându-și cu grijă colțul gurii ca să guste îngrozitoarea apă sărată; odată cu trecerea zilelor devenea din ce în ce mai bronzată, mai bronzată decât mine pe părțile corpului care nu erau acoperite de costumul de baie. A devenit și mai sprintenă și s-a cățărat după noi în locuri în care cu o săptămână în urmă eram siguri că o să fim lăsați în pace, fugea pe plaje și pe câmpuri fără să pară prea stângace și a reușit repede să meargă cu tălpile ei bătătorite pe cărările din pădure și printre grămezi de lipitori fără să prezinte mersul desculț stupid care e atât de des întâlnit pe plajele norvegiene. Copiii nomazi au tălpile tari ca lemnul. Ei nu se sperie de nimic. Nomazii, țiganii și indienii. Cu fețe tuciurii, cu părul decolorat și zbârlit de la apa sărată, cu julituri pe coate și pe genunchi și cu urme scărpinate de la înțepăturile insectelor. În timpul acesta, ochii noștri s-au făcut tot mai albaștri de-a lungul verii, cea mai lungă vară dintre toate.

Capitolul 15

Ne-a fost adusă mai multă gheață carbonică. Și mâncare ne-a fost adusă, în cantități variate, la vremuri surprinzătoare. O barcă neagră a sosit noaptea cu alcool, lucru despre care Hans știa, dar n-a făcut nimic ca să-l împiedice. Brusc, macroul a început să fie vândut dintr-o barcă de pescuit la debarcader. Era vremea petrecerilor pentru cei tineri, cu focuri, a curselor cu cartofi și a cântecului „Poți să-l ai", și un chioșc s-a deschis, care vindea limonadă Solo, cârnați și acadele. Jucam fotbal și ne cățăram pe stânci abrupte. Pentru adulți erau dansuri, iar cu melodia „Poți să-l ai", unii cântau în cor, alții fluierau, iar Marlene și Jan își trăiau iubirea cu săruturi franțuzești adânci și scârboase. Între timp, noi stăteam în întuneric urmărind ceva, Boris, Linda și cu mine, era insula noastră, în așa fel încât atunci când ne uitam la vitrina de orori care era ringul de dans pentru adulți, am putut să numărăm cel puțin trei perechi de picioare bărbătești care aveau praf alb ca talcul pe tălpi.

Și, bineînțeles, a intrat și G.S.E. în scenă, doar că ne-a luat ceva timp s-o recunoaștem, nu eram obișnuiți cu ea îmbrăcată și în peisajul acesta neobișnuit pentru ea, purta o rochie albă de bumbac și avea mâinile și picioarele atât de bronzate că se confundau cu întunericul verii și-i transformau silueta într-un fulg de nea enorm care trecea din brațele unui bărbat într-ale altuia, nici măcar nu era scârbos, era așa cum trebuia să fie, eram una cu vara aceea, nu mai aveam vârstă, ci doar trupuri, plămâni și sânge care ne pompa energie și vigoare până în cele mai mici unghere ale existenței noastre.

Și în tot acest timp, noi trăiam în oaza noastră pașnică, în timp ce restul populației insulei care trăia în corturi semăna cu un cartier

aflat întotdeauna pe picior de plecare forțată, pentru că oamenii își luau catrafusele o dată la trei zile și se grăbeau spre un loc pe care puseseră ochii cu invidie, sperând că adăpostul din acel loc va fi demontat sau măcar că nu a fost destul timp ca să se formeze o coadă în fața lui, timp de o zi sau două puteau ocupa locul prețuit, înainte de a trebui să se teamă de următoarea mutare care ar fi trebuit făcută peste o zi. Era evident că, după ce ai campat două zile într-un loc foarte dorit, trebuia să-ți petreci următoarele două zile într-un loc mai dosnic ca să-ți recâștigi dreptul de a avea un loc sub soare. Erau forțe comerciale nemiloase pe care le urmăream cu interes și cu părerea de rău a privilegiatului, urmărind exemplul brav al familiei lui Boris, al „unchiului" exotic și al mamei drăguțe și vorbărețe, pe care unchiul o tot ungea cu cremă de protecție solară pentru că avea pielea ciudat de rozalie și delicată și, pe lângă asta, mai era sensibilă și la curent, biata de ea, în plus, mai erau și trei frați și trei „veri", toți condamnați la o existență nomadă, ceea ce făcea ca doar o singură zi din trei să fie cât de cât pașnică.

— Dar măcar e *ceva,* a spus „unchiul" la modul filosofic, probabil ca să-i mai potolească pe cei șase tineri a căror treabă era să ridice și să demonteze cortul la indicațiile lui poruncitoare. „Unchiul" dădea fiecare ordin cu o țigară atârnându-i de buza de jos și cu scrumul căzându-i pe burta transpirată și tot mai bronzată și pe chiloții minusculi care nu păreau să conțină ceva.

— Da, o zi din trei, asta înseamnă o săptămână întreagă din cele trei de când suntem aici.

Asta dacă sistemul ar fi funcționat. Și toată lumea știa că nu funcționa. Unii oameni sunt mai conștiincioși decât alții. Cu rezultatul că și acea săptămână se ducea pe apa sâmbetei pentru cei care aveau mai mare nevoie de ea, de fapt, era ca pe stadionul

Trotting, unde cei care au cel mai puțin nevoie de bani câștigă de fiecare dată sau, cum spune Freddy 1: „Crima e profitabilă”.

Dar noi nu eram implicați în așa ceva.

La început. Stăteam afară și urmăream totul, de sus. Ne-am mutat cortul o singură dată, cu aproximativ jumătate de metru, tolba cu apă a atârnat în același copac toată vara, focul a ars în același cerc de pietre – apropo, și asta era ilegal.

Dar, pentru că eram oameni de cartier, asta nu ne dădea o senzație de superioritate, ci mai degrabă de rușine. Cu toate astea, rușinea n-a fost niciodată atât de mare încât să simțim nevoia de a ne demonta cortul și a rătăci ca să participăm la regimul nomad nazist al schimbării locurilor. A fost și a rămas o rușine potrivită doar pentru uzul intern, asta însemnând că urmam sfatul lui Hans și nu spuneam unde stăteam dacă ne întreba cineva.

„Acolo”, spuneam sau, pur și simplu, „nu știu”. Mama avea propria ei abordare a subiectului, era nou venită pe insulă, nici măcar nu avea un cort, ha, ha...

Dar acum plecase și nu se mai întorcea.

Câteva comisioane? Câteva zile?

Linda a pomenit-o de trei ori. Când mama n-a fost acolo ca s-o vadă înotând cu capul deasupra apei pentru prima dată, o priveliște care ar fi umplut de lacrimi până și ochii Domnului nostru. În rest, era fericită cu Marlene, care o îmbrăca într-o rochiță de vară, apoi i-o dădea jos, doar ca s-o îmbrace cu alta, ca pe un cadou care putea fi împachetat și despachetat, dăruit și primit de mai multe ori. După o vreme, și-a făcut două prietene, de același calibru robust ca Anne-Berit de vizavi de coridorul de acasă, niște fete enervante, mai mari, care se uitau la ea de parcă ar fi fost un animăluț interesant, o reacție pe care, apropo, Linda începea s-o deteste, ceva se întâmpla și în ea sau deja se întâmplase, era un proces treptat, așa că a fost imposibil

să-l observ până n-a fost prea târziu și n-a mai putut fi oprit. Apoi, într-o zi, a plecat și Boris. Fără nicio înștiințare.

M-am trezit devreme, ca de obicei, m-am spălat sub găleată, mi-am curățat dinții și am sărit peste micul dejun, oricum nu am fi avut parte de el până nu s-ar fi trezit Jan, lui Jan îi plăcea să „zacă" după toate vizitele de seară pe care le făcea pe la alte corturi ocupate de personaje dubioase pe care Marlene le saluta cu un „bună" foarte bine cumpănit când vorbeau cu ea la plajă, în lumina zilei.

Am coborât la locul taberei și până la golf unde știam că „unchiul" făcuse ultima cucerire teritorială.

Dar acolo mai era doar un petic luminos de iarbă firavă și culcată. M-am dus la locul de campare din Dragevika, nu l-am găsit pe Boris nici acolo și am înconjurat insula în următoarea oră, fără succes, înainte să mă întorc la Daisy, unde Marlene și Linda se treziseră și stăteau pe o pătură, luând micul dejun.

— Unde-i mama? am întrebat eu.

— Acasă... a spus Marlene pe un ton evaziv.

— Au trecut aproape trei săptămâni de când a plecat, am continuat eu sigur de acest fapt pentru că văzusem un calendar la debarcader pe când încercam să-mi dau seama cu care barcă ar fi putut pleca Boris.

— Ar putea să dureze un pic mai mult pentru că...

— *Ce* o să dureze un pic mai mult?

Marlene m-a privit cu seriozitate în timp ce stăteam acolo gândindu-mă că aveam dreptul la un răspuns pentru că nu am pomenit-o nici măcar o dată de când a plecat. Cumva, faptul de a nu vorbi despre ea era un fel de a-mi păstra încrederea în ea, mi-am dat seama atunci, pentru că n-am primit niciun răspuns și a fost ca și cum ar fi plecat de tot.

În ziua aceea a început să plouă. Nu pentru prima dată. Dar atunci s-au deschis cerurile. Am stat în cort ascultând răpăitul ploii pe pânză, jucând cărți și eram mai bronzați ca oricând în întunecimea plină de fum de la aragazul Primus. Am jucat „Optarii nebuni”, singurul joc de cărți pe care-l știa Linda și am lăsat-o să câștige până m-am plictisit, pentru că nu mai era nevoie și ea a început să creadă că victoria i se cuvenea în toate activitățile pe care nu le putea face, de parcă asta o ajuta cu ceva, așa că m-am ridicat, am mers în fața cortului, mi-am pus chiloții de baie și am mers prin ploaie, simțind noroiul lipindu-mi-se de picioare, am sărit și m-am stropit în toate bălțile din tristele locuri de campare, nu se vedea nimeni, până la plaja noastră nemuritoare, niciun suflet și nimic altceva, doar ploaia.

Am mers prin apa surprinzător de caldă și am început să înot, și-am înotat, și-am înotat, de data asta nici măcar nu m-am mai întors spre promontoriul unde mai înainte ne-am cățărat pe țărm ca s-o vedem pe G.S.E., ci am continuat să înot drept înainte, plecam, departe de insulă, departe de tot.

Dar nu eram singur.

Marlene înota lângă mine, fără să scoată niciun sunet. Marlene se sculase din pat, venise după mine și mă ajunsese din urmă cu tehnica ei superioară de înot. Apoi a trecut la stilul bras și am înotat la fel cum am făcut-o cu Boris, unul lângă altul.

— E grozav, nu-i așa? mi-a spus fără să se uite la mine.

Nici eu nu aveam un motiv anume ca să mă uit la ea. Înotam.

— Ești un băiat isteț, mi-a spus Marlene. Ai știut tot timpul, nu-i așa?

N-am știut nimic, dar aiureala asta m-a luminat destul încât să înțeleg că tot ce puteam să fac atunci era să continui ce făceam, adică

să înot.

Marlene s-a întors pe spate, fără să piardă din viteză și în ploaia care mai cădea peste noi – suprafața apei semăna cu un porc spinos cenușiu, iar, din pădure, de pe ambele părți, auzeam cum un șuvoi de apă lovea miliarde de frunze, ca o avalanșă de nisip, pietriș și pietre căzând din cer peste păduri și mare – m-a lămurit:

— Mama ta e în spital și se tratează. Nu e nimic grav. Doar că n-a vrut să vă îngrijorați voi, copiii...

Tăcerea mea nu avea să fie întreruptă. Și eu eram pe spate și mi-am deschis gura pentru picăturile de ploaie care au devenit mai reci în timp ce apa în care eram se încălzea tot mai tare.

— Dar poate că asta n-a fost o mișcare prea bună? a continuat Marlene și, cu asta, totul s-a mai liniștit în furtună.

Dar măcar acolo puteam să plâng fără să observe nimeni. Cu alt ton, Marlene mi-a spus:

— Știu că ar fi trebuit să-ți spun mai devreme.

Două lovituri. Trei.

— Ce să-mi spui? am întrebat eu.

— Despre mama ta, mi-a răspuns ea.

— O, aia, am spus simțind o rezistență necunoscută începând să se contureze.

Hotărârea că așa ceva nu mai trebuia să se repete, ura și amărăciunea pentru că nu mă puteam hotărî dacă să înfig un cuțit în ea sau să încep să plâng ca să mă consoleze ca pe o a doua Linda, pentru că nu mai eram un copil și totuși încă mai eram și nu voiam să fiu niciuna, nici alta, ci să fiu altcineva, din nou.

Capitolul 16

Așa e în vacanță. Îți dai seama că ai fi putut fi altcineva, dacă ai fi locuit altundeva, dacă ai fi fost înconjurat de alți oameni și alte case decât cele care sunt de fiecare parte a Traverveinului ca două lanțuri muntoase îndrăznețe populate de mame și fii și de trădări și prietenii. E o înțelegere profund revoluționară. Ați putea spune că a fost un semnal de alarmă, că a fost atât începutul sfârșitului, cât și un nou început.

Ne-am trezit în soarele care strălucește întotdeauna după ploaie și am descoperit că, pentru prima dată, puteam vedea continentul prin aerul limpede și proaspăt. I-am arătat lui Freddy 1 regatul bufniței mari, pasărea care poate vedea viitorul și, de aceea, nu mai are niciun motiv să trăiască, dar totuși o face. I-am arătat dragonul, pe doamna G.S.E., terenul de fotbal și l-am învățat cum să dribleze cu mingea și am fost tot timpul în aceeași echipă, Gașca F.C. Am devenit un Boris, inițiind un prieten invizibil în tot felul de lucruri și nu i-am spus nimic surorii mele proaste, Linda, care nu mai vorbea deloc despre mama și nu era în stare să simtă furia și pierderea pe care o simțeam eu. Păstram un secret, creștea și se micșora înăuntrul meu, ca un puls, au fost niște zile grozave, cred că trebuie să recunosc asta, am devenit veterani care au prins frânghiile de acostare, am poziționat pasarela și am râs la nou-veniții neajutorați și am ajuns la concluzia că dacă ai vreo îndoială cu privire la faptul că ești bun de ceva, trebuie doar să te întrebi dacă poți păstra un secret care stă să explodeze în tine, *secretul altcuiva.*

Apoi s-a dus vara.

A plecat barca. Barca noastră. Am văzut sute de plecări, dar asta ne-a pus pe gânduri. Să pleci spre casă de pe o insulă ca asta e ca și cum ai căra un pian uriaș dintr-o casă distrusă, trecutul este

irevocabil, copilăria s-a terminat și orice speranță s-a pierdut – am ajuns acolo în urmă cu o lună ca un copil inocent, naiv și fericit. Cu o mamă. Mă întorceam acasă ca un orfan cinic, aplecat peste balustradă și holbându-mă în jos la urma înspumată a navei mari, zgomotoase și ruginite, plină de turiști ignoranți și sătui de soare care treceau pe lângă peninsula Nesodden.

Am tras sacul de voiaj, ghiozdanele și cutia pentru gheață prin centrul orașului și în căldura tropicală a autobuzului, apoi am coborât la Refstad cu sacul de voiaj, ghiozdanele și cutia, care nu mai conținea gheață carbonică și cârnați afumați, ne-am oprit pentru o secundă sau două în aerul încărcat de motorină și ne-am holbat în josul Trondhjemsveienului, la blocurile din Traverveien și ne-am recunoscut din nou pe noi înșine.

Nu numai că ne-am recunoscut pe noi înșine, dar am și dat din cap cu un fel de înțelegere dureroasă a faptului că blocurile încă rezistau, ciudat de liniștite. Întotdeauna liniștea pune lumea în altă lumină. Liniștea zăpezii în timpul iernii. Liniștea verii industriale. Iar acum, o liniște care nu era a noastră, pentru că noi nu eram în ea, ci stăteam în afara ei, gata să intrăm cu sacul de voiaj, cu ghiozdanele și cu mâinile, picioarele și spatele bronzate în timpul verii. Am pășit în orașul nostru și nu l-am mai recunoscut pentru că era evident că a rămas al nostru chiar și fără noi. Am zâmbit, un pic nervoși și timizi și de-abia așteptam, trebuia să fugim. Și să strigăm. Erau ecouri printre blocuri și în holul de la intrare. Voiam să auzim ecourile. O *voce a poporului* din munți.

Dar nu ne întâmpina *nimeni*?

Nu, nimeni nu făcea asta. Oamenii din cartier care rămân acasă nu stau pe balcoane și pe pragurile ușilor ca să le facă o primire turiștilor cartierului. Oamenii din cartier știu mai bine, chiar dacă n-

au fost niciodată în rai. Ăsta e raiul. Doar locul ăsta contează. Așa că nu mă luați cu chestii din astea abstracte despre absență!

Dar măcar am găsit o scrisoare. Pe masa din bucătărie. Iar tot ce era în jurul acelei scrisori era așa de pustiu că Jan a trebuit să deschidă ușa de la balcon și fereastra din bucătărie ca vara târzie să curețe atmosfera sufocantă, așa cum aerisiserăm cortul în urmă cu o lună. Dar nu ne-a ajutat cu nimic. Pentru că persoana care trebuia să fie acolo nu era. Nici chiriașul nu era. Doar blestemata aia de scrisoare pe care Marlene a deschis-o cu mișcări lente și cu îngrijorare, pe care reușește s-o ascundă, ca de obicei, dar nu de mine, acum știu mai multe, a desfășurat o foaie de hârtie și a citit-o, înainte de a face o remarcă obișnuită către noi:

— OK, o să ajungă aici peste câteva zile.

Apoi am făcut ceea ce m-a învățat vara. Absența și paradisul. Am spus:

— Lasă-mă să văd.

— Ce să vezi?

— Scrisoarea, i-am răspuns eu rece, cerând o probă palpabilă că nu mă mințea.

Marlene n-a putut să mi-o dea.

— Îmi e adresată mie, mi-a răspuns ea evaziv.

— Lasă-mă s-o văd, am repetat eu.

— E personală, mi-a spus ea.

— Bine, am spus eu și am mers în camera mea ca să nu mai fiu martor din nou la cum i se servea Lindei cu lingurița știrea că mama încă n-a venit, Linda de-abia aștepta s-o revadă de când Marlene a adus în discuție subiectul, când am început să ne facem bagajele, la ora nouă în dimineața aceea și ea n-a vrut să meargă acasă și să lase în urmă apa sărată, cortul și insula minunată, dar a fost convinsă să plece cu „va fi vară și la anul" și, cea mai bună replică dintre toate,

„acum mergem acasă la mama!” Despre care a început apoi să vorbească încontinuu în timpul lungii călătorii pe barcă, în autobuz, pe drum, prin cartier și când urcam pe scări, numai ca să ajungem aici și să găsim o afurisită de scrisoare! Pe care Marlene a deschis-o și a citit-o cu prostia ei strălucită. Nu mai puteam să văd așa ceva. Nu mai puteam să aud așa ceva. M-am dus în camera mea și nu m-am deranjat să despachetez. Mi-am azvârlit ghiozdanul de școală pe pat, am deschis fereastra și m-am așezat pe pervaz, mi-am strâns genunchii cu brațele și am scrutat cel mai apropiat vârf de munte, așteptând ca Freddy 1 să apară la fereastra lui și să mă recunoască. Dar Freddy 1 n-a făcut asta. Freddy 1 a rămas fidel felului lui de a fi. Și asta însemna *ceva,* ca să-l citez pe „unchiul” lui Boris.

Capitolul 17

Aveam tot felul de oameni în cartier. Aveam un boxer orb și un șofer de taxi a cărui vedere nu era cu mult mai bună. Aveam două surori foarte bătrâne cu un alsacian cenușiu care lătra de fiecare dată când auzea cuvântul „ziar”. Aveam oameni care culegeau 123 de kilograme de merișor în fiecare toamnă și, cu toate astea, puteau să-l mănânce pe tot. Aveam o adunătură pestriță de golani care se cățărau pe burlane și în copaci și care construiau colibe și spărgeau geamuri. Aveam oameni care colecționau capace de sticlă, cutii de chibrituri, suporturi pentru paharele de bere, dar nu ar fi atins niciodată un pachet de cărți de joc pentru că era un păcat. Aveam oameni bâlbâiți și sâsâiți, aveam afoni care fluierau pe casa scării, aveam o doamnă cu cerul gurii despicat și un familist care cumpăra un Moskvitch nou în fiecare an ca să rămână fidel anilor ’60. Aveam oameni care aprindeau petarde de Anul Nou în apartamentele lor, băteau la uși și-și spărgeau capul pe asfalt. Aveam și oameni care votau cu dreapta. Eram o lume întreagă. O planetă orbitând atât de blând și de violent prin anii ’60, deceniul care a schimbat pălăria și paltonul cu o chitară solo grozavă, deceniul în care bărbații au devenit băieți și nevestele casnice au devenit femei, deceniul care a transformat orașul din ceva vechi și uzat, dar cu memoria intactă, în ceva modern, dar cu un Alzheimer galopant, deceniul uzurii morale înnăscute, punctul culminant al revoluției culturale și sociale norvegiene, când orice sistem coordonat a fost aruncat la gunoi – puteai să trimiți un porc la începutul anilor ’60 și, la sfârșit, ar fi ajuns o cutie de chibrituri. Un deceniu supraestimat, înșelător și neînțeles, deceniul *meu.*

Apoi mama s-a întors acasă, la patru zile după noi, patru zile pe care le-am petrecut în apartament cu Marlene. Mama cu faimoasele

ei comisioane, cu o privire distantă, palidă și îmbrăcată într-o ținută nouă și neobișnuită, care mirosea altfel și avea părul mai scurt, care ne-a îmbrățișat, a plâns și ne-a spus că s-a gândit tot timpul la noi și i-a fost dor de noi, care și-a împărțit afecțiunea în părți egale între mine și Linda, bineînțeles că Linda n-a suportat asta, Linda o voia pe mama numai pentru ea și s-a agățat de ea, dar asta nu m-a deranjat, pentru că ne-a dat un motiv de râs, probabil mama care a avut probleme cu stomacul, așa ne-a spus ea, dar se simțea bine din nou, mama care a reapărut de niciunde, pretinzând că a avut un deranjament la stomac și a fost forțată să audă prima propoziție a unui fiu la fel de rătăcitor ca ea:

— Nu cred niciun cuvânt din ce mi-ai spus.

— Ce-ai spus?

E uimitor cum adulții îți pot servi cea mai gogonată minciună și apoi se simt ofensați când sunt prinși.

— Ai fost cu Kristian, i-am spus, fără să știu exact de unde-mi veneau cuvintele.

— Ce-ai spus! a zis ea, ca un ecou al propriei prostii.

Dar Marlene a înțeles gravitatea situației.

— Arată-i mâna.

— Ce?

— Arată-i-o.

Mama și-a întins mâna dreaptă cu o expresie mirată și mi-a arătat o brățară de plastic lăsată în jos, care arăta ca un rulou de bandă adezivă cu numele ei pe ea, am putut observa după ce m-am liniștit și niște numere, dar apoi și-a retras mâna – de parcă se temea că voi afla mai multe.

— Asta nu înseamnă nimic, i-am spus, întorcându-mă ca să plec.

— Finn, nu pleci niciunde, a strigat ea după mine. Vorbesc serios!

Asta credea ea. Dar Finn a plecat. Micul Finn. Băiatul mamei. A coborât pe scări, încă desculț, era 17 august. Toată lumea se întorsese din vacanță și era gata să înceapă școala miercuri, miercuri 18 august. Strada era plină de copii, biciclete, gălăgie, râs, dragoste și război, trebuia doar să participi.

Freddy 1 era alb ca zăpada și chiar un pic mai înalt decât îl lăsasem. Dar avea niște rulmenți cu bile pe care-i arăta, era admirat pentru ei și încerca să-i vândă lui Raymond Wackarnagel. Dar Wackarnagel știa că nu erau rulmenții lui Freddy 1, ci ai mei, așa că i-a cerut să mi-i dea înapoi – întotdeauna mi-a fost drag Raymond Wackarnagel, băiatul rău, dar bun, al deceniului care l-a inventat.

— Nu ți i-am dat de tot, i-am spus eu morocănos lui Freddy 1, care a fost prins imediat și nu era nici pe departe la fel de bun la mințit ca mama. Nu poți să-i vinzi. Sunt *ai mei.*

— Oricum i-aș fi cumpărat înapoi.

— Când?

— Nu știu.

Freddy 1 s-a gândit.

— Cât îmi dai dacă ți-i dau înapoi?

— La naiba, sunt ai mei!

— Da, dar eu îi *am,* a zis el pe un ton ridicat și am înțeles că avea dreptate, stând acolo cu mâna dreaptă strângându-și buzunarul.

Wackarnagel ne-a întors spatele ca să se ocupe de probleme mai importante.

— Zece coroane, i-am sugerat și Freddy 1 a rămas cu gura căscată, mintea lui odihnită probabil s-a gândit la ceva între treizeci și patruzeci de ore; nu gândește niciodată măreț, așa e Freddy 1, chiar și atunci când e mai lacom.

— Cât?

— Da, pentru că valorează mai mult de o sută de coroane, i-am spus.

— Nu vorbi prostii!

— Ba da, i-am spus, privindu-l ca Boris, o privire care transmitea că nu vorbeam prostii, la fel de calmă ca vederea unei arme, iar Freddy 1 m-a crezut, ăsta era motivul pentru care Freddy 1 a fost trimis pe pământ, ca să fie păcălit, mi-a întins săculețul de piele, greu ca plumbul, dar valorând greutatea lui în aur, care l-a făcut să-i tremure genunchii, l-a ținut în mână și era pe punctul de a-l deschide, când am profitat de ocazie și l-am înhățat.

Bineînțeles că asta am făcut.

Mi-am înhățat săculețul *meu*. Dar fără să mă mișc din loc. N-am fugit cu bunurile mele, chiar dacă Freddy 1 era de două ori mai mare decât mine. Și n-a avut de ales decât să se năpustească asupra mea. Dar n-a fost ziua norocoasă a lui Freddy 1 atunci. Niciodată nu e. Nici a mea nu e, de obicei. Dar atunci a fost. I-am dat cu săculețul în nas, a căzut în genunchi și și-a acoperit fața, sângele i se prelingea printre degetele murdărite de iarbă.

S-a făcut liniște în jurul nostru. Era timpul pentru o evadare rapidă. Dar eu am rămas țintuit locului. Cu săculețul atârnându-mi în mâna dreaptă. Și, probabil, Freddy 1 stătea acolo încercând să vadă dacă va muri, din nou. Dar nici de data asta nu s-a întâmplat. S-a ridicat drept în sus, s-a uitat la mine și nu m-a recunoscut. A fost doborât de altă persoană. Această scenă a atras atâția spectatori câți se puteau aduna în Traverveien, în acea zi de 17 august, asta însemna toată strada, îmbulzindu-se în jurul perechii nepotrivite de prieteni nepotriviți care își declaraseră război unul altuia.

Am simțit tremurăturile începând de undeva de sub tălpile mele și răspândindu-se-n sus până la stomac și la umeri, până când o voce cunoscută a rupt tăcerea:

— Calmează-te acum, Finn!

Wackarnagel voia să rezolve problema; nu era o ceartă, ci doar o neînțelegere.

Cu toate astea, cu nervii-ntinși la maximum, am stat uitându-mă-n jos la Freddy 1, întrebându-mă cu toată seriozitatea dacă ar fi trebuit să-l termin cu rulmenții. Era un gând atotcuprinzător. Mi-a pătruns în oase și în sânge. Tot ce puteam să văd era răutatea mizerabilă a lui Freddy 1 și cum îi spărgeam capul cu arma neobișnuită oferită de Kristian, pentru care nu am avut alte planuri decât s-o țin în mână, să simt cât de faini erau rulmenții aceia pe care i-am folosit ca să-l mituiesc pe Freddy 1 să vină în vacanță cu noi, blestemata aia de vacanță, au devenit o extensie a mâinii mele, ca o bâtă, o armă a crimei, dar Freddy 1 a înțeles ce-mi trecea prin mintea mea bolnavă și ochii lui erau ca niște rugăciuni plutind într-o furtună.

— *Finn!*

Wackarnagel mi-a pronunțat numele așa cum trebuia. Și, în timp ce mi-am lăsat mâna în jos, m-am uitat în jur și m-am prefăcut că nu mi-am pierdut mințile, am simțit săculețul și l-am strâns în pumn, de parcă aș fi făcut toată scena aceea doar ca Freddy 1 să-mi înapoieze ce a împrumutat de la mine.

Am mers desculț pe iarbă până la intrarea în blocul nostru și am urcat pe scări simțind treptele reci de piatră sub tălpi, până în apartamentul în care mama era în bucătărie cu un ștergar și o ceașcă de cafea și i-am spus:

— Îmi pare rău.

Apoi am mers în camera mea, unde Linda stătea în pat răsfoind o carte cu poze pe care i-o dădusem ca să învețe alfabetul înainte de a începe școala.

M-am așezat lângă ea și am început să-i pun întrebări – ce literă-i asta – e un h – dar litera aia, dar cealaltă. Ea-mi răspundea, întotdeauna-mi răspundea, și ne gândeam la animale ale căror nume începeau cu o literă sau alta, dacă era posibil, la alte animale în afara celor care ni se sugerau în carte, voiam un dragon, o bufniță mare, un porc, apă sărată sau *palmier*, pentru că și Linda iubea cuvintele, lungi sau scurte. A trebuit să-mi bag nasul în părul ei ca să verific dacă a făcut baie în seara aceea. Linda s-a bazat pe mine toată vara, dar eu nu i-am spus adevărul despre nimic. I-am spus:

— Asta e „haș". Unii oameni îi spun „hî", dar nu e corect. E „haș". Poți s-o pronunți?

Linda a spus „haș". Am scos pachetul de cărți de joc pe care bunica mi l-a dat de Crăciun și i-am spus că va învăța să joace vist, care e mai greu decât „Optarii nebuni", dar e un joc serios, pe care Linda nu dorea să-l joace. Cu toate astea, am întins cărțile pe plapumă și am început să-i explic.

— Trebuie să joci!

S-a uitat în jos și într-o parte și a încercat să scape. Dar n-am renunțat. Și ea a învățat. Era ultima zi înainte de începerea școlii, ultima zi a unei vacanțe care a schimbat totul. S-a sfârșit cu mine învățând-o ceva pe Linda, ea nedorind să învețe, în timp ce mama trecea din când în când, stătea privindu-ne și iar dispărea fără niciun cuvânt, apoi iar se-ntorcea și se holba pentru că nu înțelegea nimic din ce făceam.

Capitolul 18

Prima zi de școală a început cu sunetul soneriei de la ușă auzit în timp ce ne luam liniștiți micul dejun. Mama s-a dus s-o deschidă, s-a întors și a șoptit speriată:

— E prietenul ăla al tău.

Așa vorbește despre Freddy 1. Am fost luat prin surprindere, dar am mers pe hol oricum și l-am văzut pe Freddy 1 cu nasul umflat și doi ochi vineți înspăimântători, dar cu un zâmbet dornic, Freddy 1 zicea că o să mergem la școală împreună.

L-am lăsat să intre, a văzut masa cu micul dejun, pe Linda și pe mama, și-a dat jos ghiozdanul, s-a așezat pe locul ocupat de obicei de chiriașul nostru, a scrutat masa și a spus:

— Vreau una cu brânză maro de capră.

Mama a zâmbit ca proasta.

— Bine, servește-te.

I-a dat cuțitul în timp ce se strâmba la mine, ceea ce însemna că voia să spună: „Ce fel de maniere sunt astea?" Dar bineînțeles că *a trebuit* să întrebe:

— Ce naiba s-a întâmplat cu fața ta?

— Nimic, a spus Freddy 1, întinzându-și stângaci margarina, în timp ce eu îmi coboram privirea, copleșit de mai multă rușine decât puteam suporta și o furie tulburătoare care a izbucnit din nou. Dar, din fericire, mama i-a luat cuțitul și i-a uns o felie de pâine, iar Freddy 1 n-a pierdut vremea și a început să îmbuce din ea înainte de a ne explica motivul prezenței lui, așa că de-abia am înțeles ce ne spunea. Dar vorbea din nou despre rulmenții cu bile. Pretindea că, de fapt, i-am dat doi și că o putea dovedi, „uite".

A scos scrisoarea pe care i-o trimisesem înainte de a pleca în vacanță, în care chiar îi promiteam cei doi rulmenți cu bile.

Dar cu condiția de a ni se alătura pe insulă!

În timp ce Linda și mama încercau să ne urmărească, noi ne-am aruncat unul altuia replici până când mi-a trecut prin minte că atunci aș fi putut avea șansa de a fi din nou eu însumi, așa că am cedat, m-am dus în camera mea, am scos cei doi rulmenți cu bile din săculeț și i-am dat lui, cei doi rulmenți cu bile la care Freddy 1 s-a holbat cu o sclipire ciudată în ochii lui congestionați, apoi și i-a vârât în buzunar și a spus că voia un pahar cu lapte.

— Poftim, i-a spus mama, trântind cu putere paharul pe masă. Și tu ce *trebuie să spui acum?*

— Mulțumesc, au spus Freddy 1 și Linda într-un unison involuntar.

Și am râs și ne-am uitat la Freddy 1 cum și-a băut laptele în tot atâta timp cât i-ar fi luat să-l toarne pe jos.

Apoi am mers la școală.

Mama a început să lucreze cu normă întreagă la magazinul de încălțăminte, dar și-a luat liber în acea zi ca s-o însoțească pe Linda până la școală, ideea era ca, după aceea, Linda să meargă cu noi când aveam ore în același timp sau cu gemenele de vizavi, de pe coridor.

Dar, ca de obicei, n-am fost destul de atent. Am fost orb, cu mintea plină de minciunile mamei și cu o vară agitată încă în mine, așa că am ținut-o pe Linda la distanță și a trecut cel puțin o săptămână până când, într-o zi, am intrat în fugă pe poarta școlii cu ceilalți și am văzut că ea era în drum spre intrarea E, spre clasa de educație specială, cu ghiozdanul și un zâmbet nerăbdător. Am oprit-o:

— Nu mergi acolo, nu-i așa?

— Ba da, a spus ea.

Am simțit cum mă cuprindea furia, mi s-a făcut pielea de găină și mi-am dat seama că a mers acolo în fiecare zi, la fiecare oră, pentru

mai mult de o săptămână, fără ca eu să observ pentru că o evitam, pentru că mă temeam că va trebui să am grijă de ea sau să-mi controlez rușinea care mă cuprindea de fiecare dată când cineva o vedea pentru prima dată și avea o bănuială că ar avea și alte probleme în afară de faptul că era mică și neajutorată.

Am apucat-o de braț cu brutalitate și am tras-o după mine în curtea școlii, disperat și sperând în același timp că era o neînțelegere, că poate trebuia să meargă la intrarea C, unde erau găzduiți ceilalți elevi din anul întâi. Dar nu era nicio neînțelegere. În urma noastră, domnul Samuelsen, un învățător, a ieșit pe poartă, în cămașa lui gri, pentru că-i lipsea un elev, și a strigat:

— Haide, Linda, a sunat soneria.

— Nu! am strigat eu uitându-mă peste umăr și trăgând-o mai departe.

— Ce-ai zis? a spus Samuelsen, care a ajuns lângă noi după câțiva pași rapizi, mai mult mirat decât enervat, din câte puteam observa, nu era unul dintre monștri, mai mult genul de cleric cu vocea pițigăiată, cu ochelari groși și glas moale și catifelat. Dar mi-am pierdut și puținul bun-simț care îmi mai rămăsese.

— Nu merge la idioții ăia! am strigat eu. Linda a început să plângă, fața lui Samuelsen și-a schimbat culoarea, și-a întins laba uriașă și păroasă de urs și și-a înfipt ghearele în gâtul meu și mi-a spus, fără milă, cu o voce care nu era nici blândă, nici clericală:

— Îți arăt eu ce sunt idioții, ticălos mic ce ești... vino după mine!

Și m-a tras după el ca pe o păpușă de cârpă prin curtea școlii, în timp ce-i striga Lindei peste umăr că ar trebui să se alăture celorlalți și să-și scoată caietul special cu exerciții și să le continue, de la pagina optsprezece, să deseneze...

Am recunoscut mirosul de bărbat care-mi invada nările, de fum de țigară, bivol indian și legume fierte, și am încercat, în zadar, să mă

eliberez. Până când am ajuns la biroul directorului, eram așa de bătut și de învinețit că de-abia am auzit ce mi-a spus. Pe de altă parte, n-aveam cum să confund vocea directorului.

— Așază-te aici!

El era Finstad, cunoscut sub numele de Flinstone și era un fumător înrăit, un reprezentant puternic al vechii școli, cu un costum gri, piele cenușie, cărarea dreaptă pe o parte, înarmat cu două stilouri elegante Parker în buzunarul de la piept din partea stângă, unul albastru pentru a scrie scrisori și altul roșu pentru a semna condamnările la moarte.

Imediat după ce Samuelsen a plecat din cameră, m-a întrebat dacă aveam cea mai vagă idee despre cum s-ar simți bieții copii dacă li s-ar spune că sunt idioți, stingându-și o țigară pe jumătate fumată într-un fel care mi-a arătat că n-avea niciun rost să-i vorbesc despre legile tribale și nemiloase ale curții școlii care afirmau că un copil care mergea la clasa specială nu numai că-și schimba comportamentul și aspectul, dar și hainele, părinții și limbajul și devenea un nenorocit de copil cu care nimeni nu mai voia să se joace sau să fie asociat, nici măcar dacă era înrudit cu el, într-adevăr, chiar și cei mai dârji sunt capabili să-și renege fratele în asemenea cazuri, ca să nu mai vorbesc și de soră, la naiba, era o chestiune de proporții biblice.

Dar chiar aceste legături familiale au întors pe dos toată situația.

— E *sora* ta? m-a întrebat Finstad mirat, lăsându-se pe spate într-un fel de așteptare și aprinzându-și altă țigară.

— Da! am strigat eu. Și cunoaște alfabetul! *Fiecare afurisită de literă!*

— Nu înjura!

— *Știe să citească!* am insistat eu, cu saliva curgându-mi pe bărbie și pe gât.

Directorul trebuie să fi ajuns la concluzia că avea de-a face cu o creatură isterică pentru care era nevoie de mai mult decât obișnuita

etalare a puterii deoarece că și-a stins și noua țigară, s-a ridicat, s-a așezat pe marginea biroului, și-a cuprins rotulele cu mâinile și m-a întrebat cu calm care era numele meu și în ce clasă eram, întrebări la care am avut timp să răspund până când m-a cuprins un nou acces de furie:

— Nu merge în clasa aia!

— Termină acum!

— Nu merge în clasa aia! Și nu o să termin niciodată! Niciodată!

Am rămas așezat în timp ce spuneam lucrurile astea, iar el și-a schimbat abordarea cu cea a unui filantrop obiectiv:

— Spui că știe să citească, bine, hm, interesant...

Am rămas fără suflare, dar am dat energic din cap în timp ce el a mers spre un dulap de acte și a scos un dosar ce conținea două foi de hârtie, le-a citit, apoi le-a pus înapoi în dosar și în sertar, pe care l-a închis cu zgomot. S-a așezat și, la început, a privit adânc și meditativ pe fereastră, apoi și-a aprins altă țigară.

— De fapt, mama ta a cerut asta personal.

— Ce?

A dat din cap cu mai multă convingere, de două sau de trei ori. Dar eu pur și simplu nu l-am auzit.

— Știe să citească, dacă vă spun! am declarat pentru ultima dată.

Pauza de țigară s-a lungit mai mult până când mi-a spus:

— Dacă e adevărat ce spui, atunci va fi transferată în altă clasă.

Apoi am văzut ceva ce nu mai văzusem până atunci. Flinstone a zâmbit.

— Am văzut în dosarele noastre că mama ta are un loc de muncă, mi-a spus el.

— Da, dar e acasă când sunt și eu acasă, am mințit eu, știind foarte bine că era o problemă dacă un copil avea o mamă care muncea.

— La un magazin...?
— Hm.
— Au un telefon acolo?
— Da, două.
I-am dictat numerele, el le-a notat și a părut impresionat că un puști ca mine reușea să țină minte două numere de șase cifre în ordinea corectă.
— Ai sunat vreodată la numerele astea?
— Nu.
— Dar ții minte numerele pe de rost?
— Da.
— Cum așa?
Am observat că începea să fie atent la mine, ce naiba trebuia să însemne toată vorbăria aia prostească despre numerele de telefon, de parcă bătrânul nătărău nu știa că toți copiii umblă cu un cod nevrotic în mințile lor gata să se activeze când sunt loviți de vreun dezastru. Mi-a spus:
— Asta e ceva neobișnuit.
— Ce?
A zâmbit din nou, s-a ridicat, s-a dus înapoi la dulapul cu acte ca să scoată două documente noi și nu a fost o chestiune simplă să le descifreze nici pe acelea, cred că trebuiau să fi fost despre mine, urma pe care am lăsat-o în rapoartele caritabile ale domnișoarei Henriksen, le-a citit, le-a pus la loc și părea că avea mai multe lucruri la care să se gândească.
— De ce m-ați întrebat despre mama? am reușit să murmur.
— N-are nicio legătură cu ea, mi-a răspuns el absent, scriind niște cifre pe o foaie goală cu stiloul albastru, după care a ridicat foaia, mi-a spus să mă uit la ea, a pus-o iar jos și m-a întrebat dacă-mi aminteam vreo cifră.

Mi le-am amintit pe toate. A chicotit mulțumit, în timp ce eu m-am întrebat dacă soarta Lindei va fi hotărâtă pe baza capacității mele de a-mi aminti un șir de numere, poate că ar fi trebuit să trăncănesc despre câți litri de aquavit consumă populația Norvegiei pe an sau cât costă un Hillman nou la Mașinile și Autobuzele Økern și despre toate lucrurile despre care am discutat cu Kristian sau despre înălțimea celui mai mare munte al Suediei. Se numește Kebnekaise, trebuie doar să consulți o carte de referință.

Puteam simți cum deveneam, dacă nu nervos, atunci măcar mai confuz și, în acel moment, mi-am dat seama că m-a păcălit, a reușit să păcălească furia să iasă din mine.

— Ar trebui să începi să joci șah, mi-a spus el.

— Deja joc.

— Da? În mod organizat?

— Poftim?

— Într-un club?

— Nu.

— E un club bun în Veitvet, știai asta?

N-am răspuns. Dar, cu asta, discuția a luat sfârșit. Directorul și-a aprins încă o țigară.

— Du-te la ore acum, Finn, și-o să mă gândesc eu la problema asta.

M-am ridicat și am observat că sudoarea de pe corpul meu se uscase, chiar dacă mai simțeam rănile făcute de ghearele lui Samuelsen. Mi-am aruncat ghiozdanul în spate, dar tot n-am reușit să plec.

— Firește, nu pot să-ți promit nimic, a încheiat el, răsucindu-și țigara în fața buzelor subțiri, de parcă s-ar fi bucurat la gândul că și-o va vârî în gură imediat ce eu voi ieși pe ușă.

Mi-am lăsat capul în jos și am plecat prin anticamera în care stătea doamna Nilsen, secretara, în fusta ei neagră și strâmtă de secretară și cu ochelarii ovali, și ea era o fumătoare înrăită, apoi am mers pe coridoarele goale și am intrat în clasă fără să bat la ușă, m-am așezat și mi-am scos cărțile ignorând adunarea de ochi care mă sfredelea și chiar și întrebările enervante ale domnișoarei Henriksen despre unde am fost.

— Cu directorul, m-am limitat eu să spun, ceea ce a făcut-o pe Tanja să se întoarcă și să-mi zâmbească, Tanja care lipsise de la școală din martie, dar acum se întorsese pentru că rulota de circ a tatălui ei făcuse pană, conform spuselor lui Freddy 1 și, în sfârșit, aveam alte lucruri la care să mă gândesc.

— Au demolat casele în care stăteau Galbenul, Roșul și Negrul azi-dimineață, am spus eu cu voce tare.

— Ce?

Domnișoara Henriksen nu era obișnuită cu mine spunând ciudățenii neîntrebat, eram elevul ei preferat ca să fiu sincer, dar în drum spre școală văzusem trei bărbați în toată firea stând aliniați și plângând ca niște copii mici pentru că adăposturile lor dărăpănate erau rase de pe fața pământului și preferam să mă gândesc la priveliștea aceea mult mai mult decât la Linda.

— Au demolat casele oamenilor care locuiau în parcul Muselund, am spus eu. Cu buldozere. Era și poliția acolo.

— O, da?

— Și eu am stat și m-am uitat. Asta am făcut.

M-am uitat în jos, ca un gest de devotament. Domnișoara Henriksen era clar nehotărâtă în legătură cu cât de mult ar fi trebuit să se lase atrasă în povestea asta cu Galbenul, Roșul și Negrul, așa că i-am spus că au fost arestați pentru că au trăit în colibele lor ilegale pentru că Direcția Grădini și Parcuri din Oslo urma să semene iarbă

acolo, nu numai în Muselunden, dar și pe panta spre Tronhjemsveiem unde minunata sălbăticie era condamnată. Și fiindcă și alții s-au simțit îndemnați să-și exprime opinia cu privire la chestiune, fără să-și ridice mâinile, domnișoara Henriksen s-a lansat într-o discuție despre proscrișii sociali, despre cei nevoiași, cum îi numea ea. Freddy 1 a spus:

— Vreți să spuneți vagabonzi, nu-i așa?

— Nu, Fred, nu asta vreau să spun, vorbesc despre oamenii care poate n-au primit dragostea pe care o meritau și care, dintr-un motiv sau altul...

— Oooff, a exclamat Freddy 1 cu un rânjet larg care cerea audiență.

A fost răsplătit de gașca obișnuită, dar nu și de mine, nu în ziua aceea, m-am uitat drept în față și am văzut-o pe domnișoara Henriksen făcând câțiva pași rapizi spre el.

— Oamenii ăștia au fost marinari comerciali în timpul războiului, am intervenit eu.

— Ce-ai zis? a spus Freddy 1 neștiutor.

Domnișoara Henriksen s-a oprit, s-a liniștit și s-a întors pe platforma pentru catedră.

— Da, Finn, poți să ne explici ce e un marinar comerciant?

— Nu. Dar e ceva legat de război. Unchiul meu a fost unul dintre ei... acum taie... lemne.

— *Lemne?*

— Da, taie lemne în pivniță.

Domnișoara Henriksen a început să ne povestească despre soarta demnă de milă a marinarilor comercianți norvegieni în timpul războiului, dar nu despre acordul universal, ca să fiu sincer, eram toți sătui până peste cap de documentarele triste care rulau pe ecranele televizoarelor noastre noapte de noapte ca procesiunile

funerare cu tonalitate sumbră. Dar acum puteam să-mi bucur ochii cu părul Tanjei și să ascult vocea domnișoarei Henriksen; avea o voce minunată, una dintre puținele voci suportabile de adult. Și mama vorbește frumos, dar, din când în când, are vocea un pic cam ascuțită. Marlene vorbește cu calm și pe același ton, orice s-ar întâmpla. Vocea lui Jan e prea slabă. Kristian vorbea ca radioul, iar mama lui Freddy 1 are o voce pe care nicio ființă umană nu o poate suporta mai mult de un minut fără să-i piară cheful de viață.

La asta mă gândeam când stăteam și admiram părul lung al Tanjei, care era ca un râu de cerneală lucioasă, m-am aplecat peste bancă să-i pot simți parfumul, un amestec de flori și benzină, nimeni nu miroase ca Tanja, nimeni nu are o voce mai frumoasă, păcat că o folosește prea rar; da, se întâmplă foarte rar să stea cineva și să se gândească tot timpul: „haide, fată, zi ceva, mor de drag să te ascult!" Și n-am pomenit de vocea Lindei, pentru că nu mai suportam să mă gândesc la ea, în timp ce tonalitatea plăcută a vocii domnișoarei Henriksen a ajuns la Leif Andreas Larsen și la șoferii de autobuz din Shetland și a trecut cu ușurință la Războiul Rece, motivul pentru care toți trebuia să avem un adăpost antiaerian în pivniță cu uși metalice mari care nu pot fi deschise de copiii sub doisprezece ani, aceasta este era nucleară, apoi, din punctul acesta, s-a întors la Galbenul, Roșul și Negrul și am văzut că pe Freddy 1 îl mânca limba să spună că Negrului îi plăcea să-și arate veverița fetițelor. Dar chiar și Freddy 1 s-a stăpânit în acea zi, chiar și Freddy 1 a fost impresionat de soarta Galbenului, a Roșului și a Negrului.

Când a sunat clopoțelul, m-am ridicat în același timp cu Tanja și s-a întâmplat s-o ating cu cotul, un șoc electric m-a cuprins și mi-am cerut scuze, vedeți, am avut un prieten în vara aceea care m-a învățat cum să fiu manierat și, din nu știu ce motiv, în acel moment m-am

gândit la G.S.E., semnul pericolelor ce aveau să urmeze – de ce noi oamenii nu renunțăm pur și simplu?

— Unde ai fost? am întrebat-o și, spre mirarea mea, nu mi-am pierdut vocea.

— Ce? a spus ea, fără nicio explicație.

Am stat în același spațiu de un metru pătrat timp de trei ani buni, cu excepția lunilor în care ea a fost plecată în călătorii, și atunci a fost prima dată când am vorbit cu ea, așa că nu era de mirare că eram un pic stângaci, dar am reușit să repet întrebarea.

— În România, mi-a răspuns ea.

N-am auzit niciodată ceva mai ademenitor.

— București, am spus eu repede ca fulgerul și am mai continuat cu câteva perle de înțelepciune despre România în timp ce plecam. Nu e după Cortina de fier?

— Cortina de fier? a murmurat Tanja confuză, încruntându-și sprâncenele.

Și, cum nu mai eram în stare să dezvolt subiectul, am continuat să vorbesc despre România.

— Ești de-acolo?

— Nu, sunt de-aici.

— Atunci ce-ai făcut acolo?

— Familia, a spus ea.

— Deci *ei* sunt de-acolo?

— Hm.

M-am întrebat dacă ar fi trebuit să mă depășesc și să spun că și eu eram de-aici, dar până atunci am ajuns în curtea școlii și chiar dacă nu mai era posibil să continuăm să vorbim în fața tuturor, nu a fost o treabă ușoară să închei conversația. Ironia sorții, Freddy 1 a venit și ne-a întrebat despre ce vorbeam, așa că Tanja a putut să-și coboare

privirea în asfalt și să se retragă cu grijă spre gașca de fete de care, fără nicio îndoială, visa să fie acceptată într-o zi.

Freddy 1, care s-a bucurat recent de câteva momente de succes datorate rulmenților cu bile și ochilor lui vineți care, între timp, s-au îngălbenit la început, apoi au redevenit normali, și asupra lui plana pericolul de a ajunge în clasa specială și, poate, din acel motiv, a avut ceva de spus în legătură cu chestiunea, măcar a simțit o nevoie puternică de a declara că toată chestia era nedreaptă.

— Nuuu? am spus eu, așteptând momentul potrivit.

— Păi, nu începi în clasa specială.

— Nuuu?

— Nu, întâi mergi la clasa normală, așa-i corect. Când învățătorul vede că ești prea prost, *atunci* mergi la clasa specială.

Nu aveam cum să scap de ce am auzit de la Flinstone nu cu multă vreme în urmă, că mama, capul răutăților, nu numai că nu a sancționat o decizie crudă din partea școlii, ci chiar ea a cerut-o.

În drum spre casă, am mers cu Linda și cu o nouă prietenă a ei, pe nume Jenny, care era mare, tăcută și ciudat de dreapta, cu toți nasturii încheiați cu meticulozitate și care-și purta ghiozdanul într-un fel care o făcea să arate de parcă era în armată.

— Unde sunt gemenele? am șoptit eu.

Linda s-a prefăcut că n-a auzit, în schimb m-a întrebat de ce o însoțeam până acasă. Trebuia să înțeleg repede care era situația și nu-mi plăcea noua alianță, chiar dacă Jenny părea o versiune feminină a lui Freddy 1. Nici n-am înțeles despre ce vorbeau pentru că atunci când își deschideau gurile doar murmurau și zâmbeau tăcute privind în depărtare, de parcă erau membrele unei asociații a muților. Iar când am trecut pe lângă noroiul lucios și sângeriu care era în locul caselor în care locuiseră Galbenul, Roșul și Negrul, mi-

am luat rămas-bun de la ele cu sentimentul că am făcut ceva corect, dar s-a terminat foarte rău, nici măcar fuga nu m-a ajutat, dar am fugit, gândindu-mă la Tanja, pe care am atras-o prea aproape și la sora care, din câte știam, fusese declarată anormală, odată pentru totdeauna.

Capitolul 19

Nici n-am trecut bine pragul că am fost întâmpinat de o furtună de rare proporții. Pentru început, mama primise un telefon la magazinul de încălțăminte, ceea ce nu era permis și, în al doilea rând, spusesem că Linda și colegii ei erau idioți. Nu mai auzise așa ceva, cum puteam eu, dintre toți oamenii, și-așa mai departe...

Dar m-am ținut tare.

— *Tu* ai trimis-o acolo, i-am spus eu cu răceală, uitându-mă la ea cu o senzație pe care n-o mai simțisem până atunci, dar care, cu toate astea, era parte din mine.

Totuși, în loc să se apere, a cedat într-un fel care avea un efect tot mai mic asupra mea.

— Dar, Finn, poți să *vezi* și tu cum e ea!

Cu siguranță nu puteam să văd cum era Linda și i-am spus asta.

— Nu ai ochi în cap? a insistat ea.

I-am repetat:

— *Tu* ai trimis-o acolo.

— Dar nu-nțelegi? Altfel... altfel...

— Altfel ce?

— Altfel ar fi trebuit să meargă la altă școală.

Am avut nevoie de câteva secunde ca să înțeleg semnificația vorbelor ei.

— Lippern? am șoptit eu neîncrezător, era o școală pentru copiii cu handicap mental de pe partea cealaltă a Torshovdalen, definită în limbajul celor mici ca o combinație de grajd, închisoare și laborator, cel mai stigmatizant loc de pe pământ.

Mama și-a acoperit din nou fața cu mâinile și a părut așa de nenorocită că mi-am dorit s-o scap de chinuri, era un adult, pentru

numele lui Dumnezeu, și ce rost au toate astea dacă n-ai tăria să lupți!

— Nu mai suport, a urlat ea. Nu mai suport!

Nici eu nu mai puteam. Am ieșit.

În aceeași seară, Linda se juca cu una dintre surorile mai mici ale lui Marlene, iar mama și fiul au avut arena aproape numai pentru ei; televizorul s-a stricat și un cunoscut al lui Kristian a venit într-o salopetă albă, echipat cu o cutie cu scule ce cântărea o tonă și conținea o grămadă de tuburi și de siguranțe puse în tăvițe mici detașabile. Bineînțeles că ar fi fost distractiv să-l privesc deșurubând partea din spate a televizorului și începând să examineze conținutul plămânilor, inimii și vaselor de sânge infectate cu silicoză. Am spus bine, lucrurile alea erau intestinele, nu-i așa? Dar el doar s-a uitat la mine cu o expresie serioasă.

— Nu, ăsta e un aparat tehnic. Nu are nimic uman în el.

— Dar e un șoc în el, nu-i așa? Poate să-ți dea un șoc, nu-i așa?

— Dacă e băgat în priză, poate. Se numește electricitate.

— O, da.

— Nu știi ce e electricitatea?

— Nuuu...

— Electricitatea, trebuie să fi auzit de ea.

— Nuuu...

— *Finn!* am auzit-o pe mama strigând din bucătărie, cu vocea ei cea mai ascuțită, iar eu i-am răspuns, mai obraznic ca niciodată, două roluri pe care, după ce le-am adoptat, nu ne-a fost ușor să renunțăm la ele. Dar cel mai bun lucru la roluri e că nu mai pierzi timpul întrebându-te ce trebuie să faci. L-am întrebat pe om dacă credea că ar trebui să bag televizorul în priză ca să facă un fulger

adevărat și să moară, apoi a apărut mama, m-a tras după ea în bucătărie și m-a întrebat de-a ce naiba credeam că mă jucam.

— Poate și eu ar trebui să-ncep să-nvăț în clasa specială, i-am spus.

Expresia feței ei mă amenința cu o nouă palmă, dar m-am retras repede, apoi ceva diferit mi-a trecut prin minte.

— Vreau să văd fotografiile.

— Ce fotografii?

— Ale tatălui meu.

— Ce vorbești?

M-am întors în camera de zi și l-am întrebat pe bărbat dacă puteam să împrumut o șurubelniță.

— Poftim.

— Nu ai una mai mare?

Mi-a dat o șurubelniță mai mare și m-am întors pe câmpul minat la mamei, am intrat în dormitor și am băgat șurubelnița în crăpătura de deasupra sertarului încuiat al măsuței de toaletă, apoi m-am așezat pe patul ei – erau doi metri între mine și grozava rangă care până acum nu făcuse nicio pagubă, dar era acolo, o faptă care aștepta să fie făcută, care a lăsat-o pe mama fără suflare în timp ce fugea după mine.

— Zici că seamănă cu el, i-am spus.

— Ce?

— Spui că Linda arată ca tatăl meu... al nostru. Vreau să văd dacă e adevărat.

Părea să fie gata să cedeze, când m-am auzit formulând următoarea propoziție.

— Ești mama ei?

— Ce naiba vrei să spui cu asta?

— Ești *tu* mama ei?

— Finn, te rog!

Lacrimi îmi curgeau pe obraz și de-abia vedeam.

— Nu zici doar că arată ca *el,* i-am spus eu. Ci și că e ca *tine.*

A stat în picioare o vreme, apoi s-a așezat și a început să-mi mângâie părul, ciufulindu-l și zburlindu-l cu stângăcie, dar atunci nu m-a mai deranjat, așa că am stat uitându-ne la șurubelnița uriașă și la mânerul uzat de lemn, uns cu vaselină și ulei negru, temându-ne că aparenta noastră împăcare va trece.

— Finn, e greu să-ți explic, mi-a zis ea. Dar nu m-am referit la felul acela, de asemănare familială.

— Atunci la ce?

— Poate la faptul că am trecut prin aceleași *experiențe,* în copilărie...

— Experiențe triste?

S-a gândit și a spus:

— Da.

Probabil că i-am dat impresia că am înțeles despre ce vorbea, chiar dacă nu mai voiam să aud nimic. Mi-a periat cu mâna câteva șuvițe de păr de pe față, s-a aplecat înainte, și-a scos cutiuța de bijuterii din sertarul noptierei, a deschis-o și mi-a dat o foaie de hârtie, care era de fapt un document tipărit care dovedea că eram cine eram, Finn, născut în spitalul Aker, la opt și jumătate dimineața, la ziua corectă, în anul corect, fiul ei și al macaragiului, da, chiar și numele de Finn, pentru că s-au hotărât să mă numească așa când m-au plănuit, a fost numele bunicului meu – dacă ar fi arat băiat, bineînțeles.

— Ăsta e cel mai de preț lucru pe care-l am, a spus ea încetișor.

— Aha, am spus eu, uitându-mă în jos la document, era și o semnătură, a unui doctor.

— De-asta îl țin în cutia asta. Înțelegi?

Am dat din cap. A ridicat plicul și mi-a arătat că era gol.

— Și nu mai e alt certificat de naștere, vezi?

Am dat iar din cap, simțindu-mă cu câteva kilograme mai ușor după fiecare informație pe care mi-o oferea.

— Doar ăsta e, a continuat ea.

— Hm, hm, hm, am spus eu mai mult pentru mine.

A pus certificatul înapoi în plic, a scos o cheiță, s-a dus la măsuța de toaletă și a scos șurubelnița.

— Poți să te uiți la *una,* mi-a spus ea și a vârât cheița în broască. La poza noastră de la nuntă.

— Nu mai contează, i-am spus eu ridicându-mă.

Am descoperit că, deși a fost mai rău decât inutilă în chestiunea cu clasa specială, era tot mama mea și, deși confruntarea noastră nu fusese *chiar* despre asta atunci când a început, cu siguranță devenise despre asta mai târziu, dar cea mai importantă întrebare a primit ca răspuns un „da”. Pentru că nu aveam ceva mai bun de făcut, am luat șurubelnița, am dus-o înapoi și mi-am cerut scuze încă o dată.

— Bine, a zis ea din spatele meu. Acum măcar știi unde e cheia.

Capitolul 20

După câteva zile, Kristian stătea cu noi la cină. Mi-am petrecut după-amiaza încercând să-i scriu Tanjei o scrisoare, care pe lângă faptul că includea nume ca România, Moldova, Albania și așa mai departe, trebuia să cuprindă toată frumusețea nemăsurată a vieții mele, cuplată cu durerea de cap la fel de mare care mă cuprindea când încercam să fac ca totul să fie coerent.

Dar atunci nu mi-am găsit cuvintele.

Stăteam între feliile de pâine și paharul cu lapte, mai era o sticlă de vin roșu cu două pahare cu picior pe care mama le ținea în bufet și, de obicei, apăreau numai când trebuiau șterse de praf. Linda era în toane bune, făcuse o listă cu patru ingrediente cu care trebuiau făcute sandviciurile și ne ceruse să votăm pentru ele, în timp ce Kristian vorbea despre cutremurul din Persia care făcuse mii de victime, ne-a explicat ce era scara Richter și ne-a spus cât de norocoși eram că trăiam în Norvegia și nu în locul de întâlnire dintre două plăci tectonice. Între timp, mama bea vin roșu, din când în când ștergându-și ușor buzele cu un șervețel și mi-a spus cu o urmă de zâmbet pe față:

— Îmi imaginez cum ai stat tu în fața directorului și i-ai spus ce i-ai spus.

— Da, trebuie s-o spun, băiatul ăsta *are* ceva, a chicotit Kristian, profitând de ocazie, dar a fost pus la punct imediat de privirea mamei, privirea care spunea că era acolo și trebuia să asculte ceva din gura chiriașului care putea fi interpretat ca o critică.

— Ce altceva puteam să fac? a plâns ea cu obrajii aprinși.

— Problema nu e la copii, a murmurat Kristian. Problema e faptul că insistă să-i pună în...

Mama a trebuit să-i vină-n ajutor.

— Într-un compartiment?

— Ăă... da, asta e.

S-a forțat să zâmbească, s-a uitat în jur după o scăpare și a pus ochii pe Linda.

— Linda, cum îți mai merge? a spus el cu voce tare. Îți place la școală?

— Da, a spus Linda, fugind până în camera ei după caietul cu exerciții și un creion și a început să scrie ceva ce ar fi trebuit să fie niște litere, mama a trebuit să-și pună mâna pe ochi ca să se abțină.

— De ce vorbești așa de tare cu ea tot timpul? l-am întrebat pe Kristian.

— Așa fac?

— N-am observat.

— Finn, unde vrei s-ajungi?

Mama și-a luat mâna de pe ochi și m-a privit fix cu o expresie amenințătoare. Eu mi-am pus capul pe masă, m-am întors cu fața către mobilierul de bucătărie și am șoptit încetișor:

— Linda?

— Da, a spus Linda, preocupată cu mâzgăliturile ei de cealaltă parte a mesei.

Mama parcă avea ceva în minte, în timp ce Kristian s-a uitat din nou de parcă ar fi pierdut o ocazie, apoi, dintr-un motiv inexplicabil, a făcut o criză de furie. Dar imediat mama și-a pus mâna peste a lui – și imediat am văzut, nu numai ce ne făcea Linda, arătându-ne cine eram, dezvelindu-ne, dar și chipul stupid al unui om care și-a pierdut controlul și m-am întrebat, într-o clipă de mirare, dacă trebuia să-i spun, în sfârșit, ce se întâmplase cu coastele mele, cum a schiat chiriașul după mine în acea zi geroasă de iarnă acum o eternitate și a încercat să-mi bage mințile-n cap, cum zicea el, ca să nu-i spun mamei că a făcut-o pe Linda retardată, secretul acela

sinistru pe care-l țineam în mine de atâtea luni, fără să știu de ce, pur și simplu nu-mi ieșea pe gură, iar mâna ei liniștitoare care a acoperit-o pe a lui, acea mână intimă și liniștită, a mai fost acolo.

M-am ridicat, am mers în camera de zi, am deschis televizorul și m-am uitat la un program pentru copii fără să înregistrez măsurile unei căsuțe pentru grauri, fără să aud ce se spunea despre fanfara băieților dintr-o școală din Valdres, în timp ce diferite instrumente mi se perindau prin fața ochilor, cornul francez, clarinetul, trompeta... când alt scandal a izbucnit în bucătărie, iar Kristian a sărit în picioare și s-a îndreptat spre camera lui, numai ca să fie oprit din drumul lui, încă o dată, tot de tonul ascuțit al mamei.

— Trebuia să sărbătorim astăzi, nu-i așa?

Sărbătoreau faptul că mama fusese promovată, mergea la lucru și cu hainele și cu pălăria departamentului, de fapt nu era o promovare adevărată, dar, cel mai probabil, însemna ceva în plus la plată.

Mai era scrisoarea asta a mea pe care trebuia să o scriu pentru Tanja.

Până atunci scrisesem două compuneri despre vacanță, una despre mine și despre Linda pe insulă și una pentru Freddy 1, despre șederea lui pe aceeași insulă. Fuseserăm împreună în vacanță, fiecare în cortul lui. Al lui Freddy 1 a fost verde și mai puțin spectaculos și, măcar o dată, nu s-a mai făcut de râs, l-am făcut să-și scrie compunerea cu cerneală pentru doar jumătate din banii pe care mi i-a oferit. Amândoi am beneficiat de asta.

Așadar, ce era cu scrisoarea către Tanja de era așa de greu de scris?

Pentru început, Tanja chiar aștepta o scrisoare de la mine? Nu era ușor de spus, eram o enigmă. Aveam moț, eram un pic mai scund decât ea și nu îi spusesem niciun cuvânt până de curând. Și, bineînțeles, o scrisoare era ceva unic; de fiecare dată când se

întâmplă ceva serios, urmează o scrisoare; numai lucrurile care sunt așa de importante că nu pot fi rostite cu voce tare sunt într-o scrisoare; scopul scrisorilor e să facă ordine, în toate felurile, funcționează ca probă scrisă, formulări legale, scrisorile sunt pentru totdeauna – și, în fine, epoca de piatră s-a terminat.

Am închis televizorul, am mers în camera mea și i-am scris Tanjei o scrisoare de patru pagini, am vărsat și o lăcrimioară, era genul de plâns pe care mama îl considera bun, poate pentru că venea din dorința de a fi fericit, și am introdus-o într-un plic pe care am scris numele ei, Tanja, era aproape la fel de copleșitor ca România. Apoi m-am întrebat dacă ar trebui să desenez și un timbru pe el, dar am ajuns la concluzia că era ceva copilăresc și, în schimb, m-am apucat să citesc *Soldatul necunoscut*. Între timp, altă sticlă de vin roșu a apărut pe masa din bucătărie.

De obicei, nu mergeam la culcare înaintea Lindei, dar atunci s-a întâmplat de două ori în aceeași săptămână. Am citit din nou primele șapte pagini. Ca Linda. Dar am scris o scrisoare importantă și am simțit fluxul de idei, febril și neliniștit, curgându-mi prin degete și prin vârful peniței pe hârtie, în timp ce scrisul de mână îngrijit și imaginile din mintea mea au ajuns brusc acolo, așa de tangibile, pe o foaie de hârtie și puteau fi citite – iar secretul cu care mama mi-a tulburat viața când a atins mâna chiriașului a fost uitat, dar de ce? Lenjeria murdară a lui Kristian a devenit parte integrantă dintr-a noastră, maiourile tip plasă, șosetele și pantalonii largi de sindicalist atârnau lângă cămășile mele și colanții Lindei în uscătoria din beci, garderoba unei familii nucleare cu patru membri, s-au auzit și câteva afirmații jignitoare pe stradă în legătură cu asta.

— Ce face maică-ta cu chiriașul ăla al vostru?

Stătea la masa din bucătărie aproape în fiecare seară, stătea de vorbă pe scări cu Frank, de parcă erau vecini, a luat parte și la

activitățile comunității locale, scoțând nisipul de la stația finală a autobuzului, toate astea pe lângă comentariile tot mai numeroase despre Linda și despre mine, de parcă era treaba lui, servite cu tot stocul de expresii pe care le puteai citi pe figurile tuturor *taților*. Așadar de ce nu i-am spus despre coastele mele?

Pentru că nu aveam încredere în ea, oricâtă grijă avea de documentul din cutiuța ei pentru bijuterii care dovedea că eram cine eram, dar, de fapt, nu-mi dovedea nimic. Dar atunci o aveam pe Tanja...

Capitolul 21

Nu i-am înmânat niciodată scrisoarea. Deși am cărat-o în ghiozdan o vreme. Și simplul fapt că era în ghiozdanul pe care mi-l puneam în spate în fiecare dimineață, pe care-l aliniam cu celelalte ghiozdane în fața intrării în curtea școlii, ghiozdanele „clocitoare", cum li se spune la școală, acel ghiozdan pe care-l învârteam deasupra capului, cu care mă băteam, cu care mă dădeam pe gheață și în care îmi țineam penarul și cărțile, era ca și cum aș fi mers peste tot cu o putere uriașă în mine, o capacitate latentă, o grenadă de mână așteptând să explodeze. Gândul că, în orice moment, puteam să scot acea scrisoare care a reușit să mă împace cu neliniștea mea interioară și să o trântesc pe banca Tanjei era așa de măreț că umbrea toate eșecurile pe care le-am trăit când mi-am pierdut curajul la posibilele momente de predare a scrisorii, pentru că am aflat ceva despre ea, despre Tanja, care m-a făcut să simt că poate și ea, la fel ca mama, nu merita o scrisoare așa de lungă; până la urmă, era genul de scrisoare care se scrie o singură dată în viață, singura dată când o simți cu adevărat; toate scrisorile care urmează pălesc în comparație cu aceasta, sunt reduse la copii și la falsuri pentru că se bazează pe experiența primei scrisori, prima și singura. Nu scrii dulcegării în scrisoarea vieții tale. Scrii adevărul.

La sfârșitul lui septembrie, miracolul s-a întâmplat, în sfârșit, tot sub forma unei scrisori. Era o miercuri, parcă era o zi de vară care încurca anotimpurile. Am fugit acasă în mare viteză, plănuind să mă întorc rapid din hol și să particip la o cursă de carturi când mama a apărut brusc, cu două ore înainte de ora obișnuită de venire și în aceeași stare de furie în care fusese după ce primise telefonul de la directorul școlii. Avea o scrisoare în mână.

— Tot tu ai făcut-o și pe-asta? a lătrat ea la mine.

Mi s-a pus scrisoarea sub nas ca țeava unui revolver și n-am înțeles nimic altceva din literele tipărite decât că Linda urma să fie transferată în săptămâna următoare la clasa pentru care a fost înscrisă de la început, pentru o perioadă de probă, așa se declara, după „o analiză cuvenită" și „după consultarea cu învățătorul clasei speciale și cu asistenta școlii"... Numai bine, Flinstone.

— Nu, am spus eu, ceea ce era și adevărul.

Cu toate astea, cred că a părut că am avut nevoie de timp să mă gândesc, cum fac de fiecare dată când mă încolțește mama, erau multe aspecte pe care trebuia să le iau în considerare. Dar ea a luat răspunsul meu ca pe o mărturisire și a ieșit pe ușă ca să-i facă o vizită lui Eriksen din blocul alăturat, el avea telefon și, tremurând de indignare, l-a sunat pe director pe numărul lui de-acasă.

La întoarcere a fost mai mult obosită decât furioasă și a început imediat să facă ordine într-un dulap, ceea ce făcea când voia să fie lăsată în pace sau nu știa ce să facă cu mâinile, așa că făcea curat printre toate lucrurile care se adunau într-o casă de-a lungul vieții cu singurul motiv că o consola să știe că mai erau acolo.

Dar ceea ce m-a surprins nu a fost mustrarea primită de la ea, ci ideea ei că ar fi fost ceva îngrozitor că Lindei i s-a dat, în sfârșit, permisiunea de a începe într-o clasă normală. Așa că i-am pus întrebări. Și-a ajuns imediat pe marginea prăpastiei.

— *Pentru că nu mai pot suporta și alte dezamăgiri!* a țipat ea în dulapul ăla tâmpit. *Nu poate să-ți intre asta-n cap?!*

— Dezamăgiri...?

Mi se părea că am halucinații auditive.

— Păi, imaginează-ți că nu trece clasa! Nu voi putea suporta asta!

Dacă aș fi fost mai iute de picior sau dacă aș fi avut optsprezece ani, ar fi fost rezonabil să întreb dacă Linda a fost repartizată la clasa

specială ca ea, *mama,* să nu fie expusă unei potențiale dezamăgiri. În schimb, am comis păcatul de moarte de a o întreba dacă într-adevăr au fost chiar așa de multe dezamăgiri în viața ei; vedeți, eu nu-mi aminteam în fiecare zi de tatăl meu, de divorţ, de pensia văduvei și de lucrurile îngrozitoare care i s-au întâmplat ei în copilărie. A stat în fața mea și m-a întrebat direct dacă făceam mișto de ea sau ce.

A trebuit să mă întorc în camera mea și să-mi citesc scrisoarea către Tanja cu speranța că va avea efectul obișnuit asupra mea. Dar de-abia au trecut câteva minute că a intrat în cameră, s-a așezat pe patul Lindei și a spus:

— Îmi pare rău, bineînțeles că nu e vina ta că o mută...

— Nu, nu e, i-am spus.

— Sper doar să se descurce.

— Bineînțeles că o să se descurce.

Dar ochii ei au devenit mai triști, a găsit-o pe Amalie dormind sub plapuma Lindei, a luat-o și a stat cu ea în poală, păpușa de cârpă cu două copilării separate în urma ei.

— Finn, ea seamănă *foarte* mult cu mine.

— Hm...

— În toate felurile.

— Nu cumva ai învățat și tu într-o clasă specială? am încercat eu să aflu.

— Nu, n-am făcut asta. Nu asta e...

— Bine, atunci ce e? am strigat eu, ca să scot odată pentru totdeauna ce-i chinuia mintea și poate și pe-a mea și ne împiedica să fim noi înșine și a spus ceva despre faptul că Lindei îi lipsea concentrarea, coordonarea și alte cuvinte care, după cum sunau, păreau a proveni din limba latină și nu însemnau prea mult pentru mine, așa că a renunțat să mi le mai explice.

— O să înțelegi într-o zi, a spus ea ca o concluzie și a văzut scrisoarea pe care încercam s-o ascund fără tragere de inimă. Și tu ai primit o scrisoare?

— Nu, e una pe care-am scris-o.

— Cui?

— Tanjei.

— Cine-i Tanja?

— Hm, am încercat eu să ocolesc adevărul până când ea și-a amintit un scandal pe care îl făcusem în primăvară, din cauza aceleiași Tanja, pentru că atunci credeam că ar fi trebuit să i se permită să locuiască la noi, de vreme ce deja eram așa de mulți, ca să nu mai trebuiască să plece în lunga călătorie spre țara despre care acum știu că e România.

— Aia care ai vrut să stea aici? a râs ea, lovind ușor plapuma ca semnal că ar trebui să mă așez. Apoi mi-a spus că nu pot trece prin viață fiindu-mi milă de toată lumea, mi-a amintit că aduceam acasă câini și pisici pe care voiam să-i adopt, „o să-ți distrugi viața, Finn, dacă crezi că exiști ca să-i salvezi pe alții, cum ar fi Freddy ăla, de exemplu..."

Am contrazis-o, spunându-i „cum altcumva ai putea să-ți petreci timpul", în timp ce am înțeles încă o dată ce dor mi-a fost să stau acolo, fără țipete și strigăte, auzind-o spunându-mi că va trebui să ne concentrăm asupra Lindei, eu și cu mama. Am răspuns, aproape triumfător, că nu trebuia să ne facem griji în legătură cu Linda pentru că deja știa să citească.

— Nu, Finn, nu poate.

— Ba da, poate și e doar în clasa întâi. Oricum nici ceilalți nu știu să citească...

— Dar nimeni nu s-a pregătit așa de mult ca noi, în fiecare zi, timp de aproape un an. Noi am...

— Adevărat, am insistat eu fără să-mi ridic vocea.

Din nou, mama m-a privit de parcă urma să aibă o recădere și să țipe, dar, în schimb, ea părea să mediteze, de parcă era posibil să am dreptate și a întrebat cum de Linda n-a putut să citească nici cele mai simple cuvinte când ea și cu mama se relaxau citind o carte. I-am spus:

— Cred că nu-i place să fie bătută la cap.

— Acum mă iei peste picior.

— Nu, nu fac asta, i-am spus. Ea știe să citească, chiar și cuvinte pe care nu le-a mai văzut înainte.

— Bine-ar fi să fie-așa, a oftat mama.

— Unde-i? am întrebat-o.

— La gemene.

M-am ridicat, am mers pe coridor, am apăsat soneria familiei Syversen și am adus-o pe Linda înapoi în dormitorul în care mama încă stătea cu Amalie în poală. A zâmbit obosită, a mângâiat părul Lindei și a întrebat-o cum i-a mers în ziua aceea, iar Linda i-a răspuns, ca de obicei, că totul era bine.

I-am spus să se așeze lângă mama, i-am dat scrisoarea către Tanja și i-am cerut s-o citească.

— Nu pot, a zis ea cu zâmbetul ei șăgalnic, ca să mă facă *pe mine* s-o citesc.

Dar n-a mers, nu atunci. Mirată, s-a uitat la mama. Dar atunci nu i-a mai venit nimeni în ajutor, mama deja se pregătea să-și acopere ochii cu o mână tremurândă sau cu amândouă pentru că nu era doar ca la un examen de admitere la facultate, pe care nimeni din familia mea nu îl dăduse vreodată, ci o teză de doctorat în abilități de bază pentru supraviețuire.

— Sunt mică, a spus ea.

— Ești pe naiba, i-am spus eu.

— *Trebuie?*

— Da, i-am repetat eu, era o chestiune de viață și de moarte, iar mama a trebuit să-și exercite voința ei de fier ca să nu strige: „Haide, Finn, termină, hai să mergem, să mâncăm și s-o lăsăm în pace” etc.

Linda s-a uitat încruntată în jos la hârtie, a respirat adânc și a citit:

— Tanjei care-și face bagajele în fiecare an și călătorește în România și în Sardinia...

Și când a reușit, mai mult sau mai puțin încurcată, să treacă și de imposibilul „Cehoslovacia”, mama a luat-o razna de tot și a început să se comporte într-un fel pe care aș prefera să nu fiu nevoit să-l descriu.

— E vina *mea!* E vina *mea!*

Linda a făcut ochii mari de groază și a fost asaltată cu îmbrățișări stângace și ceea ce cred că trebuie să fi fost o izbucnire a bucuriei, deși părea mai mult chinul unei morți îngrozitoare. Mama a sărit în picioare, cu mâna pe frunte, de parcă n-ar fi putut să-și amintească numele ei sau unde locuia. Iar Linda a fost și mai năucită. Dar am reușit să-mi smulg scrisoarea din mâinile ei înainte ca părțile mai intime să fie dezvăluite, am vârât-o în ghiozdan și am dus-o pe Linda în bucătărie ca să gătim un pic, să facem chiftele.

— Cu ceapă, a spus Linda.

— Cu ceapă, am spus eu, luând vasul oval de aluminiu din frigider și dându-i un cuțit mare și arătându-i cum să curețe ceapa, așa, așa, și am început cu chiftelele, care erau deja pe jumătate gătite și nu aveau nevoie de mai mult decât să fie puse în tigaie cu un pic de unt Melange, trăncăneam non-stop pentru că aveam o idee vagă că ar trebui să trag de timp, cu cât ar fi durat mai mult, cu atât mai calmă ar fi fost mama când ar fi venit să verifice mâncarea, ăsta e unul dintre lucrurile pe care le știe un fiu, Dumnezeu știe cum, mai

devreme sau mai târziu mamei lui îi va veni mintea la cap, va prelua controlul și va râde de toată întâmplarea.

Și așa a făcut. Mama nu te lasă baltă la nevoie. A venit, cu ochii uscați, refăcută și calmă și a spus „o, bravo vouă”, înainte de a lua cuțitul cel mare și, cum am mai spus, de a prelua controlul. Mama e capul familiei. Între timp, eu și Linda stăteam față-n față, bătând cu furculițele și cuțitele-n masă și spuneam întruna „bitumul și asfaltul” tot mai tare până când Linda a izbucnit în râs.

Asta era formula magică a lui Freddy 1, pe care o mai mormăie; cred că singurul motiv pentru care face asta e că-și imaginează că sunt niște cuvinte elegante sau pentru că e pe jumătate nebun și nu și le poate scoate din minte – capul lui e plin de cuvinte ciudate, cuvinte roșii, cuvinte verzi și cuvinte aproape fără culoare, iar, la sfârșit, toate sună ca un strigăt de ajutor.

Capitolul 22

În curând avea să fie ziua Lindei. Și în privința asta era pe un teritoriu necunoscut, era ca un nou-născut, o inocentă, așa că în acea zi a trebuit să facem mai mult decât ce obișnuiam să facem anual pentru alții, a fost marcată și o performanță de neegalat la testul de citit, au fost invitate toate fetițele adunate de pe stradă, mama a trebuit să coacă un tort, Kristian să facă trucuri magice...

Iar eu ce-am făcut?

Nimic, știam că începea să mă controleze ceva, începeam să stau mai mult pe-afară, până târziu în noapte, stăteam într-un copac din Hagan, în adăpostul antiaerian sau glumeam că o să-mi fac o cameră în pod, un adăpost temporar fără Kristian, iar când mama m-a întrebat într-o zi dacă ar trebui să invităm și câțiva prieteni de-ai mei, mi-a ajuns.

— De ziua *Lindei?*

— Da... ce-i așa de ciudat?

— Ăă... da, de fapt e.

— Dar Essi?

— Nu prea mă mai joc cu Essi.

N-a mai spus multe o vreme, probabil din teamă că îl voi sugera pe Freddy 1, dar, un pic mai târziu, a făcut chiar ea sugestia aceea.

— Freddy ăla poate să vină, nu-i așa?

Zis și făcut. Așa că, atunci când a venit seara, mi-am ascuns jacheta și pantofii unde-mi țineam bicicleta, în pivniță; în timp ce primii oaspeți, gemenele, au sosit și au făcut mare gălăgie, am reușit să mă strecor neobservat și am coborât pe scări, unde am dat de alt oaspete, Freddy 1 în persoană, care încerca să ascundă ceva la spate.

— Ce pui la cale? l-am întrebat.

— Ăă... nu știu, a spus el rușinat.

Am stat uitându-ne unul la altul, era o întâlnire de care știam că ne-am fi putut lipsi amândoi. Apoi a mai apărut un oaspete, Jenny, cu spatele mai drept ca niciodată și am reușit să mă strecor în camera unde țineam bicicleta și să-mi schimb hainele.

Am plecat și m-am plimbat prin cartier, prin Eikelundveien, de-a lungul Liaveienului, la dreapta și apoi într-un teritoriu aproape necunoscut. Am mai fost pe-acolo cu bicicleta, cu prietenii, dar cu bicicleta e una, pe jos ești mai aproape de pământ și mai puțin mobil în spațiu și timp, mai prezent, cum s-ar spune, prin părțile străine. În jurul meu erau grădini și case separate în rânduri perfect drepte, îndesate de viață intimă și stoicism în papuci de casă călduți. Apoi a început să plouă, ploaia s-a transformat în furtună, apoi în lapoviță, iar după ce am trecut de o grădină de zarzavaturi, m-am găsit vizavi de termocentrala din cartierul meu, copleșit din nou de senzația aceea ciudată de a mă întoarce acasă și a vedea că nu s-a schimbat nimic.

Dar n-am ajuns decât la jumătatea cartierului, când am zărit cele aproximativ paisprezece vehicule colorate parcate lângă gardul de hotar dintre cartierul nostru și Gamlehagan, înconjurate de difuzoare și niște sunete exotice care puteau fi doar muzică de târg. Mi-am amintit că auzisem despre asta, că se va ține un târg în Tonsen, cu o roată a norocului, o tombolă și piramide de conserve pe care le puteam doborî cu punguțe cu mazăre, precum și un loc de tras la țintă.

Mai mult cea din urmă mi-a atras atenția – de fapt am mai folosit o armă cu aer comprimat, la Østreheim, și am tras destul de bine, unchiul Tor mi-a spus că aveam un talent înnăscut. S-a oprit și ploaia până atunci, până la urmă, era doar octombrie, era între șapte și opt seara și o ultimă rază de soare înclinată m-a luminat; mai mult decât atât, aveam șapte ore în buzunar.

Dar era o coadă, formată și administrată de Raymond Wackarnagel și acoliții lui și o altercație violentă se desfășura la locul de tragere la țintă între proprietarul solid, o matahală cu umeri largi, care vorbea suedeza într-un fel pe care cei ce stăteau la coadă îl considerau foarte amuzant și mai sus menționatul Wackarnagel, care era înfuriat de ceva – am auzit cuvinte ca escroc, vagabond și gunoi fiind aruncate de la unul la altul.

Înainte să cercetez problema mai în profunzime, am zărit-o pe Tanja, între toți oamenii, Tanja mea, la fel de invizibilă ca întotdeauna, stând pe un scaun pliant lângă intrarea în camera groazei. M-am bucurat să observ că ea m-a văzut prima și aștepta ca *eu* s-o observ pe ea și am zâmbit, ceea ce cred că am și făcut pentru că privirea ei era plecată, cu plăcere și grație, de asta nu mă îndoiam.

Din cauza asta am putut continua să o privesc din față. Era o adevărată priveliște: își ținea genunchii strâns apropiați sub poala rochiei ei roșii și înflorate, precum cea a mamei pentru magazinul de încălțăminte, și erau un pic ascuțiți. *Prea* ascuțiți? Eu întotdeauna am avut o slăbiciune pentru genunchii rotunzi. Mai mult decât atât, avea niște gambe așa de subțiri, de la genunchi în jos erau înclinate spre interior, până unde gleznele slabe intrau într-o pereche de șosete și niște pantofi mari de bătrânică, genul pe care bunica îi purta când stătea în balansoar. Nu pot uita părul ei, minunata cascadă de cerneală lucioasă care acum era împărțită în două și curgea pe fiecare parte a feței ei fermecătoare, parcă pictată de Modigliani, și pe care, cum am spus mai devreme, încerca s-o ascundă fără tragere de inimă; nu mi-a trecut niciodată prin minte că nu exista doar de dragul meu, credeam că va fi întotdeauna acolo pentru mine, chiar dacă o observam din față sau din spate, părul ei era *al meu,* era coafat, spălat, pieptănat de dragul meu, apoi am simțit un suflu de respirație umedă în ureche.

— Finn, e rândul tău, dar cred că ar trebui să ratezi la rahatul ăsta, se-ntâmplă ceva dubios aici.

La sfaturile lui Wackarnagel e bine să iei aminte, dar am pornit ceva acolo și trebuia să termin ce-am început, așa că am pus cincizeci de ore pe tejghea și ditamai matahala a împins spre mine un vas de zinc care conținea cinci săgeți de diferite culori și o pușcă mai mult decât uzată, pe care am cântărit-o în mâini și căreia i-am examinat zgârieturile de pe pat, vechimea, uzura. Am deschis-o și am încărcat-o, dar când voiam să introduc prima săgeată în țeavă, am început să tremur, săgeata mi-a căzut din mână și, în timp ce m-am aplecat s-o ridic – spre amuzamentul tuturor –, am simțit din nou parfumul inconfundabil de flori și benzină.

— Țeava e strâmbă. Țintește spre dreapta!

M-am îndreptat, am pus săgeata în țeavă fără să mă uit în jur și am ochit.

— Nu te sprijini, a spus suedezul.

M-am uitat la el cu o privire întrebătoare.

— Nu te sprijini! a repetat el și mai vehement.

— De-abia ajunge la tejghea, a spus Wackarnagel.

Barosanul m-a privit cu lehamite.

— Atunci, bine.

Nici măcar nu înțelegeam despre ce vorbeau.

— Sprijină-ți coatele de tejghea, mi-a ordonat Wackanagel.

Am făcut ce mi-a spus, adică ceea ce făcusem deja mai devreme, am sprijinit arma, mi-am mijit ochii, am țintit un pic spre dreapta și am nimerit cercul interior, un nouă, spre stânga centrului. Am ochit următoarea țintă mai spre dreapta și m-am apropiat și mai mult de centru. A treia oară am nimerit ochiul unui taur, dacă așa se numește, un zece și, de asemenea, ultimele două săgeți au ajuns unde trebuia, totul spre veselia tot mai crescândă a mulțimii.

Dar nu toate țintele erau ochi de taur, am fost informat, însă patruzeci și cinci de puncte erau suficiente pentru un premiu, slipuri de baie cu Tarzan sau o pungă cu dulciuri Twist.

— Ia dulciurile, mi-a spus Wackarnagel.

Dar chiloții erau cu dungi de tigru, așa că i-am luat și în acel moment am întâlnit privirea Tanjei, era iar pe scaun cu genunchii ei irezistibili.

— Mai faci o încercare? m-a întrebat Wackarnagel.

— Nu mai am bani.

— Uite! Dar de data asta ia Twisturile!

Altă monedă de cincizeci de ore a aterizat pe tejghea și matahala a împins alt vas cu săgeți spre mine cu un oftat resemnat.

— Nu te sprijini, a spus el din nou.

Iar de data asta a vorbit serios.

— Nu fi prost! a intervenit Wackarnagel.

— Altfel n-am nicio șansă, am spus eu.

Wackarnagel a renunțat și mulțimea a tăcut. Am încărcat arma, am adoptat o postură potrivită, mi-am sprijinit cotul stâng de osul șoldului și am câștigat din nou patruzeci și cinci de puncte, a urmat încă o rundă de aplauze, iar de data asta am ales punga cu Twisturi pe care Wackarnagel a pus mâna și i-a împărțit conținutul între beneficiarii care-l meritau și erau surprinzător de mulți în acea zi, cred că atmosfera îi adusese.

— Doamne, Finn l-a bătut pe ticălos, nu-i așa, băieți? Hai, mai ia una!

Altă monedă de cincizeci de ore a aterizat pe tejghea cu un clinchet, o monedă așa de netedă și de strălucitoare că trebuia să fi fost la apogeul carierei ei de monedă, un semn precis văzut prin microscopul euforiei, fiecare fir din blana buhundului norvegian era vizibil și parcă lătra. Dar acum toate se adunaseră serios în mine,

privirile înfocate dintre cascadele Tanjei de lângă camera groazei, dorința mea ridicolă de a evada, toamna aceea care nu s-a dovedit a fi mai bună decât primăvara, poate din cauza lui Kristian și, nu în ultimul rând, fantastica petrecere aniversară care se desfășura în acele momente în apartamentul nostru, *fără* mine.

Dar nu-mi puteam lua ochii de la raftul de sus, unde erau nu mai puțin de șase ursuleți de pluș uriași – patru roz, doi de un albastru-deschis și unul galben – aliniați și constituind atracția principală a galeriei de tras la țintă, deasupra semnului cu cele „48 – 50 PUNCTE" imposibil de obținut, ceea ce însemna că dacă reușeam să nimeresc trei de zece și două de nouă aș fi putut să iau un ursuleț de culoare albastru-deschis, să i-l dau Lindei și să-mi rezolv toate problemele, chiar dacă asta însemna să ignor ordinele lui Wackarnagel.

Dar era un preț pe care eram gata să-l plătesc.

Oricum, Tanja îmi calma nervii, la fel ca scrisoarea atunci când funcționa. Și, după ce am nimerit primul zece la a treia rundă, m-am simțit mult mai încrezător. Am nimerit și următoarele două la fel de ușor. Apoi mi s-au înmuiat picioarele, n-am mai putut să mă țin pe ele, a trebuit să-mi relaxez brațele, să pun arma pe tejghea și să încerc să respir adânc, mă simțeam sleit de puteri. Wackarnagel m-a observat mirat.

— Finn, ce-i cu tine?

— Nu știu, am murmurat eu.

— Tăceți! a strigat el la mulțimea adunată. Finn se concentrează!

Cred că ăsta era un fel de-a privi lucrurile. Dar, cu toate astea, a trebuit să îngenunchez și să-mi întind palmele pe pământ. Ghemuindu-mă în poziția aceea imposibilă, mi-am recăpătat puterea, m-am ridicat drept în picioare și am încărcat arma – încet, ca într-o transă, într-o tăcere respectuoasă, apoi am ridicat-o și

imediat am nimerit încă un zece care, de data asta, n-a mai fost acompaniat de o rafală de aplauze, ci de un mare colectiv de guri căscate.

De unde aveam să-mi iau puterea pentru a nimeri ultimul ochi de taur? Din nou de la Tanja și am știut de când am apăsat pe trăgaci că voi nimeri ținta. Același lucru l-a știut și suedezul, care a tras o înjurătură neaoșă cu voce tare atunci când săgeata a lovit planșeta.

— Cinci pungi! a strigat Wackarnagel cu bucurie și nefericitul proprietar al standului deja număra pungile cu Twisturile când am primit semnalul de la Tanja.

— Nu, am declarat eu cu fermitate. Vreau ursulețul de pluș! Cel albastru!

Toată lumea a tăcut.

— Ce? a spus Wackarnagel.

— Da, am spus eu cu aceeași fermitate. Cel albastru.

Wackarnagel s-a uitat în jur. Dar m-am simțit pe un teritoriu sigur și, fiind geniul social care era, și-a pus pe față zâmbetul lui cărnos și mi-a dat o palmă peste umăr.

— Bineînțeles că poți să iei ursulețul, Finn.

Apoi a adăugat cu o voce mai joasă în urechea mea: „Rahat mic ce ești, Finnikins" și, ca un arbitru în ringul de box, mi-a ridicat mâna dreaptă.

Am luat ursul în brațe, era cât mine de mare, am schimbat priviri pentru ultima dată cu Tanja, ca să primesc un dat din cap în semn de apreciere definitivă, dar, în loc de asta, am văzut cu groază cum făcea fasoane și se uita în altă parte.

Ce?

Mi-am făcut loc dând din coate prin mulțimea care râdea și am fugit, simțindu-mă dintr-odată cu adevărat prost. Când am trecut pe lângă nr. 7, m-am simțit urmărit din nou, de o gașcă de fete care

săreau coarda și m-au strigat pe nume, eram prea bătrân, simțeam asta cu toată ființa mea, am fugit și am scăpat basma curată cu un ursuleț de pluș uriaș în spate, un monstru sintetic care pe drum a devenit electric și mi-a făcut părul să-mi stea mai ridicat decât de obicei. Mai mult decât epuizat, am urcat scările târându-mă, am azvârlit animalul monstruos și chiloții cu Tarzan pe hol și am fugit în camera mea ca să mă baricadez după o ușă încuiată.

— Finn, ești aici? m-a strigat Linda zgândărind clanța ușii. Hai, deschide!

Ușor de zis, greu de făcut. Ce naiba a vrut să-mi transmită Tanja când și-a dat ochii peste cap?

Știam prea bine ce-a vrut să-mi transmită. Asta era problema. Am făcut alegerea greșită, am pus-o pe Linda înaintea ei, era ceva de neiertat, copilăros și ridicol – oare cineva mai obișnuit cu frații și surorile ar fi făcut aceeași gafă urâtă? Bineînțeles că nu. Frații și surorile sunt oameni pe care-i urăști și nu-i răsplătești cu ursuleți de pluș de dimensiuni gargantuești; ei te privează de spațiu și de mâncare, îți stau în cale și sunt prea mari sau prea mici, prea deștepți sau prea proști, iar eu am optat pentru calea sentimentală în locul celei mărețe – am avut-o pe Tanja-n palme, nu numai atât, l-am înfruntat pe Wackarnagel, nu mai puțin de atât, și i-am schimbat cele cincizeci de ore cu cel mai tâmpit ursuleț de pe pământ.

— Haide, Finn, deschide!

— Nu, am spus eu, nu prea tare, dar n-a fost o încercare rea. Și unde era mama?

— Deschide, m-a bătut iar Linda la cap. Ascunzi ceva?

Părea chiar curioasă.

— Ursul e grozav.

— E un urs de rahat!

— Ce?

— E un urs de rahat! L-am câștigat la un joc!

În sfârșit am auzit sunetul vocii mamei mele, de nerecunoscut și relaxat:

— Finn, nu te prosti acum, altfel Kristian va trebui să spargă ușa.

— Ce-ai primit de la Freddy 1? am întrebat-o eu după ce mi-am recăpătat puterile.

Și mai multe râsete s-au auzit de cealaltă parte a ușii, apoi un zgomot de mișcare, un scaun, butonul aragazului, ochiul din stânga, din spate, nu mă puteam înșela în legătură cu asta, ochiul pe care se punea ibricul de cafea, pălăvrăgeala, farfurioarele cu zahăr și lingurițele de ceai – eram pur și simplu invadat de viața de zi cu zi și tot ce-am putut face a fost să întorc cheia în broască. Linda a deschis-o, a intrat și mi-a mulțumit.

— Mulțumesc foarte mult.

A fost o petrecere pe cinste. Pentru prima dată, Freddy 1 nu s-a mai făcut de râs cu toate fetițele, dar a mâncat bine, trucurile magice ale lui Kristian au avut mare succes, la fel și cântecele și jocurile lui Marlene, Kristian, familistul mulțumit de după petrecere, cu mânecile suflecate, în habitatul lui, nu era mai bun decât ursulețul de pluș albastru, era la același nivel mizerabil ca și faptul că fuga mea a trecut neobservată. Linda nici măcar nu observase că lipseam până când m-am întors și mama intenționa să treacă asta cu vederea, mi-am dat seama de asta când stăteam în jurul mesei, la cină, și mâneam resturi de prăjituri și dulciuri. S-au schimbat comentarii amabile despre oaspeți, era un sport la care puteam participa și eu, de parcă n-aș fi făcut nicio prostie, ci mi-am făcut datoria de frate mai mare.

— Da, acum voi doi o să puteți dormi bine, a spus mama, mângâindu-ne pe obraji când, în sfârșit, am fost în pat, prima dată pe Linda, apoi pe mine, apoi iar pe Linda, după aceea iar pe mine... pentru că, după o zi așa de minunată, nu se putea hotărî pe care să

mângâie ultima dată, așa trebuie să fie într-o familie nucleară unde domină simetria, am crezut că m-am maturizat, dar de fapt eram tot copilul care am fost tot timpul, singura diferență era că acum asta mi se părea un coșmar.

Capitolul 23

Lucrurile nu mergeau prea bine pentru Linda în noua clasă, probabil pentru că nu mai putea să ridice mâna și să spună primul lucru care-i trecea prin minte ca să fie lăudată și mângâiată pe obraz. Simțeam că era o strategie pedagogică în spatele acestui comportament, Linda nu mai trebuia răsfățată, fusese răsfățată destul.

Dar nici ea nu mai era așa de pierdută și, în mijlocul unei ore de religie de la sfârșitul lui octombrie, Flinstone și-a făcut apariția neanunțat în clasa noastră, lângă domnișoara Henriksen, mi-a făcut semn cu degetul lui lung și palid, îndreptat ca să-mi arate că ar trebui să-l urmez pe coridor și a plecat.

Afară n-a spus niciun cuvânt, a mers înainte cu așa o viteză că a trebuit să fug ca să țin pasul cu el, pe lângă toate ușile și paltoanele și în jos pe niște scări până când am ajuns la cantină, unde Linda și fostul ei învățător, clericul Samuelsen, erau implicați în ceea ce părea a fi un scandal urât în familie.

— Vreau la mama! a urlat și mi s-a prins de gât.

A fost pentru prima dată când am auzit-o folosind acel cuvânt. Și nu era nicio îndoială la cine se referea.

— O ține așa de aproape o oră, a declarat Flinstone uitându-se cu reproș în direcția mea, de parcă ar fi vrut să-mi arate consecința cererii mele prostești de a o salva.

Totuși, cum nu înțelegeam unde voia să ajungă cu asta, a adăugat iritat:

— Cred că ar trebui s-o duci la mama voastră.

— Ce?

— Ai auzit ce-am zis.

Bine, dar erau o grămadă de copii acolo care o luau razna și voiau la mama și erau reduși la tăcere, simplu și brutal, de ce îi cedau Lindei dintre toți copiii?

Flinstone și-a rotit degetul palid prin aer ca să ne încurajeze s-o luăm din loc. Am ieșit pe poartă, am coborât pe Lorenveien, amândoi fără ghiozdane, Linda mă strângea de braț cu atâta disperare că începea să mă calce pe nervi, mai ales pentru că nu voia să-mi spună ce o chinuia sau ce o adusese în starea aceea.

— Doar spune-mi despre ce e vorba! am strigat eu.

Am ajuns la stația finală de lângă silozul de porumb unde un tramvai își aștepta următoarea tură prin oraș, am sărit pe platforma exterioară a vagonului din spate și am stat acolo. În timp ce a mers huruind prin Trondhjemsveien, măcar am avut cu ce să ne ținem mințile ocupate, cu tot traficul și zgomotul, cu parcul Torshovdalen și cinematograful Sinsen unde am văzut odată un film color, ceea ce m-a inspirat să-i povestesc despre un târg cu vraci africani, arme și ursuleți de pluș de mărimea pomilor de Crăciun, genul de povestire care o făcea pe Linda să râdă, când am fost întrerupți de taxatorul care țăcănea din aparatul de găurit bilete de pe mica trapă de alamă din ușă.

Tocmai voiam să pun șaizeci de ore în vas când, ce să vezi, Kristian era de cealaltă parte a ușii de sticlă, părând la fel de mirat cum eram eu, și rușinat pe deasupra? A strigat ceva, de după geam și a repetat ce-a spus când a văzut că n-am putut să-l aud, apoi a renunțat și a ieșit pe platformă, închizând ușa în urma lui și ne-a întrebat cu foarte multă asprime ce făceam acolo.

— Mergem la mama.

— În timpul orelor de școală?

Da, ei bine, asta era situația. Dar ce treabă avea el cu asta?

Linda s-a ascuns în spatele meu și l-a privit cu un zâmbet precaut, pentru că nu era nicio îndoială că era chiriașul nostru, scos complet din context și purtând o uniformă care-l făcea să arate ca regele Håkon al VII-lea, așa cum îl știam de pe farfuriile comemorative ale doamnei Syversen.

— Nu vrei bani de la noi? l-am întrebat.

Kristian s-a lăsat pe spate așa de mult că șapca i-a alunecat pe ceafa și s-a uitat în sus, spre cer.

— Mă mai gândesc, a spus el misterios.

— Ce?

— Mă-ntreb ce să fac, Finn! Înțelegi? Ce să fac cu tine și cu nenorocita de soră-ta.

— Oricum, uite banii, i-am spus, dându-i cele șaizeci de ore. Pentru doi copii.

— Nu fi așa de fraier, mi-a răspuns el, deschizând ușa și întorcându-se înăuntru la ceilalți pasageri.

Nu ne-a mers mult mai bine nici la magazinul de încălțăminte. Nu aveam voie să fim acolo, așa că mama obișnuia să ne ascundă în cabina de probă din spate în rarele ocazii în care o vizitam și trebuia să stăm liniștiți ca șoriceii și să citim. De data aceea nici măcar n-aveam ghiozdanele la noi. Și faptul că am apărut acolo fără nicio explicație nu ne-a ajutat cu nimic, pentru că Linda tot nu ne-a spus despre ce era vorba. Dar măcar s-a calmat și mama i-a tot împins niște pantofi în cabină ca să-i încerce, în timp ce eu stăteam pe un scăunel bucurându-mă de mirosul magazinului de încălțăminte care a fost o parte integrantă a vieții noastre de familie de când ne știam și gândindu-mă la ce-o fi fost în mintea lui Flinstone de ne trimisese acolo în felul ăsta.

A fost ciudat și faptul că mama n-a făcut presiuni asupra Lindei, deși de fiecare dată când venea pe la noi o întreba ce s-a-ntâmplat, dar fără să primească un răspuns nici măcar o dată.

Drumul spre casă a fost aceeași poveste veche, începeam s-o simt din nou pe mama care nu mai suporta, mama care a întors spatele tuturor și nu mai voia să vadă și să audă nimic, iar, după ce-am mâncat și Linda a fost trimisă în camera ei să-și facă tema pe o foaie de desen, mi-a spus, printre lacrimi, că nu mai putea face față altor crize, „te rog, nu mai vreau".

— Bine, am spus eu.

S-a uitat la mine năucită.

— Ce vrei să spui cu „bine".

— Nu știu.

S-a uitat la mine de parcă era gata să mă atace, dar mie nici măcar nu-mi era frică, mi-era doar frig, apoi a zis că nu mai termina cu actele de adopție, că eram examinați din cap până-n picioare și școala, doctorii și orice instituție publică imaginabilă trebuia să-și dea cu părerea despre cât de capabili eram să avem grijă de Linda.

— O s-o adoptăm?

— Da, nu vrei?

Bineînțeles că voiam, o adoptaserăm din ziua în care venise la noi, dar ce era cu mama, stătea acolo arătând de parcă n-ar fi avut de gând să adopte pe nimeni și, într-o încercare prostească de a clarifica problema, i-am spus că l-am văzut pe Kristian în tramvai în acea zi.

— În tramvai?

— Da, era în uniformă. Am vrut să ne plătim biletele și el era acolo.

— În *tramvai?!*

Asta era dincolo de puterea ei de înțelegere și, chiar și în viziunea mea, era ciudat de la nelalocul lui, dar îl văzusem și știam că nu

fusese un miraj, i-am repetat asta de trei ori. După aceea a stat locului, dând din cap și părând că nu știa dacă să râdă sau să plângă. Apoi s-a înviorat din nou.

— Data viitoare s-aveți grijă să veniți acasă cu tot cu ghiozdane, mi-a spus ea.

— Cum adică „data viitoare”?

— Adică data viitoare. Asta o să se mai întâmple, crede-mă.

N-am înțeles.

— Finn, uită-te la mine, mi-a spus ea prinzându-mă de umeri și privind până-n adâncul sufletului meu. Dacă se întâmplă ceva, voi trebuie să fiți elevi exemplari, orice-ar fi, amândoi, înțelegi? Acum du-te și învaț-o aritmetica.

— Încă nu are adunări de făcut...

— *Am spus: du-te și învaț-o aritmetica!*

Din păcate, s-a dovedit că mama avea dreptate. Flinstone a venit și a doua zi, m-a scos din clasă cu degetul lui palid, am mers pe coridor și am coborât pe scări, până unde Linda urla după mama. Dar, de data asta, n-am mai luat tramvaiul, ci am mers acasă pe jos, cu ghiozdanele, și ne-am făcut temele de parcă eram dependenți de ele.

În următoarea zi s-a întâmplat din nou, pentru a treia oară. Acum toată școala știa ce se-ntâmpla, chiar și Tanja, care, într-un minut în care era liberă, a venit la mine și mi-a spus că ea credea că se lua cineva de Linda.

— De unde știi?

A dat din umeri și a încercat să se eschiveze. Dar, pentru prima dată, frumusețea ei copleșitoare n-a mai ajutat-o, pe lângă asta, jena din cauza ursulețului era încă proaspătă în amintirea mea.

— De unde știi? am repetat eu cu o iritare imposibil de ascuns, dar am primit doar unul dintre multele ei zâmbete alunecoase și am privit-o întorcându-se la fetele în a căror gașcă nu avea să fie niciodată acceptată, într-un fel care arăta că știa că nu va fi acceptată nicăieri și și-a recunoscut propria imagine în Linda.

Dar, în acea zi, nici Linda n-a mai spus nimic. Am mers din nou acasă și ne-am făcut temele. Am amenințat-o, am lingușit-o, am certat-o, chiar i-am explicat că, dacă nu-mi spunea ce se-ntâmpla, mama ne va lăsa baltă și va pleca pentru totdeauna!

Totul a fost inutil. Linda doar ținea creionul în mână, scria litere și desena, cu vârful limbii ieșindu-i prin colțul stâng al gurii și cu obrazul apăsat pe hârtie, așa de concentrată că nu era nicio îndoială că era plecată într-o călătorie pe un tărâm unde nicio școală primară norvegiană și niciun frate vitreg năuc sau o mamă vitregă confuză nu ar fi putut s-o urmărească. Linda nu era din lumea asta, într-o zi aveam să înțeleg lucrul acesta – era o marțiană venită pe Pământ ca să vorbească în limbi străine păgânilor, ca să vorbească franceza norvegienilor și rusa americanilor. Ea era soarta, frumusețea și catastrofa. Un pic din fiecare. Oglinda mamei și copilăria mamei. Totul se repeta. Ultimele fragmente rămase din ce nu va dispărea niciodată. Dumnezeu trebuie să fi avut un scop pentru ea, un plan secret – dar care era planul?

— Ce-i asta? am întrebat-o eu.

— O girafa, mi-a spus Linda, arătându-mi un zâmbet care însemna că știa foarte bine că nu era nicio girafă, niciun gândac de bălegar, dar ce conta, ce naiba puteam să facem cu girafele care arătau ca niște girafe? Să le punem în pușculiță?

În sfârșit, sosise momentul.

Am scos cheia din cutiuța cu bijuterii, am deschis sertarul măsuței de toaletă care fusese încuiat timp de două sute de ani și am scos un teanc de plicuri vechi de culoarea nisipului, dar și un album vechi de fotografii pe care le-am împrăștiat pe masa din bucătărie.

— Linda, a spus Linda punându-și degetul arătător pe o poză cu mine când eram bebeluș.

— Nu, i-am spus eu. Aici sunt eu.

N-a vrut să accepte asta și ne-am certat până când am cedat, când am zărit-o pe mama și pe bărbatul care trebuie să fi fost tatăl nostru, împreună cu unchiul Oskar, bunica, Tor și restul familiei. Arătau normal. Erau pe plajă, în pădure, stând în fața unui cort alb, demodat, fiecare ținând câte o cană de cafea fără mâner. Într-o poză, mama și străinul de lângă ea stăteau lângă o statuie în parcul Frogner, despre care știu că se numește „Roata vieții”. În alta, același bărbat stătea pe o pajiște proaspăt cosită cu unchiul Bjarne când era tânăr, fiecare avea câte o furcă într-o mână și un braț pe umărul celuilalt, ca frații. Nimic anormal în legătură cu asta.

Cu alte cuvinte, n-am văzut nimic. Am văzut că, în general, mama arăta la fel de bine ca Marlene, de fapt chiar mai bine, și că idiotul nostru de tată nu semăna *chiar așa de* mult cu noi, nici cu mine, nici cu Linda, pe scurt, nu era nimic interesant acolo.

Dacă am crezut vreodată că eram afectați de o boală și, într-adevăr, asta am crezut, iar cauza ei va fi dezvăluită de acele fotografii, ca de niște radiografii, atunci m-am înșelat în întregime. Dar asta însemna că acum eram sănătoși la trup și la minte?

Stăteam cu o fotografie care-mi va rămâne-n minte pentru tot restul vieții și va însemna ceva datorită tuturor fazelor ei extraordinare, o poză cu Tonsen în timp ce se construia, un cartier în construcție, cu o macara în mijlocul unei mări de noroi, balansând o bucată de beton în poziție la nr. 4. Tatăl nostru era în cabina

macaralei, într-o zi de vară fierbinte din 1953, făcea muncă voluntară pentru comunitate, la fel ca mulțimea de bărbați care se vedeau în fotografie, bărbați cu roabe și betoniere, bărbați îmbrăcați în cămăși cu carouri și mâneci suflecate și șepci de pânză, câștigându-ne dreptul de a trăi acolo. În esență, era o poză demnă, oricum nu era un secret rușinos. Dar și aici era invizibil, un om invizibil manevrând o macara care arăta ca un stârc de fier sau o spânzurătoare, la muncă, ridicând panouri de beton numerotate și punându-le în deschizături făcute special ca în următoarele câteva decenii oamenii să-și poată trăi viețile acolo, să ia cina, să doarmă, să crească copii care se vor maturiza, se vor confrunta cu mistere și vor ține în ei secrete care vor amenința să explodeze înăuntrul lor.

Fotografia asta care a fost întotdeauna sub cheie în sertar mi-a dat o stare solemnă, am stat cu ea în poală, am pus-o pe masă și am rezemat-o de solniță, aproape rușinat, m-am uitat printre noile noastre jaluzele pastelate pe care numai mama știa cum să le mânuiască, având niște sfori pe care eu și Linda le încâlcim și la care le facem noduri, m-am uitat până la vârful muntelui lui Freddy 1, apoi în jos, înapoi la poză, o poză alb-negru a unui om invizibil la muncă.

Poza mea.

Și Linda și-a găsit-o pe a ei, o poză cu mama stând pe bara de protecție a unui Ford negru pe care l-am recunoscut imediat ca fiind un model din 1936. Purta sandale și o rochie albă, avea margarete în păr și părea să zâmbească la o glumă spusă de cineva ca mine sau ca Linda, cineva iubit, oricum. Cea mai vibrantă poză din tot teancul, un instantaneu al unui moment fără griji din viața mamei. Oare *asta* era ceea ce nu mai voia să revadă sau să ne arate, un moment în care zâmbea și era fericită?

Pentru că era ceva ce aparținea trecutului?

Am găsit și poze cu mine dintr-o vreme trecută, singur în aproape toate, pentru că mama ținea aparatul de fotografiat, iar restul erau cu ea și cu mine. Cu excepția celor făcute de Marlene în acea vară, în care eram cu Linda și cu Boris și nu aveam nicio problemă să ne uităm la ele, nu-i așa? De asta le-am și făcut. Alegeam și puneam jos pozele cum aveam chef, simțind că era corect în asta, am stat liniștiți, închiși în noi, lăsându-ne amintirile să ne vorbească pe tonuri prietenoase. În afară de asta, eram la fel de normali ca mulțimea ilustrată în teancul de pe masă.

— O vreau pe *asta,* a spus Linda arătând spre poza cu mama, apoi a mers la mobilierul din bucătărie, a deschis un sertar cu lucruri care n-aveau ce căuta împreună, dar nici altundeva, a scos o rolă de bandă adezivă și o foarfecă și-a mers în camera ei, în timp ce eu am adunat toate pozele și am urmat-o.

Linda a lipit poza cu mama pe perete, deasupra patului ei.

Apoi a stat pe spate, cu brațele sub cap, uitându-se la mama. Am pus plicurile și albumul înapoi în sertar, am pus cheia în cutiuța cu bijuterii și m-am așezat pe scaunul pe care ne puneam hainele și m-am uitat la poză. Am stat așa amândoi, ea culcată, eu pe scaun – și cred că a fost destul de drăguț, dar și ciudat, să văd cât de puțin se schimbase mama de-atunci și m-am întrebat ce era așa de special în legătură cu asta de trebuia să fie ascuns – când a intrat la noi.

Am putut să văd în ochii ei obosiți că mai primise un telefon la serviciu în acea zi și era pregătită pentru încă o discuție inutilă cu Linda, pentru mai multe din lucrurile la care nu mai putea face față. Dar, în loc de asta, a observat fotografia, s-a oprit, s-a gândit cum să reacționeze și a spus:

— Văd că v-ați uitat la poze.

S-a dus să-și pună haina în cuierul de pe hol, s-a întors și s-a așezat lângă Linda. Ne-am uitat împreună la poză. Mama pe o bară

de protecție. Era pe peretele dintre noi. Se purta la fel cum mă purtam și eu când mă uitam la poze și am simțit că toți gândeam la unison: Doamne, cât de bine e să fii normal!

Capitolul 24

Apoi, din fericire, a venit weekendul. Eu și cu Linda ne-am trezit înaintea mamei, am fiert niște ouă și am pus masa. Am luat toți micul dejun, ne-a îmbrăcat și am prins autobuzul spre aeroportul Fornebu, unde am urcat și am coborât cu scara rulantă de douăzeci și șase de ani, și am băgat cincizeci de ore într-o mașinărie care ne-a dus la o terasă lungă de pe acoperiș de unde puteam admira avioanele, insectele înspăimântătoare de fier care se duceau în Anchorage și în România și care, destul de ciudat, aveau oameni care stăteau înăuntru, oameni normali, ca noi și cărora, conform mamei, se putea să nu le fie nici măcar frică – își țineau pălăriile și mănușile în buzunărelele de la spatele scaunelor din fața lor, pe podeaua mochetată erau pantofi și ghete cu șireturile legate; o fată de vârsta Lindei avea un peruș într-o colivie aurie, pentru că aproape nimic din ce e într-un avion nu e vizibil de afară.

De-abia după trei sau patru decolări am înțeles că, având atâta zgomot în jur, puteai țipa cât de tare voiai și tot n-ai fi fost auzit. Apoi Linda a început să țipe și ea. Nu mai puteam auzi nimic. Am stat acolo urlând de să ne crape capetele și tot n-am putut auzi nici măcar un singur sunet.

Apoi mama a început să țipe și ea, un pic timidă la început, trebuia să-și fi ieșit din mână, dar treptat s-a îmbunătățit, dar nici pe ea n-am auzit-o – am strigat cât am putut de tare și am râs până când ne-au durut coastele. Apoi am mers la restaurant, am mâncat vafe și ne-am șoptit unul altuia și nici atunci nu ne-am auzit – a fost una dintre acele zile care ar fi putut dura o veșnicie.

În autobuzul spre casă am stat în spate, Linda a dormit cu capul în poala mamei, iar mama m-a întrebat în șoaptă dacă am văzut pe cineva necăjind-o pe Linda în curtea școlii. I-am spus că nu și i-am

precizat că am fost în gardă în puținele pauze care ne-au fost permise în săptămâna precedentă.

— Dar acasă sau pe stradă?

Nici acolo n-am văzut nimic. Dar...

— Dar ce?

— Îți spune „mama".

Mama s-a zăpăcit pentru o clipă și s-a holbat la piața Wessels, unde am fost odată, în copilărie, cu un sac de voiaj formidabil, înainte să întrebe:

— Și chiar a învățat să înoate vara asta?

— Da, chiar asta a făcut.

— Cum trebuie?

— Peste tot prin golf. În sus și-n jos.

Mama a dat din cap și a murmurat că Marlene îi spusese același lucru, iar autobuzul a pornit și era gol, era ora trei într-o după-amiază de duminică de la sfârșitul lui octombrie, autobuzul era gol, sâsâia și scârțâia și-și deschidea ușile, nimeni nu cobora, nimeni nu urca, apoi își continua drumul de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic, totuși a fost una dintre acele zile care, din partea mea, ar fi putut continua la nesfârșit.

— Ai spus cuiva că-i e frică să se uite la televizor? mi-a șoptit mama.

— Nu, i-am răspuns eu și i-am precizat că nu se mai temea de asta, de aia n-am spus nimănui.

— Ai spus cuiva că udă patul noaptea?

— Nu. Și nici asta nu mai face.

— Dar ai spus cuiva atunci când *făcea?*

— Nu...

— Finn, ești sigur că mi-ai spus totul?!

— Păi, Anne-Berit a zis odată că ne miroase camera a pipi.

— Ce? Când?

— O, a fost acum multă vreme...

Mama s-a gândit la asta, cred că număra și calcula că au trecut mai mult de șase luni de când încetase să mai pună o învelitoare de plastic pe salteaua Lindei și patru luni de când Lindei i se cumpărase una nouă care nu mai mirosea a nimic.

Mi-a pus și mai multe întrebări, despre ce aș fi spus sau n-aș fi spus altora, până când am înțeles că discuția aceea era despre mine, că mama încerca să elimine pericolele care ne-ar fi putut paște și că, în nebunia și nechibzuința mea, eu aș fi putut fi unul dintre ele, cu doar câteva luni în urmă asta m-ar fi înfuriat, dar atunci doar m-a obosit, ne zbăteam sub microscop, eram supravegheați de autorități.

Am observat că Linda s-a trezit și i-a spus ceva mamei. Mama s-a tulburat și i-a mângâiat părul în timp ce se uita la fațadele triste ale clădirilor din Rosenhoff și din cartierul Sinsen și a observat că începea să plouă tot mai tare, de parcă treceam printr-o cascadă, Linda a întrebat:

— Ce înseamnă *să* mori?

— Ce?

— Ce înseamnă să mori? a repetat ea, iar eu și mama am schimbat niște priviri.

— De ce întrebi?

Dar ăsta nu era felul corect de a vorbi cu Linda.

— *Cine* a spus asta? am întrebat eu cu calm, uitându-mă printre perdelele gri.

— Dundas, a spus Linda de parcă ar fi vorbit cu ea însăși.

— Dundas?

— E o poreclă, *ad undas,* a unui băiat din clasa ei, înseamnă „înecatul, căzutul”, am spus simțind o furie bruscă de care știam că

va fi greu să scap și poate că, până la urmă, nici acea zi n-ar fi trebuit să dureze pentru totdeauna.

— Ce altceva ți-a mai spus?

Dar atunci a trebuit să declar un fapt de necontestat:

— Dundas e un mare rahat, am spus eu. Are atâția pârâcioși periculoși că, de fiecare dată când respiră, o grămadă vin după tine și trebuie să te ascunzi și să fugi, de la ei și-a luat baubau numele...

— Finn, ajunge.

Dar Linda a râs și mama a zâmbit, dar cu fața întoarsă în speranța că nu mă va încuraja, apoi am continuat să dau amănunte despre ce fel de putregai era Dundas, folosindu-mă de tot repertoriul meu, de toată gama de înjurături din codul tribal al Traverveienului, am râs și am strigat și când am început să ne contrazicem în legătură cu cine va apăsa pe soneria autobuzului ca să oprească și aproape ne-am întors la normalitate, mama a spus cu voce tare:

— Chiar a spus că dormitorul nostru mirosea a pipi?

În timp ce mama se apuca de pregătirea cinei, mi-am luat furia și săculețul cu rulmenții cu bile, cele mai valoroase monede pe care le-am posedat vreodată și am urcat până la Freddy 1 să-i explic și lui chestiunea, deși credeam că mi s-ar fi alăturat oricum, chiar și fără să-i mai ofer doi rulmenți cu bile, să-l bată pe Dundas, Freddy 1, care era de obicei cel care lua bătaie.

Am mers până la nr. 7 și am apăsat pe soneria lui Dundas, care suna așa de rar că mama lui s-a simțit datoare să ne examineze cu cel mai mare scepticism când am întrebat-o dacă Dundas avea voie să iasă afară la noi.

— Dar nu-l cheamă așa.

Însă Dundas n-a bănuit nimic și de-abia și-a pus repede puloverul înainte de-a coborî în fugă pe scări cu viteza unei mingi de tenis, cu noi urmărindu-l îndeaproape, iar când l-am înfruntat în legătură cu

ce s-a întâmplat cu Linda, el a înțeles greșit și a crezut că era o invitație directă:

— O să moară! O să moară!...

A început să danseze, să se-nvârtă și să se dea în spectacol pe iarbă, ceea ce ne-a făcut treaba mai ușoară, l-am pocnit pe prichindel, fiecare în stilul lui, l-am îngenuncheat, l-am lovit cu pumnii, la început într-un fel improvizat și necoordonat – Dundas habar n-avea ce se-ntâmpla – apoi, treptat, cu mai multă hotărâre până când l-am trântit la pământ și a început să bolborosească, deja pe jumătate inconștient. Furia mi s-a potolit când am simțit că trupurile noastre se apropiau de o distrugere ireversibilă, în acel moment exploziv când cineva trebuie să intervină înainte ca realitatea să preia controlul. Dar tot o vedeam pe Linda urlând de să-i explodeze capul și degetul palid al lui Flinstone, puteam să-i văd patul și un ursuleț idiot de pluș și colile de desen cu animale de pe altă planetă, tot acest cerc vicios era scăpat de sub control și nu putea fi întrerupt decât de mine. Dar, la sunetul unei crăpături de undeva din spatele meu, mi-am revenit oricum în simțiri și am început să tremur, strigând că am auzit ceva trosnind și să ne oprim, dar Freddy 1 doar s-a uitat la mine cu noua lui sălbăticie și a strigat:

— Nici măcar nu sângerează!

I-a tras un pumn în nasul mucos, făcându-l să crape din nou. Și din nou. Țipetele nu aveau niciun efect. Tăcerea era un zid, un munte între case. A trebuit să-l trag de acolo și să mă trântesc în noroi cu el, m-am luptat să ajung în spatele lui Freddy 1, care, cu toată puterea lui, nu știa ce era constrângerea și se clătina și se învârtea prin jur cu mine încă pe spatele lui, urlând:

— Dă-mi drumul, rahatule, că te omor!

Dar nu i-am dat drumul, iar Freddy 1 a căzut în genunchi gâfâind, eu aveam viața lui în mâinile mele, el a simțit asta și poate că a mai

simțit și altceva, pentru că Dundas zăcea pe spate, nemișcat, era de nerecunoscut, un vaiet surd răsuna printre blocuri. I-am dat drumul din strânsoare și am observat un cartier gol și care-și lua cina într-o după-amiază rece de duminică, în octombrie, sunetul asurzitor mi-a invadat urechile, corpul și sângele, apoi l-am văzut pe Dundas mișcându-și o mână și un genunchi și deschizând un ochi. Dar apoi furia s-a întors, la fel și ecoul vocii Lindei într-un autobuz gol. M-am aplecat deasupra ochiului umflat și am văzut că era plin de groază pură și veritabilă, mi-a trecut prin minte că, dacă în momentul acela aș fi văzut fie și un gram de sfidare, nu s-ar mai fi ridicat de jos niciodată.

Am așa ceva în mine.

M-am ridicat și am plecat cu această nouă și grea povară. Freddy 1 a plecat și el cu pași ciudați și nesiguri, picioarele noastre parcă erau de cauciuc și ne aruncam priviri unul altuia, asigurându-ne că părăseam câmpul de luptă în același timp, ne-am uitat peste umeri înainte de a urca pe scările noastre și de a vedea că Dundas încă zăcea pe pământ și făcea niște încercări disperate de a se ridica în picioare, Dundas, care n-a avut niciodată un prieten, dar care, în curând, avea să aibă unul.

Capitolul 25

Credeam că știam pe de rost multiplele faze și nuanțe ale pedepselor, vina și infernul, mama care nu întreba nimic când intram în casă, chiar dacă vedea ceva pe fața mea, mama care nu voia să știe și eu care nu-i ziceam nimic, dar mi-am mâncat cina cu zgomot de parcă aș fi avut alt corp pentru că ea nu voia să știe – pe lângă asta, nici eu n-o înțelegeam pe ea.

Am mers la culcare înaintea lor și am privit-o pe Linda urcându-se pe scăriță ca să se uite la mine de la marginea patului.

— Ți-e frică să mergi mâine la școală? am întrebat-o eu.

— Nu, a spus ea, s-a cățărat și a vrut să se ia la trântă cu mine, dar, în loc de asta, a stat peste mine, serioasă. Ție ți-e frică?

— Nu.

Așa că i-am spus:

— Dundas e mort.

— Nu, a râs ea de parcă subiectul ar fi fost epuizat în autobuzul de la aeroport și mi-a arătat un joc cu degetele pe care îl învățase de la Jenny.

Of, cât timp a durat până s-a întâmplat, doar jumătate dintr-o luni a trecut până când am fost chemați din clasă și duși la Flinstone, unde mustrările și solemnitatea gravă pluteau într-un fum gros de la țigări și de la radiatoarele plasate prea sus. Dar procedura standard era deja compromisă, poate pentru că nu mai eram așa de împietriți cum ar fi trebuit, chiar dacă de data aceea era mai grav.

Am fost scoși afară din nou și duși înapoi în clasă, fără să schimbăm un cuvânt. Am stat în băncile noastre așteptând și mințile ni s-au golit. Apoi am fost chemat înapoi în biroul directorului, singur, de data asta a fost și mama acolo, stând pe un scaun, îmbrăcată cu o haină pe care n-o mai văzusem niciodată, una

scumpă, din câte-mi dădeam seama, și cu o pălărie pe cap și o gentuță în poală, și aceea nemaivăzută, cu genunchii strâns apropiați și cu spatele drept ca un par, mama în calitate oficială, vânzătoarea de la magazinul de încălțăminte care putea să încaseze câștigurile zilei cu acuratețe maximă. Atunci nu mă vedea. Cu toate astea, încă eram fiul ei, mi-am dat seama repede, pentru că dușmanul era divizat, mama și directorul nu formau front comun.

— Băiatul are câteva coaste rupte, i-a spus Flinstone încruntat, referindu-se la Dundas. Are răni la un braț, vânătăi pe tot corpul, doi dinți...

Mama tot nu s-a uitat în direcția mea, ci a așteptat până când a terminat Flinstone și, în ceața lui, i-a spus fără să fie descurajată:

— Nu se va mai întâmpla. O să mă asigur de asta.

— O, da? a fost răspunsul sceptic.

— Da, a insistat ea. Acum ar fi bine să aflăm de ce nimeni nu știa că Linda era brutalizată...

— Nu se pot compara cazurile.

— În fiecare zi a fost forțată să plece de la școală în timp ce dumneavoastră n-ați făcut nimic. Învățătorii dumneavoastră au trimis-o acasă...

— Doamne ferește!

— S-a făcut ceva?

— Ce insinuați?

A urmat o tăcere lungă. Era a lui Flinstone, tăcerea autorității și a justiției. I-am aruncat o privire mamei și am văzut că i s-au descărcat bateriile, m-am întors și am strigat spre birou:

— Ați încurcat-o dacă mințiți!

— Ce?

— Ea n-a mințit.

Flinstone și-a stins țigara și s-a lăsat pe spate.

— Înțeleg, tinere. Și ce vrei să spui cu asta?

Mama s-a întors în discuție:

— Înseamnă că dacă ea a spus ceva, atunci a fost...

A lăsat propoziția neterminată și a părut complet atrasă în viziunile ei de groază, care, n-am putut să nu observ, l-au impresionat într-un fel pe Flinstone. Și-a clătinat capul cenușiu ca ardezia, iar mama a mormăit până când a terminat cu o concluzie incontestabilă:

— Problemele de genul acesta sunt responsabilitatea școlii.

După aceea iar a avut nevoie de odihnă. Și de data asta nu mi-a mai venit nimic pe loc, dar măcar am stat drept, așa că nu se putea critica postura mea. Flinstone a fost cel care a schimbat tactica.

— Chiar așa de rău e aici? a spus el uitându-se în direcția mea, acum în defensivă.

— Nu, i-am spus eu fără să ezit. Vreau să spun da, e.

Era cel mai sincer răspuns pe care l-am dat vreodată.

Apoi mama a vrut să termine cu toată chestiunea:

— Cât timp va fi exmatriculat?

Flinstone a trebuit să-și caute refugiu în altă țigară și a încheiat procedurile cu un simplu:

— Veți fi informați.

Mama s-a ridicat în picioare.

— Bine. Mai aveți să ne spuneți și altceva?

Nu mai avea ce să ne spună.

Am ieșit pe coridor, unde, din fericire, nu erau martori oculari și am înțeles cât trebuie s-o fi costat prestația aceea în timp ce-a mers clătinându-se până la cel mai apropiat perete și s-a sprijinit de pervazul unei ferestre, cu trupul încordat și aplecat, n-am îndrăznit să spun nimic, doar m-am pregătit s-o prind în cazul în care ar fi căzut.

Cu toate astea, am avut senzația că drama aceasta nu mai era a mea, dacă a fost vreodată, ci era a ei și a lui Flinstone, era o problemă publică.

— Mersi, a spus ea și a mers spre ieșirea profesorilor cu tocurile ciocănind, lăsându-mă în urma ei în coridorul gol.

Dar era la fel ca atunci când am stat pe chei într-o zi de vară privind barca în care se afla ea îndepărtându-se? Nu, nu era, era destul de diferit, nici măcar nu durea, pentru că vedeam din spatele ei atunci când se strecura printre ușile batante că nu era nici speriată, nici nefericită, ar fi putut să nu aibă planuri de a ne părăsi imediat, din contră, a părut ușurată atunci când a mers țanțoșă prin Lorenveien și a dispărut din vedere în spatele tufișului fără frunze.

Într-o haină verde?

M-am simțit captiv între senzația de vinovăție, de a fi iertat și de a fi bătut până m-am învinețit și înnegrit în același timp, cred că această stare se numește catharsis. Am stat acolo până sunetele din clădire mi-au semnalat că în curând avea să sune clopoțelul, simțeam freamătul de-abia auzit din ciment, într-un fel latent, zgomotul care e acolo înainte de a fi și fiecare elev îi simte ritmul ca pe propriul lui puls.

Apoi m-am întors în clasă, am bătut la ușă și am intrat fără să aștept ca domnișoara Henriksen să-mi zică „intră”, am întâmpinat privirea întrebătoare a lui Freddy 1 dând din cap ca să-l liniștesc, m-am așezat la locul meu și m-am uitat drept înainte – de parcă aș fi executat un ordin – la domnișoara Henriksen cea cu vocea rafinată, care se întreba dacă și ea ar fi trebuit să ia taurul de coarne, probabil să se ocupe de problemă în contextul celui de-al Doilea Război Mondial, dar, o clipă mai târziu, am fost salvați de clopoțel.

Capitolul 26

Am auzit că Dundas a fost dus la urgență, că era mutilat, schilodit și mort și că era o problemă de competența poliției și a închisorii. Dar până joi s-a întors la școală, cu fața umflată, cu ochii roșii, cu o mână în ghips și cu o încetineală în corpul lui de obicei zvăpăiat care i-a permis să stea nemișcat în mulțime și să răspundă întrebărilor curioase. Avea o aură de pucioasă, cuib de viespi și moarte bruscă. Dar am observat și că ținea ceva în mână, un obiect pe care-l învârtea pe lângă curea, încoace și-ncolo, mișcările dădeau o senzație de automatism, de parcă ar fi fost exersate sau de parcă rulmentul cu bile ar fi pus stăpânire pe el.

Am mers la el și l-am întrebat:

— De unde-l ai?

— De la Freddy 1, a spus el fără ezitare.

M-am uitat la pumnul mic și calm care ținea rulmentul și aproape că se mândrea cu el. Și în Dundas parcă erau doi oameni într-unul, bietul suflet pentru care puteai simți milă și nenorocitul enervant cu urletele, țipetele și râurile de muci tot timpul verzui, cineva pe care voiai să-l arunci în mare. Și știam că Freddy 1 se căia. Freddy 1 era un băiat bun. Și eu mă căiam, dar eram și un gânditor, nou în jocul acesta și incapabil să ispășesc nelegiuirea noastră prin iertarea lui Dundas pentru a lui, nu, niciodată. În schimb, mi-am înclinat capul, am dat din el într-un fel și am plecat.

În aceeași zi, mie și lui Freddy 1 ni s-au înmânat hotărârile de exmatriculare formal, în clasă. Trebuia să ne strângem lucrurile și să plecăm din școală imediat și să nu ne mai arătăm fețele pe-acolo până luni: o pedeapsă foarte blândă, textul tipărit o descria pe un ton mustrător, din cauza faptului că „incidentul a avut loc în afara școlii”.

Am mers acasă, eu am fost ușurat, dar Freddy 1 avea grijile lui.

— Am încurcat-o acum.

— Taică-tu e acasă?

— Nu, mama, și ea are o palmă al naibii de grea.

— Nu i-ai spus nimic?

— Nu...

Nici familia lui Freddy 1 nu avea telefon, iar el a aruncat scrisoarea pe care am primit-o luni, așa că singurii oameni care nu știau nimic despre asta erau mama lui și surorile lui care mergeau la școala Framland.

Freddy 1 n-a ieșit în seara aceea, a stat la fereastra lui și mi-a trimis semnale luminoase cu lanterna, nici eu nu am ieșit pentru că nu știam sigur cum aș fi fost primit.

Acasă, afacerea Dundas nu a fost un subiect de discuție de luni încolo, chiar dacă zăcea ca un hoit pe masa din bucătărie și reprezenta încă un stadiu din relația mamă-copil. Ca să nu mai spun de relația fiu-chiriaș.

Kristian a fost făcut, de fapt, părtaș la întâmplare și s-a abținut să vorbească despre ea așa de mult că puteam simți că era gata să explodeze, de parcă, în sfârșit eram aliați și conspiratori și puteam să ne cufundăm în problema care ne cerea să convertim gradele Fahrenheit în grade Celsius, în timp ce eu mă gândeam la moneda pe care mi-o descrisese odată, la istoria și uzura ei, acum știam și ce însemna impardonabil, era o greșeală pentru care nu exista iertare sau îndreptare, o crimă impardonabilă pe care-o aveai pe conștiință rămânea acolo ca o cicatrice.

Mama avea mai mult stil.

— Am terminat cu problema asta, a spus ea când a venit acasă luni după-amiază. Ce vreți pe pâine?

— De unde-ai luat haina aia?

— Care?
— Cea pe care-ai purtat-o azi.
— Să nu-ndrăznești.
Și m-am oprit.
— Vreau o felie cu șuncă, una cu salam și una cu miere Banos.
— Finn, nu se vorbește așa și știi prea bine.
— Atunci *te rog* să-mi dai...?
— Așa e mai bine.
— Ai împrumutat-o?
— Ce să-mprumut?
— Haina.
— Iar începi?
M-am gândit.
— Era frumoasă.
— Finn!
— …

Mi-am ridicat mâinile-n aer și chiar dacă aveam încredere în umerii pe care i-am văzut ieșind din clădirea școlii mai devreme în acea zi, am simțit că nu mai puteam s-o aduc într-o stare în care să izbucnească într-un râs resemnat și eliberator, ca înainte. În schimb, m-am uitat la întunecimea de după fereastra în care reflexia mea în sticlă îmi amintea că toamna se transforma în iarnă. Mama a curățat masa de margarină, de pâine și de tot restul, și-a turnat o ceașcă de cafea, s-a așezat și s-a uitat peste masă la mine, descoperind de-abia atunci că mă încruntam:

— La ce te gândești?

Putea să sune ca o invitație, într-adevăr chiar așa a sunat, dar nu eram în stare să pronunț cuvintele: „haina aceea...”

N-am știut ce să spunem, niciunul dintre noi.

Asta a fost luni. Apoi a venit marți, juriul a decis verdictul, iar eu am ieșit pe stradă și am observat o atitudine nouă, nu i-aș spune respect, nu pentru că nu era vorba despre asta, având în vedere natura extremă a incidentului, deși tot ce-am făcut a fost să transformăm un răufăcător într-o victimă – am fost forțați, în cele din urmă, să recunoaștem asta – și Dundas nu o merită său poate chiar asta merita? Bilanțul acesta era haotic, era într-un flux permanent.

De asemenea, Freddy 1 era stingherit și neliniștit în noul lui rol de personaj respectabil, a adoptat un mers oarecum *arogant* și un râs fals, chiar a intervenit într-o ciondăneală între doi copilași care făceau tărăboi din cauza unor poze cu niște stele de cinema, probabil credea că trebuia să împartă legea pământului, ceva mai măreț decât propria lui persoană. Dar, până vineri, a reușit să distrugă totul depășind un nou record la râgâit, un truc pentru care era considerat o legendă, ajungând până la litera „O" din alfabet într-o singură râgâială și a fost așa de impresionant că fetele au strigat „pfui", cum făceau întotdeauna, iar băieții au fost reasigurați că era tot Freddy 1 cel vechi, cu scoruri și puncte la sporturi pe care nu le practica nimeni altcineva.

Mai mult decât atât, Dundas era acum de partea lui și cel mai înfocat fan al râgâielii, Dundas victima; urma să scape de bandaje în următoarea săptămână. La șase sau șapte zile după aceea ar fi trebuit să-i treacă și vânătăile. În opinia lui Freddy 1, cea mai bună soluție era o bătaie zdravănă, dar opinia lui era și că toate crimele sunt profitabile.

Iar Linda?

Stătea înăuntru, făcându-și temele și începuse să gândească și să vorbească folosind propoziții întregi.

— Finn, pot să-mprumut creioanele tale colorate dacă promit că ți le dau înapoi marți?

— Să știi că asta înseamnă peste trei zile.
— Da, atât durează.
— Ce?
— Un desen pe care o să-l fac... și o să-l dau.
— Cui?
— Nu-ți spun.
— Dar n-ai și tu creioane?
— N-am portocaliul.
— Atunci, nu poți să-mprumuți doar unul portocaliu?
— Nu.

Timp de câteva zile a mers la școală cu mine și cu Freddy 1. Apoi a mers din nou cu gemenele și cu Jenny, fata-soldat. Am primit o scrisoare în care ni se spunea că ar putea fi dislexică și mama a trebuit să-și adune toate puterile. Dar e ceva ciudat cu părțile iadului botezate în grecește: Linda a făcut lecții speciale cu cel mai amabil profesor din școală, Gillebo, uitându-se la acuarelele cu bursuci și cocori pictate chiar de el și ascultându-i vocea hipnotizantă timp de trei ore, apoi întorcându-se în clasă, lângă gemene și Dundas, care nu învățase până atunci să citească. Era acolo unde trebuia să fie. Așa că poate nu dislexia era problema, ne-a anunțat următoarea scrisoare, un adevărat certificat de sănătate, cum i-a spus mama înainte de a o pune alături de cealaltă corespondență care s-a acumulat de-a lungul anului, cel mai lung an, dar mai era ceva, bineînțeles că mai trebuia să fie și altceva. Apoi a venit zăpada.

Capitolul 27

A venit ca să rămână. Cu pârtii de schi și de sanie, cu bulgări și vârfurile degetelor degerate și gheață groasă și albă ca laptele. Așa trebuia să fie iarna. Cu strigăte, căzături și o tăcere de durată. Se apropia Crăciunul. I-am dat lui Freddy 1 încă un rulment cu bile și el mi-a dat unul, era imposibil să le deosebim, dar al meu era împachetat. Linda a primit niște schiuri care au fost ținute în mare secret înainte de asta, Kristian a trebuit să-și petreacă serile la subsol, montându-i legăturile și ungând schiurile, apoi cărându-le în magazia din pod și ascunzându-le după valiza care a fost la Dombås.

A fost adus un pom de Crăciun și a stat în zăpada învolburată pe balcon din data de 19 încolo, ca să fie admirat în fiecare seară de mama și de Linda, cu mine în spate. Dezbaterea anuală cu privire la locul în care trebuia să ne petrecem Crăciunul trebuia să fie și ea rezolvată, dar în condiții diferite de data asta.

La urma urmelor, nu prea ne văzuserăm cu cei din familie de-a lungul anului și se zvonea că unchiul Tor a fost dat afară de la restaurantul la care lucra, pentru că se îmbătase, asta ne-a spus-o mama fără ocolișuri. Dar apoi s-a înscris la Școala Marinarilor ca să devină inginer naval pe cele șapte mări, unchiul Tor a început o nouă viață, mai bună, el, care era un Romeo și un dandy, cum îi zicea unchiul Bjarne. Nici bunica nu mai întinerea, stând în scaunul ei, adunându-și combustibilul de aprins lemne, jucând pasiențe și câștigând.

Dar iarăși aveam ceva în minte.

— Vreau să stau acasă, i-am spus.

I-am spus-o pe un ton liniștit, nu voiam să provoc un scandal, era pur și simplu o propoziție care trebuia exprimată din motive neclare,

aceeași neclaritate care mi-a dominat toată toamna, de parcă aș fi *văzut* din nou ceva.

Mai mult, ne-am bucurat de câteva săptămâni liniștite, de la problema cu Dundas încolo, o viață de familie confortabilă, de genul celor care continuau așa cum *trebuia* în cartier, rutina zilnică și ritmică care în cel mai bun caz amintește de muzica dată încet din radiourile mici, târziu în noapte, fără Kristian, dar ce mai făcea mama?

Ei bine, se simțea bine, era relaxată, stătea și se uita la mine de deasupra marginii de sus a cărții *Ploaia vine după rouă,* o poveste pe care o auzisem de două sau trei ori, despre doi oameni care, la fel ca mine și ca Tanja, nu se găseau unul pe altul, dar din motive mai banale, știam că-i plăcea s-o citească singură, ca să poată suspina când simțea nevoia și, de vreme ce nu puteam să spun de ce voiam să stau departe de familie, mi-am îndreptat privirea spre Linda, care stătea pe burtă în fața televizorului, sprijinindu-și bărbia în palme și legănându-și picioarele înainte și-napoi și mama a înțeles asta ca pe o aluzie.

— Linda, tu ce spui, ar trebui să ne vizităm familia în ajun de Crăciun?

— Da, a spus Linda spre ecran, fără ezitare.

Am umplut vechiul rucsac cu cadouri și am pornit la drum, la ora douăsprezece, pe data de 24, eu cu schiurile înfășurate cu grijă peste umărul meu, Linda lângă mine cu ghiozdanul ei și cu zâmbetele nerăbdătoare, privind în sus pe furiș, în timp ce țopăia și sărea prostește. Mama răsufla greu și se înroșise din cauza greutăților cu mult înainte de a ajunge și s-a înarmat imediat cu vocea ei de familie în timp ce s-a dus să gătească mâncarea, la care cu greu îi puteai găsi vreun cusur, ca să nu mai spun de cumpărăturile de care s-a ocupat o vecină urmând instrucțiunile senile ale bunicii.

Eu și cu Linda am coborât în pivniță, la unchiul Oskar, care arăta la fel, în salopetă și cu șapcă, cu un topor în mână, prietenos și relaxat. Dar magazia parcă se micșorase de când fusesem în ea ultima dată și tavanul era mai jos – era primul semn că nu era în regulă ceva. Oare crescusem *prea* mult? Sau Linda ocupa prea mult spațiu cu rochia ei albă cu funde roșii și chicotelile ei cântate care-l făceau pe unchiul Oskar să râdă așa de tare, ca și cum ar fi strigat, arătând de parcă tocmai ar fi fost vindecat de cancer?

— Păi, niciodată, tot spunea el ca răspuns la potopul ei de vorbe, iar unchiul Oskar nu era genul care să exagereze cu zâmbetele, eram oameni serioși, lucram cu lemnele de foc, ne concentram.

Dar toporul a devenit mai ușor, nu mai era nevoie să-l țin cu amândouă mâinile, grămezile s-au micșorat, iar Linda a așezat buștenii după instrucțiunile noastre și s-a înnegrit de praf și de cocs până când am urcat spre mirosul de coaste de porc, fiecare cărând un braț de vreascuri, apoi am prezentat-o verilor nou-veniți și insistenți care întotdeauna reușeau să dea impresia că erau de două ori mai mulți decât erau în realitate.

Acum și-au luat asupra lor responsabilitatea de a dichisi noul membru al familiei în baia minusculă, unde era o cadă în miniatură pe picioare de leu, pătată cu maro și verde de la robinetele de alamă până la gaura de scurgere care semăna cu un rât de porc. Am auzit chicoteli și strigăte dinăuntru, un dialect care devenea tot mai îndepărtat prin ușa închisă, în timp ce mama se plimba dintr-o parte-ntr-alta ca un paznic nervos și tot bătea la ușă și-ntreba cât mai aveau de gând să stea acolo și dacă aveau lumina aprinsă și le spunea că era timpul să iasă, nimeni nu părea să observe comportamentul ei bizar, eu l-am mai văzut înainte, dar de-abia atunci am devenit pe deplin conștient de el.

— Lumina-i aprinsă? a strigat ea.

— Alege o carte, mi-a spus bunica.

Am ales un opt de pică. Și nici asta nu era cum trebuia să fie.

Lumânările din pomul de Crăciun au fost electrice în acel an, aveam Smarties, alune de pădure, cozonac și miros de untură, chimen, gel de păr și țigări, apărătoarea de foc vibra în căldură ca de obicei, iar unchiul Tor ședea pe pervazul ferestrei bând dintr-un păhărel și fumând turcește și a spus că mă înălțasem foarte mult de când mă văzuse ultima dată, ceea ce a fost cel puțin o politețe exagerată, în timp ce unchiul Bjarne credea că n-am crescut nici măcar un centimetru, ceea ce era o exagerare obraznică.

— Uită-te la Marit, a spus unchiul Bjarne. Cred că dacă o va ține tot așa va ajunge manechin.

— Ha, ha, grăsana, a râs unchiul Tor în mijlocul unei glume proaste și a trebuit să tușească și să-și dreagă vocea ca să-și înăbușe râsul, iar unchiul Bjarne i-a spus să tacă din gură, „poate să te-audă, cap sec”. Mătușa Marit și-a ieșit din pepeni, s-a ridicat în picioare și a spus:

— Doamne, să fiu a naibii dacă o să stau aici să ascult așa ceva!

A mers în bucătărie, unde mama a reușit să-și recapete calmul pentru că fetele au ieșit din baie și lucra din greu la pregătirea mesei și nu voia niciun ajutor, nu a mers acolo să fie ajutată, iar unchiul Bjarne, în absența doamnelor, a profitat de ocazie ca să desconsidere noua carieră a unchiului Tor, cursul de inginerie de la Școala Marinarilor, care cred că trebuie să fi fost un fel de clasă de educație specială pentru adulți. Am încercat să mă comport ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic, dar atmosfera era inconfundabilă. Unchiul Bjarne purta un costum albastru și o cravată bleumarin, cu o cută la pantaloni, era proaspăt bărbierit, îngrijit, mirosind a loțiune după bărbierit și avea pantofi negri lustruiți. Iar unchiul Tor era complet opusul în orice privință, chiar dacă era ceva bătător la ochi și

îndrăzneț la pantofii lui maro, la cravata lui vânătorească, tunsoarea quiff[3] și niște genunchi miserupiști în pantaloni necălcați, de parcă ar fi fost contrariul fratelui lui mai în vârstă, ei nu erau doar două lumi incompatibile, ci două epoci diferite care se întreceau cu mici acorduri și rânjete care erau mai mult ca niște răni incurabile de suprafață decât ca niște replici amuzante și poate că erau așa de când erau copii, eu doar n-am observat asta mai înainte, ca și râsul unchiului Oskar – și acela a existat mai înainte de a-l vedea eu?

Sau Linda trezea ceva în ei?

Am putut vedea și că, probabil, bunica nu era așa de senilă cum se declara și se aproba oficial, poate că doar a tras obloanele peste seară și ocazie și nu stătea în balansoarul ei numărându-și cărțile, ci minutele, așteptând să se termine totul, era o numărătoare inversă continuă, cum spunea mama când plecam acasă de la aceste drame.

Dar eu?

Eu puteam fi văzut într-o oglindă strâmtă cu ramă neagră care atârna tot timpul pe peretele din spatele bunicii, de obicei acoperit cu o tapiserie țesută de mână și poate, într-adevăr, am crescut, de parcă ar fi trecut patru ani de când am fost ultima dată acolo, eram cu un cap mai înalt, nu mi se mai vedeau umerii, pieptul și brațele mi-au dispărut, nu-mi puteam vedea mâinile deși le țineam în față și le apăsam pe sticla crăpată, nici ochii mei nu mai aveau loc, nu mai era loc pentru nimic, oricum, nimic din ce avea legătură cu mine, dar nu trebuia să mă sperii, pentru că era la fel ca în cazul mamei, ceilalți nu observau nimic.

— Ei bine? a întrebat bunica. Stai sau o-ntorci?

M-am uitat în jos la măsuța pe care unchiul Oskar i-o făcuse și la o carte întoarsă cu fața în jos și m-am prefăcut că mă gândeam dacă s-o întorc sau nu, dar eram și conștient de zâmbetul ironic care-i rida colțurile gurii și am dat încet din cap.

— Nu-ndrăznesc, am zis eu cu cel mai larg zâmbet de care-am fost în stare.

— Deșteaptă mișcare, a spus ea, punând cartea înapoi în pachet și începând să le amestece și să le împartă din nou, să le amestece și să le-mpartă...

Linda a fost gătită ca o păpușă, plimbată ca o prințesă și i s-a umplut capul cu cât de elegantă era, de mică, de drăguță și de isteață, putea să facă și reverențe, apoi am văzut că era ceva în toată prosteala asta, doar că ne-a trebuit un an ca să aflăm, ceilalți o priveau, acum se putea citi și pe fața ursuză a mătușii Marit, Linda nu numai că era la fel ca toată lumea, dar chiar amenința să le depășească pe fetele ei.

Acesta a fost al patrulea semnal de alarmă. Sau al cincilea...

S-a dovedit că fetele primiseră un cadou înainte de Crăciun, în trenul cu care veniseră – ca să fie pașnice până când se servea mâncarea și pachetele de mărimi acceptabile puteau fi deschise – un joc Mikado, care a fost împrăștiat pe masă și la care Linda câștiga de fiecare dată: mâna ei mică era neclintită ca o stâncă și ridica toate bețele de fiecare dată fără să le atingă pe celelalte, bineînțeles, asta însemna că-și forța norocul, așa că mătușa Marit a trebuit să recurgă la unul dintre trucurile ei.

— Ai atins unul! Te-am văzut!

Cu toate astea, Linda prefera să se încreadă în propriii ochi mari și mirați, care erau mai demni de încredere decât reclamația ciudată și sucită a mătușii Marit.

— Marit, tu nu suporți să pierzi, nu-i așa? a râs unchiul Tor mergând spre bucătărie ca să mai aducă sifon și, în trecere, a mângâiat capul Lindei în semn de recunoaștere.

— Mă faci mincinoasă?

— Of, tacă-ți fleanca!

— Tor, cum îndrăznești să vorbești așa cu ea? a spus unchiul Bjarne, care a mers după el.

— Vorbesc cum naiba vreau, nu știe să piardă.

— Ușurel, frățioare, sau îți dau o porție din ăsta, a spus unchiul Bjarne, ridicându-și pumnul cu o expresie jovială într-o încercare de a detensiona atmosfera care a devenit tot mai tensionată de-a lungul după-amiezii, de parcă eram într-un carusel care accelera.

Unchiul Tor și-a pus pantofii nelustruiți la jumătate de metru distanță unul de celălalt, a adoptat o postură de boxer profesionist și a început să salte ca al doilea Ingemar Johansson, dând cu pumnii înspre pungile cu zahăr, cutiile cu cafea, o begonie ce tremura pe pervazul ferestrei și tigaia mamei cu varză acră care fierbea, apoi a apucat-o cu fermitate de talie și a învârtit-o într-un vals cu pași mari, cântând tema melodică din *Al treilea bărbat* în timp ce făcea asta și, din nu se știe ce motiv, furia de pe fața inginerului de succes al fabricii de hârtie a devenit tot mai evidentă, cu toții am văzut-o, ceva urma să se întâmple atunci, dar mătușa Marit a reușit să șoptească destul de tare ca să putem auzi toți:

— Ți-am spus că nu trebuia să venim anul ăsta.

— Nu, pe naiba, n-ai spus!

— O, chiar n-am spus?

— Nu, nu ai spus, voiai să vezi fata aia ciudată și de-ar fi fost să treci prin foc și prin apă.

— Bjarne, te rog!

Cu asta, dansul s-a terminat. Mama s-a eliberat din brațele unchiului Tor, a făcut câțiva pași hotărâți pe podea și, cu ultimul ei strop de energie, l-a pălmuit peste față pe fratele numărul doi așa de tare că l-a clătinat și l-a făcut să cadă pe băncuța unde avea să-și petreacă cea de-a doua parte a serii terminând de citit cele două cărți pe care știa că o să le primească.

— Ce naiba crezi că...?

S-a chinuit să se ridice în picioare, dar a fost oprit de încă o palmă și a rămas așezat, definitiv. Mătușa Marit a scos un urlet pe jumătate înfundat. Gâtul și mâinile mamei erau aprinse și părea gata să înceapă un măcel, ceea ce și unchiul Oskar a părut să observe la fel de bine ca și mine, pentru că a încercat s-o cuprindă, iar rezultatul a fost că și-a luat și el una peste bot.

— O, acuma vrei să intervii, nu-i așa? a țipat ea. Unde-ai fost când am avut nevoie de tine?!

— Ce faceți acolo? a strigat bunica din camera de zi.

— Uită-te la ea! a strigat mama cu o voce metalică, arătând spre Linda care stătea ținând strâns un bețigaș Mikado într-o mână și pe mine cu cealaltă, dacă nu cumva era invers. Nu poți să vezi asemănarea?! *Chiar nu poți?!*

Unchiul Oskar s-a prăbușit într-o rușine mizerabilă.

— Erai adult și vedeai ce se-ntâmpla, i-a trântit-o mama. Tu și vaca aia bătrână de-acolo!

— Vai, asta chiar a durut, a spus Marit și celelalte fete au izbucnit în plâns una după alta, mama părea să permită ca niște informații să ajungă la ea, poate cuvintele de neînțeles ale unchiului Bjarne:

— Crezi că numai pe tine te-a abuzat, toanto?

Apoi a urmat ceva despre întunericul din baie, din câte am înțeles îl implica pe tatăl lor, bunicul meu, despre care se vorbea chiar mai puțin decât despre tatăl meu – nici măcar n-am fost la mormântul lui, unchiul Oskar avea grijă de el; am fost acolo o dată, într-o dimineață geroasă, în ajun de Crăciun, cu patru ani în urmă, să aprindem o lumânare și să punem o coroană printre alte câteva milioane, atunci am întrebat dacă bunicul era în rai, iar unchiul Oskar a murmurat încet cu respirația înghețată:

— Nu, e în iad.

Acest cuvânt nu făcea parte din vocabularul zilnic al unchiului Oskar, așa că am stat și mi-am împins vârful pantofului în zăpadă, dar felul în care s-a exprimat a sunat un pic ca și cum ar fi spus: „ei bine, toți trebuie să stăm undeva”, așa că iar am uitat, până când am văzut că unchiul Tor a fost cuprins de o misterioasă mâhnire și stătea cu fruntea lipită de geamul rece, plângând ca un copil.

— Se vede că ne-am distrat și ne-am jucat mult în casa asta, a pufnit mama și ne-a anunțat că petrecerea, în ceea ce ne privea pe noi, s-a terminat, ne-a tras după ea pe hol și a început s-o îmbrace pe Linda, care stătea ca o lumânare în întuneric, încă ținând bețigașul de Mikado pe care mama a trebuit să-l rupă ca să-i pună mănușile, în timp ce eu am adunat toate cadourile și le-am pus în rucsac.

— Ce faceți acolo? a strigat bunica.

— Nimic, a spus mama. Ca de obicei.

Capitolul 28

Nu putea să fie mai mult de ora patru. Toate străzile erau liniștite, toate casele, la fel și cerul și nici noi n-am scos un cuvânt în timp ce mergeam cu greu prin zăpada măruntă până când ne-am trezit sub podul de cale ferată, lângă curtea cu cherestea, unde mama s-a oprit brusc și s-a uitat în jos la mine:

— Știai că se va-ntâmpla asta?

— Nu sunt sigur.

M-am dat la o parte de sub privirea ei. Dar s-a aplecat și n-a vrut să uite de problema aceea, m-a prins de umeri, m-a scuturat și s-a uitat în adâncul a ceea ce mai rămăsese din mine.

— Finn, ai știut că asta se va-ntâmpla?

— Nu știu sigur, am spus eu. Dar cred că pot să *văd...* ceva.

— Ce? Ce poți vedea?

Poate că am avut o șansă atunci s-o regăsesc, dar ar fi trebuit să fac mai mult decât eram capabil și eram pe punctul de-a plânge.

— Nu începe și tu, a spus ea, îndreptându-se și uitându-se-n jur, la podul nins de cale ferată și la drumul fără mașini care se bifurca acolo și la pământul acoperit de zăpadă sclipitoare ce se-ntindea în fața noastră, o plimbare de un kilometru întreg în întunecimea timpurie a Crăciunului, de parcă iar s-ar fi întrebat unde naiba era, când a rupt mănușa Lindei și a văzut sânge pe mâna ei.

— Doamne, ce-i asta?

Linda părea tare necăjită.

— Ce-i asta? Răspunde-mi, fată!

— Am înjunghiat-o-n coapsă.

— Ce?

Linda a repetat povestea, rușinată.

— Pe cine ai înjunghiat în coapsă?

— Pe Marit. Cu bețigașul.

Mama și cu mine am făcut un schimb de priviri, eu sperând cu disperare că vom putea să râdem din nou împreună, în cele din urmă, râsul ne-a pierit. Dar ea era pierdută pentru mine și așa a rămas.

— Doamne, Dumnezeule! Desfă-le.

— Ce să desfac?

— Astea, a repetat ea cu hotărâre, înșfăcând schiurile pe care le căram pe umăr și dându-le Lindei, care o privea cu ochii mari.

— *Aici?*

— Da, uite, domnișoară, haide.

Linda a rămas pe loc, a zâmbit, a deschis eticheta darului și a citit – Pentru Linda de la mama și de la Finn – și a început să dea hârtia la o parte, cu o grijă infinită să nu o rupă, a împăturit-o și a pus-o în ghiozdan în timp ce mama și cu mine o priveam.

O pereche de schiuri Splitkein, lungi de un metru și patruzeci de centimetri, pe care Kristian le unsese și le legase împreună la mijloc cu o mică bucată de lemn ca să le păstreze elasticitatea, cu legături Kandahar care puteau fi reglate pe ambele părți folosind niște șuruburi mici; era ceva demn de încredere și rafinat în legătură cu o pereche de schiuri Splitkein care vorbea inimii despre peisaje ninse și despre suprafața lucioasă de culoare brună ca mahonul cu încrustații în nuanțe deschise ciocolatii și soliditatea oferită de timp ca librăriilor și viorilor.

— N-are clăpari, nu-i așa?

— Ba da, are. Uite-le!

Mama și-a deschis rucsacul, a scos clăparii Lindei, i-a poruncit să stea jos și i-a schimbat încălțămintea, în timp ce eu am desfăcut curelușele și mi-am dat seama că schiurile nu erau date cu ceară dedesubt, ci doar cu o unsoare neagră care încă puțea a gudron.

Linda și-a pus picioarele cu grijă pe legături ca să le strâng și să le ajustez. Mama a spus:

— Acum du-te!

Linda a făcut doi pași și a căzut, am ridicat-o în picioare și a căzut din nou. Mama a scos o frânghie din rucsac și a făcut un laț.

— Ține-te de asta și noi o să te tragem.

Linda a prins frânghia și am tras-o prin Muselunden Park și cartierul Disen, era ca o scenă a Nașterii Domnului înfățișând cea mai fundamentală relație. Am prins-o pe mama zâmbind o dată, apoi a doua oară. A alunecat pe gheața de sub zăpadă, s-a dus în zbor și a căzut înghițind zăpada de pe mănușile ei, râzând și comentând despre stilul de a schia al Lindei, Linda și-a pierdut cumpătul și a încercat s-o afunde pe mama în zăpadă și au început să se ia la trântă în timp ce eu mă uitam, a fost un spectacol pentru că – în fața ochilor mei – a început încă un capitol din firea de neînțeles a mamei.

A început din nou să ningă, cenușa albă unduindu-se într-un gol negru și făcându-se galbenă lângă felinarele din Trondhjemsveien înainte de a se așeza pe piele, pe haine și pe pământ. Stăteau una lângă alta ca două școlărițe și datorită acelei imagini mă gândesc întotdeauna la copilărie ca fiind galbenă, luminile acelea care, odată, au strălucit fără niciun rost, nu se vedea nicio mașină, inima-mi bătea într-un clopot de sticlă opacă – când mama a început să vorbească în același fel serios în care a făcut-o când ne-a lăsat pe insulă în timpul verii, despre spitalul la care a fost, care nu era un spital obișnuit ca Aker, de exemplu, pe care puteam să-l vedem printre zăpada ce cădea, unde ți se scoteau amigdalele sau apendicele, ci era un spital care se ocupa cu ștergerea amintirilor neplăcute, cum ar fi cele în care ești încuiat și bătut până-ți pierzi cunoștința, în copilărie, de propriul tău tată, amintiri care rămân și

sângerează ca un apendice spart în minte, oricât de mult ai îmbătrâni și amenință să otrăvească chiar și cel mai neînsemnat gând, și chiar dacă am crezut că acel an a fost greu, pentru ea a fost bun, când toate au fost spuse și făcute, doar că a înțeles de-abia atunci, în clipa aceea, datorită misteriosului spital, darul Lindei, care i-a oferit un curaj nou și a învățat-o ceva ce credea că nu va uita niciodată, „dar și tu", a adăugat ea, din fericire, încă eram acolo și nu arătam semne de supărare, nu încă.

— Finn, înțelegi ce-ți spun? a spus ea cu vocea mult prea tare, dar cu un zâmbet larg, pentru că voia să facă o glumă, stând acolo foarte calculată, neclintită și sigură.

— Da, i-am spus, mai degrabă supus decât luminat.

Linda a spus și ea „da" și a dat din cap de câteva ori, pentru că era important să fim de acord, măcar ne-am înțeles în felul acela și asta a fost mai mult decât suficient ca mama să se simtă ușurată.

Tocmai se făcuse ora șase când am pătruns cu zgomot în apartamentul nostru unde mama a intrat în acțiune prăjind cotletele și chiftelele care erau pentru ziua de Crăciun. Am învelit-o pe Linda cu o plapumă și am stat cu ea în fața bradului, care, în anul acela, nu numai că avea decorațiuni în formă de ouă din carton, dar și inimioare potrivite, cu roșu și alb, croșetate de mine, de Linda și de Freddy 1, care a făcut-o pe cea mai mare dintre ele, una galbenă. Am devorat marțipanul făcut în casă și turta dulce cât am fost în stare și cina a fost pe masă. Și-atunci, în sfârșit, am fost gata pentru un râs din toată inima, ce seară, a doua zi mai rămâneam cu varza acră și cu supă!

După mâncare, am mai primit și alte cadouri. Haine și un album cu autograf pentru Linda, un ceas pentru mama de la Kristian, care

în acel an sărbătorea împreună cu familia lui, și un teanc de cărți pentru mine.

Dar, când Linda a adormit și ascultam colinde la radio și citeam *Cei cinci faimoși merg în cuibul contrabandiștilor* și mama bea vin roșu, fiind deja la al treilea pahar, iar eu stăteam ghemuit în fotoliul ei, holbându-mă ca prostul la pomul de Crăciun, a venit un post-scriptum devastator după ușurarea pe care am simțit-o în zăpadă.

— Crezi că ar trebui să mă mărit cu Kristian?

Își vântura ceasul de mână pe care l-a despachetat într-un fel mai experimentat decât atunci când și-a făcut apariția iepurele de aur.

— M-a cerut. Tu ce crezi?

Am spus „nu” fără să ezit o clipă. L-am și repetat, destul de tare.

— De ce nu?

„De ce?”

Pentru că bărbații erau niște personaje comice, eu aveam un tată mort, un bunic în iad, îl știam pe Frank de vizavi, care fluiera și mirosea a cai, tatăl lui Freddy 1 nu era niciodată prezent, Jan, cu gheața carbonică și cu vocea ascuțită, avea aceeași meserie sortită eșecului ca unchiul Tor; doar cu unchiul Oskar mă înțelegeam, în felul meu, dar și el era vinovat de ceva ce nu îndrăzneam să-mi imaginez. Și simplul gând că mama va împărți patul cu chiriașul în adăpostul lui temporar îmi dădea fiori pe șira spinării.

— Știu, știu, e un diavol înșelător, a murmurat ea pe neașteptate, dar cu un râs ciudat.

— Nu vreau să fiu adoptat de Kristian, i-am spus.

— Da. E și asta, a spus ea cu aceeași intonație obișnuită, lăsând ceasul să se bălăbănească în jurul încheieturii ei ca un lasou.

Apoi i s-a-ntâmplat ceva.

— Dar atunci nu vom putea rezolva cu hârtiile Lindei.

— Ce vrei să spui?

— Finn, eu sunt o mamă singură. Doar femeile măritate au voie să adopte. Și toate încurcăturile în care am intrat...

Se referea la tot, de la faptul că Lindei i s-au dat medicamentele nepotrivite, ceea ce era echivalent cu un abuz, la scandalul de la școală, la posibila dislexie a Lindei sau cum naiba se numea boala aia și la acel lucru care nu era acolo, dar, cu toate astea, nici nu dispărea. Și, când nu mai aveam nimic de adăugat, pentru că nu-mi mai funcționa creierul ca să am cu ce gândi, atunci mi-a spus:

— Cineva ne strică totul, dar n-am voie să văd actele, tot ce-mi spun e că s-ar putea să mai dureze puțin, un pic mai mult... Și...

— Și? am spus eu în timp ce ea făcea o pauză.

— Apoi au adus vorba de faptul că am fost bolnavă...

— Dar n-ai nicio problemă!

— Nu, bineînțeles că n-am...

Voiam să țip, seara a fost aruncată în aer până la urmă, aș fi sărit în sus și aș fi fugit departe, dacă n-aș mai fi făcut așa ceva și înainte, voiam să văd poze în alb și negru cu oameni stând lângă un cort ținând fiecare câte o cană de cafea sau stând pe un câmp cu furcile pe umăr și părând să se simtă bine, voiam să văd un macaragiu invizibil și pe mama pe bara de protecție a unui Ford și, mai mult ca orice, voiam s-o văd așa cum fusese cu câteva ore în urmă, stând lângă Linda, înghițind zăpada și spunând, cu o voce aproape imposibil de auzit, că a fost un an grozav.

— Dar avem un atu în mânecă, a spus ea, întrerupându-mi gândurile.

— Se zice as! am strigat eu furios.

A râs și a luat o înghițitură de vin.

— Ești incredibil!

— Care e? am strigat eu. Asul?

M-a privit direct și mi-a spus, calmă:

— *Tu* ești. Tu ești înrudit cu ea. E o legătură de...

— De sânge?

— Da, tu ești singura ei rudă, în afară de mama ei. Nici ea, nici... tatăl tău nu aveți alte rude în viață...

— Așa că, până la urmă, nu trebuie să te măriți cu Kristian, am exclamat eu, iar ea s-a uitat visătoare la pomul de Crăciun, la inimioara de Crăciun a lui Freddy 1, sau așa am crezut, ieșea în evidență pentru că era cea mai mare, cel mai prost făcută și, de departe, cea mai galbenă inimioară care a fost atârnată vreodată într-un pom de Crăciun. Apoi a observat ceva ce speram că n-o să vadă și care, din cauza ultimei faze din conversația noastră, m-am hotărât să ascund, atâta timp cât nu băga de seamă, asta era, un ultim cadou ascuns după trunchiul pomului, un cilindru mic, învelit în hârtie verde, cu o etichetă făcută de mână.

— Ce-i asta? a întrebat ea, ridicându-se-n picioare și luându-l.

Linda a citit numele de pe cadouri în acel an, dar l-a uitat pe acela sau l-a ignorat intenționat, iar acum mama studia eticheta. De la Linda pentru Kristian.

M-a privit în față, bineînțeles, eu și cu mama nu cumpăraserăm nimic pentru Kristian și, din câte știam, aveam toate motivele posibile să nu dăm cuiva un cadou, era prea mult într-o situație ca a noastră.

— Ce-i asta?

— Nu știu, am spus eu, dar acele zile erau duse pentru totdeauna, trebuia doar să se uite la mine. Un desen, am recunoscut eu, forțat. Cred că e un cal.

— Un cal?

— Da, un *cal!*

Și așa s-a încheiat seara de Ajun, cu mama strângând un desen făcut sul al unui cal de nerecunoscut pe care nu se putea hotărî dacă să-l deschidă, să-l ascundă sau să-l ofere destinatarului de drept, iar eu m-am uitat la literele decolorate din cartea care mi s-a dat și m-am așezat mai confortabil pe canapea, ca ultimul lucru pe care l-a spus să nu dispară în noapte, partea despre asul din mânecă, „sper că va merge”, apoi am auzit tropăitul picioarelor din apartamentele din jurul nostru, voci și râsete înfundate, o ușă trântindu-se și un robinet pornit, sunetele clădirii, fluxul murmurat al radiatoarelor și jgheabul de gunoi – trapa, căderea și zgomotul din pivniță – și pașii care dispăreau înainte ca lumea să se trezească în mirosul cerii lumânărilor, al supei și al crengilor de molid. Era noapte-n cartier. Noaptea anului. Am văzut-o pe Linda alergând spre mine, am văzut-o destrămându-se-n aer și alunecându-mi printre degete în timp ce m-am trezit într-o mare de sudoare în sunetul tunetului.

Dar era sunetul somnului.

O insulă îndepărtată în întuneric. Două insule, mama și Linda, respirând, iar eu stăteam ascultând cerul turbulent pe care numai o mamă îl poate crea și, de asemenea, numai o mamă îl poate distruge, până când sudoarea de pe trup mi s-a uscat, pentru că totul devenea clar dintr-un punct avantajos ca acesta, privind în miezul nopții, tot ce trebuia să fac era să mă ridic, să iau ceasul de pe noptiera ei, să-l duc în bucătărie, să găsesc ciocanul din cutia de pantofi în care ne țineam sculele sus, într-un dulăpior deasupra chiuvetei și, cu o lovitură bine țintită, să sparg blestematul de ceas în bucăți pe masa de plastic laminat.

Am adunat bucățile, rotițele dințate, limbile și cioburile de sticlă și le-am pus într-o grămăjoară lângă ciocan, ca pe una dintre decorațiunile făcute de Freddy 1 de Crăciun și m-am întors în dormitor.

— Ce-a fost asta? a murmurat ea.

— Doar eu, am șoptit, urcându-mă în patul de sus și adormind.

A doua zi vremea a fost senină și luminoasă. Unchiul Oskar a trecut pe la noi, cu o bucată de carne de porc sub braț și o sticlă de aquavit sub celălalt, unchiul Oskar, care nu punea strop de alcool pe limbă și n-a făcut-o nici atunci, nici el, nici mama. Au stat la masa din bucătărie, fiecare cu o cană de cafea, și tocmai terminau o discuție serioasă când Linda și cum mine am intrat după o sesiune grea pe pantele de schi, unde Linda a făcut mari progrese, depinzând de cum priveai situația, dar n-a atras atât de multă atenție ca Freddy 1, care a primit schiuri pentru sărituri de Crăciun.

— A, uite că vin și tinerii, a chicotit unchiul Oskar, iar mama s-a uitat la noi de parcă ar fi gândit la fel, tinerii, asul ei din mânecă și sora lui, nici măcar nu s-a deranjat să ne ajute cu cizmele și hainele, a trebuit să ni le scoatem singuri. Doar a stat acolo privindu-ne, cu același zâmbet pe care l-am văzut și pe fața unchiului Oskar la lumina lămpii cu petrol din pivnița cu lemne a bunicii atunci când a descoperit că Linda nu era diferită de ceilalți, el, omul care n-o mai văzuse niciodată, de parcă ar fi fost nevoie de ochi noi ca să-și dea seama cineva de acest lucru.

Aroma fripturii de porc din apartament, căldura, un pahar de Solo, era din nou Crăciunul, mama și unchiul Oskar vorbeau despre zăpadă, era o iarnă făcută pentru tineri și nu s-a spus niciun cuvânt despre Ajunul dezastruos, nici despre căsătorie. Și, când nu s-a adus vorba nici despre ceasul spart, mi-am dat seama că trebuia să fi fost un vis.

Când ne-am așezat la locurile noastre pentru cină, Jan și Marlene au venit pe la noi, iar mama le-a spus că ar putea, foarte bine, să și rămână la cină. Marlene, cu noul ei inel de logodnă, cumpărat la

granița cu Suedia, a băut aquavit la fel de repede ca unchiul Tor, fără să arate mai rău. S-au spus povești despre vară, despre gheața carbonică, despre cursa cu cartofi și despre un magazin care era închis și deschis în același timp, povești care aveau ceva în comun cu fotografiile, în sensul că puteau fi ascultate fără să simți dorința de-a plânge. Stăteam în jurul mesei din bucătărie vorbind și ronțăiam șorici rece de ne suna apa-n cap, apoi jucam „Optarii nebuni" și vist, la care Linda a câștigat o dată, cu mine ca partener, ușor ca și cum ai clipi din ochi. Am întâlnit privirea mamei de dincolo de masă și am fost de acord, am simțit – că atunci viața de-abia începea! Atunci lucrurile începeau să meargă cum trebuia și în familia noastră. Și așa ar fi trebuit să continue în iarna și în primăvara aceea, am bătut în lemn să fie așa, și în vara și în toamna aceea și în tot restul anilor ’60, acel deceniu incredibil în care băieții au devenit bărbați și casnicele femei, care a început cu o decorațiune interioară fără rost și cu sărăcia și, mai ales, cu sărăcuța fărâmă de om care a coborât din autobuzul de Grorud într-o zi noroasă de noiembrie cu o surpriză într-o valijoară de culoare albastru-deschis și ne-a dat viețile peste cap.

Capitolul 29

Au venit pentru Linda pe 8 ianuarie, la școală. Cu alte cuvinte, știau ce făceau. În aceeași după-amiază am fost vizitați de un bărbat cu haină și pălărie care ne-a înmânat un document și ne-a spus că i-au găsit niște părinți adoptivi buni undeva, care aveau un fiu de vârsta mea, așa că trecerea nu ar fi așa de dificilă, ea s-ar fi simțit bine.

Cum mama n-a fost în stare să semneze documentul, el a spus că nu conta, formalitățile se desfășurau oricum, erau aprobate de coafeză și de autorități. Așa că singura întrebare care a mai rămas a fost dacă Linda avea voie să-și ia mai mult decât ghiozdanul și hainele în care era îmbrăcată, cum ar fi lucrurile la care ținea, jocurile, o păpușă?

Nici eu și nici mama n-am avut prea multe de spus în această privință.

Am rămas pe scaunele noastre din camera de zi și viața a stat în loc. Omul care a venit la noi în numele milei și al justiției n-a făcut asta. Putea să ne-nțeleagă, ne-a spus, dar experiența l-a învățat că aceste lucruri se făceau pentru binele copilului.

Apoi a plecat.

Eu și cu mama nu ne-am mai spus nimic unul altuia în acea zi, din câte-mi amintesc. În dimineața următoare ne-am trezit ca de obicei, am stat la masă, la micul dejun, fără să ne uităm unul la altul și nici n-am mâncat mult. După aceea am mers fiecare pe drumul lui, mama să lucreze într-un magazin care vindea haine și pantofi oricui era interesat și fiul la școală să stea în spatele Tanjei și să se holbeze la părul ei negru, fără să audă niciun cuvânt din ce se spunea.

Ne-am întâlnit din nou la masa de seară și tot n-am avut nimic să ne zicem. Dar, la miezul nopții, mama a cedat în timp ce eu stăteam

nemișcat, ascultând niște sunete de pe vremea când Linda nu își mai lua medicamentele. Iar, când m-am întors de la școală în următoarea după-amiază, lucrurile ei nu mai erau, hainele, jocurile, cărțile. Amalie. A doua zi a dispărut și patul ei, cred că a ajuns înapoi în pod, fără ajutorul meu de data asta. Eram victimele paralizate ale forțelor naturale și am stat liniștiți ca șoarecii, așteptând ceva mai rău.

După două săptămâni s-a mutat Kristian, nu mai purta haină și pălărie, ci un pulover cu fulgi de zăpadă și reni. Și-a cumpărat un Chevrolet vechi pe care l-a umplut cu bunurile lui lumești. A lăsat în urma lui microscopul și tabla de șah. A vrut să ne lase și televizorul.

— Ia-l cu tine, i-a spus mama pe un ton care l-a făcut să-l ia cu el.

Trebuie să fi fost o iarnă și o primăvară și în acel an, și o vară, din câte știu, dar am stat în casă, ascunși, eu iarăși în vechea mea cameră, camera chiriașului, cu vedere spre Essi. Iar mama, în vechea ei cameră, cu vedere spre nimic. Nu mai eram în stare s-o privesc, ne trăiam fiecare propriile vieți, în adâncul unui ocean de tăcere și nu am ieșit la suprafață până într-o zi de septembrie. Apoi am început să ne decorăm din nou locuința, în sfârșit, ne-am cumpărat o bibliotecă și ne-am înfrumusețat tot apartamentul cu un tapet mai discret și mai scump.

— Ni-l putem permite? am întrebat eu.

— *Tu* ce crezi? a spus mama și a tăiat tapetul, a amestecat lipiciul noaptea și a mers la lucru ziua, făcea ore suplimentare, mergea la seral, studia contabilitatea și ținea evidența contabilă pentru doamna Haraldsen, de care eu și Linda a trebuit să ne ascundem într-o cabină de probă o dată.

Apoi s-a ocupat de contabilitate, a fost pusă responsabilă pentru vânzări și a lucrat mai multe ore.

Făceam ce făcea toată lumea în țara asta, adică ne mergea mai bine.

— E ca și cum nu s-ar fi întâmplat niciodată, a spus mama într-o seară de sfârșit de octombrie, coborând de pe o scară pliantă și aruncând o privire noii noastre lumi, șoptind, cu maximă seriozitate, că Linda a fost un înger care a fost trimis de Domnul ca să-i întregească viața, că am avut-o doar de împrumut și că ar trebui să fim recunoscători pentru timpul pe care l-am petrecut împreună cu ea.

M-am uitat la ea și am știut că așa ceva nu voi putea ierta niciodată.

Am umplut pereții camerei mele cu postere cu staruri pop britanice și planete spectaculoase, cu un cal portocaliu de nerecunoscut și o poză aeriană mărită a cartierului Tonsen, așa cum arăta înainte să ne mutăm noi acolo, în anii '50. Macaragiul din mijlocul pozei era tatăl meu aducându-și partea lui de contribuție pentru comunitatea locală, invizibil în poză și invizibil în viață, încuiat într-un sertar cu fiica lui, acum la fel de invizibilă ca el, stând pe o plajă cu Boris și cu mine *fără* o curea pentru înot.

Am început să merg la Școala Ungdom în anul în care The Doors cântau *When the Musics Over.* Și am început gimnaziul pe tonurile formației Led Zeppelin. Unde l-am reîntâlnit pe Boris. Eram în aceeași clasă la matematică și științe și încă semănăm ca două picături de apă. Dar nu mai aveam bucle. Purtam părul lung până la umeri și jachete militare ponosite, vorbeam în coduri și ne pregăteam pentru o revoluție. Eram ca toți oamenii din țara noastră, ne mergea mai bine.

Capitolul 30

În vara în care trebuia să termin școala, am primit o scrisoare și s-a întâmplat să pun eu mâna pe ea înainte de mama. Am stat o vreme uitându-mă la ea. Adresa și expeditorul erau tipărite, ce-o mai fi însemnând și asta. Timbru de Oslo. Un plic care nu spunea nimic.

Așadar de ce nu l-am deschis?

Pentru că nu m-am putut hotărî ce ar fi fost mai rău, un scris de mână îngrozitor care ne-ar fi informat despre o tragedie sau un scris ferm și regulat care ne-ar fi spus că totul mergea bine. Am crezut că Linda a aterizat într-un templu al ororilor locuit de idioți care au abuzat-o și au distrus-o și acel scenariu mi-a chinuit sufletul. Sau a coborât dintr-o mașină ca să fie întâmpinată de noii ei părinți, o mamă echilibrată și un tată perfect și, bineînțeles, un băiat de vârsta mea. Și-apoi a strâns două degete ale mamei, o strânsoare pe care noul ei frate, să-l numim Knut, a recunoscut-o imediat ca fiind pe viață, una dintre acele strânsori care cuprind inima și o strâng ca într-o menghină până la moarte și e încă acolo atunci când putrezești în mormânt.

De atunci totul a mers așa cum trebuia; familia a locuit la etajul întâi al unui duplex, iar Linda a început să învețe la o școală veche și venerabilă din împrejurimi cu mai mulți castani decât oameni; a avut profesori care au învățat-o ce trebuia să știe și și-a făcut prieteni care n-au trebuit să o privească de două ori ca să-și dea seama pe ce frecvență să comunice cu ea. Vara a mers în vacanță alături de Knut și de părinții, nu într-un cort pârlit de foc, ci la o cabană undeva, unde se desfășurau activități interesante la care Knut putea să-i dea o mână de ajutor răbdătoare. Knut s-a dovedit a fi un băiat de treabă. S-a dovedit a fi mai bun decât mine. Așa că furtul ei de la noi poate că a fost alegerea corectă.

Și acest scenariu mi-a chinuit sufletul.
Nu exista nimic între cele două.

Am lăsat scrisoarea nedeschisă și am mers să-l văd pe Freddy 1, care, după ce părinții lui au divorțat, locuia mai mult sau mai puțin singur în vechiul apartament pe care-l numeam Cuibul, unde știam că el și Dundas vor inhala solvent, Dundas avea părul lung până-n talie și era bine pregătit pentru o înfloritoare carieră de infractor care ar fi ajuns legendară dacă micul lui corp n-ar mai fi supraviețuit doar cu ajutorul tacticilor pe termen scurt și ar fi avut și niște strategii pe termen mai lung. Ca de obicei, Freddy 1 s-a bucurat să mă vadă și a spus ceea ce spunea de obicei în rarele ocazii în care ne întâlneam, că se va lăsa de droguri în curând și va începe și el gimnaziul.

— Sau crezi că-s prea prost, Finn?

— Nu cred că ești prea prost, Numero Uno, am răspuns eu rânjetului lui larg, m-am așezat și i-am spus că am primit o scrisoare de la Linda.

— Îți mai amintești de Linda?

— Nu, a spus Dundas.

— Cu siguranță nu, a spus Freddy 1 și chiar s-a luminat la față.

— Am nevoie de un sfat, i-am spus, dar m-am învârtit în jurul cozii un pic până când i-am spus că mă întrebam dacă ar fi trebuit să-i arăt scrisoarea mamei.

— Ai citit-o? m-a întrebat Freddy 1.

— Nu.

Am stat amintindu-ne una-alta despre Linda, încercând poate și să reînviem acele lucruri care, la prima vedere, nu păreau să poată fi reînviate, până când am primit un fel de „da” de la Freddy 1, de vreme ce mama e singura femeie calmă din Traverveien și un „nu”

categoric de la Dundas care tremura ca un drogat ce era și spunea că tot ce avea legătură cu copilăria trebuia să rămână îngropat.

— Rupe-o-n bucăți!

Era foarte cald în acea zi. În curând avea să vină vacanța de vară, începutul unei noi tăceri. Am ieșit din nou, am urcat pe Hagan ca să văd blocurile și lanțul muntos, ca să văd dacă puteam să văd ceva. Și am văzut o copilărie care s-a dus și o copilărie care va fi mereu acolo, două lumi care n-aveau nicio legătură una cu alta. Mulțumit cu asta, m-am întors acasă, la scrisoarea care mi-a amintit de toate celelalte scrisori care au fost primite și citite cu teamă în apartamentul nostru.

Scrisul ei de mână era rotunjit, specific unei fete, corect și ferm ca stânca, formulat de o mână care odată n-a ridicat doar unul, ci toate bețigașele de Mikado de pe o masă de bucătărie încinsă de isteria din jur. Dar ei i-a fost bine. Da, se putea spune câte ceva despre cât de bine i-a fost.

Dar, într-un fel, arăta spre noi cu un deget acuzator, în forma unei întrebări de încheiere, aceeași întrebare pe care mi-am pus-o și eu de câteva mii de ori, dar n-am îndrăznit să i-o pun niciodată mamei: de ce am lăsat-o să plece așa?

Bine, n-a suferit în niciun fel – dar cum naiba puteam fi împăcați cu noi înșine știind că a intrat cineva în viețile noastre și ne-a furat o copilărie?

Apoi mi-am amintit vremea în care trebuia să termin școala din Sinsen, când Flinstone m-a zărit și m-a chemat pentru ultima dată în templul lui plin de fum pentru că, așa cum s-a exprimat, voia să-mi împărtășească o observație.

— Am lucrat în școala asta de când a fost construită, mi-a spus el cu zâmbetul lui galben pe care tot n-am reușit să-l înțeleg. Și, în decursul acestor ani n-am mai întâlnit niciodată un lucru ca acela pe

care l-ați făcut tu și colegul tău ciudat când sora ta a fost agresată. Niciodată.

Habar n-aveam unde voia să ajungă.

— A fost ceva de neuitat, a spus el. Voi doi aproape că l-ați omorât pe băiatul ăla. După o scurtă pauză, a continuat: Copiii nu fac astfel de gesturi.

— Poftim?

— Copiii nu se susțin unii pe alții în felul ăsta, nici măcar frații.

Arăta ca și cum ar fi spus ceva de mare importanță. În același timp, eu am fost în stare să repet încontinuu doar: „Poftim?", iar el a început să devină nerăbdător.

— Atunci poate nu așa s-a-ntâmplat?

— Ce să se-ntâmple?

— Cum ați tăbărât voi doi pe el ca s-o apărați pe sora ta. *Putea să fie și altceva în joc?*

În sfârșit, am văzut lumina.

— Vreți să spuneți că doar *am avut chef* să-l batem?

— De exemplu.

S-a ridicat în picioare și a stat învârtind o țigară.

— Da, bine, poate, am spus eu cu amabilitate, dar cu un sentiment vechi pe care am crezut că Linda îl luase cu ea pentru totdeauna, pentru că, dacă Freddy 1 n-ar fi fost mai sălbatic decât mine în seara aceea, dacă n-ar fi luat-o complet razna, aș fi făcut-o *eu* și Dundas nu s-ar mai fi pus pe picioare niciodată.

Dar asta nu era ceea ce voia să audă Flinstone. Și nici eu nu mai eram sigur de motivația mea, nu mai eram sigur că aveam așa ceva în mine.

— Hm, bine, a spus el. Atunci s-o lăsăm așa.

Am stat pe balcon până când am văzut-o pe mama venind din colț, de la nr. 2, în noua ei ținută de vară, fustă, bluză și o jachetă într-o culoare deschisă – a trecut pe lângă bara de uscat rufele, a urcat scările de piatră de la intrarea din față, avea un mers elegant, hotărât și precis. Mai aveam timp să mă grăbesc și să scap de scrisoare. Dar am rămas pe loc până când am auzit cheia în ușă și, aproape imediat după aceea, vocea ei înăuntrul apartamentului:

— N-ai pus cartofii la fiert?

— Nu, am răspuns eu. Am primit o scrisoare. E pe masa din bucătărie.

A urmat o tăcere lungă. În cele din urmă, a ieșit pe balcon, cu scrisoarea într-o mână și o ceașcă de cafea în cealaltă și s-a așezat pe scaunul de camping, odihnindu-și picioarele pe scăunelul pe care stăteam când eram copil și mă spălam. Fusese la baie și își îndepărtase machiajul și poate nu numai asta, pentru că încetase de mult să-și mai ascundă lacrimile – era o femeie de succes atrăgătoare, cu o copilărie cârpită, directoarea de filială cu registrele echilibrate, toată viața ei echilibrată, văzută din perspectiva îndepărtată a unui chiriaș.

— Slavă Domnului, a spus ea cu ochii pe scrisoare.

— O să-i răspunzi? am întrebat eu când nimic altceva nu-mi mai venea în minte.

— Bineînțeles.

— Vreau să spun... o să-i răspunzi la întrebare?

— Bineînțeles, a repetat ea.

Și a mai citit scrisoarea încă o dată.

— Și ce-o să-i spui?

S-a uitat în sus, dar nu la mine.

— I-ar fi fost bine și aici, a spus ea gânditoare. Dar nu știam asta atunci. Cred că poate de-asta n-am făcut nimic...

— Așa că a fost *bine* că au venit și ne-au luat-o?

— N-am spus asta, a răspuns ea în timp ce eu m-am ridicat și am strâns cu mâinile balustrada balconului, holbându-mă la muntele Essi. Știi, cazul nostru, pur și simplu, n-a fost destul de bun.

M-am întors. Acum s-a uitat la mine.

— Știau totul despre noi.

— Ce?

Iar a avut expresia aceea pe care o folosește când nu înțeleg ceva evident.

— Chiriașul? am întrebat.

Am înțeles până la urmă.

— Pentru că n-ai vrut să te măriți cu el?

A dat din cap într-un mod evaziv.

— Nu știu sigur, dar...

S-a oprit.

— Am încercat s-o găsesc o dată.

— Fără să-mi spui?

— Finn, erai doar un copil.

M-am întrebat dacă am fost vreodată doar un copil și am observat că niciunul dintre noi nu i-a spus chiriașului pe nume de când a plecat de la noi și, de fapt, am știut asta tot timpul, Kristian, vatmanul și marinarul, sculerul, muncitorul în construcții și omul de sindicat, proprietarul de cort și filosoful ponosit, îmbrăcat cu haină de poplin, era așa de plin de povești că n-ar fi trebuit să mă îndoiesc niciodată.

— Ți-a plăcut de el, nu-i așa? m-a întrebat mama.

— Nu știu.

— Ai încercat, oricum.

Cred că am făcut tot ce-am putut, da, de dragul ei. Iar atunci am simțit că puteam face ori la fel ca ea, să dau din cap cu un fel de

mulțumire că totul a fost bine pentru Linda și s-o las așa, sau puteam să merg în camera mea, să sparg microscopul și să fac bucăți tabla de șah. Dar n-am putut să fac niciuna, nici alta.

— Cred că *tu* ar trebui să-i scrii, mi-a spus ea. Până la urmă, tu ești cel mai isteț dintre noi.

— Și să-i spun că n-a contat că au luat-o de lângă noi? am răbufnit eu și am regretat imediat. Bineînțeles, m-am corectat singur. Bineînțeles că o să-i scriu.

— Hai s-o facem acum, a spus ea și s-a ridicat ca să aducă hârtie și un stilou.

O vreme am stat uitându-mă la ceașca ei de cafea pe care a pus-o ca pe o greutate pe scrisoarea Lindei, ca să n-o ia vântul, iertarea finală, cred că așa o percepea mama, apoi m-am holbat la muntele Essi, fără să-mi abat privirea de la el, întrebându-mă dacă, într-adevăr, eram pregătit să aflu dacă aveam așa ceva în mine, dacă am avut vreodată așa ceva în mine.

SFÂRȘIT

PREMIUL LIBRARILOR NORVEGIENI

Viața lui Finn, un băiețel în vârstă de nouă ani din Norvegia, se dă peste cap atunci când mama, vânzătoare într-un magazin de pantofi, hotărăște să aducă în casă un chiriaș. Fascinat de televizorul bărbatului, precum și de poveștile pe care acesta i le îndrugă seară de seară, puștiul se apropie de nou-venit mai mult decât și-ar dori mama. Apariția chiriașului însă nu este unica schimbare din viața lui Finn. În micuțul apartament din Oslo își face apariția și Linda, sora vitregă a băiețelului, o copilă traumatizată, care nu știe ce sunt cadourile și ce rost au și pe care mulți se grăbesc să o eticheteze ca fiind retardată. Finn nu suportă adevărul și o ia pe fetiță sub aripa lui protectoare, chiar dacă asta îl aduce pe picior de război cu vecinii și colegii de școală.

O poveste înduioșătoare despre familie și speranță, plasată în Norvegia anilor 1960.

„O carte care te face să râzi și să plângi în același timp...
ce altceva ți-ai mai putea dori? Pur și simplu
să nu se sfârșească așa de repede, iar lectura ei
să dureze încă o săptămână...
O minune [illegible] capodoperă absolută."

[illegible]SEN

Lei 24,99

ISBN 978-606-609-973-8



editura rao



www.rao.ro
www.raobooks.com

{1} 100 ore = o coroană norvegiană (n.red.)

{2} Produs alimentar sub formă de praf sau de grăuncioare albe sau roșietice, preparat din măduva sagotierului și care se consumă fiert în supă sau în lapte (n.red.)

{3} Tip de tunsoare folosit atât de bărbați, cât și de femei în anii 1950. Constă în tăierea părului foarte scurt la tâmple, puțin mai lung pe laterale și partea superioară din spate, lăsând mult mai larg partea superioară și frontalul (n.red.)